

LOs handlingsprogram

DAGSORDEN PKT. 8 DEL 2

LOs handlingsprogram

Innkomne forslag, nr. 8601–9569

Innhold

3. Å jobbe	4
4. Å dele	133
5. Å ta vare på	153
6. Å organisere og mobilisere	249
7. Å mestre internasjonaliseringen	278

3. Å jobbe

Forslagsnummer: 8601
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Arbeidstvistlovens § 58 må endres

Nytt avsnitt:

LO mener det er en uheldig løsning at Arbeidsretten avgjør tariffvister med endelig virkning. Dommer og kjennelser fra Arbeidsretten må kunne ankes til Høyesterett på linje med lagmannsrettene sine avgjørelser. LOvil derfor jobbe for å få endret Arbeidstvistloven § 58

Begrunnelse:

Industri Energi har i flere saker opplevd at Arbeidsretten tolker bevisene feil/misforstår eller legger feil faktum til grunn. Det er svært uheldig at Arbeidsrettens dom er endelig og at det ikke er anledning til å få overprøvd dommen i tariffsaker. Tariffsakene har stor betydning for medlemmene og det er derfor gode grunner for at Arbeidsrettens dommer skal kunne ankes til Høyesterett.

Vi mener at Arbeidstvistloven § 58 er i strid med Grunnloven § 88 hvor det heter at Høyesterett dømmer i siste instans. I dag er det, med mindre Arbeidsretten har gått utenfor sin kompetanse, ikke mulig å overprøve dommer for Arbeidsretten. Grunnloven § 88 åpner ikke for unntak.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8602
Forslagsstiller: Telemark

Feriepenger

Feriepenger

I følge Ferielovens § 15 vil prosentsatser for feriepenger etter en lovfestet innføring av den 5. ferieuken være 12.3%. Dette må også gjelde den tariff festa ferien. Forbundet må derfor sørge for at vi får hevet dagens prosentsats fra 12 til 12.3%. Først da har vi fått full kompensasjon

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8603
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Minstelønn

LO må arbeide for å heve minstelønnsnivået i alle tariffområder. Målsetningen må være at ingen tariffområder skal ha et lønnsnivå for voksne arbeidere som er lavere enn 90 % av industriens gjennomsnitt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8604
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

LO vil at garantiordninger som trappes opp til minst 95 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn skal være hovedmetoden i tariffoppgjørene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8605
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Vertikale tariffavtaler

Teknologiutviklingen i arbeidslivet medfører endringer i arbeidsoppgaver og kompetansekrav. Dette utfordrer også fastsatte organisasjonsgrenser i LO.

LO må jobbe for en mer vertikal avtalestruktur med målsetning om at en større del av de ansatte i samme bedrift skal være omfattet av samme tariffavtale og medlem i samme forbund.

Begrunnelse:

Uenighet mellom forbund om endrede organisasjonsgrenser som følge av teknologisk utvikling svekker LO som helhet. For å opprettholde LOs styrke og stoppe fremgangen til forbund utenfor LO må det iverksettes tiltak.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8606
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Vertikal organisering

LO må jobbe for vertikalitet innenfor sine avtalestrukturer med målsetning om at alle ansatte i samme bedrift kan være organisert i samme forbund. Flere forbund har mange individuelt avlønnede innenfor sine medlemsporteføljer. Gjennom dette kan LO bedre ivareta store deler av eksisterende medlemsmasse, bidra til medlemsvekst og vil kunne fremstå som et ønsket alternativ også for arbeidstakere med høyere utdanning.

Begrunnelse:

Rekrutteringspotensialet er stort innen disse gruppene, og grunnlaget for fremtidig medlemsvekst er stort. En vertikal modell samler de ansatte overfor arbeidsgiverne og er tilpasset et samfunn der skillene mellom operatører, administrativt, teknisk og ledende personell er flytende og mer utydelige enn tidligere. Denne måten å organisere på har hatt stor suksess i oljeindustrien. Men dagens avtalestruktur virker hindrende i forhold til ønsket vekst. Potensielle medlemmer oppfatter i dag interne stridigheter mer enn de oppfatter en organisasjon som vil og kan fremme deres interesser.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8607
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Arbeidslivskriminalitet

Sette inn ett ekstra ord/Endre setning 2 i line 558:
Arbeidslivskriminalitet, sosial dumping, økt bruk.....

Begrunnelse:

Arbeidslivskriminalitet er ein av dei aller største truslane om ikkje den største trusselen mot arbeidslivet, og dekkjer meir enn det som elles går fram av teksten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8608
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Vern i lov- og avtaleverket.

Endre starten på setningen i line 558:

vern i lov- og avtaleverket i stedet for beskyttelse i regelverket.

Begrunnelse:

Det er viktig å få fram at LO kjemper for å halde på opparbeidde rettar både i lovverket og i avtaleverket. Eit «regelverk» kan vere så mangt, men eit «lov- og avtaleverk» veit medlemene og andre kva er.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8609
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Maktbalansen mellom arbeidsgiver og -taker

Linje 561 Ny setning før LO....

Dette vil særlig ramme de unge og de som ikke har fast tilknytning til arbeidslivet i dag.

Begrunnelse:

Unge arbeidstakere er de som blir hardest ramma av dagens endringer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8610
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Sterkere ord

Ordet “må” erstattes av “skal i linje 581.

Linje 581 blir da slik:

At arbeidsgivers forpliktelse overfor tillitsvalgte skal styrkes.

Begrunnelse:

Sterkere formulering.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8611
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Arbeidsgivere sine forpliktelser overfor tillitsvalgte

Endre hele teksten i kulepunkt 3 linje 581:

LO vil at arbeidsgivere sine forpliktelser overfor tillitsvalgte skal forsterkes, og at brudd på regler om medbestemmelse skal få større konsekvenser.

Begrunnelse:

Vi har gjennom flere år opplevd en svekkelse av arbeidstakeres- og tillitsvalgtes rettigheter.

Det kan «på papiret» syns som om arbeidstakere og tillitsvalgte har større rettigheter enn de faktisk/reelt sett har. Dette skyldes svak håndheving og liten kontroll med det som faktisk skjer rundt omkring på norske arbeidsplasser. Arbeidstilsynet er ikke det overvåknings- og sanksjonsorganet det skal være. Fagorganisasjonene gjør mye, men dessverre i mange tilfelle ikke nok. Manglende kapasitet i tillitsvalgtsapparatet lokalt kan være en årsak til at det ikke blir tatt tak i saker det absolutt burde ha vært tatt tak i. Det kan også være slik at hjelpe- og støtteapparatet (rådgivere og jurister) på høyere plan i fagorganisasjonene vegrer seg for å ta tak i kompliserte og ikke «resultatgitte» saker. Altfor mange arbeidsgivere ser på lov- og avtaleverket som noe som kan brukes til sin fordel når ulike problemstillinger/saker oppstår og ikke som et regelverk som skal følges i alle spørsmål/saker dei arbeider med.

Legitimiteten til lov- og avtaleverket blir svekket ved å bli neglisjert. Når ingen eller få bryr seg om å forsvare gjeldende lov- og avtaleregler, oppstår det et «fri rom» som arbeidsgivere kan bruke til sin fordel. Dette skjer ulykkeligvis altfor ofte. I dette «frie rommet» definerer arbeidsgivere sin egen tolking og forståelse av lov- og avtaleverket.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8612
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tariffpolitikk og faglig rettigheter - nytt kulepunkt 5

- Avskaffe bruk av individuell avlønning, herunder akkord- og bonusordninger

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8613
Forslagsstiller: Musikernes fellesorganisasjon (MFO)

Tillitsvalgtes rettigheter

Vi ønsker en presisering i linjene 1034 til 1036, vårt endringsforslag i hermetegn:

For LO og forbundene er det en sentral oppgave å sette de tillitsvalgte i stand til å ivareta disse oppgavene på en best mulig måte, gjennom «sikring og styrking av deres rettigheter», informasjon, skulering og praktisk støtte i det daglige arbeidet.

Med denne endringen følger også ett nytt kulepunkt, som vi ønsker inn som ny linje 1058:

(LO vil:)

- Fortsatt arbeide for tillitsvalgtes rett til permisjon med full lønn for å ivareta sine verv.

Begrunnelse:

Våre tillitsvalgte er vår viktigste medlemsfordel, og det er viktig å ivareta også deres rettigheter på den enkelte arbeidsplass.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8614
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 581

Styrke arbeidsgivers forpliktelser og tillitsvalgtes rettigheter.

Begrunnelse:

Det er viktig å sette fokus både på arbeidsgivers forpliktelser og tillitsvalgtes rettigheter. Et kulepunkt fokuserer spesielt på spørsmålet, og er en konkretisering av teksten på linje nr. 572-574.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8615
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 582

Linje 582, nytt prikkpunkt:

”-Arbeide for bedre frikjøpsordninger for tillitsvalgte.”

Begrunnelse:

Siden det slås fast at arbeidslivet er under press trengs det ikke bare gode tillitsvalgte, de må også ha tid til å gjøre en god jobb.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8616
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tariffpolitikk og faglig rettigheter - nytt kulepunkt 6

- Få tariffestet pensjonsordninger i alle LOs avtaler

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8617
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggs punkt side 23 linje 582

LO vil arbeide for å få tariffestet brede kollektive tjenstepensjonsordninger

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8618
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 581, nytt kulepunkt.

- Tariff-feste retten til pensjon

Begrunnelse:

Pensjonsrettighetene må avtales for å sikre innflytelse på ordningene for de som faktisk skal nyte godt av dem.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8619
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Tariffestet tjenestepensjon

LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenestepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenestepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene.

En rekke hull preger dagens tjenestepensjonsordninger. Det er ikke opptjening fra første krone, du må være minst 20 år, ansatt i minst 20 prosent stilling og ansatt i minst ett år. Med økt midlertidighet som følge av regjeringas politikk, vil enda flere risikere å ikke bli omfattet av dagens minstekrav til tjenestepensjon.

De ansatte må gjennom tariffesting sikres medbestemmelse i ordningene. Da kan vi sikre brede og rettferdige ordninger med kjønnsnøytrale premier og ytelser. Det vil også kunne hindre at bedriftene har mulighet til å spare lønnskostnader ved å redusere pensjonen til de ansatte, for eksempel i anbudskonkurranser og ved virksomhetsoverdragelser. Brede ordninger med like premier er dessuten viktig for å håndtere jobbskifter bedre enn i dag.

Individuelle pensjonskontoer er et blindspor. Kostnadene overføres fra arbeidsgiver til arbeidstaker, og den enkelte skal kunne fylle opp sine individuelle pensjonskontoer til lovens maksimum med større skattefradrag jo mer du tjener. Det aller beste med dagens obligatoriske tjenestepensjon er at ordningen skal være lik for alle i bedriften. Dermed er de høytlønte nødt til å dra med seg alle for å sikre sin egen pensjon. Med individuelle kontoer kan de sikre pensjonen privat, bedriftssolidariteten splittes opp, taperne blir LOs medlemmer.

Vårt svar er å styrke folketrygda. Inntil vi når fram med ei folketrygd som sikrer pensjonen vår, må vi tariffeste brede kollektive ordninger.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8620
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Pensjon

Pensjon

Begrunnelse:

Opptjening av pensjon fra første krone, uansett stillingsandel og ansettelsestid

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8621
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tariffpolitikk og fagligere rettigheter - nytt kulepunkt 7

- Alle overtakelser av anbudskontrakter må få status som virksomhetsoverdragelser.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8622
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Bedre regler ved virksomhetsoverdragelser, herunder pensjon og forsikringsordninger
Bedre regler ved virksomhetsoverdragelser, herunder pensjon og forsikringsordninger

Begrunnelse:

Mange faller uforskyldt utenfor/ mister mye av sine opparbeidede pensjonsavtaler og forsikringer ved virksomhetsoverdragelser. Veldig vanskelig regelverk, mange aktører som kommer med diverse «gode råd» Dette skjer spesielt ved overgang fra offentlig sektor over til privat sektor

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8623
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 23 - linje 582

Virksomhetsoverdragelser.

LO vil arbeide for at pensjonsforhold må bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8624
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Virksomhetsoverdragelser.

LO vil arbeide for at pensjonsforhold må bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8625
Forslagsstiller: Vestfold

Virksomhetsoverdragelse

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Virksomhetsoverdragelser.

LO vil arbeide for at pensjonsforhold må bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser i samtlige bransjer, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8626
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 23 - linje 582

Tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag.

LO vil at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. LO krever overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO konvensjon nr. 94 og erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik, som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8627
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 582

Tilleggsforslag

Tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag.

LO vil at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. LO krever overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8628
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 582

Tilleggsforslag

Virksomhetsoverdragelser.

LO vil arbeide for at pensjonsforhold må bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8629
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag.

LO vil at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. LO krever overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik (som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner), viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8630
Forslagsstiller: Vestfold

Tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag.

LO vil at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. LO krever overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO konvensjon nr. 94 og erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik, som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8631
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 23 - linje 583

Forsvar tariffavtalene.

LO vil at likebehandlingsprinsippet må utvides til å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjonsvilkår.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8632
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Forsvar tariffavtalene.

Flere og flere arbeidskraftkjøpere, med NHO og Virke i spissen, har forlatt politikken for klassekompromiss.

LO vil at likebehandlingsprinsippet må utvides til å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjonsvilkår.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8633
Forslagsstiller: Vestfold

Forsvar tariffavtalene

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Forsvar tariffavtalene.

Flere og flere arbeidskraftkjøpere, med NHO og Virke i spissen, har forlatt grunnlaget for Den Norske Modellen.

LO vil at likebehandlingsprinsippet må utvides til å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjonsvilkår.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8634
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 23 - linje 586

Kampen mot streikebryteri må styrkes.

LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker.

Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en

bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift / arbeidskjøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller innleid arbeidskraft for å få arbeidet utført.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8635
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 577 Ny setning

Linje 577, legge til ny setning etter «...avtalesystemet.»:

“Kampen mot streikebryteri må styrkes. LO kan aldri godta streikebryteri, enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.”

Begrunnelse:

Med økende mulighet for og bruk av streikebrytere LO må være tydelig i sin holdning.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8636
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Tillegg linje 574:

LO kan aldri godta streikebryteri, enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8637
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Kampen mot streikebryteri må styrkes.

LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker.

Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift/arbeidskraftkjøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller ved å leie inn arbeidskraft for å få arbeidet utført.

En sentral problemstilling har vært og er hvordan ikke-streikerammede bedrifter, som blir berørt av en streik, tilpasser sin drift på en måte som svekker streikens

virkning. Vi betrakter følgende situasjoner, hvor slike bedrifter tilpasser sin drift til en streikesituasjon, som klare eksempler på uakseptabel streikebrytervirksomhet:

- En dagligvarebedrift, grossist eller transportør som har avtale med en streikerammet bedrift om leveranser velger en annen leverandør på grunn av streiken.
- Bedrifter som har innleid resepsjonsvakt setter andre egne ansatte eller ansatte i andre vaktelskaper til å betjene resepsjonen når ansatte vektere/ resepsjonister i innleiebedriften/vaktelskapet er i streik.
- Busselskaper som har avtale om bruk av automater for innlevering av penger og tømmeavtale med et vekterselskapet, setter krav til bussjåførene om å levere pengene i banken når ansatte i vekterselskapet er i streik.
- En bedrift benytter egne ansatte, eventuelt andre firma, til å utføre renholdsarbeid som streikende i innleid renholdsfirma normalt utfører i bedriften.
- Transportbedriften Nor Lines bruker streikebrytere til å losse og laste Hurtigruten i Tromsø når transportarbeiderne der er i sympatistreik for krav om tariffavtale.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8638

Forslagsstiller: Vestfold

Kampen mot streikebryteri må styrkes

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Kampen mot streikebryteri må styrkes.

LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker.

Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift/arbeidsskøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller innleid arbeidskraft for å få arbeidet utført.

En sentral problemstilling har vært og er hvordan ikke-streikerammede bedrifter som blir berørt av en streik, tilpasser sin drift på en måte som svekker streikens virkning. Vi betrakter følgende situasjoner hvor slike bedrifter tilpasser sin drift til en streikesituasjon, som klare eksempler på uakseptabel streikebrytervirksomhet:

- En dagligvarebedrift, grossist eller transportør som har avtale med en streikerammet bedrift om leveranser velger en annen leverandør på grunn av streiken.
- Bedrifter som har innleid resepsjonsvakt setter andre – egne ansatte eller ansatte i andre vaktelskaper - til å betjene resepsjonen når ansatte vektere/resepsjonister i innleiebedriften / vaktelskapet er i streik.
- Busselskaper som har avtale om bruk av automater for innlevering av penger og tømmeavtale med et vekterselskapet, setter krav til bussjåførene om å levere pengene i banken når ansatte i vekterselskapet er i streik.
- En bedrift benytter egne ansatte, eventuelt andre firma til å utføre renholdsarbeid som streikende i innleid renholdsfirma normalt utfører i bedriften.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8639
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 575 Nytt punkt

Jobbe for å styrke og beholde den frie organisasjonsretten og streikeretten

Begrunnelse:

Arbeidsgiver og EU kommisjonen nekter å anerkjenne ILO konvensjon 87. Dette er opparbeidede og avtalte rettigheter som ikke skal svekkes

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8640
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 583 Nytt punkt

Det må framforhandles ordninger for å hindre tariffhopping. Minimum må det avtales reelle forhandlinger for å kunne beholde allerede avtalte vilkår.

Begrunnelse:

Tariffhopping har til hensikt å frata ansatte avtalte rettigheter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8641
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Tilleggsforslag først i linje 551:

Et samfunn med små forskjeller gir trygghet for alle.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8642
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 23 - linje 564

LO er spesielt kritisk til de høye lønningene og andre tillegg ledere innen statlige virksomheter har fått.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8643
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 564 (innledning)

Tilleggsforslag

LO er spesielt kritisk til de høye lønningene og andre tillegg ledere innen statlige virksomheter har fått.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8644
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – side 23 – linje 564.

Tilleggsforslag

LO er spesielt kritisk til de høye lønningene og andre tillegg ledere innen statlige virksomheter har fått.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8645
Forslagsstiller: Vestfold

Lønnsutvikling - ledere innen statlige virksomheter

Henvisning til:

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – Tariffpolitikk og faglige rettigheter – linje 582.

Tilleggsforslag

Ledere innen statlige virksomheter skal ikke ha en høyere lønnsutvikling enn rammen i tariffoppgjøret.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8646
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 563

LO er spesielt kritisk til høye lederlønninger.

Begrunnelse:

LO arbeider for en rettferdig fordeling og solidarisk lønnsutvikling. Dette må gjenspeiles i handlingsprogrammet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8647
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 571

Tilleggsforslag Likelønn

LO vil be Regjeringen/Stortinget om å avsette ekstraordinære likelønnsponter i offentlig sektor ved de kommende tariffoppgjør, og arbeidslivets parter forhandler fordelingen av disse. Opptrappingsplaner må vedtas for flere oppgjør. I privat sektor er lønnsgarantiordninger med reguleringsmekanismer og/eller opptrappingsplaner over flere oppgjør virkemidlet for å oppnå likelønn. Kravene om likelønn må ta utgangspunkt i at lik utdanningslengde og reell og formell kompetanse må lønnes likt.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8648
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 571.

Tilleggsforslag Likelønn

LO vil be regjeringen / Stortinget om å avsette ekstraordinære likelønnsponter i offentlig sektor ved de kommende tariffoppgjør, og arbeidslivets parter forhandler fordelingen av disse. Opptrappingsplaner må vedtas for flere oppgjør. I privat sektor er lønnsgarantiordninger med reguleringsmekanismer og/eller opptrappingsplaner over flere oppgjør virkemidlet for å oppnå likelønn. Kravene om likelønn må ta utgangspunkt i at lik utdanningslengde og reell og formell kompetanse må lønnes likt.

Begrunnelse:

Siden Norge ratifiserte ILO-konvensjonen om likelønn i 1959 har utjevning av lønn mellom kvinner og menn vært overlatt til partene innen rammen av tariffoppgjørene. Kvinnelønna utgjorde 84,7 % av mannlønna i 2009, 85,0 % i 2010, altså opp 0,3 prosentpoeng. Med denne farten oppnås likelønn om 50 år. Tall fra Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) viser at heltidsansatte kvinner i 2013 tjente 88,3 prosent av det mennene gjorde. Det var en økning på 1,1 prosentenheter fra 2011. I 2013 var gjennom-snittslønnen for heltidsansatte kvinner 453 600 kroner, mens den var 513 600 kroner for menn. Hvis kvinnes andel av mannlønnen hadde vært som i 2011, ville kvinner i gjennom-snitt tjent 5700 kroner mindre i 2012. En økning på 1,1 prosentenheter kan se lite ut, men hvis en ser bakover, tok det mange år å oppnå samme økning. I 2002 var andelen 86 prosent, mens den i 2011 var 87,2 prosent. Basert på den nære historien var økningen i fjor omtrent like stor som økningen i de ni foregående årene. Det er allikevel på tide å innse at likelønn ikke kan oppnås innen rammen av dagens tariffoppgjør. Det handler både om at rammen er for liten, om forhandlingsmodellen og om at forsørgerpremisset og ulikelønna historisk er bygd inn i tariffsystemene. Dersom dette skal brytes, må staten bidra med egne midler, med tydelige føringer. Ikke bare én gang, men fram til likelønn er oppnådd. Ulikelønn må anerkjennes som et samfunnsmessig problem som krever politiske tiltak.

Likelønnskommisjonen foreslo en likelønnsponn som skal brukes til et lønnsløft for utvalgte kvinne-dominerte yrker i offentlig sektor. En strategi med direkte lønnsløft er nødvendig; både for å heve de kvinne-dominerte gruppene med høyere utdanning og for å heve kvinne-dominerte yrkesgrupper med og uten fagutdanning. Forslaget om 3 milliarder er en god begynnelse. Kvinnepotten må målrettes mot å heve kvinners lønn for å utjevne forskjellene mellom kvinner og menn og oppnå likelønn. Store lavlønnsgrupper er kvinne-dominerte og kvinner med utdanning, særlig på høyskolenivå, tjener langt mindre enn menn med tilsvarende utdanning. En slik kvinneponn kan enklest brukes til å heve lønna i offentlig sektor, der stat og kommune er direkte motpart. Andelen yrkesaktive kvinner som jobber i offentlig sektor er på 47 %, og derfor vil heving av lønna her ha ringvirkninger for andre kvinneyrker.

Samtidig trengs det også tiltak for å heve lønna i kvinne-dominerte bransjer i privat sektor. Partene må lage en opptrappingsplan som bidrar til at kvinne-dominerte grupper kommer opp på linje med tilsvarende mannsdominerte yrkesgrupper. En opptrappingsplan må ikke begrenses til hver enkelt bransje, men se på lønnsutviklingen mellom kvinner og menn på tvers av forbund. Heving av tariffavtalenes minstelønnsatser vil være ett viktig virkemiddel.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8649
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter - side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Frontfagsmodellen – lønnsgarantiordninger med reguleringsmekanismer og likelønnspotter

LO vil be regjeringen/Stortinget om å avsette ekstraordinære likelønnspotter i offentlig sektor ved de kommende tariffoppgjør, og arbeidslivets parter forhandler fordelingen av disse. Opptrappingsplaner må vedtas for flere oppgjør. I privat sektor er lønnsgarantiordninger med reguleringsmekanismer og/eller opptrappingsplaner over flere oppgjør virkemidlet for å oppnå likelønn.

Begrunnelse:

Ca. 70% av lønnsdannelsen i NHO-områdene i industrien kommer i lokale forhandlinger i etterkant av det sentrale oppgjøret. Disse områdene legger samtidig rammene i det sentrale oppgjøret, også for alle andre grupper uten lokal forhandlingsrett. Disse gruppene blir da hengende etter i lønnsutviklingen. Og det blir utfordrende å rette opp store lønnsmessige skjevheter, ikke minst for de store kvinnelederte lavlønnsgruppene.

Frontfagsmodellen er ikke opprettholdbar over tid hvis enkelte områder/ grupper systematisk får lavere lønnsvekst enn lønnsveksten i de internasjonalt konkurranseutsatte sektorene, inkludert lønnsveksten for funksjonærer og ledere. Frontfagsmodellen gir således mulighet til kompensasjon til områder/ grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen, som for eksempel lavlønnsstillegg og ekstra tillegg til kvinnelederte områder.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8650
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt - linje 582

- Jobbe for at det innføres ansatterepresentasjon i styrer i selskap med mer enn 10 ansatte.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8651
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

575 ny linje

LO vil starte et arbeid med mål å gi mulighet for lokale demonstrasjonsstreiker ved brudd på bestemmelser knyttet til innleie, likebehandling, reisebestemmelser og liknende

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8652
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 23 – linje 582 (nytt kulepunkt)

- Jobbe for at det ikke konkurreres på ansattes lønns og arbeidsvilkår.

Begrunnelse:

Svekkede lønns og arbeidsvilkår vil være konkurransevridende, de som har dårligst lønn og arbeidsvilkår (ofte useriøse) vil vinne anbud. Svekker seriøse bedrifters konkurranseevne.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8653
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 572 Endre setningen.

Linje 572 endre setningen slik at den blir: “LO vil forsterke hovedavtalene og overenskomstenes betydning, og tillitsvalgte rettigheter, forbedre og utvikle medbestemmelse og bedriftsdemokrati og sikre retten til arbeidskamp.”

Begrunnelse:

Mer offensiv og klar formulering.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8654
Forslagsstiller: LO-Oslo

Forslag angående streik og sympatistreik

Forslag angående streik og sympatistreik:

“LO nedsetter et eget utvalg som får som mandat å utrede arbeidskampens vilkår i dagens samfunn. Utvalget skal spesielt vurdere bruken av sympatiaksjoner ved arbeidskonflikter og behovet for endringer i lovverket og Hovedavtalene.

Begrunnelse:

Kapitalen har ingen grenser og flernasjonale selskaper får økt innflytelse. Styrkeforholdet endres til fordel for arbeidsgiverne og det er blitt vanskeligere å organisere medlemmer og få undertegnet tariffavtaler. Flere arbeidsgiverorganisasjoner inntar standpunkter og fremmer forslag som svekker landsomfattende tariffavtaler.

Sistnevnte er grunnlaget for den norske modellen og betydningen av tariffavtalene øker for å sikre og bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Bruk av kampmidler på tvers av forbundsgrensene er ett av flere virkemidler for å opprettholde styrke og posisjoner. LO nedsatte i 2000 et arbeidskamputvalg som fikk som mandat å vurdere streikebryteri, sympatiaksjoner m.m. Etter dette er det som nevnt skjedd til dels store forandringer både i samfunnet og i forhold til at arbeidskampvåpenet er satt på stadig nye prøver. Det er derfor behov for en ny utredning.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8655
Forslagsstiller: Fagforbundet

Tariffrett / avtalerett i Bussbransjeavtalen (BBA)

Alle forbund som i dag har tariffrett / avtalerett i Bussbransjeavtalen (BBA) med Spekter, må få samme tariffrettigheter i BBA med NHO.

Begrunnelse:

I dag finnes det to nær sagt identiske tariffavtaler i bransjen, en med NHO og en med Spekter. På NHO avtalen har kun NTF rettigheter, men på Spekteravtalen har både NTF, NJF og Fagforbundet like rettigheter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8656
Forslagsstiller: Norsk Jernbaneforbund (NJF)

Bransjeavtale, organisering av medlemmer

Alle forbund som i dag har tariffrett/avtalerett i Bussbransjeavtalen (BBA) med Spekter må få samme tariffrettigheter i BBA med NHO.

Begrunnelse:

I dag finnes det to nær sagt identiske tariffavtaler i bransjen, en med NHO og en med Spekter. I NHO-avtalen har kun NTF rettigheter, men i Spekter-avtalen har både NTF, NJF og Fagforbundet like rettigheter. Dette skaper motsetninger innen LO familien med kamp om medlemmer og krav om at medlemmer skal tvangsflyttes mot sin vilje når anbud tapes og vinnes. Slik kan vi ikke ha det. Vi har store nok utfordringer om vi ikke skal ha en evigvarende kamp internt i LO om medlemmene. Med en felles tariffavtale vil vi få et helt annet klima for samarbeid om bransjens store utfordringer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8657
Forslagsstiller: Hordaland

Innledning og linjenr. 563. Viktigheten av tariffavtaler

Dette skal blant annet gjøres ved å jobbe for at flest mulig omfattes av en tariffavtale.

Begrunnelse:

Dette er LO og forbundenes kjernevirksomhet. Samtidig er det godt kjent at det av ulike årsaker ikke alltid fungerer like godt.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8658
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 642, nytt kulepunkt.

LO skal arbeide for at det ved utarbeidelse av anbudsgrunnlag og gjennom hele kontraktperioden forutsettes at alle leverandører tilknyttet kontrakten/anbudet omfattes av landsdekkende tariffavtale.

Begrunnelse:

Forslaget fremmes fordi det vil forhindre sosial dumping og sikre like konkurransevilkår. Forslaget omfatter alle type anbud, både privat og offentlig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8659
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt avsnitt linje 565

LOs største utfordringer er likelønn og den økende lønnsforskjellen mellom de lavest lønnte og resten av arbeidslivet. Spesielt ser vi dette innen områder hvor organiseringen er lav, hvor det er mye deltidsansettelser og stor andel kvinner og minoritetsgrupper. LO vil arbeide for å fjerne urettferdige lønnsforskjeller, og prioritere arbeidet for å heve de lavest lønte. For å oppnå resultater på dette området må arbeidet med økt rekruttering til fagbevegelsen og tariffavtaledekningen intensiveres.

Begrunnelse:

Det står for lite om likelønn i det nye handlingsprogrammet. Dette er like viktig i dag som i den tidligere kongressperioden og må derfor stå i det nye handlingsprogrammet. Foreslår derfor at det som er LOs vedtatte politikk og som en av de største utfordringene LO står ovenfor er like gjeldende i dag og kan derfor fremdeles stå i handlingsprogrammet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8660
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Vern mot skifte av tariffavtale ved anbud

Bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse i Arbeidsmiljølovens § 16-2 (2) må endres slik at erververen ved anbud ikke kan velge bort tariffavtalen som tidligere arbeidskraftkjøper var bundet av.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8661
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Ved skifte av tariffavtale skal partene på den enkelte bedrift/virksomhet avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer. Hvis det ikke oppnås enighet skal avtalte rettigheter videreføres til første ordinære tariffrevisjon.

Begrunnelse:

I hovedavtalen LO – NHO for perioden 2014 – 2017, § 3 – 7 punkt 6, er følgende nedfelt: «Medfører overgang til ny tariffavtale endringer i lønns – og arbeidsvilkårene, herunder pensjon, eller forskjeller i vilkårene blant dem som utfører samme arbeid, skal det forhandles om en overgangsordning.»

Å endre hovedavtalen tar tid om dagens praksis legges til grunn, fordi begge parter må være enige. NHO er mer opptatt å styrke bedriftenes styringsrett.

Forslaget innebærer heller at tariffavtalene får inn bestemmelser som sikrer at gode tariffbestemmelser videreføres, herunder særavtaler og pensjon/forsikringer.

Samme tekst ble foreslått til kongressen 2013

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8662
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Felles partsrettigheter i overenskomster

For å unngå destruktiv intern organisasjonskamp innad i LO som følge av spørsmål om skifte av tariffavtale, oppfordres forbund til å tillate andre forbund å få partsrettigheter i overenskomster.

Begrunnelse:

Utskilling og privatisering fører til oppsplitting av arbeidsfellesskapet, tariffhopping og oppsplitting av ansatte i flere forbund. Resultatet er organisasjonskamp som svekker fagbevegelsens kampkraft. Striden om egen landsomfattende bransjeavtale for sporveisbedrifter og organisering av utskilte stuepiker fra hotell er eksempler på dette. Det er også problematisk i forhold til å rekruttere nye medlemmer. Nå er det arbeidskraftkjøperne som bestemmer hvilken tariffavtale og hvilken organisering fagorganisasjonens medlemmer skal få. Vi må få bestemme dette selv ut fra hva som tjener fagbevegelsens kampkraft.

Markedsrettede reformer i offentlige sektor og økende utskilling og anbudsutsetting av oppgaver både i privat og offentlig sektor undergraver lønns- og arbeidsvilkår, faglige rettigheter og fagorganisasjonenes mulighet til å utføre sine oppgaver. Vi advarer mot den oppsplitting av arbeidsfellesskap som skjer på denne måten. Vår hovedregel må være at de ansatte er ansatt i den virksomhet hvor arbeidsoppgavene utføres, og der en mest mulig samlet kan forhandle der lønns- og arbeidsforhold avgjøres. Fagforeninger

og forbund må samarbeide på tvers lokalt og sentralt for å styrke den totale kampkraften. I stedet for å slåss om de som er organisert, må vi organisere de uorganiserte.

All organisering må bygge på å stå sammen imot arbeidskraftkjøper. Dette må være det bærende prinsipp når organisasjonskonflikter avgjøres. De beste avtalene for medlemmene må være grunnlaget, slik at bedriftene ikke gis muligheten til å drive med tariffhopping.

Fagforbundet Buss- og Sporveisarbeidernes Forening i nåværende Nettbuss AS, daværende Trondheim Trafikkselskap AS, var en av de første fagforeningene i Norge som ble utsatt for tariffhopping. Dette ga kraftig reduserte lønns- og arbeidsvilkår. Bedriften meldte seg ut av Kommunenes Sentralforbund (KS) og inn i NHO, med den følge at fagforeninga ble tvunget over fra LO/Norsk Kommuneforbund sin tariffavtale med KS til LO / Norsk Transportarbeiderforbund (NTF) sin tariffavtale med NHO/ Transportbedriftenes Landsforening (TL).

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8663
Forslagsstiller: Vestfold

Felles partsrettigheter i overenskomster

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582

Tilleggsforslag

Felles partsrettigheter i overenskomster

For å unngå destruktiv intern organisasjonskamp innad i LO som følge av spørsmål om skifte av tariffavtale, oppfordres forbund til å tillate andre forbund å få partsrettigheter i overenskomster.

Begrunnelse:

Utskilling og privatisering fører til oppsplitting av arbeidsfellesskapet, tariffhopping og oppsplitting av ansatte på flere forbund. Resultatet er organisasjonskamp som svekker fagbevegelsens kampkraft. Striden om egen landsomfattende bransjeavtale for sporveisbedrifter og organisering av utskilte stuepiker fra hotell er eksempler på dette. Det er også problematisk i forhold til å rekruttere nye medlemmer. Nå er det arbeidskjøperne som bestemmer hvilken tariffavtale og hvilken organisering fagorganisasjonens medlemmer skal få. Vi må få bestemme dette selv ut fra hva som tjener fagbevegelsens kampkraft.

Markedsrettede reformer i offentlige sektor og økende outsourcing og anbudsutsetting av oppgaver både i privat og offentlig sektor undergraver lønns- og arbeidsvilkår, faglige rettigheter og fagorganisasjonenes mulighet til å utføre sine oppgaver. Vi advarer mot den opp-splitting som skjer av arbeidsfellesskap som skjer på denne måten. Vår hovedregel må være at de ansatte er ansatt i den virksomhet hvor arbeidsoppgavene utføres, og der en mest mulig samlet kan forhandle der lønns- og arbeidsforhold avgjøres. Fagforeninger og forbund må samarbeide på tvers lokalt og sentralt for å styrke den totale kampkraften. I stedet for å slåss om de som er organisert, må vi organisere de uorganiserte.

All organisering må bygge på å stå sammen i mot arbeidskjøper. Dette må være det bærende prinsipp når organisasjonskonflikter avgjøres. De beste avtalene for medlemmene må være grunnlaget, slik at bedriftene ikke gis muligheten til å drive med tariffhopping.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8664
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Bruk kampmidler.

LO vil

1. at det ved streikestart for tariffavtaler samtidig må planlegges og varsles sympatistreik. Bestemmelsene i hovedavtalene om sympatiaksjon må endres slik at sympatiaksjoner gjøres enklere og raskere å iverksette.
2. at det ved streikestart for tariffavtaler i bransjer hvor fagbevegelsen står svakt, må hele fagbevegelsen mobiliseres til støtte, også i forspillet til streiken. Tidlig støtte er avgjørende for ikke å gi bedrifter tid til å trakassere fagorganiserte til å frafalle krav om tariffavtale.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8665
Forslagsstiller: Vestfold

Bruk av kampmidler

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Tariffpolitikk og faglige rettigheter – side 23 – linje 582.

Tilleggsforslag

Bruk kampmidler.

LO vil

- arbeide for at fagbevegelsens organisasjoner i større grad må utvikle solidarisk evne og vilje til å bruke kampmidler for å opprettholde opparbeidede lønns- og arbeidsvilkår, herunder pensjon.
- at det ved streikestart for tariffavtaler samtidig må planlegges og varsles sympatistreik.
- at det ved streikestart for tariffavtale i bransjer hvor fagbevegelsen står svakt, må hele fagbevegelsen mobiliseres til støtte, også i forspillet til streiken.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8666
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 582

At lønn og pensjon i henhold til tariffavtale må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag.

Begrunnelse:

Et nytt kulepunkt setter fokus på en viktig rettighet LO må jobbe for, som må tydeliggjøres i handlingsprogrammet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8667
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 574

Tillegg etter”sikre retten til arbeidskamp”: blant annet streik, sympatistreik, boikott, blokade og gå sakte-aksjoner.

Begrunnelse:

Fagforbundet mener det er viktig å konkretisere hvilke muligheter LO kan ta i bruk ved ulike former for arbeidskamp.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8668
Forslagsstiller: Norsk Jernbaneforbund (NJF)

Bransjeavtale for konduktørpersonalet i Persontog

Norsk Jernbaneforbund ber om at det etableres en bransjeavtale for konduktørpersonalet i Persontog.

Begrunnelse:

Vi er nå i konkurransesituasjon og det er stor sannsynlighet for at det vil bli flere operatører, også private. Det er da viktig at det er like forhold for alle ansatte i de forskjellige togselskapene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8669
Forslagsstiller: Norsk Sjømannsforbund (NSF)

Havrommet trenger sjøfolk

LO vil arbeide for:

- å sikre norske arbeidstakere like konkurransevilkår som utenlandsk arbeidskraft i norske farvann.
- at Norges muligheter knyttet til å kunne stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann bør utredes. Dersom utredningen skulle konkludere med at det foreligger slike muligheter, bør det i samarbeid med partene i arbeidslivet, diskuteres ordninger og lovverk for å implementere norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel.

Begrunnelse:

For LO er det grunnleggende at man skal kunne leve i Norge av jobbene som skapes i tilknytning til havrommet. For å muliggjøre dette må det snarest utredes hvilke muligheter Norge har på generell basis til å kunne stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel.

Det har over tid vært en utfordrende situasjon i den maritime næringen knyttet til sysselsetting av norske sjøfolk. Mange norske rederier har valgt å flagge sine skip under bekvemmelighets flagg for å kunne ansette mannskap fra andre verdensdeler på lønnsnivået i deres hjemland. Utfordringene ved det ble nylig stadfestet av Høyesterett. En norsk sjømann som er ansatt i et norsk rederi med fart i norske farvann, men på et utenlandsk flagg, er ikke underlagt norsk lov. Det illustrerer utfordringen ved den gjennomliberaliserte skipsfarten at selv arbeid i Norge, i følge høyesterett, skal følge skipets flagg og ikke norsk lov.

LO er meget bekymret for de langsiktige effektene for hele den maritime klyngen. Det er ikke ønskelig med en situasjon der norske rederier har full frihet til å skifte flagg og fremdeles kunne fortsette sin drift i Norge med et mannskap som ikke tjener nok til å kunne leve i Norge. En sterk maritim næring forutsetter at Norge har og videreutvikler norske sjøfolk på alle nivåer. Den erfaringsbaserte kompetansen er et viktig element i den norske maritime klyngens konkurranseevne.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8670

Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 745, nytt kulepunkt

- Avskaffe au-pair ordningen

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8671

Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 602, endring:

Denne utviklingen fører til et løsarbeidersamfunn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8672

Forslagsstiller: Akershus

Side 24. Nytt fra linje 601

Et annet eksempel er Franchise, som er en driftsform som i alle sine forskjellige former bidrar til å undergrave fagbevegelsens kollektive avtalesystem, og som legger store hindringer i veien for fagbevegelsen når det kommer til det å kreve tariffavtale..

Begrunnelse:

Den franchisevirksomhet som har fått utbredt seg i Norge har i mange tilfeller bidratt til å trekke etablererte lønns- og arbeidsvilkår ned. Formen bidrar til å undergrave fagbevegelsens kollektive avtalesystem og legger store hindringer i veien for at fagbevegelsen kan kreve tariffavtale. Det er et system hvor mektige franchisegivere kan gå inn og utøve all makt på linje med en ordinær arbeidsgiver, men ansvaret i en kontrakt hvor vedkommende i praksis er uten makt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8673
Forslagsstiller: Akershus

Side 24, linje 617

Nytt kulepunkt:

- Jobbe for en franchise-lov i Norge.

Begrunnelse:

I praksis fungerer dette slik at franchisetaker er rettighets løs i avtaleforhold med franchisegiver. Dette påvirker også det organiserte arbeidslivet og de ansattes muligheter til å, inngå kollektive avtaler.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8674
Forslagsstiller: Akershus

side 39, linje 1248:

Nye kulepunkt:

- LO må jobbe aktivt mot arbeidslivs kriminalitet nasjonalt og internasjonalt
- Det må stilles klare krav tilandel og grunnleggende kunnskap for å etablere virksomhet
- LO vil arbeide for å skjerpe konkurslovgivningen

Begrunnelse:

Se også sammenhengen mellom ofre for menneskehandel og arbeidsliv kriminalitet Jf pkt. side 33 linje 995.

Mye av arbeidslivs kriminalitet er kanalisert via utstrakt bruk av useriøse underleverandører og innlei virksomheter. I tillegg er det fritt frem for kriminelle til å etablere eller reetablere nye virksomheter til tross for at de er kriminelle gjengangere. Arbeidslivs kriminalitet undergraver samfunnets institusjoner, og medvirker til at seriøse virksomheter mister markedsandeler.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8675
Forslagsstiller: Akershus

Side 24: linje 617

Nytt kulepunkt:

- LO vil jobbe aktivt mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping både nasjonalt og internasjonalt

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8676
Forslagsstiller: Akershus

s 24, linje 618

Nytt punkt

- LO skal intensivere arbeidet med å avskaffe au-pair-ordningen.

Begrunnelse:

LO Nedre Romerike mener at Au pair - ordningen er sosial dumping forkledd som kulturutveksling. Det er uetisk å tillate at folk gjør fullverdig arbeid med minimal godtgjørelse og i tillegg har fravær av rettigheter utløst av Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern populært kalt arbeidsmiljøloven. I praksis fungerer au parene som hushjelp- og omsorgsarbeidere med elendige lønns- og arbeidsvilkår uten den beskyttelse lovverket kan gi.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8677
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Fjerne setning i linje 586- 589

Linje 586- 589:

Fjerne setninga som starter med: Denne utviklingen har eskalert.... kraft.

Begrunnelse:

Dette er ei setning som er stigmatiserende på ei gruppe mennesker. En må ikke glemme at den største arbeidsinnvandringen vi har her i Norge, kommer fra Sverige.

Det er arbeidsgiver som presser lovverket ikke arbeidstakere.

Det er en spesifisering av «problemet» på linje 592 og utover.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8678
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 617 Nytt kulepunkt

Linje 617 Nytt kulepunkt

- Faste ansettelser skal være hovedregel i norsk arbeidsliv

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8679
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt avsnitt under «Arbeidsliv under press», linje 610:

Nytt avsnitt under «Arbeidsliv under press», linje 610:

Arbeidstakeres lønns- pensjons- og arbeidsvilkår settes under press der arbeidsgivere bytter arbeidsgiverforening for å unngå forpliktelser knyttet til tariffestede rettigheter.

En slik tariffhopping har særlig vært begrunnet med å unngå pensjonsforpliktelser, men vil i tillegg medføre større grad av lokal lønnsdannelse. Arbeidsgiver får mer kontroll over lønnsdannelsen, noe som kan medføre at arbeidstakere ikke blir sikret samme lønnsutvikling som i arbeidslivet for øvrig. Dette er særlig problematisk knyttet til

privatisering og konkurranseutsetting av offentlig finansierte tjenester. Dersom utviklingen fortsetter vil arbeidsgiverorganisasjonenes konkurranse om å tilby arbeidsgivere billigst mulig tariffavtaler innenfor samme bransje føre til en nedadgående spiral som rammer arbeidstakerne. En harmonisering av tariffavtaler innenfor samme bransje for å sikre at de dårligste avtalene styrkes, er nødvendig for å stoppe denne utviklingen.

Nytt pkt. linje 617:

- Arbeide for harmoniserte tariffavtaler innenfor samme bransje for å unngå tariffhopping.

Begrunnelse:

Betegnelsen sosial dumping innen offentlig sektor er ikke alltid sammenfallende med definisjonen som brukes i privat sektor. I offentlig sektor er det snakk om lovlig tariffhopping/ tariffshopping. I privat sektor er forholdet mer knyttet til ren arbeidskriminalitet og mye høyere grad av uorganisert arbeidsliv. Selv om utfordringene er lovlige er de likevel problemer LO må ha fokus på.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8680
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 586

Etter”bemanningsforetak og sosial dumping”:

Dette er en uakseptabel utvikling, som har eskalert som følge av en økende arbeidsinnvandring.....osv.

Begrunnelse:

Fagforbundet er bekymret for den uoversiktlige organiseringen av selskaper som leverer varer og tjenester til offentlig sektor. Virksomhetene er organisert på en slik måte at det er vanskelig å få en god oversikt over disse, og deres reelle økonomiske situasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8681
Forslagsstiller: Fagforbundet

Tillegg til linje 600

I den kommersielle delingsøkonomien er det klare tendenser til at arbeidsgiver ønsker å organisere seg bort fra arbeidsgiveransvaret. En slik organisering av virksomheten vil bidra til et økende antall arbeidstakere som står uten ansettelse, og en dreining bort fra et organisert arbeidsliv med klare rammer og spilleregler.

Begrunnelse:

Tallet på yrkesaktive under paraplyen “delingsøkonomi” er økende. Dette utfordrer det organiserte arbeidslivet.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8682
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 585 tillegg først i avsnittet:

Faste stillinger er grunnmuren i arbeidslivet, og sikrer trygghet for arbeidstakerne og kompetanse på arbeidsplassene.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8683
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 585, tillegg etter “av”:

økt bruk av midlertidige ansettelser,

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8684
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 586-588

Strykes

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8685
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 616, tillegg etter “arbeidskraft”:

og bruk av bemanningsbyrå.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8686
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 617, nytt kulepunkt.

- LO må jobbe for at konkurslovgivningen endres slik at strafferammene økes for brudd på lovgivningen. Terskelen for å få bli ilagt konkurskarantene må senkes. Lovverket må også endres slik at personer som er ilagt slik karantene ikke kan fortsette næringsvirksomhet gjennom enkeltpersonforetak. Det bør også opprettes et særskilt næringsregister hvor allmennheten har mulighet til å sjekke virksomheter og de personer som innehar eller har innehatt roller i de ulike foretak.

Begrunnelse:

Slik situasjonen er i dag har bobestyrere og påtalemyndigheter begrensede midler til å forfølge kriminelle aktører i arbeidslivet, det er svært ofte snakk om personer som kan knyttes til annen grov kriminalitet som sosial dumping, menneskehandel og annen grov utnyttelse av mennesker. Ofte er dette multikriminelle aktører, som ofte driver ulike typer næring og kriminell aktivitet som knytter seg til eksempelvis etniske og familiære miljøer av mafiakarakter. Det er en stor utfordring at kriminaliteten er grenseoverskridende og man har mye dokumentasjon vedrørende denne problematikken

fra for eksempel renholdsbransjen. Bobestyrere og påtalemyndigheter må få nye redskap / lovgivning tilpasset den virkelighet som forefinnes i dag, for å hankses med dette.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8687

Forslagsstiller: Musikernes fellesorganisasjon (MFO)

Formidling av selvstendig næringsdrivende

Vi foreslår ett tillegg etter linje 600:

Formidling av arbeidskraften til selvstendig næringsdrivende anses i dag som ikke lovregulert. Omfanget av og praksis ved slik formidling tilsier at dette bør være lovregulert og underlagt offentlig tilsyn.

Med denne teksten følger ett nytt kulepunkt, som vi ønsker inn i linje 617:

(LO vil:)

- Lovregulere formidling av selvstendig næringsdrivende.

Begrunnelse:

Også vi i MFO opplever et arbeidsliv under press, vi foreslår ett tillegg etter linje 600.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8688

Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 642, nytt kulepunkt:

Lovbestemme begrensninger for antall underleverandører i bygg- og anleggsbransjen

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8689

Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 642, nytt kulepunkt:

Utvikle systemer for informasjonsdeling mellom nasjoner om arbeidsmiljøkriminelle

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8690

Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 617, nytt kulepunkt.

- Jobbe for å innføre tiltak for å hindre svart arbeid, arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Begrunnelse:

Det må settes inn tiltak som gjør det mulig å hindre at forholdene i visse bransjer blir ytterligere forverret. Her er det mulig å se på tiltak som premierer de som bruker seriøse firmaer det må også jobbes med å styre dagens kontrollapparat.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8691
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Tillegg linje 608

Tillegg linje 608, etter punktum:

Lov om allmenngjøring er et viktig virkemiddel mot sosial dumping, og må også gjøres gjeldende på Svalbard.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8692
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Tillegg linje 609

Tillegg linje 609, etter punktum:

Det offentlige må gå foran i arbeidet for et seriøst arbeidsliv. Det skal være null toleranse for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i offentlige anskaffelser.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8693
Forslagsstiller: Hordaland

Linjenr. 617 (kulepunkt). Offentlige anskaffelser

Alle firma som utfører oppdrag for det offentlige skal ha norsk tariffavtale.

Begrunnelse:

En tariffavtale er den beste garantien for at lønns- og arbeidsvilkår blir ivaretatt. Ved påstander om sosial dumping og lignende, vil det enkelte fagforbund selv finne fakta, og håndtere dette. På det viset spares innkjøperen for mye arbeid, tid og penger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8694
Forslagsstiller: Hedmark

Begrense mulighetene for tariffhopping

Nytt kulepunkt linje 617

- Begrense mulighetene for tariffhopping

Begrunnelse:

Tariffhopping svekker arbeidstakernes rettigheter, og LO bør derfor begrense mulighetene for tariffhopping for dårligere lønns og arbeidsvilkår for sine medlemmer.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8695
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Ny tekst settes inn etter punktum i linje 586

Store oppdrag fra det offentlige gis til bedrifter med få ansatte og som igjen er avhengig av innleie i stort omfang for å løse oppdraget.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8696
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt i linje 616 til erstatning for dagens

Forslag:

- Begrense antallet innleide en bedrift kan ha i forhold til egne ansatte

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8697
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt - linje 642

- arbeide for endringer i arbeidsmiljøloven § 16 som gjør det enklere for arbeidstakere å vinne frem med krav om virksomhetsoverdragelse.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8698
Forslagsstiller: Nordland

Arbeidsliv under press

Det utarbeides et eget kapittel i LOs handlingsprogram som samler kampen mot konkurranseutsetting, privatisering, sosial dumping og arbeidskriminalitet. Kapittelet må omfatte kravet om å drive offentlige tjenester i egen regi, anstendige arbeidsforhold i hele leverandørkjeden, både i inn og utland, og ikke minst nødvendig regulering i lov og avtaleverk for å lykkes. Det er viktig at sterke standpunkt mot avtaler som forhandles nasjonalt eller globalt som svekker disse sakene omfattes og kommer tydelig frem i et slikt kapittel.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8699
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Å jobbe mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Å jobbe mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Begrunnelse:

Mange opplever å miste jobber pga useriøse aktører i markedet. Det må settes inn store ressurser for å bekjempe kriminelle aktører i Norge. Dette gjelder både i offentlig og privat sektor. Arbeidstilsynet må jobbe tettere med politi, UD, tolltollte, skatteetaten og andre tilsyn som er nødvendig. Alle som jobber i Norge skal ha riktig lønn. De

skal også slippe å leve i frykt for seg og sin familie om de ikke gjør som de kriminelle bestemmer.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8700

Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt kulepunkt

- jobbe for at arbeidsforholdene i produksjon og tjenesteyting ikke blir undergravd av uregulerte, ukontrollerbare virksomheter som opererer utenfor eller på kanten av norsk lovgivning, der de som jobber verken har fast ansettelse, regulerte arbeidstider eller muligheter til fagopplæring.

Begrunnelse:

I flere tjenestesektorer, blant annet transport og reiseliv, har applikasjonsbaserte virksomheter som så å si utelukkende baserer seg på ufaglært deltidsarbeid, og der de som produserer tjenestene ikke er fast ansatt noe sted, etablert seg i de siste årene. Disse virksomhetene er organisert på en måte som kan beskrives som løsarbeid, og de har tatt betydelige markedsandeler på bekostning av organiserte, kontrollerbare og kvalitetssikrede bedrifter. Dette undergraver det seriøse arbeidslivet der hele og faste stillinger skal være hovedregelen, og det undergraver fagbevegelsens muligheter til å oppnå innflytelse på lønns- og arbeidsvilkårene. Dette har hovedsaklig skjedd på arbeidslivsområder som allerede er preget av lav lønn og stressende arbeidsforhold, og det har bidratt til å øke forskjellene i arbeidslivet. Slike virksomheter seiler gjerne under det falske flagget "delingsøkonomi", selv om det egentlig dreier seg om ordinære formidlingstjenester i direkte konkurranse med etablerte virksomheter der de ansatte har langt mer ordnede og anstendige arbeidsforhold.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8701

Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Praksiskandidater i bedrifter.

Tillitsvalgte skal bli tatt med i drøftelsene på bedriften før det blir signert kontrakt med NAV om praksiskandidater. Bedrifter som bryter kriteriene og bevisst utnytter ordningen må ilegges karantene før eventuelt nye tildelinger av praksiskandidater.

Begrunnelse:

Stoppe bedrifter som ikke overholder kriteriene, og bevisst utnytter ordningen. Uverdigg utnyttelse av arbeidsfolk.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8702

Forslagsstiller: Rogaland

Linje 617 Nytt punkt 5

Jobbe for å fjerne paragraf 14-9, f i aml. (anledning til midlertidig ansettelse i inntil 1 år)

Begrunnelse:

Svekkelse av rettigheter til arbeidstakere.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8703
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 878 Nytt punkt

Intensivere kontroll av skatt og avgiftsinnkreving. Skattesvindler må straffes hardere.

Begrunnelse:

Fellesskapet mister store verdier gjennom skatteunndragelse

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8704
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Sette inn kreve

Starte setningen med “kreve” i stedet for “gå inn for” på linje 614.

Linje 614 blir da slik:

Kreve at det nedsettes et lovutvalg som får mandat å se nærmere på

Begrunnelse:

Sterkere formulering.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8705
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Innleie og regulering

Nye kulepunkt linje 617:

- Arbeide for at innleie fortrinnsvis skal skje mellom produksjonsbedrifter.
- Arbeide for å reversere frislippet av vikarbyråene, slik at de bare kan brukes rent unntaksvis.
- Arbeide for en lovendring som muliggjør begrensing av innleie av arbeidskraft fra vikarbyrå.
- Forby nulltimerskontrakter og arbeide for at alle deltidsansatte skal ha månedslønn.

Begrunnelse:

Vikarbyrå skaper uforutsigbarhet for sine ansatte, derfor må det være faste ansatte og heller utleie mellom bedrifter som har arbeid på de enkelte fagområdene.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8706
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Arbeidslivskriminalitet/sosial dumping

Arbeidsmarkedet blir stadig tøffere, med krav til økt effektivitet, økt produksjon og lavere kostnader. Konsekvensene er i mange tilfeller brudd på lønns- og arbeidsvilkår og i flere tilfeller kriminell virksomhet. Selv i bedrifter med tariffavtale forekommer det brudd på reglene om lønns- og arbeidsvilkår.

Allmengjøring er et viktig verktøy i kampen mot sosial dumping, men manglende ressurser til Arbeidstilsynet og til dels mangelfull samordning mellom andre tilsynsmyndigheter medfører at useriøse aktører likevel kan fortsatte sin virksomhet.

LO krever at

- Arbeidstilsynet får mer ressurser til tilsyn og at flere av disse tilsynene blir gjort uanmeldt.
- det må settes inn mer ressurser til andre tilsynsmyndigheter slik at de i større grad får mulighet til å prioritere samordnede tilsyn og rykke ut på oppdrag når de blir tipset om klanderverdige forhold.
- kravene som stilles for å få allmengjort en tariffavtale blir enklere, og at krav til dokumentasjon ved videreføring av allerede allmenngjorte tariffavtaler blir fjernet. Her bør det være nok at en av partene ønsker en videreføring.
- det må slås hardt ned på arbeidslivskriminalitet, og det må settes mye høyere strafferammer for denne type virksomhet.
- i alle offentlige anbud må det stilles krav om at anbudstilbyderne skal være lærebedrifter.

Begrunnelse:

LOs målsetting er et seriøst arbeidsliv med gode rammevilkår for de ansatte og lik konkurranse. Når enkelte bedrifter kan drive sin virksomhet på kanten av loven uten å bli tatt, vil dette være konkurransevridende overfor seriøse aktører og på sikt svekke det velferdssamfunnet vi har i dag. Innsatsen mot kriminelle aktører i arbeidslivet må styrkes.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8707

Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Krav om faste heltidsstillinger

Krav om større stillinger til undersysselsatte har vært framsatt i en årrekke uten at dette har lyktes. En ser en utvikling i industrien der bruk av midlertidige kontrakter, innleie og deltid er økende. Denne utviklingen må stoppes. Norsk arbeidsliv skal baseres på faste heltidsstillinger

LO krever:

- reversering av endringer i AML om midlertidige ansettelser og svekkelsen av tillitsvalgte rolle i arbeidstidsspørsmål
- at bruk av innleie / midlertidige kontrakter begrenses gjennom lovverket
- forbud mot fast ansettelse uten lønn mellom oppdrag

Begrunnelse:

Ansatte på slike kontrakter vil i mange tilfeller ha problemer med å klare seg økonomisk og opptjene fulle pensjonsrettigheter.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8708

Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Arbeidslivsreform: Et bedre arbeidsliv

LO vil kreve at regjeringen skal nedsette et utvalg som utarbeider en NOU (norsk offentlig utredning) som skal danne grunnlaget for reformen «Et bedre arbeidsliv».

Utredningen skal komme med forslag som styrker trepartssamarbeidet, den norske modellen, og dermed også norsk konkurransekraft. I arbeidet med utredningen skal lokale og regionale modeller mot sosial dumping («Skiensmodellen» etc.) utforskes og evalueres, med sikte på å finne relevante tiltak som kan overføres til en nasjonal kontekst

Begrunnelse:

Arbeidsmiljøkriminalitet brer om seg og undergraver et seriøst arbeidsliv. Dette svekker den enkelte ansatte, men selvsagt også konkurransekraften til norsk arbeidsliv. Det gjøres mye godt lokalt og regionalt arbeid, det er et behov for å bygge videre på den kunnskapen og koordinere den til en nasjonal dugnad for et bedre arbeidsliv

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8709

Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Helikoptersikkerhet

LO vil jobbe for at det nye felleseuropeiske regelverket for offshore helikopteroperasjoner (HOFO) ikke skal innføres på norsk sokkel, samt at det gjennomføres en konsekvensanalyse av en uavhengig tredjepart

Begrunnelse:

HOFO vil svekke helikoptersikkerheten

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8710

Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Regulering av grensdragning mellom tilknytninger til arbeidslivet

Under «LO vil:» foreslås å sette et tillegg i andre kulepunkt (linje 615):
..., inkludert mulig regulering av grensdragningen mellom arbeidstakervirksomhet, næringsvirksomhet og andre former for tilknytning til arbeidslivet

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8711

Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Styrking av tilsyn

Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og skattemyndighetene må styrkes. Tilsynene må få økte ressurser i arbeidet med HMS, arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Begrunnelse:

Sosial dumping, svart arbeid og skatteunndragelser er den norske arbeidslivsmodellens største utfordring. Dette utfordrer lov- og avtaleverket. Det undergraver det seriøse arbeidslivet og rettferdig konkurranse

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8712
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Luftfartstilsynet

LO krever at Luftfartstilsynet får økte overføringer for å styrke tilsynsaktiviteten mot området offshore helikopteroperasjoner

Begrunnelse:

Det har vist seg at ulykkeshelikopteret involvert i Turøy-ulykken kun hadde hatt ett papirtilsyn siden det kom i operasjon i 2009. Tilsynet ble utført i 2012, og selv om dette ikke ville forhindre denne ulykken så finner vi det svært bekymringsverdig at det kan gå flere år mellom hver gang et offshore helikopter som benyttes til passasjertransport blir ført tilsyn med

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8713
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt linje 642

Linje 642 - nytt kulepunkt: LO ønsker å reversere de punkter i ny AML, som har slått negativt ut for arbeidstakerne.

Begrunnelse:

Stort sett alle endringene som er gjennomført etter denne datoen, er til skade for arbeidstakerne.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8714
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Verktøy mot arbeidsmiljøkriminalitet

Forslag til nytt avsnitt

LO skal arbeide for at fagforeninger med innstillingsrett etter arbeidstvistloven eller tjenestetvistloven får kollektiv søksmålsrett ved sosial dumping og brudd på arbeidsmiljøloven, som et ledd i kampen mot arbeidsmiljøkriminalitet

Begrunnelse:

Arbeidsmiljøkriminalitet kan ikke bekjempes gjennom tilsynene alene. Det må være et samspill mellom det organiserte arbeidslivet og tilsynene. Skal et slikt samarbeid bli effektivt må også fagforeninger ha virkemidler utover rapporter til tilsyn

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8715
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 617 Nytt punkt 4

At den kollektive søksmålsretten gjeninnføres.

Begrunnelse:

I kampen mot sosial dumping og bemanningsbransjen var kollektiv søksmålsrett et viktig kampmiddel for å ta saker på vegne av medlemmer som ikke ønsket å stå fram med eget navn. Uten kollektiv søksmålsrett er faren for arbeidstakere, i blant annet bemanningsbyråer, å gå til sak så stor at ulovlige forhold ikke blir anmeldt i fare for konsekvenser for arbeidstaker.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8716
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet

Nytt kulepunkt linje 617

Innføre kollektiv søksmålsrett ved innleie og midlertidige ansettelser.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8717
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617.

Tilleggsforslag

LO vil kreve kollektiv søksmålsrett for tillitsvalgte om fast ansettelse i innleiebedriften, og lovligheten ved innleie.

endres til:

LO krever forhandlingsrett for tillitsvalgte i innleiebedrift ved tvist om fast ansettelse og kollektiv søksmålsrett i arbeidsmiljøloven (§§ 14-11 og 14-14) slik at fagbevegelsen kan gå til sak ved lovbrudd om innleie og midlertidige ansettelser.

Begrunnelse:

Antall utleiebedrifter er i eksplosiv vekst blant annet ved at Stortinget vedtok å godta EUs vikarbyrådirektiv. Utleiebyrå må bekjempes ved at arbeidsfolk ansettes fast.

Arbeidsmiljøloven setter samme krav til innleie fra byrå som for bruk av midlertidig ansatte. Innleide kan bare brukes til sesongarbeid og ved vikariat for bestemte personer, og kan ikke brukes i bedriftenes kjernevirksomhet. I svært mange tariffavtaler har de tillitsvalgte forhandlingsrett og kan stanse innleie. Det er disse bestemmelsene i lov og avtaleverk som ble angrepet når vikarbyrådirektivet ble innført i Norge. En fast ansettelse gir en helt annen trygghet, det gir rett til å få lån, det gir større innflytelse på arbeidsplassen, det gir et arbeidsfellesskap, og det gjør det mye enklere å bygge opp ei fagforening. Likestiller vi utleiebyråbyrå med faste ansettelser, underminerer vi arbeidsmiljøet og grunnlaget for fagorganisering.

Det første den rød-grønne regjeringa gjorde etter at den med stor drahjelp fra LO kom til makta i 2005, var å reversere arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidige ansettelser. Ved nå å innføre vikarbyrådirektivet, vil akkurat disse bestemmelsene i

arbeidsmiljøloven oppheves. Arbeidsmiljølovens § 14-12 knytter bruken av vikarbyråer til betingelsene for midlertidige ansettelser som slås fast i arbeidsmiljølovens § 14-9. Dette begrenser utleiebyråenes vekst. Målet med vikarbyrådirektivet er å fjerne forbud og restriksjoner for utleieselskaper/vikarbyråer og åpner for at ESA- og EFTA-domstolen kan tvinge Norge til å måtte endre tariffavtaler og lovverk i forhold til arbeidstakeres rettigheter. NHO har etter at vikarbyrådirektivet ble innført i Norge, tatt aktive skritt for å prøve arbeidsmiljølovens § 14-12 for EFTA-domstolen.

Vi er av den oppfatning at bruken av vikarbyråer og utleieselskaper skal begrenses og krever i stedet faste ansettelser. Utleiebyråene vokser i omfang i dag, og fagbevegelsen kjemper en rettferdig og viktig kamp for flest mulig hele og faste stillinger. Vi mener vikarbyrådirektivet vil føre til det motsatte. LO kongressen vedtok i 2001, 2005 og 2009 en oppfordring om å bruke veto mot EU-direktiv som undergraver faglige rettigheter. Det er samtidig viktig å styrke arbeidstakernes rettigheter framover for å motvirke sosial dumping, og sikre lov- og avtaleverk slik at ytterligere undergraving av faglige rettigheter forhindres.

Fagbevegelsen kjemper en viktig kamp for et rettferdig og forutsigbart arbeidsliv. Det betinger faste ansettelser og gode tilsettingsvilkår. Vikarbyrådirektivet vil føre til den motsatte utviklinga. Det er allerede et alt for stort innslag av midlertidige ansettelser i det norske arbeidslivet. Direktivet vil gjøre det vanskelig for de utsatte gruppene å få fast jobb, noe som derved også utgjør en fare for at man ikke kan oppnå et av målene i IA-avtalen, nemlig å få flere funksjonshemmede i jobb.

Norsk Transportarbeiderforbund vant en viktig seier med spedisjonsstreiken under tariffoppgjøret 2010. De fikk en avtale om at bruk av bemanningsbyrå skal minimeres gjennom at det i tariffavtalenes omfangsbestemmelse er tatt inn at overenskomsten gjelder for alle grupper og alt arbeid på godsterminalen. Normale fraværsmønster skal dekkes opp av fast ansatte, og tillitsvalgte skal kunne bistå innleide i arbeidsrelaterte spørsmål.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8718

Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linje 617

Linje 617, nytt prikkpunkt:

- At den kollektive søksmålsretten gjeninnføres

Begrunnelse:

-I kampen mot sosial dumping og bemanningsbransjen var kollektiv søksmålsrett et viktig kampmiddel for å ta saker på vegne av medlemmer som ikke ønsket å stå fram med eget navn. Uten kollektiv søksmålsrett er faren for arbeidstakere, i blant annet bemanningsbyråer, å gå til sak så stor at ulovlige forhold ikke blir anmeldt i fare for konsekvenser for arbeidstaker.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8719
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt linje 643

Linje 643 - nytt kulepunkt, endring i AML §14-12 b 4: Arbeide for at innleier skal, når tillitsvalgt hos innleier eller tillitsvalgt fra forbund eller forbundets avdelinger ber om det, dokumentere hvilke lønns og arbeidsvilkår som er avtalt mellom innleid arbeidstaker og dennes arbeidsgiver.

Begrunnelse:

Dette er en viktig endring. Det at forbund og forbundets avdelinger får denne rettigheten er vesentlig i kampen mot sosial dumping.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8720
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 9

- Tillitsvalgte i alle ledd sikres innsyn i avtaler om innleie og entreprise

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8721
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt 617

Linje 617 - nytt kulepunkt: Innføre Telemarksmodellen på alle offentlige- og private anbud.

Begrunnelse:

Dette er den beste og mest effektive løsninga for å motvirke sosial dumping. Det offentlige er Norges største innkjøper, og det vil skape ringvirkninger dersom bedrifter må levere anbud basert på Telemarksmodellen.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8722
Forslagsstiller: Nordland

Arbeidsliv under press

Ansatte skal ikke ha dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn vilkårene som er fastsatt i tariffavtale for tilsvarende arbeider innenfor den aktuelle bransje. Det er etablert flere gode modeller som stiller klare krav til anbudsgiverne.

Begrunnelse:

Gode modeller må tas mer i bruk når det legges ut anbudspapirer innen den aktuelle bransje. Det er viktig at vi setter krav til de som utfører jobben og at uakseptable arbeidsforhold ikke aksepteres.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8723
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 617 Nytt punkt 2

At "forsterket DIFI-modell" (Rogalandsmodellen) legges til grunn for alle offentlige kontrakter.

Begrunnelse:

Sosial dumpingsaker ved offentlige byggeplasser har de siste årene blitt mer og mer framtreddende. Å få på plass rutiner og regler for offentlige anskaffelser er et viktig steg i å begrense bruken og forekomsten av sosial dumping i offentlig regi.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8724
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 618 Nytt punkt

At det ved inngåelse av kontrakt anbud skal være færrest mulig under kontraktører (jfr. Forsterket DIFI-modell)

Begrunnelse:

For å holde kontroll på at tariffavtaler følges og at det organiserte arbeidsliv opprettholdes

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8725
Forslagsstiller: Hedmark

Lærebedrifter skal prioriteres i konkurranse om offentlige anskaffelser og anbud

Nytt kulepunkt linje 618

- Bedrifter med lærlingplasser, skal prioriteres i konkurranse om offentlige anskaffelser og anbud i tråd med tariffestet avtale mellom Fellesforbundet, KS, Difi og BNL.

Begrunnelse:

Det offentlige kjøper varer og tjenester for 460 milliarder kroner årlig. Innen byggenæringen kommer nærmere 40 prosent av oppdragene fra det offentlige. Et krav om lærling vil bygge opp under de seriøse firmaene. Dette kravet må også gjelde for utenlandske bedrifter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8726
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 610, ny tekst

Ved utlysning av anbud innenfor det offentlige mener LO det skal stilles krav til bedriftene om at de følger Telemarksmodellen eller lignende modeller.

Begrunnelse:

Modeller, som Telemarksmodellen, har gitt positive erfaringer når det legges ut anbudspapirer for byggeprosjekter i offentlig sektor. Det er viktig å stille krav til de som skal utføre jobben for å forhindre uakseptable arbeidsforhold og sosial dumping.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8727
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linje 617

Linje 617, nytt prikkpunkt:

”-At Telemarksmodellen legges til grunn for alle offentlige kontrakter.”

Begrunnelse:

-Sosial dumpingsaker ved offentlige byggeplasser har de siste årene blitt mer og mer framtreddende. Å få på plass rutiner og regler for offentlige anskaffelser er et viktig steg i å begrense bruken og forekomsten av sosial dumping i offentlig regi.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8728
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt 4 under LO vil på linje 617, Arbeidsmarkedbedrifter

Nytt kulepunkt 4 under LO vil på linje 617.

LO vil:

- Arbeide for et forbud mot bemanningsbyråer. Arbeidsformidling og arbeidsmarkedstiltak skal gjøres av det offentlige.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8729
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsliv under press - nytt kulepunkt

Linje 617, nytt prikkpunkt:

- sikre faste ansettelser og at bruken av vikarer er knyttet til faktiske vikariater. Arbeide for å forby bemanningsbyråer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8730
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 617 Nytt punkt 1

Gå inn for å forby bemanningsbyråer.

Begrunnelse:

Arbeidsformidling skal være en offentlig oppgave. Vi kan bli kvitt svært mye sosial dumping ved et forbud mot disse byråene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8731
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 617 Nytt kulepunkt

Linje 617 Nytt kulepunkt: "Utleie av arbeidskraft fra bemanningsselskap forbys.
Det kan gis unntak fra forbudet for enkelte yrkesgrupper, slik som før år 2000, slik at det i lovsform kun blir tillatt ved sykefravær og permisjoner."

Begrunnelse:

Utleie fra bemanningsselskap må forbys for å få slutt på den stadig økende bruken av midlertidig arbeidskraft.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8732
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 617

Linje 617, nytt prikkpunkt:

- Gå inn for å forby bemanningsbyråer.

Begrunnelse:

-Arbeidsformidling skal være en offentlig oppgave. Vi kan bli kvitt svært mye sosial dumping ved et forbud mot disse byråene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8733
Forslagsstiller: Aust-Agder

Nytt kulepunkt

Pkt. 617 (nytt pkt.):

- Arbeide for en sterk begrensning med bruken av bemanningsselskaper, samt arbeide for at loven endres til slik den var før endringen i 2000.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8734
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617.

Tilleggsforslag

Bemanningsbransjen

LO vil arbeide for å reversere frislippet av vikarbyråene fra 1.1.2000 slik at de bare kan brukes rent unntaksvis. I mellomtiden vil vi ha gjennomført de to krav LO stilte den gangen: At det betales lønn mellom oppdrag og at utleie bare skal skje som vikarer for navngitte personer.

Begrunnelse:

LO må reise kampen for å reversere frislippet av utleievirksomheten i Norge. I prinsippet må gjeninnføring av forbud mot privat arbeidsformidling gjeninnføres. Siden

utleiebransjen, eller vikarbyråene som de nokså misvisende kalles, fikk mer eller mindre frie tøyler ved årtusenskiftet, har de vokst til å bli en kreftsvulst i norsk arbeidsliv. I disse dager opplever mange som mister jobben å bli sluset over i utleiefirmaene av NAV-kontorene. Faste ansettelser er på vikende front. Arbeidskraftkjøperne i produksjonsbedriftene slipper det besværlige ansvaret og utvikler en bruk- og kasholdning til arbeidskraft.

I tillegg til at den enkeltes rettigheter blir sterkt svekket, betyr denne utviklinga også et angrep mot fagbevegelsens innflytelse. Ansatte i vikarbyråene er lite interessert i å organisere seg, først og fremst fordi det kan føre til at de blir stående uten oppdrag. I tillegg blir fagutdanninga i vedkommende bransje underminert, det er raskere å leie inn enn å gå den lange veien om å ta inn lærlinger.

Spesielt negativt er det at utleiebransjen er den helt dominerende ansettelsesarenaen for arbeidsinnvandrere. De opplever en svært usikker arbeidssituasjon der forholdene ligger godt til rette for sosial dumping, både av lønn og av arbeids- og leveforhold ellers. Integrering i det norske samfunnet blir vanskelig når arbeidsinnvandrere samles i adskilte miljøer i denne bransjen.

En økende bruk av innleid arbeidskraft er også hovedårsaken til synkende produktivitet i bransjer der innleie har blitt dominerende, som bygningsbransjen. Det har svekket lønnsveksten. Veksten i utleievirksomheten truer den norske modellen, som kjennetegnes av et samfunn med relativt små forskjeller, arbeidere med stor kompetanse og selvstendighet, høy produktivitet og høy lønn.

Dersom handlingsrommet innenfor EØS-avtalen er for trangt til at et forbud mot privat arbeidsformidling kan reverseres, må denne avtalen sies opp.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8735
Forslagsstiller: Vestfold

Bemanningsbransjen

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617.

Tilleggsforslag

Bemanningsbransjen

LO vil arbeide for å reversere frislippet av vikarbyråene fra 1.1.2000 slik at de bare kan brukes rent unntaksvis. I mellomtiden vil vi ha gjennomført de to krav LO stilte den gangen: At det betales lønn mellom oppdrag og at utleie bare skal skje som vikarer for navngitte personer.

Begrunnelse:

LO må reise kampen for å reversere frislippet av utleievirksomheten i Norge. I prinsippet må gjeninnføring av forbud mot privat arbeidsformidling gjeninnføres. Siden utleiebransjen, eller vikarbyråene som de nokså misvisende kalles, fikk mer eller mindre frie tøyler ved årtusenskiftet, har de vokst til å bli en kreftsvulst i norsk arbeidsliv. I disse dager opplever mange som mister jobben å bli sluset over i utleiefirmaene av NAV-kontorene. Faste ansettelser er på vikende front. Arbeidskraftkjøperne i produksjonsbedriftene slipper det besværlige arbeidsgiveransvaret og utvikler en bruk- og kasholdning til arbeidskraft.

I tillegg til at den enkeltes rettigheter blir sterkt svekket, betyr denne utviklinga også et angrep mot fagbevegelsens innflytelse. Ansatte i vikarbyråene er lite interessert i å organi-sere seg, først og fremst fordi det kan føre til at de blir stående uten oppdrag. I tillegg blir fagutdanninga i vedkommende bransje underminert, det er raskere å leie inn enn å gå den lange veien om å ta inn lærlinger.

Spesielt negativt er det at utleiebransjen er den helt dominerende ansettelsesarenaen for arbeidsinnvandrere. De opplever en svært usikker arbeidssituasjon der forholdene ligger godt til rette for sosial dumping, både av lønn og av arbeids- og levestandard ellers. Integrering i det norske samfunnet blir vanskelig når arbeidsinnvandrere samles i adskilte miljøer i denne bransjen.

En økende bruk av innleid arbeidskraft er også hovedårsaken til synkende produktivitet i bransjer der den har blitt dominerende, som bygningsbransjen. Det har svekket lønnsvekst-en. Veksten i utleievirksomheten truer den norske modellen, som kjennetegnes av et samfunn med relativt små forskjeller, arbeidere med stor kompetanse og selvstendighet, høy produktivitet og høy lønn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8736
Forslagsstiller: Akershus

side 24 linje 616

Nytt kulepunkt:

- Reversere frislipp av privat arbeidsformidling

Begrunnelse:

ikke kommet noe positivt ut av innføringen av Vikarbyrådirektivet, snarere ett A og B lag

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8737
Forslagsstiller: Nordland

Arbeidsliv under press

Linje 609. Ny setning etter , må styrkes. Et tiltak er revisjonskontroll av arbeidskontrakter. Da vil alle lønnskostnader spores tilbake og gis legitimitet.

Begrunnelse:

I enkelte bransjer er det vanlig at lønn utbetales i et annet land enn Norge, selv om arbeidet har foregått i Norge. I slike tilfeller er det vanskelig å finne ut av om rett lønn er utbetalt ut fra avtalen som gjelder. Det ville være god hjelp hvis en del av revisors arbeid var å kontrollere arbeidskontrakter i selskapet. Revisors oppgave er å påse at regnskapet er uten vesentlige feil. For å sikre at lønnskostnaden er rett er det derfor naturlig at kontroll av arbeidskontrakter inngår som en del av den ordinære revisjonen av et selskap med ansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8738
Forslagsstiller: Nordland

Kontroll av arbeidskontrakter

I enkelte bransjer og konsern er det vanlig at lønn utbetales i et annet land enn i Norge, selv om arbeidet har foregått i Norge. I slike tilfeller er det vanskelig å finne ut av om rett lønn er utbetalt ut fra avtalen som gjelder. Det ville være god hjelp hvis en del av revisors arbeid var å kontrollere arbeidskontrakter i selskapet.

Revisors oppgave er å påse at regnskapet er uten vesentlige feil. I den sammenheng skal alle kostnader, inklusive lønnskostnader, kunne spores tilbake og gis legitimitet. For å sikre at lønnskostnaden er rett er det derfor naturlig at kontroll av arbeidskontrakter inngår som en del av den ordinære revisjonen av et selskap med ansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8739
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 609:

Revisjonskontroll av arbeidskontrakter kan være et tiltak i den sammenheng.

Begrunnelse:

I enkelte bransjer er det vanlig at lønn utbetales i et annet land enn Norge, selv om arbeidet har foregått i Norge. I slike tilfeller er det vanskelig å finne ut om det er utbetalt lønn i henhold til avtalen som gjelder. For å sikre at lønnskostnadene er riktig er det derfor naturlig at kontroll av arbeidskontrakter inngår som en del av den ordinære revisjonen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8740
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 24 - linje 617

LO vil at ordinært arbeid i virksomheten skal utføres av fast ansatte i bedriften / virksomheten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8741
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617

Tilleggsforslag

LO vil at ordinært arbeid i virksomheten skal utføres av fast ansatte i bedriften/ virksomheten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8742
Forslagsstiller: Vestfold

Fast ansettelse

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617

Tilleggsforslag

LO vil at ordinært arbeid i virksomheten skal utføres av fast ansatte i bedriften/ virksomheten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8743
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 592

Ny setning etter”utviklingen”:

LO mener ordinært arbeid skal utføres av fast ansatte i virksomheten.

Begrunnelse:

Fagforbundet mener LOs syn må komme tydeligere fram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8744
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 24 - linje 618

LO vil arbeide for at ansatte skal ha sitt arbeidsforhold forankret i bedriften/ virksomheten der arbeidet utføres. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet. LO er kritisk til datterselskaper som fragmenterer arbeidsgiveransvaret.

Begrunnelse:

Under Norwegian konflikten våren 2015 var Norwegian-pilotenes og Parats prinsipielle hovedkrav at pilotene skal være ansatte i morselskapet, som er den reelle arbeidskjøperen deres. Det var dette selskapet som fratok dem retten til å levere egenmelding ved sykdom.

Norwegians organisasjonsmodell, med oppsplitting i og innleie av arbeidskraft fra datterselskaper, pulveriserer arbeidskjøperansvaret og undergraver trepartssamarbeidet. Denne nyorganiseringen svekker fagforeningenes innflytelse, svekker ansattes samhold og reduserer deres muligheter til å påvirke sin egen arbeidssituasjon.

Normen i et fast ansettelsesforhold skal være at de ansatte har avtale med sin arbeidskjøper, ikke at de leies inn fra datterselskaper eller bemanningsbyråer der den reelle arbeidskjøperen er fritatt for ansvar.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8745
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617.

Tilleggsforslag

Normen i et fast ansettelsesforhold.

LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret.

Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse:

LO i Trondheims årsmøte støttet under Norwegian-konflikten våren 2015 Norwegian-pilotenes og Parats prinsipielle hovedkrav om at pilotene skal være ansatte i morselskapet, som er den reelle arbeidskraftkjøperen deres. Det var dette selskapet som fratok dem retten til å levere egenmelding ved sykdom.

Norwegians organisasjonsmodell, med oppsplitting i og innleie av arbeidskraft fra datterselskaper, pulveriserer arbeidskraftkjøperansvaret og undergraver trepartssamarbeidet. Denne nyorganiseringen svekker fagforeningenes innflytelse, svekker ansattes samhold og reduserer deres muligheter til å påvirke sin egen arbeidssituasjon.

Normen i et fast ansettelsesforhold skal være at de ansatte har avtale med sin arbeidskraftkjøper, ikke at de leies inn fra datterselskaper eller bemanningsbyråer der den reelle arbeidskraftkjøperen er fritatt for ansvar.

LO i Trondheim oppfordrer også LOs medlemmer og medlemsorganisasjoner spesielt, og publikum generelt, til å være bevisste i sine valg av vare- og tjenesteleverandører. Fortrinnsvis bør vi velge tilbydere som kan tilby sine ansatte ordnede arbeidsforhold, der trepartssamarbeidet blir respektert.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8746
Forslagsstiller: Vestfold

Normen i et fast ansettelsesforhold

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 617.

Tilleggsforslag

Normen i et fast ansettelsesforhold.

LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret.

Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse:

Under Norwegian konflikten våren 2015 var Norwegian-pilotenes og Parats prinsipielle hovedkrav at pilotene skal være ansatte i morselskapet, som er den reelle arbeidskjøperen deres. Det var dette selskapet som fratok dem retten til å levere egenmelding ved sykdom.

Norwegians organisasjonsmodell, med oppsplitting i, og innleie av arbeidskraft fra datterselskaper, pulveriserer arbeidskjøperansvaret og undergraver trepartssamarbeidet. Denne nyorganiseringen svekker fagforeningenes innflytelse, svekker ansattes samhold og reduserer deres muligheter til å påvirke sin egen arbeidssituasjon.

Normen i et fast ansettelsesforhold skal være at de ansatte har avtale med sin arbeidskjøper, ikke at de leies inn fra datterselskaper eller bemanningsbyråer der den reelle arbeidskjøperen er fritatt for ansvar.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8747
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Allmenngjøringsprinsippet må styrkes
Allmenngjøringsprinsippet må styrkes

Begrunnelse:

Dokumentasjonskravet må senkes for å sikre allmenngjøring på flere områder. Da kan vi beskytte de som fra før står svakest og sikre dem riktig lønn og trygghet i arbeidslivet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8748
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 612 Endring

Erstatte prikkpunktet med dette:

Styrke allmenngjøringsinstituttet og muliggjøre allmenngjøring dersom en av partene krever det.

Begrunnelse:

En styrking av teksten og klargjøring for hvordan man ønsker at allmenngjøringsinstituttet kan forbedres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8749
Forslagsstiller: EL og IT Forbun

Endre kulepunkt - Linje 612

- Styrke allmenngjøringsinstituttet og fjerne beviskravet ved krav om allmenngjøring

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8750
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 612 Endre kulepunkt

Linje 612 Endre kulepunkt til:

- Styrke allmenngjøringsinstituttet ved at allmenngjøring av tariffavtaler innføres når en av partene krever det uten dagens rigide regler og krav til dokumentasjon fra fagbevegelsen om at det foregår sosial dumping.”

Begrunnelse:

Mer konkret og offensivt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8751
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 612 – 613.

Endringsforslag

Allmenngjøring av tariffavtaler

LO vil styrke allmenngjøringsinstituttet og senke beviskravet ved krav om allmenngjøring.

endres til:

LO mener det må gis adgang til allmenngjøring av tariffavtaler dersom en av partene krever det, uavhengig av dokumentasjon. Reiser, kost og losji skal ikke beregnes som en del av minstelønna. Allmenngjøring må også omfatte kontraktører, herunder enkeltmannsforetak.

Begrunnelse:

1. Dagens lov legger til grunn omfattende dokumentasjon som både er arbeids- og tidkrevende. Erfaring viser at prosessen tar omkring ett år fra krav om allmenngjøring er framsatt, til at dette er iverksatt, noe som bidrar til å befeste sosial dumping og dermed undergrave loven.
2. Dagens lov undergraves ved at kontraktører ikke omfattes. Det samme gjør lønns- og arbeidsvilkår for dem som uten å vite det har kontrakt som selvstendige/kontraktører.
3. Presisering i forhold til reise m.m. er nødvendig for å hindre oppfinnsomme og spekulative "halliker" og "arbeidskraftkjøpere" i å undergrave allmenngjøring.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8752
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 612

Linje 612, erstatte prikkpunktet med dette:

- Styrke allmenngjøringsinstituttet og muliggjøre allmenngjøring dersom en av partene krever det."

Begrunnelse:

En styrking av teksten og klargjøring for hvordan man ønsker at allmenngjøringsinstituttet kan forbedres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8753
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 3

At arbeidslivskriminalitet må straffes strengere. Tilsynsetatene må styrke innsatsen mot denne typen kriminalitet og etatene skolerens bedre på dette feltet.

Begrunnelse:

Nyere undersøkelser viser at arbeidslivskriminalitet nå utgjør en større og større andel av all kriminalitet på verdensbasis. Lave straffer og lite eller ingen konsekvenser gjør at denne typen kriminalitet brer om seg. Kunnskap og strengere straffer vil være et godt bøtemiddel for å stoppe en ekspanderende økning av arbeidslivskriminaliteten.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8754
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 642

Linje 642, nytt prikkpunkt:

- At arbeidslivskriminalitet må straffes strengere. Tilsynsetatene må styrke innsatsen mot denne typen kriminalitet og etatene skolerer bedre på dette feltet.

Begrunnelse:

-Nyere undersøkelser viser at arbeidslivskriminalitet nå utgjør en større og større andel av all kriminalitet på verdensbasis. Lave straffer og lite eller ingen konsekvenser gjør at denne typen kriminalitet brer om seg. Kunnskap og strengere straffer vil være et godt bøtemiddel for å stoppe en ekspanderende økning av arbeidslivskriminaliteten.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8755
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 617: Nytt kulepunkt

Arbeide for å hindre innføring av nasjonal minstelønn i Norge.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8756
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 617 Nytt kulepunkt

Fra linje 617 Nytt kulepunkt: "Hindre innføring av nasjonal minstelønn i Norge."

Begrunnelse:

Nasjonal minstelønn vil undergrave tariffavtalene og tarifflønn og fagbevegelsens makt.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8757
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 617 Nytt kulepunkt

Fra linje 617 Nytt kulepunkt: "Lønn mellom oppdrag skal sikres for alle som arbeider i Norge."

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8758
Forslagsstiller: Telemark

Endring linje 616

Linje 616 -av arbeidskraft, og gjøre det ulovlig å være fast ansatt uten lønn mellom oppdrag.

Begrunnelse:

Dette er en ordning som må avskaffes, da den gjeninnfører løsarbeidersystemet og undergraver hele det organiserte arbeidslivet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8759
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 610.

Tilleggsforslag

Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet må få mandat til å passe på at tiltak mot sosial dumping og arbeidsmiljølovens bestemmelser om vern mot innleie og midlertidige ansettelser blir fulgt. Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8760
Forslagsstiller: Vestfold

Tiltak mot sosial dumping

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsliv under press – side 24 – linje 610.

Tilleggsforslag

Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet må få mandat til å passe på at tiltak mot sosial dumping og arbeidsmiljølovens bestemmelser om vern mot innleie og midlertidige ansettelser blir fulgt. Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8761
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 24 - linje 619

LO vil at det i bemanningsbransjen skal jobbes for at det betales lønn mellom oppdrag og at utleie bare skal skje som vikarer for navngitte personer.
Begrunnelse vedtas.

Begrunnelse:

LO må reise kampen for å reversere frislippet av utleievirksomheten i Norge. I prinsippet må gjeninnføring av forbud mot privat arbeidsformidling gjeninnføres. Siden utleiebransjen, eller vikarbyråene som de nokså misvisende kalles, fikk mer eller mindre

frie tøyler ved årtusenskiftet, har de vokst til å bli en kreftsvulst i norsk arbeidsliv. I disse dager opplever mange som mister jobben å bli sluset over i utleiefirmaene av NAV-kontorene. Faste ansettelser er på vikende front. Arbeidskraftkjøperne i produksjonsbedriftene slipper det besværlige arbeidsgiveransvaret og utvikler en bruk- og kasholdning til arbeidskraft.

I tillegg til at den enkeltes rettigheter blir sterkt svekket, betyr denne utviklinga også et angrep mot fagbevegelsens innflytelse. Ansatte i vikarbyråene er lite interessert i å organisere seg, først og fremst fordi det kan føre til at de blir stående uten oppdrag. I tillegg blir fagutdanninga i vedkommende bransje underminert, det er raskere å leie inn enn å gå den lange veien om å ta inn lærlinger.

Spesielt negativt er det at utleiebransjen er den helt dominerende ansettelsesarenaen for arbeidsinnvandrere. De opplever en svært usikker arbeidssituasjon der forholdene ligger godt til rette for sosial dumping, både av lønn og av arbeids- og leveforhold ellers. Integrering i det norske samfunnet blir vanskelig når arbeidsinnvandrere samles i adskilte miljøer i denne bransjen.

En økende bruk av innleid arbeidskraft er også hovedårsaken til synkende produktivitet i bransjer der den har blitt dominerende, som bygningsbransjen. Det har svekket lønnsveksten. Veksten i utleievirksomheten truer den norske modellen, som kjennetegnes av et samfunn med relativt små forskjeller, arbeidere med stor kompetanse og selvstendighet, høy produktivitet og høy lønn.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8762

Forslagsstiller: Norsk Lokomotivmannsforbund (NLF)

Lønn mellom oppdrag

Arbeide for at vikarbyråer skal utbetale lønn mellom oppdrag og at utleie av vikarer kun skal skje for navngitte personer.

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen er i ferd med å ruinere trygge og ordna forhold i norsk arbeidsliv. De undergraver i stadig større grad den norske modellen og med bemanningsbyråenes innmarsj ser vi også at organisasjonsgraden synker. Arbeiderbevegelsen bør arbeide for å reversere frislippet på vikarbyråer fra 1. januar 2000 slik at de bare kan brukes unntaksvis. Frem til frislippet blir reversert må de to kravene LO stilte ved innføringen frem igjen; lønn mellom oppdrag og kriteriet for utleie er å vikariere for navngitte personer. Det må også jobbes aktivt for at vikarbyråene ikke får innpass i flere bransjer enn de som allerede er rammet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8763

Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Endre kulepunkt 616

Endre kulepunkt 616:

- Begrense mulighetene for utleie og innleie av arbeidskraft og fjerne bruk av arbeidskontrakter uten lønn mellom oppdrag.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8764
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 617 Nytt punkt 3

At solidaransvaret må utvides til også å gjelde for byggherre. Solidaransvaret må omfatte en periode for inntil seks måneder.

Begrunnelse:

I dag er det alt for lett for byggherre å fraskrive seg ansvar med utstrakt bruk av underentreprenører. En skjerping av solidaransvaret vil gjøre det vanskeligere for byggherre å fraskrive seg ansvar, samt at bruken av underentreprenører vil reduseres.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8765
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 618 Nytt kulepunkt

Linje 618 Nytt kulepunkt:

- Kreve utvidelse av solidaransvar fra 3 måneder til 1 år.

Begrunnelse:

Ved enkelte saker er det viktig med minst 1 år siden brudd på Lov om allmenngjøring kan ha skjedd på ulike byggeprosjekter og over lengre tid.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8766
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 616 Tillegg

.... og midlertidige ansettelser.

Begrunnelse:

En styrking av teksten og klargjøring av LOs standpunkt overfor midlertidige ansettelser.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8767
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 616

Linje 616, tillegg:

”.... og midlertidige ansettelser.”

Begrunnelse:

En styrking av teksten og klargjøring av LOs standpunkt overfor midlertidige ansettelser.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8768
Forslagsstiller: Akershus

Side 23 – 24 om arbeidstrening i NAV - regi.

Nytt kulepunkt:

- LO vil at innsatsen mot misbruk av NAVs ordning med arbeidstrening intensiveres

Begrunnelse:

For mange virksomheter fungerer arbeidstrening/praksiskandidater fra NAV gratis arbeidskraft for arbeidsgiverne. For sjelden fører dette til faste stillinger for de menneskene det gjelder. Samtidig fortrenger ordningen ordinære ansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8769
Forslagsstiller: Norsk Manuellterapeutforening (NMF)

Bedre muskel- og skjeletthelse i arbeidslivet

Norsk Manuellterapeutforening foreslår et nytt kulepunkt under avsnittet

“Arbeidsmiljø”, som tas inn på linje 642:

LO vil:

- Arbeide for en tiltaksplan for bedre muskel- og skjeletthelse, herunder styrking av forskning på området, utdanning av muskel- og skjelettbehandlere og autorisasjon av manuellterapeuter.

Begrunnelse:

Muskel- og skjelettsykdommer er den viktigste årsaken til sykefravær og nye uførepensjonerings. Ifølge Folkehelseinstituttets sykdomsbyrderapport fra 2016 fastslår at muskel- og skjelettsykdommer er n av de to viktigste årsaken til helsetap I Norge. De samfunnsøkonomiske omkostningene er anslått til 185 milliarder kroner året (Helsedirektoratet). Samtidig har sykdomområdet svært lav prioritet i helsetjenesten, og det er behov for et muskel- og skjelettløft i form av en tiltaksplan.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8770
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 6

Arbeide for et forbud mot alenearbeid, for å forebygge vold og trusler fra kunder og klienter.

Begrunnelse:

Alle skal ha et trygt arbeidsmiljø

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8771
Forslagsstiller: Buskerud

Arbeidsmiljøloven

Linje 642: nytt kulepunkt: "Sikre innsyn i alle sider av virksomheter som yter tjenester for det offentlige."

Begrunnelse:

Viktig for at virksomhetene som deltar i anbud hos det offentlige leverer på samme premisser/ vilkår. Samt at vi på denne måten forebygger og siler ut firmaer som ikke forholder seg til arbeidsmiljøloven.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8772
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Arbeidstakere på oppdrag i andre land

På bakgrunn av alvorlige hendelser utenfor Norge, krever Industri Energi at regjeringen setter ned et offentlig utvalg som skal utforme retningslinjer for arbeidsgivere som sender ansatte på oppdrag til andre land. Slike retningslinjer må forplikte selskapene til å gi like gode vilkår for sikkerhet og rettigheter som for ansatte i Norge

Begrunnelse:

I dag er ansatte på utenlandsoppdrag for eksempel ikke automatisk dekket av yrkesskadeforsikring eller folketrygden dersom de selv ikke sørger for dette. Det må også være et tett samarbeid mellom selskaper og sikkerhetsmyndigheter for å sikre sivilt ansatte på utenlandsoppdrag.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8773
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Språk

LO vil jobbe for at norsk språk skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Møter, kurs, prosedyrer og retningslinjer skal være tilgjengelig på norsk

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8774
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Innaskjærs dykking

LO vil følge opp dykking i oppdrettsnæringen og annen innaskjærs dykking som krever økt oppmerksomhet i årene fremover. Utfordringene er knyttet både til HMS-nivået generelt og til organisering av bransjen

Begrunnelse:

Dykking i oppdrettsnæringen har lav organisasjonsgrad. Næringen har utfordringer knyttet til sesongarbeid og utenlandsk arbeidskraft, utydelig regulering og tilsyn samt sosial dumping. Det er alt for mange dødsfall. De store HMS- utfordringene i bransjen krever en langt tettere oppfølging.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8775
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Rusmiddeltesting i arbeidslivet

Forslag til nytt avsnitt

Alle former for rusmiddeltesting er inngrep i arbeidstakers integritet. LO krever at slik testing bare skal kunne gjøres ved konkrete mistanker og at det lages en felles avtale med arbeidsgiverorganisasjonene om retningslinjer. LO skal også arbeide inn mot myndighetene for å presisere lovverket i tråd med dette

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8776
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Støyskader

Støy er den mest voksende innmeldte årsaken til yrkesskade. LO vil arbeide for at det i samarbeid med NHO blir satt ned prosjekt der eksponering for støy blir redusert til de normer som er anbefalt for ikke å skade hørselen. Likeledes vil LO følge opp de helsemessige utfordringene knyttet til dette

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8777
Forslagsstiller: Aust-Agder

Nytt kulepunkt

Pkt. 642 (nytt pkt):

Sette inn et nytt kulepunkt: «Samordne kontrolletatene, samt styrke samarbeidet».

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8778
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt - linje 642

LO vil styrke de tillitsvalgtes opplæring i håndtering av vold, trusler, mobbing og seksuell trakassering på arbeidsplassen

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8779
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt avsnitt

Våre tillitsvalgte møter en tøff hverdag hvor det er blitt vanskeligere å drive tillitsvalgts arbeid og hvor tillitsvalgte blir utsatt for trakassering. Rettigheter og skolering av tillitsvalgte og klubber må styrkes blant annet for å kunne møte den mer profesjonaliserte ledelsen med HR/Personal ledelse i virksomhetene.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8780
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsmiljø – side 25 – linje 635.

Tilleggsforslag

En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv. LO kan ikke godta at de skal straffes med livsvarig nedsatt pensjon når kreftene er brukt opp eller ikke tilfredsstiller de krav arbeidslivet stiller.

Begrunnelse:

Dersom en rørlegger og en arkitekt jobber like mange år med samme inntekt og 40 års opptjening, rørleggeren fra 22 år til 62 år og arkitekten fra 27 år til 67 år, vil rørleggeren ha 25 % lavere pensjon.

Det er usolidarisk at de som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, og derfor ofte må gi seg tidlig, skal tape store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8781
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 642, nytt kulepunkt

- HMS må bli et krav i offentlige anbud og kontrakter

Begrunnelse:

Som et middel for å begrense arbeidslivskriminalitet og sosial dumping må det stilles konkrete krav til HMS i alle offentlige kontrakter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8782
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 623-626 erstattes med

Den norske arbeidslivstradisjonen basert på tillit, samarbeid og et lokalt partssamarbeid må styrkes og videreutvikles. De ansattes innflytelse over utviklingen av arbeidsmiljøet og egen arbeidshverdag må styrkes.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8783
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 641, tillegg:

for å sikre arbeidstakerne

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8784
Forslagsstiller: Fagforbundet

Ny tekst linje 630.

Verneombud og arbeidsmiljøutvalgsmedlemmer må få tilbud om en årlig faglig oppdatering utover dagens grunnopplæring. Det må også etableres en offentlig godkjenningsordning for kurstilbydere i HMS.

Begrunnelse:

Medbestemmelsesordningene i arbeidslivet er under press. Verneombudet og medlemmer av arbeidsmiljøutvalget må derfor sikres klare rettigheter i forskrift når det gjelder innflytelse i omstillingsprosesser og ved innføring av nye digitale verktøy og systemer på arbeidsplassen. For å styrke HMS-kunnskapen i arbeidslivet må det innføres en fleksibel og løpende HMS- opplæring for verneombud og arbeidsmiljøutvalgsmedlemmer. For å hindre at useriøse aktører etablerer seg på arbeidsmarkedet, må det etableres en offentlig godkjenningsordning for kurstilbydere i HMS.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8785
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Tilleggstekst fra linje 630.

En arbeidsplass er avhengig av en velfungerende vernetjeneste. Verneombudene ivaretar interessene for alle på en arbeidsplass, både ledere og andre ansatte.

Det er viktig at verneombudet settes i stand til å utføre oppgavene sine gjennom tilfredsstillende opplæring, inkludering og ikke minst tilstrekkelig med avsatt tid.

Opplæring bør være igjennom AOF, ut fra fagbevegelsens mål og prinsipper. LO vil arbeide for økt kompetanse og status til verneombudene, slik at de er best mulig rustet til å utføre oppgavene sine.

For fagbevegelsen er det viktig at verneombudet og de tillitsvalgte jobber sammen om å sikre et godt, trygt og verdig arbeidsliv for de ansatte.

Økt press på at de ansatte skal påta seg lange arbeidsvakter er utfordrende for et forsvarlig arbeidsmiljø.

Begrunnelse:

Teksten rundt arbeidsmiljø i LOs handlingsplan er altfor lite konkret, og vektlegger verneombudets rolle i for liten grad.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8786
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 642

Linje 642, nytt prikkpunkt:

- Styrke opplæringen av verneombud og ledere gjennom obligatoriske oppfølgingskurs.

Begrunnelse:

Opplæringskursene for verneombud og ledere er ikke nok. De må følges opp av jevnlige og obligatoriske oppfølgingskurs.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8787
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 2

Styrke opplæringen av verneombud og ledere gjennom obligatoriske oppfølgingskurs.

Begrunnelse:

Opplæringskursene for verneombud og ledere er ikke nok. De må følges opp av jevnlige og obligatoriske oppfølgingskurs.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8788
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 5

- Styrke opplæringen av verneombud og ledere gjennom obligatoriske oppfølgingskurs.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8789
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 1

Styrke verneombudenes rolle gjennom en frikjøpsordning.

Begrunnelse:

Verneombudene må få tid til å utføre jobben sin og holde seg oppdatert. Retten til å ta fri for å gjøre jobben som verneombud blir for lite brukt. Et frikjøp ville også økt statusen til verneombudene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8790
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 642

Linje 642, nytt prikkpunkt:

- Styrke verneombudenes rolle gjennom en frikjøpsordning.

Begrunnelse:

-Verneombudene må få tid til å utføre jobben sin og holde seg oppdatert. Retten til å ta fri for å gjøre jobben som verneombud blir for lite brukt. Et frikjøp ville også økt statusen til verneombudene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8791
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Flerbruksfartøy

LO krever at arbeidsmiljøloven skal gjøres gjeldende for oljearbeiderne på flerbruksfartøy, med Petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet.

Begrunnelse:

Bruken av flerbruksfartøy på norsk sokkel er sterkt økende. Over halvparten av olje- og gassproduksjonen kommer i dag fra havbunnsinstallasjoner. Disse anleggene blir installert, inspisert og vedlikeholdt ved hjelp av flerbruksfartøy. Tusener av oljearbeidere jobber på flerbruksfartøy på norsk sokkel hvert år uten å være dekket av norsk lov. Vi kan ikke tillate en utvikling der de som jobber i den norske oljenæringen ikke er omfattet av norsk lov.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8792
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

AML må gjelde for alle på norsk sokkel

Linje 638 forlengelse av kulepunkt

....omfatte alle arbeidstakere også offshore, flerbruksfartøy og maritim sektor.

Begrunnelse:

Arbeidsmiljøloven må gjelde for alle virksomheter som jobber på norsk sokkel.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8793
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Personer som utfører arbeid utenfor tjeneste

Tillegg i første kulepunkt under «LO vil:» (linje 637 638):

....og personer som utfører arbeid utenfor tjeneste.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8794
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt

- styrke AMLs regler og ansattes/tillitsvalgtes rettigheter ved outsourcing

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8795
Forslagsstiller: Akershus

s. 25, linje 642

Nytt kulepunkt:

- Styrke og utvikle AML.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8796
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 637 Kulepunkt endres

Linje 637 Kulepunkt endres til:

- Styrke arbeidsmiljølovens bestemmelser for å sikre faste ansettelser, ansattes kontroll med arbeidstiden og for at loven omfatter alle arbeidstakere.

Begrunnelse:

Kampen for at arbeidsmiljøloven skal sikre faste ansettelser og ansattes kontroll med arbeidstiden må være LOs førsteprioritet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8797
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 642 Nytt kulepunkt

Linje 642 Nytt kulepunkt:

- Jobbe for å reversere endringene gjort i arbeidsmiljøloven i 2015

Begrunnelse:

Må være et hovedkrav for LO.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8798
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Arbeidsmiljøloven

LO vil jobbe for å reversere endringene i arbeidsmiljøloven knyttet til arbeidstid, midlertidige ansettelser, innleie, vikardirektivet og innstillingsretten i arbeidsmiljøloven. LO krever også at det ikke lenger skal være mulig med «fast jobb uten lønn mellom oppdrag». Fast jobb skal innebære forutsigbar og fast arbeidstid og inntekt.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8799
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Tillegg til tekst:

De negative endringene som ble gjort i Arbeidsmiljøloven må reverseres og Arbeidsmiljøloven må videreutvikles. Arbeidsmiljøloven må gjøres gjeldene for ansatte på flerbruksfartøy.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8800
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 637-638: Flyttes til 617 og endres til:

LO vil styrke arbeidsmiljølovens bestemmelser og reversere endringene fra 2015 som svekket arbeidstakernes rettigheter, og sikre at loven omfatter hele arbeidslivet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8801
Forslagsstiller: Hedmark

Forbedre arbeidsmiljøloven

Kulepunkt 637 endres til: Styrke og forbedre arbeidsmiljølovens bestemmelser, og sikre at den omfatter alle arbeidstakere.

Begrunnelse:

I forbindelse med endringene i arbeidsmiljøloven juli 2015 mener vi at dette punktet må forsterkes for på den måten å sende signaler til den nye regjeringen at vi ikke bare ønsker å reversere endringene, men også forbedre innholdet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8802
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 626-627 erstattes med:

Lovverket må være sterkt nok til å sikre arbeidstakernes arbeidsmiljøkrav.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8803
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 637 og 638

LO vil:

637... reversere arbeidsmiljølovens bestemmelser

638... og sikre at den omfatter alle arbeidstakere

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8804
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Tilleggsforslag linje 630

Arbeidstakernes ytringsfrihet må bli reell, slik at ansatte kan ytre seg om forhold på arbeidsplassen og om faglige spørsmål som er viktig for samfunnet å få kunnskap om. Varslingsreglene må styrkes for å verne arbeidstakere mot gjengjeldelse etter varsling av kritikkverdige forhold.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8805
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 630 Ny setning

Linje 630 Ny setning:

Bestemmelsene i Arbeidsmiljøloven som omhandler varsling må tydeliggjøres og håndheves strengt, slik at varslere blir tilstrekkelig ivaretatt.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8806
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 631 – 642 erstattes med:

Linje 631 – 642 erstattes med:

LO vil:

- Styrke arbeidsmiljølovens bestemmelser, og sikre at den omfatter alle arbeidstakere
- Styrke kontrollatens ressurser og sanksjonsmuligheter
- Gi varslere sterkere rettigheter i lov og avtaleverk.

Inkluderende arbeidsliv (ny mellomoverskrift 3.4)

Avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) er et viktig virkemiddel for et godt helse- miljø- og sikkerhetsarbeid. I tillegg kan IA-avtalen brukes for å gi de som har vanskeligheter med å komme inn i arbeidslivet nye muligheter.

LO vil:

- Videreutvikle IA-avtalen i samarbeid med myndighetene og arbeidslivets øvrige parter.
- Jobbe for at personer med nedsatt funksjonsevne får tilrettelegging som gir muligheter for å komme inn i arbeidslivet og for å stå i jobb.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8807
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 7

- Slitasje- og belastningsskader skal dekkes som yrkesskade

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8808
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Yrkesskadebestemmelsene

LO krever at yrkesrelaterte psykiske lidelser og muskel-/skjelettlidelser skal omfattes av yrkesskadebestemmelsene

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8809
Forslagsstiller: Telemark

Yrkesskadeerstatning

Arbeidstakerne som blir utsatt for en yrkesskade må ha kun en instans å forholde seg til ved krav om erstatninger. Det må stilles strenge krav til uavhengighet og troverdighet til leger/rådgivende leger og spesialister. Medlemmet må være sikret uhildet behandling. Yrkesskadeforsikring må også gjelde ved reise til og fra arbeidsplassen, både ved direkte oppmøte ute på arbeidsstedet og på bedriften, samt gjelde og skjelett og slitasjeskader.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8810
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 643

Arbeide for at slitasjeskader skal anerkjennes som yrkesskade

Begrunnelse:

Slitasjeskader forårsaket av repetative arbeidsoppgaver er yrkesskader.

Mange arbeidstakere har en arbeidssituasjon hvor de vert pålagt repetative oppgaver, og slitasje forårsaka av slike oppgaver skal anses som yrkesskade.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8811
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Arbeidsmiljø

Det må arbeides med å sette ett større fokus på mobbing og trakassering. Psykiske og fysiske lidelser som følger av dette må likestilles med yrkesskade.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8812
Forslagsstiller: Telemark

Mobbing og trakassering

Psykiske og fysiske skader ifbm mobbing og trakassering på arbeidsplassen likestilles med andre yrkesskader.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8813
Forslagsstiller: Norsk

Linje 627-628, setningen endres til:

Kontroll og overvåkning svekker i økende grad tilliten på arbeidsplassen og de ansattes selvbestemmelse over utførelse av arbeidsoppgaver.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8814
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 10

- sikre at ny teknologi ikke benyttes til overvåkning av ansatte og at lovverket utvikles for å ivareta dette

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8815
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt forslag, kapittel om Arbeidsmiljø s 24:

Setningene fra linje 627 til 630 erstattes av:

Det forekommer i økende grad kontroll og overvåking av den enkelte i den private sfæren, i det offentlige rom og på arbeidsplassen. Dette skaper stress og svekker arbeidstakernes selvbestemmelse. Nye styrings- og organisasjonsformer i arbeidslivet må utvikles og tas i bruk på en slik måte at arbeidstakernes innflytelse over eget arbeid og i forhold til virksomheten ikke forringes som følge av dette.

Arbeidsgivers mulighet til innsyn i e-post og kameraovervåking av ansatte må begrenses. Arbeidsgivers styringsrett og lovenes teknologinøytrale innhold gir arbeidsgiver et for vidt spillerom. LO vil derfor arbeide for forbedringer i lov- og avtaleverk for å sikre den enkelte arbeidstakers personlige integritet på arbeidsplassen og ellers. Det må settes klare grenser for arbeidsgivers muligheter for overvåking, og lagring av data om den enkelte arbeidstaker. Alle former for kontroll og overvåking av arbeidstakere, som for eksempel innføring og bruk av elektronisk kjørebok, flåtestyring og andre typer mobilkontrollteknologi må forutsette avtale mellom partene i virksomheten.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8816
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsmiljø – side 25 – linje 643.

Tilleggsforslag

Kontanthåndtering

LO vil at all kontanthåndtering av penger på kollektive transportmidler opphører.

Begrunnelse:

Ansatte innen kollektivtransporten sitter ofte alene med ansvaret for til dels store summer i dag, ofte på avsidesliggende og mørke holdeplasser.

I stedet for en utvikling med mer kontanter i vogna, må vi jobbe for å få alle kontanter

bort. Dette er også anbefalt i veiledningen fra det departementsoppnevnte utvalget som har jobbet med sikkerheten i kollektivtrafikken.

Det er fullt mulig å organisere betalingen på busser, trikker og tog slik at alle kontanter blir borte uansett billettsystem, jf. Stockholm hvor dette ble innført fra 1. april 2007. Man må sørge for at all kontantbetaling foregår på andre steder, eksempelvis hos kommisjonærer, ved bruk av automater og lignende. Dette vil også medføre en redusert kjøretid, og følgelig en bedre service overfor publikum.

I LOs Handlingsprogram for 2009 – 2013, side 16, sto det nedfelt: "LO vil arbeide for å fjerne håndtering av penger på kollektive transportmidler, slik at det på sikt kan opphøre."

I LOs Handlingsprogram for 2013 – 2017, side 12, er det nedfelt: "LO krever at all kontanthåndtering av penger på kollektive transportmidler opphører."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8817
Forslagsstiller: Aust-Agder

Nytt kulepunkt

Pkt. 643 (nytt pkt.):

Nytt kulepunkt: «Styrke reglene med IA innen et konsern, slik at konsernet får forpliktelser overfor de selskaper som er omfattet av konsernet.»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8818
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 635

Tilleggsforslag

En dreining fra reparasjon til forebygging.

Det må satses langt mer systematisk på forebyggende helse- og sosialarbeid. Dette vil føre til et vesentlig bedre liv for arbeidsfolk og besparelser for samfunnet. Sosiale forhold og klassetilhørighet er av stor betydning for levealder og utvikling av sykdommer. Arbeids- og sosialmedisinske forskningsresultater om slike sammenhenger må i større grad følges opp og legges til grunn når konkrete forebyggende tiltak skal utformes.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8819
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsmiljø – side 25 – linje 635.

Tilleggsforslag

En dreining fra reparasjon til forebygging.

Det må satses langt mer systematisk på forebyggende helse- og sosialarbeid. Dette vil føre til et vesentlig bedre liv for arbeidsfolk og besparelser for samfunnet. Sosiale forhold og klassetilhørighet er av stor betydning for levealder og utvikling av sykdommer. Arbeids- og sosialmedisinske forskningsresultater om slike sammenhenger må i større grad følges opp og legges til grunn når konkrete forebyggende tiltak skal utformes.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8820
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 642, nytt kulepunkt.

- NAV må bedre informasjon og oppfølging i bedriftene for å styrke IA-avtalen.

Begrunnelse:

IA-avtalen virker, men man er helt avhengig av at NAV har en tilstedeværelse i den enkelte bedrift.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8821
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Tillegg på linje 643

Tillegg på linje 643

- Føre en livsfasepolitikk som gjør at seniorenne får tilrettelegging som gjør at de kan stå lengre i jobb.

Begrunnelse:

LO må jobbe mer med en politikk målrettet de ulike fasene i livet. Ved å til rette legge for eldre arbeidstakere, vil de kunne stå lengre i jobb og arbeidsgiver vil kunne sikre seg den viktige kompetansen seniorenne har.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8822
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 641

Nytt kulepunkt: Arbeide for at det settes i gang konkrete tiltak for å forebygge sykefravær.

Begrunnelse:

Forskning viser at forebyggende arbeid er viktig for å få ned sykefraværet. Dette må derfor inn i LOs handlingsprogram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8823
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsmiljø – side 25 – linje 642.

Tilleggsforslag

LO vil at krav om opplæring og bruk av avviksmelding når ansatte utsettes for vold og trusler også må skjerpes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8824
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel arbeidsmiljø – linje 642.

Vernebestemmelser i AML

- Gå inn for at det lovmessige vernet mot vold og trusler om vold presiseres gjennom en egen forskrift til Arbeidsmiljøloven.
- Ha forbud mot alenearbeid der risikoen er stor.
- At arbeidstilsynets tilsynsfunksjon styrkes.
- At arbeidstilsynet sikres tilstrekkelig kompetanse på vold og trusler om vold.
- At det gjennomføres landsomfattende tilsyn med HMS–internkontroll knyttet til vold og trusler om vold.
- At forskning på og dokumentasjon om vold og trusler om vold i arbeidslivet økes.
- At det må stilles strengere krav til opplæring, støtte og veiledning, herunder også opplæring og trening i håndtering av vold og trusler om vold.
- Sikre debriefing og god oppfølging etter uønskede hendelser.
- Hver enkelt arbeidsplass har internkontrollsystemer for tilsyn og vurdering av sikkerhet, bemanning og kompetanse i arbeid med bruker med utfordrende adferd.
- At skader som følge av vold utøvet på fritiden relatert til arbeidet gir rett til yrkesskadeerstatning.

Begrunnelse:

Vernebestemmelsene i Arbeidsmiljøloven må styrkes for å motvirke blant annet vold og trusler om vold som mange – særlig i offentlig sektor - opplever.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8825
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 627, ny tekst før «Kontroll og ...»:

Linje 627, ny tekst før «Kontroll og ...»:

Mange opplever vold og trusler om vold på arbeidsplassen sin. Dette krever strengere krav til opplæring, støtte og veiledning, herunder også opplæring og trening i håndtering av vold og trusler om vold.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8826
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 6

- Opprette regionale verneombud i bransjer der dette er hensiktsmessig

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8827
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidsmiljø – side 25 – linje 642.

Tilleggsforslag

LO mener det må innføres regionale verneombud innenfor kjøpesenter. LO setter pris på at det nå er innført en godkjenningsordning for renholdsbedrifter med krav om ID-kort. LO mener tilsvarende må innføres i restaurantbransjen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8828
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 672. Nytt kulepunkt

- Jobbe for innføring av redusert gjennomsnittlig arbeidstid for arbeidstakere som har nattkvarter utenfor hjemmet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8829
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Skiftarbeid

LO vil bidra til å få frem aktuell forskning knyttet til helse og sosiale forhold vedrørende skiftarbeid

Begrunnelse:

Skiftarbeid har flere elementer i seg som er viktige å arbeide med, både helseaspekter og sosiale forhold.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8830
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Arbeidsmiljø - nytt kulepunkt 8

- at arbeidsgiver innhenter kunnskap om hvilke konsekvenser atypiske arbeidstider har for den enkelte arbeidstaker, slik at det kan iverksettes tiltak for å begrense skadevirkningene av disse

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8831
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Arbeidstid og velferd må vernes

Arbeidstid og velferd må vernes

Begrunnelse:

Fast ansettelse må være normalen. Vi må jobbe for å få ned ufrivillig deltidsstillinger. Normalarbeidsdagen og søndagen må forsvares og vernes. Må fjerne muligheten for ventelønn. Opprettholde full lønn under sykdom. AML reverseres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8832
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 664, nytt:

Unge arbeidstakere tilbys i økende grad såkalte 0-timerskontrakter. Arbeidsmiljøloven må utformes slik at ungdom sikres reell arbeidstid i sine arbeidsavtaler.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8833
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 670, nytt kulepunkt

- Arbeide for en arbeidsmiljølov som hindrer 0-timerskontrakter og som gir rett til reell og forutsigbar arbeidstid.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8834
Forslagsstiller: Fagforbundet

Fra linje 644. Punktum etter "sikres" i linje 650. Ny setning:

Arbeidsgiveres mulighet til å ensidig innføre avvikende arbeidstidsordninger uten arbeidstakers medbestemmelse må stoppes, og virksomheters mulighet til å utnytte arbeidstidsbestemmelser konkurransevidende må avvikles. Det må være en solidarisk fordeling av ubekvem arbeidstid. Arbeidsforholdene må tilrettelegges slik at det er mulig å stå i arbeid til oppnådd pensjonsalder. Den enkelte arbeidstaker skal ha mulighet til å kombinere arbeid- og familieliv og ta hensyn til forskjellige behov i ulike livsfaser.

Begrunnelse:

Forslaget begrunner behovet for å reversere endringene knyttet til arbeidstid i arbeidsmiljøloven, særlig i saker etter § 10-12 (4). Det begrunner også et krav om å fjerne midlertidig forskrift om medleverordninger.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8835
Forslagsstiller: Telemark

Heltid

LO må jobbe for at deltidsproblematikken i helsesektoren kan endres ved å ta i bruk forskjellige skiftordninger.

Begrunnelse:

I Telemark har vi lang erfaring med skiftordninger der det jobber både kvinner og menn. Alle jobber heltid, men med mulighet for redusert stilling som lovverket gir åpning for. LO Telemark mener dette vil løse deltidsproblematikken og redusere sykefravær.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8836
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 25 – 669 (bytte ut ordet forsøk med tiltak)
...iverksettes tiltak i forbindelse...

Begrunnelse:

Sterkere og mer forpliktende formulering.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8837
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 658 - 659

Arbeidstid: Linje 658-659: Stryke linje 658, starte 659 med: Det er....

Begrunnelse:

Setningen på linje 658 undergraver neste setning. Det er bedre å stadfeste at det er fortsatt for mange som ikke får jobbe heltid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8838
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 663

Arbeidstid: Linje 663: Muligheten til å jobbe heltid må derfor styrkes.

Begrunnelse:

Det står for mye om deltid i avsnittet. Vi må forsterke det med å stadfeste retten til heltid.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8839
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 669

Arbeidstid: Linje 669: Stryke kulepunktet.

Begrunnelse:

Det er mange forsøk innenfor heltid allerede. Vi trenger ingen programerklæring om forsøk på heltid. Vi trenger heltid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8840
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 669: Slettes

Linje 669: Slettes.

Begrunnelse:

Det har vært gjennomført forsøk med 6-timerdagen over flere år. Fagforbundet mener det er hentet nok erfaringer til å jobbe videre med arbeidstidsspørsmålet uten å gå veien om flere forsøk.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8841
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 670

Arbeidstid: Linje 670: Nytt kulepunkt:

- Aktivitet og redgjøringsplikten i likestillingsloven må utvides til også å gjelde tiltak for å redusere andelen deltidsansatte.

Begrunnelse:

Dette var et bra tiltak som står i LOs vedtatte handlingsprogram. Dette gjør at bedriftene må synliggjøre hva de faktisk gjør for å redusere andelen deltidsansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8842
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 - Å jobbe – underkapittel Arbeidstid – side 25 – linje 670.

Tilleggsforslag

LO vil at fast ansettelse i full stilling må være en rettighet ved at retten til utvidet arbeidstid for deltidsansatte må være reell og retten til fast heltidsansettelse må lovfestes.

Begrunnelse:

Hvert enkelt individ har behov for å kunne føle seg selvstendig, og da er heltidsarbeid det som gir trygg forutsigbar lønn og avsetninger for framtidig pensjon. Det igjen gir en arbeidstaker mulighet til å føle/greie seg selvstendig og uavhengig til å stå på egne ben. Loven må si at arbeidsgiveren skal tilby heltidsstilling istedenfor deltid der det åpenbart

er mulighet for det. Loven må si at bedriften om nødvendig må dokumentere hvorfor det er behov for deltid / midlertidighet på en arbeidsplass. I dag er det slik at det er den tillitsvalgte/ansatte som må skaffe dokumentasjon for å få en bedrift til å erkjenne, kartlegge og analysere om det er riktig forhold mellom heltidsstillinger på bedriften kontra bruk av deltid og midlertidige ansettelser.

Vi påstår at det ofte er mer lønnsomt med en heltidsansatt, som naturligvis har større oversikt og innsikt i sitt daglige arbeid på sin arbeidsplass enn en som er der bare av og til eller på midlertidig basis. Heltid gir mer eierskap og skaper mer lojalitet, heltid fører til mindre fravær og høyere produktivitet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8843
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidstid – side 25 – linje 670.

Tilleggsforslag

Heltid

LO vil lovfeste retten til heltid. Vi vil at minst 70 % av alt normalt fravær, sykefravær, permisjoner og ferie, skal dekkes av egne fast ansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8844
Forslagsstiller: Fagforbundet

på linje 668

Sikre retten til hele stillinger for alle gjennom lovfesting.

Begrunnelse:

Forslaget til handlingsprogram er mer beskrivende enn tydelig når det gjelder LOs standpunkt til deltidsproblematikken. Fagforbundet foreslår at retten til hel stilling kommer tydeligere fram.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8845
Forslagsstiller: Akershus

s. 25, bytte ut linje 668:

Bytte ut kulepunkt:

- LO vil lovfeste retten til heltid

Begrunnelse:

Side 25 kapittel arbeidstid linje 658 – 663: løfter fram viktige poenger og får på en god måte fram hva sakens kjerne er. Viktig at kvinneperspektivet kommer fram, men ser også at fenomenet brer om seg i de tradisjonelle mannsbransjene.

Utfordre arbeidsgiversiden til å ta i bruk styringsretten; her er heltid regelen og deltid unntaket.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8846
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 663

LO mener alle skal ha rett til hel stilling og fast ansettelse. Deltidsansatte skal ansettes i stillingsstørrelse tilsvarende det de har arbeidet de siste tolv månedene. Normalarbeidsdagen fra kl 07.00 - 17.00 må opprettholdes.

Begrunnelse:

I mange kvinnedominerte yrkesgrupper er det stor belastning, noe som medfører at kvinner ikke klarer å jobbe full stilling. Mange benyttes som ekstravakter i tillegg til sin egen stillingsstørrelse. I den sammenheng mener Fagforbundet at stillingsstørrelsen må endres til den tida de faktisk jobber.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8847
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 670 Nytt punkt 2

Arbeide for at tilgjengelighets teknologi ikke forringer arbeidstakers skille mellom arbeid og fritid.

Begrunnelse:

Mange arbeidsgivere har en forventning om at arbeidstaker skal være tilgjengelige 24/7. Det må innføres begrensninger i avtaleverket for å forhindre dette.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8848
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 25 - linje 657 (nytt avsnitt)

LO er positiv til dagens muligheter for fleksibilitet som finnes i arbeidsmiljøloven og i avtaleverket. Det er imidlertid en overordnet målsetning for LO at hver enkelte arbeidstaker skal ha mulighet til å kombinere arbeid, familieliv og en god helse. Det er derfor en utfordring at fleksibilitet og tilgjengelighet bidrar til mer uklare grenser mellom arbeid og fritid. Tilgjengelighetsteknologien setter i tillegg et press i retning av og alltid å være tilgjengelig for arbeidsgiver. Fleksibilitet og tilgjengelighet kan således bidra til økt press på familietiden og føre til helsemessige utfordringer.

Begrunnelse:

Ønsker et eget avsnitt om tilgjengelighetsteknologi og hvordan en skal håndtere forespørsler som sendes etter ordinær arbeidstid.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8849
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 25 – linje 670 (legge til nytt kulepunkt)

- Arbeide for at tilgjengelighetsteknologi ikke forringer arbeidstakernes balanse mellom arbeid og fritid.

Begrunnelse:

Mange arbeidsgivere har i dag forventning om at arbeidstakere skal være tilgjengelig 24-7. Dette er et resultat av tilgjengelighetsteknologi. Det må innføres begrensninger i avtaleverket.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8850
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Eksisterende tekst forskyves, og tekst fra linje 645 erstattes med:

Normalarbeidsdagen er under stadig angrep, og skillet mellom arbeid og fritid blir mer og mer uklart. Begreper som fleksibilitet og tilgjengelighet brukes av sterke markedsaktører som ønsker størst mulig styringsrett over arbeidstakerne som ressurs. Skillet mellom arbeidstid og fritid skal være klart definert. Kampen om fritida er kampen for et fullverdig arbeidsliv.

Begrunnelse:

Presisering av teksten.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8851
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Bedre setning

Linje 652 korrektur

Stryke «å» slik at ny setning blir «.../30 timers uke, skal LO bygge videre på....»

Begrunnelse:

Vi mener setninga blir bedre med denne endringa.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8852
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Endre setning

Linje 655 Endre setning

Sette punktum etter «for samfunnet som helhet.» Ny setning «Dette for å eventuelt senere endre lov og avtaleverk»

Begrunnelse:

Å sammenligne lov og avtaleverk med virkningene 6timers arbeidsdag har på enkeltmenneske og samfunnet som helhet gir ingen mening. Er intensjonen at lover og avtaler skal endres om forsøket viser seg å være hensiktsmessig må dette omformuleres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8853
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Endre tekst - linje 655

Sette punktum etter «for samfunnet som helhet.» Ny setning «Dette for å eventuelt senere endre lov og avtaleverk»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8854
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt:

- LO skal arbeide for forsøksordninger med redusert arbeidstid som 30 timers uke/6 timers arbeidsdag. Arbeide for at søndag ikke blir vanlig arbeidsdag. Og lovfeste retten til heltid.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8855
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linjene 651 til 656 strykes og erstattes av ny tekst

Linje 651 fra « «Når det gjelder arbeidstid...» til linje 656 strykes, og erstattes av:
Normalarbeidsdagen må opprettholdes som ramme for organisering av arbeidslivet.
Samtidig

vil en arbeidstidsreform med mål om en reduisering av arbeidstiden, der en andel av verdiskapningen tas ut i form av mer fritid, være en viktig sosial reform. Redusert arbeidstid

vil bidra til at flere kommer i arbeid gjennom deling av arbeidet og et mer inkluderende arbeidsliv. Tidsklemme og dobbeltarbeid fører til at mange arbeider deltid framfor heltid. Kortere arbeidstid vil bidra til at flere kan jobbe heltid, noe som vil bidra til økt likestilling og

bedre pensjonsopptjening. Redusert arbeidstid må bli en kollektivt gode og må tariffestest.

Lavtlønte må få økt kjøpekraft og ingen skal gå ned i lønn. LO går inn for en reduksjon med

en halvtime om gangen inntil 6 timers dag er nådd.

Begrunnelse:

Mer konkret og offensivt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8856
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 651-656 strykes og erstattes med:

Normalarbeidsdagen må opprettholdes som ramme for organisering av arbeidslivet. Samtidig vil en arbeidstidsreform med mål om en redusering av arbeidstiden, der en andel av verdiskapningen tas ut i form av mer fritid, være en viktig sosial reform. Redusert arbeidstid vil bidra til at flere kommer i arbeid gjennom deling av arbeidet og et mer inkluderende arbeidsliv. Tidsklemme og dobbeltarbeid fører til at mange arbeidere deltid framfor heltid. Kortere arbeidstid vil bidra til at flere kan jobbe heltid, noe som vil bidra til økt likestilling. Redusert arbeidstid må bli en kollektivt gode og må tariffestes. Lavlønte må få økt kjøpekraft og ingen skal gå ned i lønn. LO går inn for en reduksjon med en halvtime om gangen inntil 6 timers dag/30 timers uke er nådd.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8857
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 668, nytt kulepunkt:

LO vil jobbe for en tariffesta nedsettelse av arbeidstiden tilsvarende 6-timersdagen/30-timers uke, med full lønnskompensasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8858
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel arbeidstid – endringsforslag linje 651 – 652

6-timers dagen

Når det gjelder arbeidstid og arbeidstidsreformer vil LO arbeide for innføring av 6-timers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke. 6-timersdagen vil være bra for likestilling og inkludering av en bredere gruppe i arbeidslivet. 6-timersdagen bør innføres gradvis ved å løfte krav om redusert arbeidstid inn i tariffoppgjør.

Begrunnelse:

6-timers dagen vil være en bedre livsfasepolitikk og et likestillingsgrep for å inkludere begge foreldre og alleneforsørgere i arbeidslivet. Det vil sammen med å jobbe for hele og faste stillinger, bidra til å løfte kvinner i arbeid spesielt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8859
Forslagsstiller: Oppland

Nytt kulepunkt linje 670

Nytt kulepunkt linje 670 som lyder :

- jobbe for innføring av 6-timers normal arbeidsdag og 30 timers normal arbeidsuke.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8860
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 651-653

Etter ”oppnådd pensjonsalder”:

Når det gjelder arbeidstidsreformer og arbeidstid, for eksempel 6-timersdag, vil LO legge en plan for hvordan slike reformer kan innføres. Planen må ha et helhetlig perspektiv og bygge på erfaringer LO har fra nasjonale og internasjonale forsøk. Resten av linje 653-656 slettes.

Begrunnelse:

En arbeidstidsreduksjon med full lønnskompensasjon er en reform som setter livskvalitet foran forbrukervekst. En arbeidstidsreduksjon vil være solidarisk og bidra til at flere som i dag står utenfor arbeidslivet vil kunne få en mulighet til å bidra. En av utfordringene flere sliter med er muligheten for en hel stilling. En arbeidstidsreduksjon kan være et av tiltakene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8861
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 670 Nytt kulepunkt

Linje 670: Nytt kulepunkt

Stille krav om redusert arbeidstid i de kommende lønnsoppgjørene, hvor målet er 6-timers normalarbeidsdag/30-timers uke.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8862
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 670 Nytt kulepunkt

Linje 670 Nytt kulepunkt: Jobbe for en tariffesta nedsettelse av arbeidstiden tilsvarende 6-timersdagen, med full lønnskompensasjon. Dette skal iverksettes ved å prioritere kravet om en halv time kortere daglig arbeidstid i tariffoppgjørene i 2018, og så ytterligere halvtimer i 2020 og 2022.

Begrunnelse:

På tide med mer offensive formuleringer mht 6-timersdagen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8863
Forslagsstiller: Akershus

side 25, linje 670

Nytt kulepunkt:

- 6-timers dag, med full lønnskompensasjon, innføres gradvis fra 2018. Ti års nedtrapping fra 7,5-timers turnus til 6 timer pr. dag. Tilsvarende forholdsmessig reduksjon også for de som går på turnus- og skiftarbeid.

Begrunnelse:

Få flere i arbeid og få flere til å stå lengre i arbeid. Viktig med tanke på arbeidslinjen, den økende automatiseringen i samfunnet, redusere sykefraværet og den norske velferdsmodellen sin framtid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8864
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 670, nytt kulepunkt:

Ta ut deler av produktivitetsveksten i redusert arbeidstid i stedet for lønnsvekst.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8865
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 670

Bevare søndag som en felles fridag.

Begrunnelse:

Motstanden mot å jobbe på søndag er en viktig sak for mange yrkesgrupper i LO, og må gjenspeiles i handlingsprogrammet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8866
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidstid – side 25 – linje 670.

Tilleggsforslag

Søndag

LO vil bevare søndag som felles fridag.

Begrunnelse:

Liberaliseringen av loven om helligdager og helligdagsfred er et ideologisk prosjekt. Høyre/FrP-regjeringen vil i praksis gjøre helg til hverdag. Endringen betyr en dobling av antall ansatte i Norge som må forholde seg til søndag som arbeidsdag. Dette vil være et brudd med viktige fellesskapsverdier.

Regjeringens forslag til lovendring handler ikke bare om små dagligvarebutikker, men

all handel. Fafo-rapporten "Arbeidskraftbehov ved søndagsåpent" viser at økningen av antall ansatte som vil måtte påregne og jobbe søndager vil være dramatisk. Utover de 245 000 ansatte i varehandelen som nå vil måtte forholde seg til søndag som arbeidsdag, kommer 47 000 arbeidere i tilstøtende bransjer. Dette dreier seg om frisører, kafémedarbeidere, ansatte i næringsmiddelindustri, renholdere, vektere og varetransportører. Samlet sett vil søndagsåpne butikker ramme om lag 290 000 sysselsatte. Dette tallet innbefatter også de 46 000 innen handelen som jobber søndager i dag.

Sammenlignet med dagens situasjon betyr dette en dobling av antall ansatte som må forholde seg til søndag som en arbeidsdag. Det er bekymringsfullt at det i stor grad er lavlønns- og kvinneyrker som skal rammes. Flere må jobbe på mer ukurante tider med større kvelds- og helgebelastning.

Vi trenger annerledesdagen, og den må være felles. En felles fridag er noe av det som gjør oss til et samfunn. Annerledesdagen gir rom for rekreasjon og hvile, fellesskap og samvær med venner og familie. Vi trenger annerledesdagen i frivillig arbeid, idretten og kulturlivet. Den enes frihet til å handle kan ikke ses isolert fra den andres frihet til å ha fri.

Hvem sine liv og hvilke verdier er det regjeringen vil styrke ved å tillate søndagsåpne butikker? Det er ikke noe folkekrav å viske ut forskjellen mellom hverdag og helg, og det er ikke bare fagbevegelsen som er imot. Handelsstanden, miljøbevegelsen og kirken er blant meningsfellene mot regjeringens forslag.

Det gode liv fremmes ved at vi har en dag i uken som er annerledes. Er søndagen først borte, får vi den aldri tilbake. Regjeringen må skrinlegge hele forslaget.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8867

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 657 Nytt avsnitt

Nytt avsnitt fra linje 657:

Normalarbeidsdagen skal fortsatt være grunnlaget for fastsetting av arbeidstid. Det er et stadig større press på normalarbeidsdagen gjennom blant annet utstrakt bruk av skift-og turnusarbeid, ulike typer rotasjonsordninger og utvidede åpningstider som krever mer kvelds-, lørdags- og søndagsarbeid. I tillegg, kommer underbemanning og økt arbeidsmengde som bidrar til at mange arbeider uregistret og ubetalt overtid. Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO går sterkt imot endringer i dagens lovverk som vil føre til flere søndagsåpne butikker. Dagens liberale åpningstider på hverdager er allerede en stor belastning for varehandelsansatte. LO vil arbeide for at ansatte innen varehandelen også blir omfattet av arbeidsmiljølovens forbud mot arbeid på natt, søndag og helligdager. Gjeldende lovverk må effektivt følges opp og tilsynsansvaret må påhvile Arbeidstilsynet.

Begrunnelse:

LO må arbeide for opprettholdelse av normalarbeidsdagen og søndagen som kollektiv fridag.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8868
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 5

Varehandelen må komme inn under Arbeidsmiljølova, dagens unntak må fjernes.

Begrunnelse:

Likhet for loven. det skal være nødvendig med unntak på dette området

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8869
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Arbeidstid – side 25 – linje 670.

Tilleggsforslag

LO vil at dagens unntak for søndagsstenging for utsalg av levende planter må begrenses til bare å gjelde utsalg der minst 90 % av omsetningen er levende planter.

Begrunnelse:

Et samfunn har behov for en "annerledes" ukedag med fokus på andre ting enn forbruk. Til tross for dette har det i lengre tid også vært et trykk på utvidelsen av åpningstidene i butikk på hverdager. Tidene utvides både morgen og kveld, men det skal ikke brukes mer timer per butikk. Dette vil føre til at arbeidstiden blir strekt ut, færre ansatte på jobb til enhver tid, og alle må springe fortere. Dette vil igjen føre til dårligere service, at det blir vanskelig å rekruttere fagarbeidere og til at færre ønsker dette som yrke. Butikkdriverne er enig med fagbevegelsen i at dette ikke er lønnsomt, men ingen av kjedene tør å være først ute med innskjerping av åpningstidene på grunn av konkurransesituasjonen.

Denne utviklingen kan ikke overlates til markedet slik som departementet legger opp til. Situasjonen for ansatte i tjenesteytende næring blir uforutsigbar og uholdbar. OECD sier at den kollektive fritiden er en av grunnene til at Norge er et av verdens beste land å leve i.

- Liv og helse blir ikke rammet om butikkene må holde stengt på søndager og sene kvelder
- Vil vi ha et samfunn som verdsetter andre ting enn økt forbruk
- Økt åpningstid vil gi ringvirkninger til mange flere yrkesgrupper som f. eks transport, ferskvareproduksjon, vektere, renholdere, håndverkere samt offentlige tilbud som for eksempel barnehager.
- Utvidede åpningstider vil gjøre det stadig verre å overleve for de som ikke er en del av større kjeder.
- Varehandel og servicenæring vil kunne få problemer med å få tak i fagarbeidere og ansatte som ønsker å ha det som yrke.
- Økt press på veinett og mer forurensning er en konsekvens av utvidede åpningstider.
- Vi har alle behov for et pusterom, en "annerledes" dag, både som arbeidstakere og kunder.

Det hører så avgjort ikke med til fortidens betraktninger å forsvare og hevde retten til en felles sfære, hvor vi kan utvikle bånd til andre, og utveksle ideer og oppfatninger. Vi trenger en arena hvor vi kan definere kollektive ideer og konkrete mål for hva vi vil oppnå, og hvor det kan bygges organisasjonsmessig styrke til å endre og å forbedre

samfunnet. Denne innsatsen kan ikke omregnes til verdiskaping i kroner og øre, og kan heller ikke veksles inn i materiell gevinst for hver enkelt av oss.

Det er ikke bare handelsnæringens ansatte som merker et voldsomt påtrykk for utvidede åpningstider og større fleksibilitet. Dette skjer i praktisk talt alle næringer, og de grunnleggende problemstillingene er de samme. Et gjennomslag for denne utviklingen i handelsnæringen vil, på grunn av næringens størrelse i sysselsetting og økonomi, være avgjørende for de krefter som ønsker en oppløsning av de normer som fagbevegelsen sloss for å nå gjennom åttetimersdagen.

LO støtter Handel og Kontors kamp i spørsmålet om åpningstider i varehandelen. Ansatte i varehandelen har i de siste 20 årene stadig måttet tåle press på sine arbeidstider. I dag er det ikke noe lovverk som gir disse arbeidstagerne beskyttelse mot arbeidstid til alle døgnets tider. Lov om helligdager og helligdagsfreden, som er den lov som beskytter mot arbeid på søndager, er blitt en sovende lov som ikke følges opp av verken politi eller andre myndigheter.

Bystyret i Trondheim vedtok følgende uttalelse 18.06.09 med 53 (37AP, 7SV, 3Rødt, 2MDG, 3KrF, 1PP) mot 32 stemmer (13H, 13FrP, 3V, 2Sp, 1DEM).

Åpningstider. En hel bransje, både bedrifter og arbeidstakere, er enige om at det er nødvendig med en klargjøring av unntak i helligdagsloven for bedrifter som vesentlig selger levende planter. Arbeidstakere fordi de mener bare nødvendig arbeid skal foregå på søndag og bedrifter for å sikre like konkurransevilkår. Uten en slik klargjøring vil vi få en utvikling der flere utnytter dette som et smutthull for å kunne holde åpent. I strid med lovens intensjon. Bystyret i Trondheim vil derfor avgi følgende uttalelse til Storting og regjering:

Forslag til uttalelse:

”MER FELLES FRITID. I dag er det slik at de som jobber i bedrifter ”som i det vesentlige selger levende planter og hageartikler” (jf. helligdagsloven) er unntatt fra kravet OM å holde stengt søndager. En del av disse aktørene selger mye mer enn ”levende planter og hageartikler”, noe som fører til at flere aktører i bransjen opplever det slik at enkelte aktører får et uforholdsmessig stort konkurransefortrinn når noen få får lov til å holde åpent én dag mer enn de andre.

Helligdagsloven er det eneste i lovverket som nå beskytter folks mulighet til en felles fridag i uka. I et stadig mer hektisk samfunn er det viktig å bevare en slik dag.

For å unngå en uthuling av lovverket oppfordrer Trondheim bystyre Stortinget til å vedta en forskrift til lov om helligdags- og helgefred som lyder som følger: ”Med utsalgssteder i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 andre ledd nr. 9 menes virksomheter hvor blomster, planter og andre levende hageartikler utgjør mer enn 90 prosent av omsetningen.”

LO kongressen i 2009 vedtok følgende i LOs handlingsprogram for 2009 – 2013: ”LO ønsker at den enkelte arbeidstaker skal ha mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO vil arbeide for at myndighetene bruker den mulighet de har til å regulere søndagshandelen for å hindre utglidninger.”

LO kongressen i 2013 vedtok følgende i LOs handlingsprogram for 2013 – 2017: ”Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO vil arbeide for at ansatte innen varehandelen også blir omfattet av Arbeidsmiljølovens forbud mot arbeid på natt, søndag og helligdager. Gjeldende lovverk må effektivt følges opp og tilsynsansvaret må påhvile Arbeidstilsynet.»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8870
Forslagsstiller: Norsk Kabinforening

Hele arbeidsmiljøloven skal omfatte flyvende personell

Pr i dag er flyvende personell i Norge unntatt fra kapittel 10 i Arbeidsmiljøloven. Vi vil at alle flyvende i Norge skal omfattes av hele Arbeidsmiljøloven uten unntak.

Begrunnelse:

Den negative utviklingen i luftfarten påvirker de ansattes arbeidsforhold. En stadig mer belastende arbeidshverdag medfører også et økende sykefravær og et stigende antall langtidssykemeldte.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8871
Forslagsstiller: Norsk Kabinforening

Lovfestet rett til kompensasjon for overtid og helligdagstillegg

Retten til kompensasjon for overtid og helligdag tillegg er pr i dag tariffestet. Vi ønsker at LO jobber for at denne kompensasjonen blir lovfestet.

Begrunnelse:

Pr i dag i dag er det enkelte arbeidsgrupper som ikke mottar kompensasjon for overtid, helligdagstillegg etc. Likhetsprinsippet tilsier at dette er en rett som bør omfatte alle arbeidstakere og derfor må lovfestes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8872
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 642

Linje 642, nytt prikkpunkt:

- En styrking av ordningen for basiskompetanse i arbeidslivet og krav om at språkopplæring skal bli en rettighet for alle arbeidsinnvandrere.

Begrunnelse:

-Med begrunnelse i både HMS og integrering er det behov for satsing på disse områdene.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8873
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Bruk av lærlinger

Linje 563 tillegg:

Derfor er det også viktig å sørge for at det innføres klausuler om aktive lærlingebedrifter og bruk av lærlinger på oppdragene innføres i alle fylker og kommuner samt at det lovfestes.

Begrunnelse:

En styrking av kravet om bruk av lærlinger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8874
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 673 til 708 strykes og erstattes av et helt nytt kapittel som skal hete "Å lære for livet".

Forslag til nytt hovedkapittel i LOs handlingsprogram 2017 – 2021: Å lære for livet

Kompetanse og kunnskap bygger man og tilegner seg gjennom hele livet. LO vil ha et samfunn som legger til rette for at alle skal kunne tilegne seg ønsket og nødvendig kompetanse og kunnskap så lenge man lever. Kompetanse og kunnskap er ikke bare en nytteverdi for samfunnet, det har også en egenverdi for det enkelte mennesket.

All opplæring som skjer i barnehage, gjennom skolegang, i arbeidslivet og ellers må ha dette grunnsynet som utgangspunkt.

LO vil ha et utdanningssystem som fremmer demokratisk fordeling av kunnskap og kompetanse. Utdanningssystemet skal sikre at hvert enkelt menneske får realisert sine evner og anlegg og rustes til aktiv samfunnsdeltakelse, samtidig som det skal sikre samfunnet nødvendig tilgang på kompetent arbeidskraft. Utdanning skal være et offentlig ansvar, under demokratisk kontroll og tilgjengelig for alle. Alle mennesker skal gis samme mulighet til utdanning og livslang læring, uavhengig av bakgrunn.

LO vil arbeide for et utdanningsløp som gir kunnskap og mestring til alle der alle skal få reell og likeverdig tilgang til utdanning, alt fra barnehage, grunnskole, kulturskole, videregående opplæring og høyere utdanning. Grunnlaget for dette ligger i at fellesskolen gir alle lik rett til utdanning, uansett hvor i landet man bor, uavhengig av økonomisk bakgrunn, kjønn, livssyn og nasjonalitet.

LO krever at det gis gode vilkår for reell tilpasset opplæring, som er både inkluderende og utjevne. Reelle og likeverdige tilbud krever at lærerne og de andre ansatte har tid til hver elev. Det må derfor settes en grense for hvor mange elever man kan ha i en klasse/gruppe.

Høyere utdanning må ivareta både disiplin, profesjonsfag og yrkesfag, med høy kvalitet og arbeidslivsrelevans. For å sikre bredden i samfunnets kompetansebehov, er det viktig at høyere utdanning er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Kunnskap til få gir makt. Kunnskap til alle gir frihet.

LO står for et kunnskapssyn hvor teori og praksis henger sammen. Vi mener at dagens læreplaner i stor grad gjenspeiler et bredt kunnskapssyn. Likevel er opplæringen blitt mer ensrettet og teoritung det siste 10-året. Testregimet med fokus på, og offentliggjøring av resultater på nasjonale, kommunale og internasjonale tester styrer opplæringen i retning av et smalt kunnskapssyn.

Yrkesfagene er blitt flerfaglige framfor tverrfaglige, og det er altfor mange fag det skal gis en smakebit av. Slik undergraves muligheten for at elevene kan utvikle faglig integritet og motivasjon.

Store elevgrupper opplever opplæringen som lite relevant og lite motiverende, og mange har ikke forutsetninger til å tilegne seg kunnskap på slike premisser.

Samtidig har desentralisering ført til at mange styringssystemer som er i virksomhet samtidig, ofte vil dra i ulik retning og med det gi uklare ansvarsforhold. Skjemaveldet tar fokus fra pedagogisk planlegging. Ansatte opplever at de blir presset til å prioritere kortsiktige mål i stedet for en opplæring som på sikt best fremmer barnets og elevens utvikling.

LO vil:

- at skolen avbyråkratiseres og at tester ikke skal være styrende for opplæringen.
- at den yrkesfaglige utdanningsretningen, fra grunnskolen, via videregående til høyere yrkesfaglig utdanning må styrkes.
- at det innføres minimumskrav til praksisopplæring i programfagene.

Sterkere nasjonal styring av opplæringen

Skole og opplæring skal bidra til sosial utjevning og gi lik rett til utdanning og kompetansebygging for alle. Da må vesentlige områder av utdanningen styres med definerte nasjonale bestemmelser.

Styringsreformene som startet på 1980-tallet med nytt inntektssystem og senere ny kommunelov og overgang fra regelstyring til målstyring, har ført til store variasjoner i hvordan kommuner og fylkeskommuner organiserer og drifter opplæringen.

Kvalitetsforskjellen på opplæringen er blitt uønsket stor. De nye styringssystemene har økt byråkratiet, gitt oss flere sjikt med ledere innen opplæringssektoren og ført til mer detaljstyring og kontroll på den enkelte arbeidsplass.

LO vil:

- at det skal være mer nasjonal styring over opplæringen bl.a. ved at Staten igjen blir forhandlingsmotparten til skoleverket.
- at det innføres nasjonale minstestandarder for personaltetthet i barnehager, SFO og grunnsopplæring.
- sikre at utdanningsinstitusjonene gir opplæring på nyeste teknologi. Dette fordrer nytt utstyr som nyttes i arbeidslivet. Lærerne må også være faglig oppdatert på nyeste arbeidsmetoder og teknologi.

Tillit til de ansatte

LO vil arbeide målrettet for at de ansatte får handlefrihet til å gjøre opplæringen mer praktisk, variert og relevant. En slik tilnærming til undervisning og opplæring øker elevenes motivasjon og gir alle elever et bedre utgangspunkt også i tilegnelsen av teoretisk kunnskap. Den positive læringseffekten som praktisk – estetiske fag har, må utnyttes bedre i alle fag.

Et godt utdanningssystem krever gode lærere og andre fagpersoner. Yrkene tilknyttet opplæring må gjøres attraktive gjennom gode rammevilkår og gode og forutsigbare lønns- og arbeidsforhold. Reelle og likeverdige tilbud krever også at det finnes annet fagpersonale enn bare lærere for barn og ungdom som har behov for en annen kompetanse.

LO vil:

- ha slutt på detaljstyringen av de ansatte i opplæringssektoren.
- at andre yrkesgrupper enn lærere må trekkes mer inn og gis rettmessig status i skolen.

Barnehager

LO har som utgangspunkt at i det norske velferdssamfunnet er barnehagen en av de viktigste grunnpillarene for at samfunnet skal virke. Den offentlige barnehagen er et element for å gi barn de samme mulighetene uansett hvor i landet en bor. Derfor må det være klart definert at alle barn har rett til et likeverdig barnehagetilbud.

Dersom barn skal utvikle seg til trygge harmoniske mennesker må barnehagen bestrebe seg på å fremstå som trygg og stabil med tydelige voksne. Det betyr at barnehagen må være en trygg oppvekst arena hvor det utøves god omsorg og hvor det blir gitt et tilpasset pedagogisk tilbud. LO mener at barnet skal stå i sentrum i alle prosesser i barnehagen og har som utgangspunkt at barnehagetilbudet skal være et tilbud til alle barn uavhengig av bosted og sosial, kulturell eller økonomisk bakgrunn.

LO arbeider også for at barnehagetilbudet i fremtiden skal være gratis for alle som

ønsker plass til sine barn. Men før vi kommer så langt må egenandelen være på et nivå som sikrer at alle barn og familier har økonomisk mulighet til å benytte dette omsorgstilbudet og pedagogiske tilbudet som barnehagen er.

LO vil:

- ha likeverdige barnehagetilbud for alle barn uansett hvor de bor i landet.
- at barnehagetilbudet på sikt blir gratis.

Kulturskoler

LO vil arbeide for å utvikle kulturskolene som gode lokale ressurs- og kompetansesentre, og vil fortsatt arbeide for å forbedre kulturskolenes tilbud, herunder økt kapasitet, kvalitetssikring av undervisningen, større kunstnerisk bredde, økt tidsressurs for elevene og maksimumsgrenser for egenbetalingen. På sikt bør kulturskolen bli gratis.

LO vil:

- ha et kvalitetsmessig godt kulturskoletilbud for alle barn.
- at det innføres en maksimumsgrense for egenbetalingen, for på sikt å bli gratis.

Nei til privatisering

For at alle skal få lik rett til utdanning må den offentlige skolen styrkes, og privatisering i utdanningssystemet bekjempes. Bostedsskoleprinsippet må lovfestes som et organisatorisk grunnprinsipp i grunnopplæringen. En storstilt nedlegging av mindre grendeskoler har ført til at det i stedet er opprettet privatskoler mange steder. Dette tapper ressurser fra den offentlige skolen. LO vil derfor på alle nivå arbeide for å opprettholde en desentralisert offentlig skolestruktur.

På samme måte som med skolen ønsker LO at også barnehagene skal eies og drives av det offentlige. I første omgang må det innføres et utbytteforbud slik som privatskolene har.

LO vil:

- at barnehager og skoler skal være offentlig eiet og drevet.
- at det innføres et reelt utbytteforbud for private barnehager.

Lærlinger

LO mener at partssamarbeidet om fag- og yrkesopplæringa må styrkes. LO skal jobbe for at lærlingtilskuddet økes slik at det blir mer attraktivt å ta inn lærlinger i bedrift.

LO mener også at det skal stilles krav om lærlingeordning til virksomheter som utfører arbeid for det offentlige.

LO vil:

- jobbe for at det opprettes fagbrev innafor alle relevante områder.
- øke lærlingtilskuddet.

Høyere utdanning

LO ønsker likeverdig tilgang til høyere utdanning og at overordnet styring og finansiering av utdanningssektoren skal være et offentlig ansvar. LO mener at rammevilkårene for profesjonsutdanningene må sikre forskningsbaserte, yrkesrettede og praksisnære studier.

Vitenskapelig personell og ansatte ved institusjonene må gis faste heltidsstillinger og arbeidsforhold som gjør Norge til et attraktivt land også for rekruttering av utenlandsk kompetanse til sektoren. Tilsvarende må internasjonalisering og praksisopphold i utlandet inngå i utdanningene slik at norske studenter også bygger opp internasjonal kompetanse og nettverk.

LO vil:

- at utdanning gjennom Fagskolen gir studiepoeng.
- at ansatte ved institusjonene må gis faste heltidsstillinger.

Studiefinansiering

LO arbeider for at studiefinansieringen skal gi høye stipendandeler og lav, politisk styrt studielånsrente. LO arbeider for at offentlig ansatte skal få avskrevet studielån etter antall år i offentlig tjeneste. Studielånsrenten skal alltid være under markedsrenten. Studiefinansieringen må sikre lik rett til utdanning, og knyttes til grunnbeløpet i Folketrygden.

- at fullstipendiering skal være et langsiktig mål for studiefinansiering i høyere utdanning.
- at offentlig ansatte får avskrevet studielån etter antall år i offentlig tjeneste.

Kompetanse i arbeidslivet

Høy kompetanse og gode kunnskaper i alle ledd er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv og det sikrer kvalitet på produkter og tjenester både i privat og offentlig sektor. Lik rett til utdanning, og livslang læring er viktige bærebjelker for å sikre dette. Hele arbeidslivet er, og skal fortsatt være preget, av kunnskapsarbeidsplasser. Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansejobber i arbeidslivet som følge av økt innvandring. Nye innbyggere i Norge må få tilbud om kompetanseutviklende tiltak. I norsk arbeidsliv er det mange som av forskjellige grunner sliter med lese- og skriveansker. Arbeidsgiverne må forpliktes til å legge til rette for kompetanseheving i denne gruppen.

Skal virksomhetene klare framtidens omstillinger er de avhengige av at spesielt ansatte med kort utdanning gis bedre vilkår for læring og etter- og videreutdanning. Fagutdanning må bli en mer attraktiv karrierevei og voksne skal kunne avlegge fagprøve. Dette gir ikke bare en samfunnsøkonomisk gevinst, men er også et middel for likestilling og yrkesstolthet. Mange av de største styrkene og utfordringene i kompetansesystemet ligger i arbeidslivet.

LO vil:

- at alle arbeidstakere skal ha rett til etter- og videreutdanning eller omskolering innenfor økonomiske rammer som gir den enkelte reell mulighet til å delta.
- at realkompetanse opparbeidet i arbeidslivet skal kunne dokumenteres gjennom arbeidsgiver og offentlige ordninger som sidestiller den med tilsvarende formell kompetanse fra det offentlige skoleverk.
- at relevant videreutdanning skal gi uttelling i form av lønnsforhøyelse.

Begrunnelse:

Oppvekst og utdanning utgjør en grunnleggende del av velferdsstaten, og berører derfor alle LO-medlemmer. Kompetanse og utdanning er ikke bare en nytteverdi for arbeidsmarkedet, -det har også en egenverdi for det enkelte menneskets livskvalitet. LO har et tydelig verdigrunnlag og mener at både barnehager, skoler og høyere utdanning skal være et offentlig ansvar. Være inkluderende og virke sosialt utjevne. Alle mennesker skal gis samme mulighet til utdanning og livslang læring, uavhengig av bakgrunn.

I utkastet til nytt handlingsprogram for 2017-2021 er tema om opplæringssektoren svært svekket sammenlignet med gjeldende program. I det nye forslaget er opplæring nevnt under kapittelet «Å jobbe». Dette framstår som et instrumentelt kunnskapssyn, som tilsier at oppvekst og skole bare er til for arbeidslivet.

LO trenger et program som tydelig viser en offensiv og slagkraftig organisasjon for gode fellesskapsløsninger, i en så viktig pilar av velferdsstaten.

Flere av LOs forbund i sektoren sliter i konkurranse med Unio og Akademikerne om medlemmene i oppvekst- og utdanningssektoren. Både Akademikerne og Unio profilerer en politikk som er egnet til å svekke fellesskapsordningene i velferdsstaten. Dette gjelder både i tariffavtaler og med å prioritere profesjonspolitik, som er egnet til å sette yrkesgrupper opp mot hverandre.

Mer enn noen gang trenger LO en samlende politikk for opplæringssektoren, fra vugge til grav. Vår styrke ligger i den bredden av yrkesgrupper LO organiserer i sektoren. Vi tenker helhet. Det er utfordrende, men viktig for samfunnsutviklingen at alle LO-forbundene kan samle seg om en tydelig politikk som kan påvirke fellesskapsløsninger som framgår i et eget kapittel: «Å lære for livet»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8875

Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linje 674

Ny tekst som erstatter forslaget under «Kompetanse» på linje 674 -708

Riktig kompetanse og gode kunnskaper i alle ledd er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv, og det sikrer kvalitet på produkter og tjenester både i privat og offentlig sektor. Lik rett til utdanning, og livslang læring er viktige bærebjelker for å sikre dette.

Hele arbeidslivet er og skal fortsatt være preget av kunnskapsarbeidsplasser. Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansejobber i arbeidslivet som følge av økt innvandring. Forholdene må legges til rette for å kunne benytte utenlandske arbeidstakers utdanning og arbeidserfaring, og nye innbyggere i Norge må få tilbud om kompetanseutviklende tiltak. Skal virksomhetene klare framtidens omstillinger er de avhengige av at spesielt ansatte med kort utdanning gis bedre vilkår for læring, etter og videreutdanning. Fagutdanning må bli en mer attraktiv karrierevei og voksne skal kunne avlegge fagprøve. Dette gir ikke bare en samfunnsøkonomisk gevinst, men er også et middel for likestilling. Både de største styrkene og utfordringene i kompetansesystemet ligger i arbeidslivet. Universitets- og høyskoleutdanningens faglige innhold, kvalitet, omfang og lengde må samsvare med samfunnets behov. I et usikkert og omskiftelig arbeidsmarked blir en rett til karriereveiledning stadig viktigere for alle.

Godt samarbeid og et seriøst arbeid med medbestemmelse på arbeidsplassene fremmer gode vilkår for læring i arbeidslivet. De tillitsvalgte er nøkkelpersoner i virksomhetenes arbeid med kompetanse. Sentralt i kompetanseutviklingsarbeidet i virksomhetene kan de tillitsvalgte gi nødvendige og nyskapende innspill til arbeidsgiver. Her er kompetanseplaner et godt verktøy. Gjennom godt tillitsvalgtarbeid kan LO nå målet om en bedre fordeling av mulighetene for etter- og videreutdanning.

LO og forbundene må bidra til et konstruktivt og målrettet samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å sikre relevant kompetansetilgang og for å sikre kompetanse i et framtidig digitalisert arbeidsliv. De fleste jobber vil i framtiden kreve digital kompetanse. LO må arbeide offensivt for å sikre medlemmene muligheter til å opparbeide relevant kompetanse i møtet med det digitale i arbeidslivet.

LO vil:

- at alle arbeidstakere skal ha rett til etter- og videreutdanning innenfor økonomiske rammer som gir den enkelte reell mulighet til å delta.
- at kompetanse opparbeidet i arbeidslivet skal kunne dokumenteres og sidestilles med tilsvarende formell kompetanse fra det offentlige utdanningssystemet.

- arbeide for god tilrettelegging av mulighetene for voksenopplæring og det å ta fagbrev på jobb.
- at relevant videreutdanning skal gi uttelling i form av høyere lønn.

Begrunnelse:

Kompetanse betyr mye for LOs medlemmer og LO må være tydelig på dette punktet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8876

Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 674 – 708 Hele punktet erstattes med:

Linje 674 – 708 Hele punktet erstattes med:

Riktig kompetanse og gode kunnskaper i alle ledd er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv, og det sikrer kvalitet på produkter og tjenester både i privat og offentlig sektor. Lik rett til utdanning, og livslang læring er viktige bærebjelker for å sikre dette.

Hele arbeidslivet er og skal fortsatt være preget av kunnskapsarbeidsplasser. Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansejobber i arbeidslivet som følge av økt innvandring. Forholdene må legges til rette for å kunne benytte utenlandske arbeidstakers utdanning og arbeidserfaring, og nye innbyggere i Norge må få tilbud om kompetanseutviklende tiltak. Skal virksomhetene klare framtidens omstillinger er de avhengige av at spesielt ansatte med kort utdanning gis bedre vilkår for læring, etter og videreutdanning. Fagutdanning må bli en mer attraktiv karrierevei og voksne skal kunne avlegge fagprøve. Dette gir ikke bare en samfunnsøkonomisk gevinst, men er også et middel for likestilling. Både de største styrkene og utfordringene i kompetansesystemet ligger i arbeidslivet. Universitets- og høyskoleutdanningens faglige innhold, kvalitet, omfang og lengde må samsvare med samfunnets behov. I et usikkert og omskiftelig arbeidsmarked blir en rett til karriereveiledning stadig viktigere for alle.

Godt samarbeid og et seriøst arbeid med medbestemmelse på arbeidsplassene fremmer gode vilkår for læring i arbeidslivet. De tillitsvalgte er nøkkelpersoner i virksomhetenes arbeid med kompetanse. Sentralt i kompetanseutviklingsarbeidet i virksomhetene kan de tillitsvalgte gi nødvendige og nyskapende innspill til arbeidsgiver. Her er kompetanseplaner et godt verktøy. Gjennom godt tillitsvalgtarbeid kan LO nå målet om en bedre fordeling av mulighetene for etter- og videreutdanning.

LO og forbundene må bidra til et konstruktivt og målrettet samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å sikre relevant kompetansetilgang og for å sikre kompetanse i et framtidig digitalisert arbeidsliv. De fleste jobber vil i framtiden kreve digital kompetanse. LO må arbeide offensivt for å sikre medlemmene muligheter til å opparbeide relevant kompetanse i møtet med det digitale i arbeidslivet.

LO vil:

- at alle arbeidstakere skal ha rett til etter- og videreutdanning innenfor økonomiske rammer som gir den enkelte reell mulighet til å delta.
- at kompetanse opparbeidet i arbeidslivet skal kunne dokumenteres og sidestilles med tilsvarende formell kompetanse fra det offentlige utdanningssystemet.
- arbeide for god tilrettelegging av mulighetene for voksenopplæring og det å ta fagbrev på jobb.
- at relevant videreutdanning skal gi uttelling i form av høyere lønn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8877
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Endre overskrift til: Oppvekst og utdanning
Endre overskrift til: Oppvekst og utdanning.

Begrunnelse:

Avsnittsoverskriften dekker ikke innholdet som består av både barnehage, skole og høyere utdanning. For å imøtekomme dette bør det derfor endres til «Oppvekst og utdanning».

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8878
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Ny setning linje 674

Kunnskap og kompetanse er viktige kilder til innflytelse og bidrar til at hvert enkelt menneske aktivt kan delta i samfunnet. En godt utdannet befolkning er grunnlag for et velferdssamfunn med små forskjeller.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8879
Forslagsstiller: Musikernes fellesorganisasjon (MFO)

Kompetanse

Ny tekst som erstatter forslaget under «Kompetanse» på linje 674 -708

Riktig kompetanse og gode kunnskaper i alle ledd er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv, og det sikrer kvalitet på produkter og tjenester både i privat og offentlig sektor. Lik rett til utdanning, og livslang læring er viktige bærebjelker for å sikre dette.

Hele arbeidslivet er og skal fortsatt være preget av kunnskapsarbeidsplasser. Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansejobber i arbeidslivet som følge av økt innvandring. Forholdene må legges til rette for å kunne benytte utenlandske arbeidstakers utdanning og arbeidserfaring, og nye innbyggere i Norge må få tilbud om kompetanseutviklende tiltak. Skal virksomhetene klare framtidens omstillinger er de avhengige av at spesielt ansatte med kort utdanning gis bedre vilkår for læring, etter og videreutdanning. Fagutdanning må bli en mer attraktiv karrierevei og voksne skal kunne avlegge fagprøve. Dette gir ikke bare en samfunnsøkonomisk gevinst, men er også et middel for likestilling. Både de største styrkene og utfordringene i kompetansesystemet ligger i arbeidslivet. Universitets- og høyskoleutdanningens faglige innhold, kvalitet, omfang og lengde må samsvare med samfunnets behov. I et usikkert og omskiftelig arbeidsmarked blir en rett til karriereveiledning stadig viktigere for alle.

Godt samarbeid og et seriøst arbeid med medbestemmelse på arbeidsplassene fremmer gode vilkår for læring i arbeidslivet. De tillitsvalgte er nøkkelpersoner i virksomhetenes arbeid med kompetanse. Sentralt i kompetanseutviklingsarbeidet i virksomhetene kan de tillitsvalgte gi nødvendige og nyskapende innspill til arbeidsgiver. Her er kompetanseplaner et godt verktøy. Gjennom godt tillitsvalgtarbeid kan LO nå målet om en bedre fordeling av mulighetene for etter- og videreutdanning.

LO og forbundene må bidra til et konstruktivt og målrettet samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å sikre relevant kompetansetilgang og for å sikre kompetanse i et framtidig digitalisert arbeidsliv. De fleste jobber vil i framtiden kreve digital kompetanse. LO må arbeide offensivt for å sikre medlemmene muligheter til å opparbeide relevant kompetanse i møtet med det digitale i arbeidslivet.

LO vil:

- at alle arbeidstakere skal ha rett til etter- og videreutdanning innenfor økonomiske rammer som gir den enkelte reell mulighet til å delta.
- at kompetanse opparbeidet i arbeidslivet skal kunne dokumenteres og sidestilles med tilsvarende formell kompetanse fra det offentlige utdanningssystemet.
- arbeide for god tilrettelegging av mulighetene for voksenopplæring og det å ta fagbrev på jobb.
- at relevant videreutdanning skal gi uttelling i form av høyere lønn.

Begrunnelse:

Har sammenheng med vårt forslag til nytt kap 2.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8880
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Lik rett til utdanning

Linje 676 endring av setning:

Lik rett til utdanning, og livslang læring er viktige bærebjelker for å sikre dette.

Endres til:

Lik rett til utdanning, og livslang læring, som skal være gratis for den enkelte, er viktige bærebjelker for å sikre dette.

Begrunnelse:

LO Møre og Romsdal er svært opptatt av utdanning, og ønsker at dette blir ett prioritert satsningsområde av LO.

Debattheftet til kongressen 2017 har ikke ett eget kapittel som omhandler utdanning, men dette er spredt rundt omkring i hele heftet.

Vi velger derfor å henvise til linjenummer, og vi mener at teksten i seg selv er utfyllende slik at en ytterligere begrunnelse skulle være unødvendig.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8881
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

linje 680 tillegg:

Rådgivertjenesten både i ungdomsskole, videregående skole og for voksne, må styrkes betraktelig. Det er viktig for at de som skal velge yrke og utdanning får god veiledning om mulighetene som finnes, gjerne utradisjonelle valg, og gode råd på veien i deres livslange læring.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8882
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Styrke rådgivertjenesten

Linje 680 tillegg etter første setning:

Rådgivertjenesten både i ungdomsskole, videregående skole og for voksne, må styrkes betraktelig. Det er viktig for at de som skal velge yrke og utdanning får god veiledning om mulighetene som finnes, gjerne utradisjonelle valg, og gode råd på veien i deres livslange læring.

Begrunnelse:

Vi tror at en styrking av rådgivingstjenesten vil medføre at mindre feilvalg blir gjort på veien videre ut i utdanning og yrkesvalg.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8883
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 681 og deler av 682 flyttes til kulepunkt på linje 709

- Utdanning skal være et offentlig ansvar, under demokratisk kontroll, gratis og tilgjengelig for alle.

Begrunnelse:

Utdanning skal være gratis i Norge.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8884
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 681 ny setning

Det er fortsatt store sosiale, geografiske, etniske og kjønnsmessige forskjeller i rekruttering til høyere utdanning. Slike forskjeller må utjevnes.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8885
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Ny tekst før ordet "Studiefinansiering - linje 682

LO vil jobbe for at antall skoletimer økes, der fysisk aktivitet prioriteres. Det må også gis tilbud om leksehjelp fra kompetent personell. Det må videre innføres gratis skolemåltid med fokus på sunn og næringsrik mat.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8886
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 682 endres til:

Studiefinansieringen må sikre lik rett til utdanning og knyttes til to ganger grunnbeløpet i Folketrygden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8887
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Studiefinansieringen

Linje 682 ny setning

Studiefinansieringen settes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 11 mnd

Begrunnelse:

Studenter må ha bedre studiestøtte, slik at de kan fokusere på studier og slippe mye ekstrajobbing ved siden av.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8888
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

linje 683 tillegg

Stipendandelen i studiefinansieringen må økes betydelig. Rammen av det en student kan få i stipend og lån må også økes.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8889
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 683, tillegg:

Renten på studielånet skal være lav og politisk styrt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8890
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 683, tillegg:

Skolepenger og søknadsgebyrer skal ikke innføres for norske eller internasjonale studenter.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8891
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Økning av stipendandelen i studiefinansieringen

Linje 683 tillegg:

Stipendandelen i studiefinansieringen må økes betydelig samtidig som andelen studielån reduseres tilsvarende.

Begrunnelse:

Bedre økonomi både under og etter studier.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8892
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 683

Linje 683 etter «knyttes til» legge til: «og reguleres i takt med».

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8893
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 683 Ny setning

Linje 683 Legge til en ny setning etter «grunnbeløpet i Folketrygden.»:

“Renten på studielånet skal være lav og politisk styrt. Skolepenger og søknadsgebyrer skal ikke innføres for norske eller internasjonale studenter.”

Begrunnelse:

Utdanning må være tilgjengelig for alle uavhengig av økonomisk status.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8894
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Endre tekst - linje 684

Endre ordene «høyere utdanning» til «lengre utdanning». Endringen gjelder alle steder i dokumentet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8895
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Lengre utdanning

Linje 684 og 685 Endring

Endre ordene «høyere utdanning» til «lengre utdanning». Endringen gjelder alle steder i dokumentet.

Begrunnelse:

Vi mener ordet lengre utdanninger en bedre formulering.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8896
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 685, tillegg:

Partene i arbeidslivet må jobbe for å opprette flere læreplasser, og stat og kommune må forplikte seg til å ta inn flere lærlinger. Målet er å lovfeste retten til læreplass, slik at alle som ønsker fagbrev får læreplass i bedrift eller et tilsvarende opplæringstilbud gjennom skole.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8897
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 685, tillegg:

LO må arbeide for at innsatsen mot frafall i videregående skole styrkes.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8898
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Endre linje 685 og 686

Endre linje 685 og 686 til: Utdanning må ivareta disiplin, profesjonsfag og yrkesfag, med høy kvalitet og arbeidslivsrelevans.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8899
Forslagsstiller: Telemark

Karriereveiledning

Riktig og individuelt tilpasset karriereveiledning er viktig for å kommunisere til ungdommen mulighetene som ligger i videregående opplæring og karrierevalg. Dagens karriereveiledning er ikke godt nok utbygd og organisert i kommuner og fylkeskommuner og fungerer ikke optimalt. Ungdom rådes til å ta påbyggingsår med studieforberedende etter VGS fremfor å gå ut i lærebedrift og ender opp med stryk som resultat i stedet for fagbrev.

LO vil arbeide for at rådgivningstjenesten i kommunene skal samarbeide med det lokale næringslivet og bransjeorganisasjonene, slik at de har faglig kompetanse om innhold og muligheter i alle bransjer for å kunne gi ungdommen de beste råd for videre valg i livet.

Samarbeid skole og næringsliv

Skolenes tilbud om utdanningsvalg i ungdomsskolen må gjennomføres i samarbeid med det lokale næringslivet og bransjeorganisasjonene. Det må også inngås samarbeidsavtaler mellom fylkene og kommunene om gjennomføring av faget utdanningsvalg.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8900

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

linje 687 tillegg

Utdanning er en av de viktigste forutsetningene for å utvikle vårt demokrati og utjevne sosiale ulikheter. Demokratiske ideer må holdes levende og det må tilrettelegges for arenaer hvor alle kan delta i demokratiske prosesser. Skolen må være en slik arena, i samarbeid med partene i det lokale arbeidslivet. Elever og lærlinger må derfor få reell medbestemmelse, innflytelse og ansvar for eget læringsarbeid. Å øke befolkningens digitale kompetanse er en viktig del for å utvikle og øke deltakelsen i demokratiet, slik at en unngår framveksten av et nytt klasseskille i samfunnsdeltakelsen.

Et godt trepartssamarbeid er avgjørende for utviklingen av fag- og yrkesutdanning. Lokalt er et slikt samarbeid nøkkelen til å lykkes med lokale læreplaner, samarbeid med skole og næringsliv og gjennomføring av sluttvurderinger med høy kvalitet. LO og forbunda må prioritere arbeidet i SRY (Samarbeidsrådet for yrkesopplæring) og i de Faglige Råda, ha fokus på å utvikle læreplaner og utdanningsstrukturer som er i samsvar med arbeidslivets behov for kompetanse, og den teknologiske og organisatoriske utvikling. Partene må få en større og avgjørende innflytelse på det faglige innholdet i læreplanene. Fagutdanning og fagbrev må likestilles med studieforberedende og gi rett til å starte på høyere utdanning, uten tilleggskurs. Fagutdanningsveien må likestilles med den akademiske veien, slik at en kan bygge på utdanningen med nye fag.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8901

Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Nye avsnitt linje 687

Nye avsnitt linje 687:

Norge må sikre god kompetanse i alle ledd i det norske arbeidslivet, fra fagarbeideren og til de med høyere utdanning. Høy innovasjons- og omstillingsevne er et resultat av erfaringsbasert kompetanse fra alle nivå på arbeidsplassen. Den norske arbeidslivsmodellen, sammen med selvstendige dyktige fagarbeidere, er viktig for å sikre bedriftens produktivitet og for rekrutteringen til fagene.

Fagutdanningen må derfor sikre en bred og relevant inngang til arbeidsmarkedet som både gir gode muligheter for å møte teknologisk utvikling og muligheter for videre utdanning. Yrkesfaglig og akademisk utdanning må sidestilles i større grad enn i dag. Den praktiske kunnskapen må inn i grunnskolen og fellesfagene må yrkesrettes i den videregående skolen.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8902
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 687, tillegg:

Lik rett til utdanning forutsetter gode velferdsordninger rundt studiene. En god studiefinansiering gjennom den offentlige Lånekassen må sikre at alle har lik rett til utdanning uavhengig av alder, kjønn, økonomi eller sosial situasjon. For å skape trygghet og forutsigbarhet, må studiefinansieringen knyttes til grunnbeløpet i folketrygden. Studentene skal sikres et boligtilbud i tilknytning til studiestedet som er tilfredsstillende med hensyn til pris og standard.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8903
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Utdanning

Linje 687 tillegg:

Utdanning er en av de viktigste forutsetningene for å utvikle vårt demokrati. Demokratiske ideer må holdes levende og det må tilrettelegges for arenaer hvor alle kan delta i demokratiske prosesser. Skolen må være en slik arena, i samarbeid med partene i det lokale arbeidslivet. Elever og lærlinger må derfor få reell medbestemmelse, innflytelse og ansvar for eget læringsarbeid. Å øke befolkningens digitale kompetanse er en viktig del for å utvikle og øke deltakelsen i demokratiet, slik at en unngår framveksten av et nytt klasseskille i samfunnsdeltakelsen.

Et godt trepartssamarbeid er avgjørende for utviklingen av fag- og yrkesutdanning. Lokalt er et slikt samarbeid nøkkelen til å lykkes med lokale læreplaner, samarbeid med skole og næringsliv og gjennomføring av sluttvurderinger med høy kvalitet. LO og forbunda må prioritere arbeidet i SRY (Samarbeidsrådet for yrkesopplæring) og i de faglige råda, ha fokus på å utvikle læreplaner og utdanningsstrukturer som er i samsvar med arbeidslivets behov for kompetanse, og den teknologiske og organisatoriske utvikling. Partene må få en større og avgjørende innflytelse på det faglige innholdet i læreplanene. Fagutdanning og fagbrev må likestilles med studieforberedende og gi rett til å starte på videreutdanning, uten tilleggskurs. Fagutdanningsveien må likestilles med den akademiske veien, slik at en kan bygge på utdanningen med nye fag.

Begrunnelse:

LO Møre og Romsdal er svært opptatt av utdanning, og ønsker at dette blir ett prioritert satsningsområde av LO. Debattheftet til kongressen 2017 har ikke ett eget kapittel som omhandler utdanning, men dette er spredt rundt omkring i hele heftet. Vi velger derfor å henvise til linjenummer, og vi mener at teksten i seg selv er utfyllende slik at en ytterligere begrunnelse skulle være unødvendig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8904
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Stryke tekst - linje 688 - 691

Stryke all tekst i linje 688 frem til «Nye innbyggere» linje 691

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8905
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt avsnitt, linje 687

Nytt avsnitt, linje 687:

Barns frie spontane lek, læring og sosialisering må utvikles i trygge og kompetente rammer i barnehagen.

Begrunnelse:

Det er viktig at vi presiserer at vi skal beskytte barns spontane lek. Den er ifølge FN truet, noe vi også ser i Stortingsmelding nr. 19, «Tid for lek og læring».

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8906
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Linje tas ut

Linje 689 setningen tas ut:

Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansejobber i arbeidslivet som følge av økt innvandring.

Begrunnelse:

Vi er ikke uenig i intensjonene i forslagsteksten, men er av den formening at tas denne setningen bort, så blir det en klarere tekst på hva som er ønskelig å oppnå.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8907
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 690

Stryk: "som følge av økt innvandring"

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8908
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

linje 691 tillegg

Tilskuddordningen for voksne lærlinger må likestilles med ordinære lærlinger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8909
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Tilskuddsordningen for lærlinger

Linje 691 tillegg:

Tilskuddordningen for voksne lærlinger må likestilles med ordinære lærlinger.

Begrunnelse:

LO i Møre og Romsdal er svært opptatt av utdanning, og ønsker at dette blir ett prioritert satsningsområde av LO. Debattheftet til kongressen 2017 har ikke ett eget kapittel som omhandler utdanning, men dette er spredt rundt omkring i hele heftet. Vi velger derfor å henvise til linjenummer, og vi mener at teksten i seg selv er utfyllende slik at en ytterligere begrunnelse skulle være unødvendig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8910
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 696

Linje 696 etter «likestilling»: Legge til «og integrering».

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8911
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL)

linje 697 tillegg:

Opplæringskontorene er viktige for å sikre dimensjonering og kvalitet i fagopplæringen. Det er imidlertid et demokratisk underskudd i styringen av kontorene. Arbeidstakerparten er klart underrepresentert og må gis paritet. Opplæringen av instruktører må styrkes. Alle fagarbeidere, som driver med opplæring av lærlinger, må gis faglig oppdatering og instruktøropplæring.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8912
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Opplæringskontorene

Linje 697 tillegg:

Opplæringskontorene er viktige for å sikre dimensjonering og kvalitet i fagopplæringen. Det er imidlertid et demokratisk underskudd i styringen av kontorene. Arbeidstakerparten er klart underrepresentert og må gis paritet. Opplæringen av instruktører må styrkes. Alle fagarbeidere, som driver med opplæring av lærlinger, må gis faglig oppdatering og instruktøropplæring.

Begrunnelse:

LO i Møre og Romsdal er svært opptatt av utdanning, og ønsker at dette blir ett prioritert satsningsområde av LO. Debattheftet til kongressen 2017 har ikke ett eget kapittel som omhandler utdanning, men dette er spredt rundt omkring i hele heftet. Vi velger derfor å henvise til linjenummer, og vi mener at teksten i seg selv er utfyllende slik at en

ytterligere begrunnelse skulle være unødvendig.

Innstilling: Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8913
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 697 Nye setninger.

Linje 697 etter «arbeidslivet» føye til: “LO må prioritere å styrke og målrette yrkesutdanningene og, sammen med arbeidsgiverorganisasjonene, sørge for at det finnes jobber til dem som velger yrkesfag etter endt utdanning. Et nøkkelspørsmål er å formalisere og gi fagskolene en mer sentral plass i norsk arbeidsliv. LO må sikre at yrkesfag sikres muligheter til faglig utvikling og karrieremuligheter.”. Universitets- og høyskoleutdanningens....

Begrunnelse:

LO må prioritere arbeidet med å fremme yrkesfag, fagskolene og yrkesutdanning.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8914
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 697-698 strykes og erstattes av:

Vurdering av universitets- og høyskoleutdanningenes faglige innhold, kvalitet, omfang og lengde må gjøres i samsvar med faglige vurderinger og samfunnets behov, og ikke underordnes kommersielle hensyn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8915
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 698, tillegg:

Det er også viktig å sikre studentenes arbeidsmiljø ved å gi studenter samme rettigheter knyttet til helse, miljø og sikkerhet som arbeidstakere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8916
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Studentenes arbeidsmiljø

Forslag til tillegg linje 698

Det er også viktig å sikre studentenes arbeidsmiljø ved å gi studenter samme rettigheter knyttet til helse, miljø og sikkerhet som arbeidstakere.

Begrunnelse:

Selvforklarende.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8917
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

linje 699

Norge innførte «Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring» (NKR) i 2011. NKR er blitt et system som gjengir det norske utdanningssystemet i stedet for å vise hvilke kompetanser den enkelte har oppnådd. LO vil jobbe for at NKR endres slik at det blir reelle læringsutbyttebeskrivelser i henhold til beskrivelsene i EQF og NKR, og at innplasseringer blir i henhold til kompetanser og ikke utdanningsinstitusjoner.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8918
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 699

Tilleggsforslag – nytt avsnitt

Fag- og yrkesopplæring skal føre til selvstendige og kvalifiserte fagarbeidere som opplever stolthet, identitet og status i sitt yrkesvalg. Utstyr og læremidler må tilfredsstille yrkeslivets standard. Lærerne må gis kompetanse til å yrkesrette fagene slik at formidlingen deres hjelper elevene, lærlingene og lære kandidatene til å se sammenheng mellom yrkesteori og yrkespraksis. Sammenslåing av klasser og grupper i fellesfagene på yrkesfaglige program må opphøre. LO ønsker sterkere samarbeid mellom skole og arbeidsliv. Flere yrkesfaglærere med relevant fagbrev må tilsettes i fag- og yrkesopplæringa.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8919
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Linje 699 tillegg:

«Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring» (NKR) er blitt et system som gjengir det norske utdanningssystemet i stedet for å vise hvilke kompetanser den enkelte har oppnådd. LO vil jobbe for at NKR endres slik at det blir reelle læringsutbyttebeskrivelser i henhold til beskrivelsene i EQF (The European Qualifications Framework for Lifelong Learning) og NKR, og at innplasseringer blir i henhold til kompetanser og ikke utdanningsinstitusjoner.

Begrunnelse:

LO i Møre og Romsdal er svært opptatt av utdanning, og ønsker at dette blir ett prioritert satsningsområde av LO. Debattheftet til kongressen 2017 har ikke ett eget kapittel som omhandler utdanning, men dette er spredt rundt omkring i hele heftet. Vi velger derfor å henvise til linjenummer, og vi mener at teksten i seg selv er utfyllende slik at en ytterligere begrunnelse skulle være unødvendig.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8920
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt avsnitt linje 699

Nytt avsnitt, linje 699:

Fag- og yrkesopplæring skal føre til selvstendige og kvalifiserte fagarbeidere som opplever stolthet, identitet og status i sitt yrkesvalg. Utstyr og læremidler må tilfredsstillende yrkeslivets standard. Lærerne må gis kompetanse til å yrkesrette fagene slik at formidlingen deres hjelper elevene, lærlingene og lære kandidatene til å se sammenheng mellom yrkesteori og yrkespraksis. Sammenslåing av klasser og grupper i fellesfagene på yrkesfaglige program må opphøre. LO ønsker sterkere samarbeid mellom skole og arbeidsliv. Flere yrkesfaglærere med relevant fagbrev må tilsettes i fag- og yrkesopplæringa.

Begrunnelse:

Fag- og yrkesopplæring er en viktig vei inn i arbeidslivet, nesten halvparten av elevene i dag begynner på et yrkesfaglig utdanningsprogram. Dagens yrkesopplæring er vesentlig fordi den gir tilgang til arbeidskraft. Norge har et stort behov for fagarbeidere, og det antas at behovet øker i årene som kommer. Ifølge SSB kan Norge komme til å mangle 90 000 fagarbeidere innen 2035. Det er derfor viktig at LO fortsatt har et eget avsnitt om fag- og yrkesopplæringen, og er tydelig på at vi trenger flere yrkesfaglærere med fagbrev.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8921
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 699 Ny setning

Linje 699 Ny setning: "Når det gjelder grunnopplæringen går LO inn for en sterkere nasjonal styring."

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8922
Forslagsstiller: Telemark

Voksnes rett til etter og videreutdanning

En god etter- og videreutdanning er viktig i et kompetansesamfunn som vårt. Derfor må voksnes rett til grunnopplæring og til etter- og videreutdanning gjøres reell.

Begrunnelse:

Mange innvandrere kommer til landet med betydelig realkompetanse og formell kompetanse. Denne kompetansen blir i dag ofte ikke benyttet på en god nok måte. Innvandrerne ønsker språkopplæring og yrkesfaglig oppgradering og tilpasning til norsk arbeidsliv, men møter mangelfulle tilbud og rettigheter til yrkesfaglig oppgradering. Myndighetene må ta mer ansvar for å utvikle og gi tilpassede tilbud og aktiv bruk av realkompetansevurdering slik at det norske samfunn kan benytte denne kompetansen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8923
Forslagsstiller: Hordaland

Linjenr. 706 (kulepunkt). Læreplass

På yrkesfagutdanning må elevtallet i den videregående skolen dimensjoneres etter antall tilgjengelige læreplasser i de ulike fag. Fylkeskommunen blir gitt myndighet til å regulere elevtall i private videregående skoler, samt myndighet til å avgjøre hvilke utdanningslinjer disse skolene skal gi tilbud i.

Begrunnelse:

På yrkesfagutdanning er gjennomføring på normert tid 30 %, i løpet av fem år har 70% gjennomført, og 30% regnes etter fem år som ikke gjennomført, eller falt i fra. Det er en situasjon som ikke er bedret over år. Når det oppstår mangel på læreplass, må alle sider av saken belyses. Det er velkjent at flere fagutdanninger er populære, og da opprettes tilbud på videregående skole ut i fra ungdoms søkemønster, uten at det finnes kunnskap om antall læreplasser i det aktuelle faget. Det kan nevnes at elektrofaget i Hordaland har en lærlingetetthet på 1 til 5, samtidig vet vi at søknaden til fagutdanningen er stor, og skolen kan doble sitt antall elever ut i fra antall kvalifiserte søkere. Det blir selvsagt ikke flere læreplasser av den grunn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8924
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Kompetanse - side 26 – linje 707.

Tilleggsforslag

Dette forutsetter at en del av opplæringen foregår i bedrift allerede fra første skoleår.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8925
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Heve statusen til yrkesfag

Sett inn i L708:

, og dens status må heves.

Begrunnelse:

For å få flere til å ta yrkesfaglig utdanning må statusen heves

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8926
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Kompetanse - side 26 – linje 709.

Tilleggsforslag

LO vil arbeide for at rett til læreplass lovfestes, for å sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring. På veien dit må det stilles krav om at bedrifter som benyttes ved offentlige anbud gir tilbud om læreplass.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8927
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 709

LO må sørge for at rett til læreplass lovfestes for å sikre at flere elever på yrkesfag får fullført sin videregående opplæring. Det må stilles krav om at bedrifter som benyttes ved offentlige anbud gir tilbud om læreplass.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8928
Forslagsstiller: Hedmark

Lovfeste rett til læreplass

Nytt kulepunkt linje 709

- Lovfeste retten til læreplass for de som har fullført og bestått den videregående skolen.

Begrunnelse:

Det er i dag mange som ikke får lærlingeplass. Det er et problem for den enkelte ungdom, og et problem for samfunnet når flere som kunne bidratt aktivt i arbeidslivet faller fra før de får fullført utdanningen sin. En lovfesting vil føre til at fellesskapet må ta et større ansvar. Problemet med få lærlingeplasser har vært kjent lenge, og lar seg ikke løse alene ved å basere oss på at bedrifter tar samfunnsansvar eller har inntak av lærlinger som en del av sin rekrutteringsstrategi. Derfor trengs tydeligere grep som i enda større grad pålegger det offentlige å ta inn flere lærlinger og dermed bidra til å gjøre mer for å sikre utdanning av morgendagens fagarbeidere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8929
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt under LO vil på linje 709, lærlingordningen

Legge til nytt kulepunkt under LO vil på linje 709:

LO vil:

- Styrke lærlingordningen med økt tilskudd. Gi bedre veiledning for bedriftene og veilederne.

Begrunnelse:

Dette vil kunne føre til antall lærlingeplasser gjennom økonomisk stimuli, samt trygging av lærlingebedriftene og økt kvalitet på opplæringen.

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8930
Forslagsstiller: Nordland

Lærlingeplass

Nytt kulepunkt: Unge som velger fag og yrkesopplæring må få lærlingeplass.

Begrunnelse:

Mer øremerkede rammeoverføringer til lærlingeplasser i privat og offentlig sektor må skje for å møte kompetansebehovet i arbeidslivet fremover.

Innstilling: Ivarettatt

Forslagsnummer: 8931
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Skolepenger og stipend

Nytt punkt L709:

At ingen skolepenger for utenlandske studenter innføres, og Lånekassens stipend for høyere utdanning settes til 1,5G

Begrunnelse:

Gratis utdanning er en rettighet for alle i Norge. Skolepenger for utenlandske studenter er første steget til at det innføres for alle. Lån og stipend må bindes til 1,5 G for å sikre studentene et forsvarlig nivå av støtte for å kunne utføre sine utdanninger og ikke sakke akterut igjen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8932
Forslagsstiller: Telemark

Stipend og lån

LO skal arbeide for endringer i lånekassa ved tildeling av stipend og lån. Inntektene fra søkeåret skal gjelde. Renten på studielånet skal ikke overstige styringsrenta.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8933
Forslagsstiller: Telemark

punkt 4 etter LO vil på linje 709,Y-veien

Legge til punkt 4 etter LO vil på linje 709: LO vil: • arbeide for at Y-veien innføres innenfor fullført yrkesfaglig utdanning. Dette skal kun gjelde til tilsvarende fag på høyskolenivå.

Begrunnelse:

Slik det er i dag finnes det Y-vei f.eks for elektrikere som ønsker å gå ingeniør. Disse ingeniørene blir kalt Yingeniører, etter Y-veien de tok. Det er disse studentene som er mest ettertraktet etter endt utdanning, fordi de har en helt annen forståelse av faget i og med de har både god praktisk og teoretisk forståelse. De har også evnen til å se faget på tvers av teori og praksis. Disse studentene, ender også utdanningen sin med høyere snittkarakter enn ordinære ingeniører. Det er på høy tid at Y-veien også prøves ut i andre yrkesfag, f.eks. helse eller oppveksts fag. Dette vil også kunne føre til økt yrkesfaglig rekruttering og økt status for yrkesfag

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8934
Forslagsstiller: Telemark

Legge til nytt kulepunkt under LO vil på linje 709

Legge til nytt kulepunkt under LO vil på linje 709:

LO vil:

- Arbeide for forenkling av godkjenningsordningene av kompetanse.

Begrunnelse:

Vi erfarer at det er krevende for arbeidstakere med innvandrerbakgrunn å få godkjent utdanninger/kompetanse som er tatt i sitt opprinnelsesland. Vi mener det bør være enklere å få godkjent sin kompetanse.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8935

Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt. under LO vil:veiledet opplæringsmodell

Nytt kulepunkt. under LO vil:

LO vil:

- arbeide for veiledet opplæringsmodell på arbeidsplassen.

Begrunnelse:

Det bør innføres en ny vei for voksne som ønsker fagbrev. Det bør skje gjennom en veiledet opplæringsmodell på arbeidsplassen. Modellen bør kunne brukes av voksne som er i et ansettelsesforhold der de mottar ordinær lønn, men også kunne brukes av voksne som har annen tilknytning til en arbeidsplass og dermed kan få veiledet praksis frem til fagprøven. Det bør foretas realkompetansevurdering og lages individuell opplæringsplan på basis av vurderingen.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8936

Forslagsstiller: Telemark

Entreprenørskap i skolen

Alle elever i grunnskolen, i videregående skole og på høyere utdanning skal få tilbud om entreprenørskapsaktiviteter i utdanningsløpet på alle nivåer. Organisasjonen Ungt Entreprenørskap må sikres finansiering slik at de kan garantere å gjennomføre sine programmer i langsiktig perspektiv.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8937

Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Nytt kulepunkt

Denne setningen tas ut fra linje 681/682 til nytt kulepunkt på linje 709:

- Utdanning skal være et offentlig ansvar, under demokratisk kontroll, gratis og tilgjengelig for alle.

Begrunnelse:

Presiseres som eget kulepunkt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8938
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 26 - linje 709

LO vil arbeide for at studiestøtten må økes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 11 måneder.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8939
Forslagsstiller: Nordland

Fleksible studietilbud og finansieringsordninger

Nytt kulepunkt: Fleksible studietilbud og finansieringsordninger må gjøre det mulig for voksne å kombinere arbeid og videreutdanning. I tilfeller hvor arbeidstakere har startet deltidsstudier mens vedkommende er i lønnet arbeide, må ikke dette ved en permittering føre til bortfall av dagpengerett eller at studiene må avsluttes.

Begrunnelse:

Arbeidsgivere må legge til rette for at ansatte skal kunne hospitere på de arbeidsplassene de trenger for å fullføre utdanningsløpet. I tilfeller hvor arbeidstakere kombinerer jobb med deltidsstudier fører dette til etter dagens regelverk at arbeidstaker ikke har rett til dagpenger. Alternativet er da å avslutte studiene. Det er aldri frivillig for arbeidstakere å bli permittert, det skyldes utelukkende omstendigheter utenfor den enkelte sin kontroll. Studier er kompetanseheving, da må ikke det offentlige legge hinder i veien for det.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8940
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 709 Nytt punkt

Relevant etter- eller videreutdanning skal gi uttelling i form av lønnsforhøyelse

Begrunnelse:

Viktig at kompetansen økes. Kompetanse er en berikelse for arbeidsgiver

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8941
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL

Linje 709

Tilleggsforslag

LO vil arbeide for at rett til læreplass lovfestes, for å sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring. På veien dit må det stilles krav om at bedrifter som benyttes ved offentlige anbud må ha godkjent lærlingeordning. Det skal være lærling på det enkelte prosjekt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8942
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepkt.4 linje709

- Jobbe for at yrkesfagene får en økt status jf. NKR

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8943
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt - linje 709

- Jobbe for at alle skal kunne studere på heltid med støtte til livsopphold.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8944
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 26 – linje 709 (nytt kulepunkt)

- Jobbe for en forenkling av godkjenningsordningen av utenlandsk utdanning.

Begrunnelse:

I dag er det ofte forbundet med store vanskeligheter å få godkjent utenlandsk utdanning. Dette må forenkles uten at det går ut over kvaliteten på godkjenningsordningen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8945
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 709 Nytt kulepunkt

Linje 709 Nytt kulepunkt:

- Heve kompetansen innenfor yrkesfagene ved å ha en grundig gjennomgang av læreplanene slik at de blir relevante for yrkene.”

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8946
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 709

LO vil at alle skal ha god tilgang til universitets- og høyskoleutdanning, uavhengig av økonomi, alder og geografisk bosted.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8947
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 709, nytt kulepunkt:

- Arbeide for øke studiestøtten til to ganger folketrygdens grunnbeløp, og jobbe for at studiestøtten reguleres i takt med grunnbeløpet i folketrygden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8948
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 709, nytt kulepunkt:

- Forsvare gratisprinsippet innen høyere utdanning

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8949
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Tillegg: Linje 709

Tillegg: Linje 709

- At videreutdanning også skal avlønnes hos kvinner som hos menn

Begrunnelse:

Kampen for å heve kvinners lønn er en felles kamp for kollektive avtaler. Tidligere tariffoppgjør har vist at lokal lønnsdannelse bidrar til å fastholde – og øke – lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Vekt på sentrale tillegg sikrer lønnstillegg til de store kvinnegruppene, ikke bare til dem som arbeidsgiver ønsker å belønne. LO har en tariffpolitisk målsetting om at kompetanse skal lønne seg. Det er i dag ikke automatikk i at profesjoner i kvinnesterke yrker får lønnsmessig uttelling for relevant etter- og videreutdanning. LO vil jobbe for at relevant etter- og videreutdanning gis automatisk uttelling i lønn og at lønnstilleggene til en hver tid ligger på toppen av grunnlønna.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8950
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 709

- Jobbe for å auke studiestøtta slik at fulltidsstudenten kan realiserast

Begrunnelse:

Den økonomiske situasjonen for studentar tilseier at dei ofte må jobbe ved sida av studiane for å kunne leve. Det gjer at fleire studentar ikkje fullfører studiet på normert tid.

Ved å auke studiestøtta slik at alle studentar kan vie tida si til studie, og derved raslisere fulltidsstudenten, vil fleire studentar fullføre studiet på normert tid.

Ved å fullføre studie på normert tid, vil studentane kome seg ut i det ordinære arbeidslivet tidlegare, og vil bidra til felleskapet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8951
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 709

- Å arbeide for å heve statusen på fag- og yrkesutdanningane.

Begrunnelse:

Enkelte utdanningsløp, som gir kompetanse på viktige fagområder, har lav status i samfunnet. Ved å auke status på desse utdanningsløpa vil ein auke rekruttering og sikre at viktig kompetanse er tilgjengelig i samfunnet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8952
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 709

LO må sørge for at rett til læreplass lovfestes for å sikre at flere elever på yrkesfag får fullført sin videregående opplæring. Det må stilles krav om at bedrifter som benyttes ved offentlige anbud gir tilbud om læreplass.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8953
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Forslag til nytt kulepunkt linje 709

Forslag til nytt kulepunkt linje 709:

- Arbeide for at dagens skole får en større sosialt utjevneende funksjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8954
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Kompetanse – side 26 – linje 709.

Tilleggsforslag

LO vil at det må innføres en garantiordning for alle under 25 år som sikrer et tilbud om jobb, utdanning eller kompensasjonsgivende opplæring innen en ledighetsperiode på 3 måneder.

LO vil at det må stilles krav til offentlig virksomheter/ enheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte ved enheten.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8955
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Kompetanse - side 26 – linje 709.

Tilleggsforslag

LO vil arbeide for at studiestøtten må økes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 11 måneder.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8956
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Yrkesopplæringa

Yrkesopplæringa må forbedres og videreutvikles med bakgrunn i yrkesopplæringas egenart. Dette må innebære en vesentlig styrking av yrkesdidaktikken i yrkesfaglærerutdanninga.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8957
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Lovfest retten til retten lærlingeplass.

Lovfest retten til retten lærlingeplass.

Begrunnelse:

Lovfesting av retten til lærlingeplass vil være med på å hindre frafall fra videregående skole og øke statusen til yrkesfagene. Flere fagarbeidere vil sikre kvalifiserte arbeidstakere for et fremtidig arbeidsliv. Dette bør være et ansvar både innen offentlig og privat sektor.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8958
Forslagsstiller: Vestfold

Studiestøtten

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Kompetanse - side 26 – linje 709.

Tilleggsforslag

LO vil arbeide for at studiestøtten må økes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 11 måneder

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8959
Forslagsstiller: Akershus

side26, linje 709

Forslag til nye kulepunkt:

- Jobbe for at alle skal kunne studere på heltid.
- Jobbe for at studiestøtten reguleres i takt med grunnbeløpet i folketrygden.
- Arbeide for innføring av 11 måneders studiestøtte.

Begrunnelse:

Stadig flere studenter føler seg presset ut i arbeidslivet ved siden av det å være student. For at LO skal kunne sikre kompetanse og gode kunnskaper i alle ledd innenfor Norsk næringsliv, vil samfunnet være tjent med at studenter får være studenter på heltid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8960
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 710 Nytt kulepunkt

Linje 710 Nytt kulepunkt:

- At det innføres nasjonale minstestandarder for grunnopplæringen.

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8961
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 710 Nytt punkt

I arbeidslivet i Norge har vi hatt et høyt nivå på både fagutdanninger og utdanninger på høyskole og universitetsnivå. Vi må arbeide for godkjenningssystemer for utenlandsk utdanning som sikrer at vi beholder dette nivået slik at kvaliteten på arbeidet som utføres ikke reduseres. Samtidig må det utvikles gode tilbud for å tilegne seg kompetanse på norsk nivå for dem med utenlandske utdanninger som ikke fullt ut fyller de norske kravene. Arbeid som krever autorisasjon må ikke kunne utføres uten norsk godkjenning.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8962
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 711 Nytt punkt

Sikre at utdanningsinstitusjonene gir opplæring på nyeste teknologi. Dette fordrer nytt utstyr som nyttes i arbeidslivet. Lærernes må også være faglig oppdatert på nyeste arbeidsmetoder og teknologi.

Begrunnelse:

Opplæring skal være relevant for arbeidslivet

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8963
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 712 Nytt punkt

- Jobbe for at det opprettes fagbrev innenfor alle relevante områder

Begrunnelse:

Fagbrev er et bevis for at du har kompetanse og dette gjør at det er lettere å få seg jobb. Det har lønnsmessigere konsekvenser at en har fagbrev

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8964
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 642 Nytt punkt 4

En styrking av ordningen for basiskompetanse i arbeidslivet og krav om at språkopplæring skal bli en rettighet for alle arbeidsinnvandrere.

Begrunnelse:

Med begrunnelse i både HMS og integrering er det behov for satsing på disse områdene.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8965
Forslagsstiller: Telemark

Utdanning

Private skoler med alternativ pedagogikk som opprettes som en protest mot politiske vedtak om å legge ned skoler, gis ikke statsstøtte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8966
Forslagsstiller: Telemark

Lærlinger

Offentlig virksomhet må ansette lærlinger i mye større omfang, både når det gjelder antall og fag.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8967
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1085 Nytt punkt 3

Det innføres et skolemåltid i skoletiden for elever i grunnskolen.

Begrunnelse:

Det er viktig at barna sikres et næringsrikt måltid i løpet av skole dagen

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8968
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 35 - linje 1085

Fagbevegelsen inn i skolen

LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom en nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet innen de går ut av 9. klasse.

Begrunnelse:

Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold.

I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og –plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8969
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

nytt kulepkt.4 linje 1085

- Jobbe for å styrke tilsynsordningen for lærlinger

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8970
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 1079

- Gjera det meir attraktivt for bedrifter å ta inn lærlingar

Begrunnelse:

Det lyt vera rom for individuell oppfølging. Bedrifta og opplæringskontoret lyt saman vurdere lærlingen, og om lærlingen krev ekstra oppfølging, bør bedrifta bli tilsvarande kompensert.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8971
Forslagsstiller: Akershus

side 35, linje 1085

Nytt kulepunkt:

- Lovfeste retten til lærlingplass

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8972
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 1085, nytt kulepunkt

- Styrke lærlingeordningen og de ulike fagbrevretningene, herunder kontor- og administrasjonsfaget.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8973
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Kjennskap til fagbevegelsen

Nytt kulepunkt L234:

At viktigheten av et organisert arbeidsliv blir en del av pensum i videregående skole og høyere utdanning

Begrunnelse:

Unge må lære mer om den nordiske modellen og fagbevegelsens rolle i velferdsstaten

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8974
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1076 Tillegg

Kunnskap om arbeidslivets organisasjoner må gis større plass i læreplanene. Det er viktig at ungdom på vei ut i arbeidslivet har en grunnleggende kjennskap til rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Mange unge arbeidstakere blir i dag utnyttet fordi de ikke kjenner sine rettigheter.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8975
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1085 Nytt punkt 2

At informasjon om arbeidslivets organisasjoner og at arbeidstakers plikter og rettigheter gis mer plass i læreplaner.

Begrunnelse:

Mange unge arbeidstakere blir i dag utnyttet fordi de ikke kjenner sine rettigheter. I tillegg gir kunnskap om arbeidslivet også god innsikt i den norske modellen og samfunnet for øvrig.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8976

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 6 – Å organisere og å mobilisere – underkapittel Ungdom, elever, lærlinger og studenter – side 35 – linje 1085.

Tilleggsforslag

Fagbevegelsen inn i skolen

LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom en nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet innen de går ut av 9. klasse.

Begrunnelse:

Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold.

I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og –plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8977

Forslagsstiller: Vestfold

Fagbevegelsen inn i skolen

Handlingsprogrammet – kapittel 6 – Å organisere og å mobilisere – underkapittel Ungdom, elever, lærlinger og studenter – side 35 – linje 1085.

Tilleggsforslag 1

Fagbevegelsen inn i skolen

LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom en nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet innen de går ut av 10. klasse.

Begrunnelse:

Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold.

I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og –plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.

Tilleggsforslag 2

Lærlingplasser

LO vil arbeide for at det blir lovfestet rett til lærlingplass

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8978

Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 234, nytt kulepunkt:

Jobbe for jevnlig felles opplæring i arbeidslivets lovverk og rammeverk for partene i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Svært viktig da erfaringen tilsier at særlig ledere har mangelfull kunnskap om arbeidslivets lovverk, siden kunnskap om arbeidslivets regler og lover ikke inngår i de fleste ledelsesutdanninger. Felles opplæring er viktig for at tillitsvalgte, verneombud og arbeidsgivere skal ha felles forståelser og tolkninger.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8979

Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt linje 1085.

Jobbe for at elever på ungdomsskolen og videregående skole skal få kunnskap om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Kunnskap om arbeidslivet må inn i skolen. LO må derfor jobbe for at denne kunnskapen innlemmes i skolehverdagen, som en del av samfunnsfaget.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8980
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1076

Linje 1076: tillegg:

”Kunnskap om arbeidslivets organisasjoner må gis større plass i læreplanene. Det er viktig at ungdom på vei ut i arbeidslivet har en grunnleggende kjennskap til rettigheter og plikter i arbeidslivet.”

Begrunnelse:

Mange unge arbeidstakere blir i dag utnyttet fordi de ikke kjenner sine rettigheter.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8981
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 1085: Nytt kulepunkt:

LO vil arbeide for at kunnskap om arbeidslivets regler, fagbevegelsens rolle og 3-parts samarbeidet blir en del av utdanningsløpet på ungdoms- og videregående skole.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8982
Forslagsstiller: Akershus

Side 35: linje 1085

Nytt kulepunkt:

- Jobbe for at flere tar fagutdanning.

Begrunnelse:

Ser ut til at det blir mangel på fagutdannede mennesker og kompetanse i forhold til det i framtiden. Viktig å sikre at kompetansen finnes også i den norske arbeidsstokken.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8983
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Strykning i linje 716

Linje 716:

Stryke «svært»

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8984
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Legge til i linje 717

Linje 717:

Legge til «mange og gjennomgående» før “systematisk forskjeller.”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8985
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Stryke i linje 719

Linje 719:

Stryke «Mulighet for»

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8986
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Lik lønn for likt arbeid

Lik lønn for likt arbeid

Begrunnelse:

Forslagene om lavere lønn til innvandrere er sterkt uønsket. Vi ønsker ikke ny underklasse i Norge.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8987
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Endringer i linje 724-726

Linje 724-726:

Stryke «vil bidra til utjevning av lønnsforskjeller mellom mannsdominerte og kvinnedominerte yrker».

Legge til «er et mål i seg selv fordi både kvinner og menn skal ha muligheten til å arbeide i hele arbeidsmarkedet» etter ordet “sektorer”.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8988
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Strykning i linje 726

Linje 726:

Stryke «også» etter «LO vil»

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 8989
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 727 og 728, stryking:

Setningen "For enkelte grupper med høyere utdanning er det viktig at .." strykes

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8990
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 730-732, setningen endres til:

Det er fortsatt viktig med en aktiv likestillingspolitikk, likestillingslovgivning og et effektivt håndhevningsapparat med sanksjonsmuligheter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8991
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Gratis barnehager

Sette inn "gratis" på linje 734.

Linje 734 blir da slik:

kvinneres yrkesdeltakelse. Dette må inkludere fortsatt sterk satsning på gratis

Begrunnelse:
Presisering

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8992
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Ny setning i linje 735

Linje 735:

etter setning som slutter med «skolefritidsordningene»: «Skolen og barnehagen må kunne ivareta barn med spesielle behov slik at foreldrene kan delta fullt i arbeidslivet og slippe å være usikker på om barnet blir ivaretatt.»

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8993
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 736, endring

ning som sikrer hver av foreldrene minst 40 % av permisjonstiden og

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8994
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel likestilling og lønn – linje 737

59 uker foreldrepermisjon

LO vil arbeide for å videre utvide foreldrepermisjonen, og ha full lønnskompensasjon på minimum 59 uker.

Begrunnelse:

Forskning viser at barn trenger mye tid med sine foreldre de to første leveårene for å knytte sunne relasjoner. Derfor bør det sikres 59 permisjonsuker med full lønnskompensasjon for alle.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8995
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 737, endring:

Setning endres til: "...selvstendig opptjeningsrett for begge foreldre"

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8996
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet - kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel likestilling og lønn – linje 744

Foreldrepermisjonspenger

- At begge foreldre fullt ut gis selvstendige foreldrepengerrettigheter

Begrunnelse:

Dette vil sikre den reelle muligheten til foreldrepermisjon for begge foreldre. I dag er det en forutsetning at begge foreldre har vært i arbeid i 6 av de 10 siste månedene.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8997
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Ny setning inn i linje 737

Linje 737:

etter setningen som slutter med «fedre». "Kontantstøtten bidrar til å svekke kvinners tilknytning til arbeidslivet. LO vil jobbe for å avskaffe ordningen med kontantstøtte."

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8998
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 736, tillegg:

Tillegg etter barnehager: "og å fjerne kontantstøtteordningen."

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 8999
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 738, tillegg nytt avsnitt:

Kvinner er mer utsatt for vold og seksuelle overgrep enn menn. Vold og overgrep har store konsekvenser for de som rammes og begrenser særlig kvinners mulighet til selvforsørgelse og deltakelse. Det offentlig må ha ansvar for forebygging av vold gjennom generelle holdningskampanjer, finansiering og utbygging av flere krisesentre og endring av praksis og holdninger innen politiet og rettsapparatet. LO vil arbeide mot vold og seksuelle overgrep rettet mot kvinner i samarbeid med de organisasjoner som har kompetanse og samme målsetning som LO.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9000
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 3 – Å jobbe – underkapittel Ligestilling og likelønn – side 27 – linje 738.

Tilleggsforslag

Det er viktig å starte tidlig med holdningsskapende arbeid om vi skal forebygge negative holdninger og adferd. Derfor må sex, samliv og ligestilling være temaer som jobbes med både i hele grunnskolen og videregående.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9001
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Likelønn

Nytt kulepunkt linje 744

- LO vil arbeide for at det skal være lik lønn for tilsvarende utdannelser/utdannelsesperioder.

Begrunnelse:

Vi mener at målet må være tilsvarende/lik avlønning for dei forskjellige yrkene. Det være seg omsorgsyрker, leger, ingeniør, fagarbeider osv.

Vi mener at det er lengden på utdannelsen som må være med å legge grunnlaget for lønnsnivået.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9002
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 745 Nytt punkt

Jobbe for at lik lønn for likt arbeid må bli en realitet

Begrunnelse:

Det er en selvfølge at likt arbeid skal være lønnet kjønnsnøytralt

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9003
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 744 Nytt kulepunkt

Linje 744:

Nytt kulepunkt;

- Arbeide for at kvinne­dominerte yrker blir høyere verdsatt

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9004
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt 4 til LO vil på linje 744, Kronetillegg

Føre inn nytt kulepunkt 4 til LO vil på linje 744:

LO vil:

- Arbeide for innføring av kronetillegg i stedet for prosenttillegg ved tariffoppgjør i alle områder.

Begrunnelse:

Dette vil være veien å gå for å få til likelønn i Norge. Det vil jevne de urettferdige lønnsforskjellene de typiske kvinne­dominerte yrkene, opp mot mannsdominerte yrker. Samtidig vil man kunne få til en mer rettferdig lønnsfordeling mellom de ulike utdanningsnivåene. Slik det er i dag med prosentvis lønnsutvikling, vil de som tjener mest få mest. Dette er lite solidarisk. LO leder og forbundslederne bør gå foran som gode eksempler.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9005
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Bedre kjønnsbalansen

Linje 741.

Støtte opp om tiltak for å bedre kjønnsbalansen i alle yrker

Begrunnelse:

Vi mener denne setninga er mer omfattende enn den som står på linje 741.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9006
Forslagsstiller: Akershus

s.27, linje 744:

Nytt kulepunkt

- Jobbe for at både jenter og gutter presenteres for muligheter utenfor de valgene som tradisjonelt er knyttet til kjønn.

Begrunnelse:

Side 27 linje 741 – 742:

Å synliggjøre at arbeidet med å gjøre det mer vanlig å velge yrke ut fra personlige egenskaper og ikke kjønn må finne sted fra første stund / tidlig alder. Både barnehage, skole, yrkesveiledere osv må oppfordres til å tenke nytt og utradisjonelt. Ser man seg rundt i kles- eller lekebutikk virker det som om valgmuligheten i forhold til kjønn er smalere og mer basert på kjønnsstereotyper enn det var for noen år siden. Da går utviklingen i feil retning.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9007
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 741 Tillegg kulepunkt

Linje 741 Legge til i kulepunkt etter “..kvinnedominerte yrker”: “for eksempel tiltak som stimulerer ungdommer til utdannings- og yrkesvalg som gir et mer likestilt arbeidsliv.”

Begrunnelse:

Norsk arbeidsliv er veldig kjønnsdelt, dette er forårsaket av utdannings- og yrkesvalg.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9008
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Tillegg på linje 744

Tillegg på linje 744

- Jobbe med å styrke kvinners posisjon i arbeidslivet

Begrunnelse:

LO er opptatt av å styrke kvinners posisjon i arbeidslivet. LO ønsker et samfunn hvor begge kjønn har like rettigheter og plikter i arbeidslivet, samfunnet og hjemmet. Økonomisk selvstendighet er en forutsetning for likestilling. Arbeidslivet skal ha rammebetingelser som legger til rette for kvinners deltagelse. Kvinner må rekrutteres inn i lederstillinger.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9009
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 743 Kulepunktet endres

Linje 743 Kulepunktet endres til

- Arbeide for en aktiv familie – og likestillingspolitikk som fører til likestilling mellom kjønnene på alle områder og sikrer kvinners yrkesdeltakelse

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9010
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 745 Nytt kulepunkt

Linje 745:

Nytt kulepunkt

- Arbeide for å at hele og fast stilling skal være normen i arbeidslivet for kvinner og menn

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9011
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Heltidskultur

Nytt kulepunkt linje 744:

- LO vil arbeide for heltidskultur og en selvstendig inntekt til å leve av.

Begrunnelse:
Selvforklarende

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9012
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 744 Nytt punkt 2

Arbeid for at alle har ei lønn og leve av

Begrunnelse:

Kvinner er i flertall i lavtlønnsyrker og er overrepresentert i deltidsstillinger. I 20 år er det gjort forsøk på å heve kvinnelønna gjennom sentrale forhandlinger uten at det er blitt nevneverdig bedre. Det er på tide å sette kvinners lønn og arbeidsvilkår tydelig på dagsorden

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9013
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Likestilling og likelønn - nytt kulepunkt

Linje 744, nytt prikkpunkt:

”- At heltid er en rettighet og deltid en mulighet”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9014
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 744 Nytt punkt 1

At heltid skal være en lovfestet rettighet.

Begrunnelse:

Dette må være med under en tittel som ”Likestilling og likelønn”. Deltid er et stort problem i forhold til både likestilling og likelønn.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9015
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 744

Linje 744, nytt prikkpunkt:

”-At heltid skal være en lovfestet rettighet.”

Begrunnelse:

Dette må være med under en tittel som ”Likestilling og likelønn”. Deltid er et stort problem i forhold til både likestilling og likelønn.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9016
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt på linje 745

Eget likestillingsombud gjenoprettes, og likestillingsloven opprettholdes og styrkes.

Begrunnelse:

Likestilling mellom kjønnene er så viktig at LO må arbeide for å gjenopprette likestillingsombudet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9017
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 745

Likestilling og likelønn: Linje 745: Nytt kulepunkt:

- Eget likestillingsombud gjenopprettes, og likestillingsloven opprettholdes og styrkes.

Begrunnelse:

Likestilling mellom kjønnene er så viktig at LO framdeles også i programmet må mene at vi skal ha tilbake et eget likestillingsombud. Likestillingsloven er også truet av den sittende regjering og må forsvares tydelig i LOs handlingsprogram.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9018
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 744, nytt kulepunkt:

- Bevare likestillingsloven som egen lov

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9019
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 744, nytt kulepunkt:

- Arbeide for et eget likestillingsombud

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9020
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 744, nytt kulepunkt:

- Forsterke aktivitets- og redegjøringsplikten virksomheter har om likestilling i virksomheter.

Begrunnelse:

Aktivitets- og redegjøringsplikten er et sterk virkemiddel som styrker likestillingsarbeidet på systemnivå. Dette arbeidet bør skje fortløpende og i samarbeid med de tillitsvalgte i virksomhetene

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9021
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt i Likestillingsloven

Nytt kulepunkt:

- Aktivitet og redegjøringsplikten i likestillingsloven må utvides til også å gjelde tiltak for å redusere andelen deltidsansatte.

Begrunnelse:

Dette var et bra tiltak som står i LOs vedtatte handlingsprogram. Dette gjør at bedriftene må synliggjøre hva de faktisk gjør for å redusere andelen deltidsansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9022

Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 741 nytt kulepunkt

Linje 741:

Nytt kulepunkt:

- LO vil arbeide for å realisere konkrete og aktive likestillingstiltak i arbeidslivet gjennom partssamarbeidet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9023

Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 746 Nytt kulepunkt

Linje 746:

Nytt kulepunkt:

- Arbeide for å avskaffe kontantstøtten

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9024

Forslagsstiller: Handel og Kontor (HK)

Linje 744, nytt kulepunkt

- Arbeide for økt sysselsetting blant kvinner fra innvandrerbefolkningen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9025

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 744

Likestilling og likelønn: Linje 744: Nytt kulepunkt:

- Arbeide for å fjerne kjønnsrelaterte forskjeller i helsetilbud og yrkesskadeerstatningen.

Begrunnelse:

FAFO (FAFO rapport 2012:45, Yrkesskade – mest for menn?) har undersøkt sammenheng mellom kjønn og yrkesskader. De viser til at nesten tre ganger så mange menn som kvinner får godkjent en skade eller sykdom som yrkesskade. De konkluderer med at det både er forskjeller i et gammelt og utdatert regelverk, samt det at kvinner og menn faktisk blir forskjellsbehandlet i helsevesenet som er årsaken til dette. Dette må vi få en slutt på og LO må være tydelig på dette i sitt handlingsprogram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9026
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Tilpasset barnehagetilbud for studenter

Nytt punkt L744:

- Jobbe for at studerende som har barn i løpet av studiene får tilpassa barnehagetilbud, slik at mor- og farskap ikke går utover deres studier

Begrunnelse:

Det å ha barn i løpet av studieløpet skal ikke være grunn til å måtte avbryte utdanningen

Innstilling: Tiltres ikke

4. Å dele

Forslagsnummer: 9027
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tilleggsforslag linje 778

En statlig sektor med tillit fra befolkningen er en nødvendig del av velferdsstaten. Angrep på de statlige arbeidstakernes rettigheter, slik som endringen av tjenestemannsloven, gir mer ustabile og utrygge arbeidsforhold i staten og svekker dermed forvaltningen og dens utøvelse av myndighet. En svekket forvaltning med liten tillit og oppslutning i befolkningen vil svekke velferdsstaten.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9028
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Endre tekst - linje 792

... kompensasjon til grupper som over tid har blitt hengende etter i lønnsutviklingen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9029
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 797 Tillegg

Tillegg: og styrkefrontfagsmodellen og en samordnet lønnsdannelse.

Begrunnelse:

LO må ha som mål ikke bare å videreføre, men også jobbe for å styrke frontfagsmodellen

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9030
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Forhandlingsrett for pensjonistene

Nytt kulepunkt på 798:

- LO vil arbeidere for å etablere forhandlingsrett for pensjonistene.

Begrunnelse:

Pensjonsreformen tillater i større grad pensjonister i arbeid, samtidig som at tiden tilsier at vi trenger denne gruppen i arbeidslivet. De bør få et eget tariffområde på linje med det pensjonistforbundet mener.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9031
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Pensjonsopptjening

Nytt kulepunkt 798:

- Jobbe for en rettferdig pensjonsopptjening også for dem som må bruke deler av livet til hjemmebasert omsorg.

Begrunnelse:

Familie er et lagarbeid og når situasjonen krever at man må være hjemme for å gi omsorg til et familiemedlem, må det i større grad belønnes i pensjonsopptjeningen. Dette er en besparelse for det norske samfunnet, men en stor belastning for den det gjelder.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9032
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 794 Nytt punkt

Lage ytterligere tiltak mot de uorganiserte; "gratispassasjerene" for at de ikke skal få ta del i fordelene som ligger i tariffavtalene.

Begrunnelse:

De uorganiserte høster mange fordeler som de ikke er med og finansierer. Det er uakseptabelt at avtaler som inngås av partene tilkommer uorganiserte vederlagsfritt!

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9033
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 795 Nytt punkt

Beholde og øke skattefradrag for fagforeningskontingent

Begrunnelse:

I form av kontingent er en med å opprettholde samfunnsstrukturen og tar et samfunnsansvar. Dette er en ekstra innbetaling til samfunnet som «gratispassasjerene» unngår.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9034
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Fordeling gjennom lønn - nytt kulepunkt

Linje 799, nytt prikkpunkt:

- Sikre at relevant kompetanse og utdanning gir lønnsuttelling.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9035
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 799 Nytt punkt

Sikre at kompetanse og utdanning gir lønnsuttelling.

Begrunnelse:

Vi trenger utdanning og kompetanse i arbeidslivet. Ofte medfører det kostnader for den enkelt å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse. Da er det rett og rimelig at dette gir lønnsuttelling.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9036
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 799

Linje 799, nytt prikkpunkt:

- Sikre at kompetanse og utdanning gir lønnsuttelling.

Begrunnelse:

Vi trenger utdanning og kompetanse i arbeidslivet. Ofte medfører det kostnader for den enkelt å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse. Da er det rett og rimelig at dette gir lønnsuttelling.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9037
Forslagsstiller: Hedmark

Utdanning må lønne seg

Nytt kulepunkt linje 799:

- Sikre at lønssystemene ivaretar at det lønner seg å ta utdanning.

Begrunnelse:

En ufaglært som tar fagbrev, må få med seg ansiennitet. Vedkommende skal ikke gå ned i lønn. Det skal lønne seg å ta utdanning. Når gapet mellom ufaglært/faglært ikke samsvarer med hva det koster å ta utdanning, blir valget for mange og ikke ta utdanning.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9038
Forslagsstiller: Akershus

s. 28, ny linje 799 - Nytt kulepunkt:

Nytt kulepunkt:

- Sikre langtidsutdannede en mer rettferdig lønnsutvikling.

Begrunnelse:

En gruppe som ikke er ivaretatt, grunnet sterkt fokus på lavlønsprofil og likelønn, derfor en viktig medlemspleie

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9039
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 798 Nytt kulepunkt etter nåværende

Linje 798, Nytt kulepunkt etter nåværende:

- Styrke systemet for kollektiv lønnsdannelse, og motarbeide individualisering av lønssystemer som baserer seg på arbeidsgivers ensidige vurdering av den enkelte ansattes prestasjoner, holdninger og innsats.

Begrunnelse:

LO må slå fast at det kollektive lønssystemet, ikke individualisering av lønssystemer, må gjelde.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9040
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Tillegg i linje 797

Linje 797, tillegg:

Videreføre og styrke frontfagsmodellen og en samordnet lønnsdannelse.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9041
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 798, nytt kulepunkt:

- Styrke systemet for kollektiv lønnsdannelse, og motarbeide individualisering av lønssystemer som baserer seg på arbeidsgivers ensidige vurdering av den enkelte ansattes prestasjoner, holdninger og innsats.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9042
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 797

Videreføre frontfagsmodellen, garantiordninger og en samordnet lønnsdannelse.

Begrunnelse:

LO bygger sin tariffpolitikk på frontfagsmodellen og en samordnet lønnsdannelse. I tillegg er ulike garantiordninger, eksempelvis lavlønnsgaranti, et sentralt element i LOs tariffstrategi. Fagforbundet mener dette må komme fram i handlingsprogrammet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9043
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 799 Nytt kulepunkt:

Linje 799 Nytt kulepunkt:

- Arbeide for å sikre kompensasjon til grupper som systematisk og over tid har blitt hengende etter i lønnsutviklingen.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9044

Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt 1. avsnitt

Linje 800-802 strykes og erstattes av

”Skattesystemet skal sikre det offentlige nødvendige inntekter og bidra til verdiskapning og utjevning mellom grupper og individer. Det er viktig å opprettholde høy skattemoral og sikre at skatteleggingen oppfattes som rettferdig. Skattenivået må reduseres for grupper med lavere inntekter, og skjerpes for de med høyest inntekt og mest kapital. LO krever fradrag for hele fagforeningskontingenten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9045

Forslagsstiller: Rogaland

Linje 800 - 802

Linje 800-802 strykes og erstattes av ”Skattesystemet skal sikre det offentlige nødvendige inntekter og bidra til verdiskapning og utjevning mellom grupper og individer. Det er viktig å opprettholde høy skattemoral og sikre at skatteleggingen oppfattes som rettferdig. Skattenivået må reduseres for grupper med lavere inntekter, og skjerpes for de med høyest inntekt og mest kapital. LO krever fradrag for hele fagforeningskontingenten.

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Vi synes det er mye tydeligere enn i forslaget til nytt handlingsprogram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9046

Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 800

Linje 800-802 strykes og erstattes av ”Skattesystemet skal sikre det offentlige nødvendige inntekter og bidra til verdiskapning og utjevning mellom grupper og individer. Det er viktig å opprettholde høy skattemoral og sikre at skatteleggingen oppfattes som rettferdig. Skattenivået må reduseres for grupper med lavere inntekter, og skjerpes for de med høyest inntekt og mest kapital. LO krever fradrag for hele fagforeningskontingenten.

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Vi synes det er mye tydeligere enn i forslaget til nytt handlingsprogram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9047
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 810-812. Erstatning for kulepunkt.

Jobbe for et mer progressivt skattesystem som bidrar til en mer rettferdig fordeling mellom ulike grupper i samfunnet og sikrer bedre finansiering av velferden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9048
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linjene 810 til 812 Ny tekst i kulepunkt

Linje 810 -812: Stryke kulepunktet og erstatte det med:

- Jobbe for et mer progressivt skattesystem som bidrar til en mer rettferdig fordeling mellom ulike grupper i samfunnet og sikrer bedre finansiering av velferden.

Begrunnelse:

Slå fast at LO må jobbe for et progressivt og mer rettferdig skattesystem.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9049
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 817, nytt kulepunkt:

- Jobbe for at progressive elementer i skattesystemet styrkes

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9050
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Motarbeide

Skifte ut “mot” med motarbeide” på linje 813.

Linje 813 blir da slik:

Jobbe for økt finansiell gjennomsiktighet og motarbeide skatteflukt, skatte,

Begrunnelse:

Bedre ord.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9051
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Tillegg

Legge til “ved å endre loven” på slutten av linje 814.

Linje 814 blir da som følger:

Paradiser, korrupsjon og skatteunndragelser ved å endre loven.

Begrunnelse:

Presisering

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9052
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 29 - linje 817

LO vil kreve at alle selskaper som driver under samlebetegnelsen «delingsøkonomi», skal reguleres innen norsk lov. Det skal ikke være adgang til skatteflukt og svart arbeid.

Begrunnelse:

LO i Fredrikstad mener at piratdrosjeselskapet Uber ikke på noen måte kan kalles delingsøkonomi. De driver tjenestefordeling for profitt, og ikke deling av ressursene. Vi oppfordrer fagbevegelsen til å ta kampen om dette begrepet, for arbeidskjøpere og NHO planter en trojansk hest i befolkningens tanker med sin bruk av ordet delingsøkonomi om det som i realiteten er løsarbeid og skatteflukt, organisert svart arbeid. Delingsøkonomi er det når man spleiser på en snøfreser med naboen fremfor å kjøpe en hver. Uber har derimot et helt annet formål, nemlig fortjeneste. I dag fins Uber kun i Oslo, men de ønsker seg inn i andre norske byer. Selskapet har med sitt inntog i Norge til hensikt å knuse krav til kvalitet og arbeidsvilkår i ei regulert næring, og NHO er piratenes villige dekksgutt. Yrkestransportloven stiller en rekke kvalitetskrav til sjåførene og drosjene, bl.a. skal sjåførene ha vandelsattest. Løyvetallet er også politisk regulert. Når Uber opererer utenfor alt dette, kan de tilby billige tjenester på de lovlige arbeidernes bekostning. De øde-legger også drosjenes rolle som en regulert del av kollektivtilbudet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9053
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 817. Tillegg nytt kulepunkt

- Jobbe for at delingsøkonomien blir regulert på en effektiv måte, slik at denne delen av økonomien også betaler ett rettferdig bidrag til velferdsstaten gjennom skatt, avgifter etc.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9054
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom skatt – side 29 – linje 817.

Tilleggsforslag

Uber er pirattaxi

LO vil kreve at alle selskaper som driver under samlebetegnelsen «delingsøkonomi», men som i realiteten støtter skatteflukt og svart arbeid erklæres uønsket i Norge.

Begrunnelse:

LO i Trondheims årsmøte mener at piratdrosjeselskapet Uber ikke på noen måte kan kalles delingsøkonomi. De driver tjenestefordeling for profitt, og ikke deling av ressursene. Vi oppfordrer fagbevegelsen til å ta kampen om dette begrepet, for arbeidskraftkjøpere og NHO planter en trojansk hest i befolkningens tanker med sin bruk av ordet delingsøkonomi om det som i realiteten er løsarbeid og skatteflukt, og organisert svart arbeid.

Delingsøkonomi er det når man spleiser på en snøfreser med naboen fremfor å kjøpe en hver. Uber har derimot et helt annet formål, nemlig fortjeneste. I dag fins Uber kun i Oslo, men de ønsker seg inn i andre norske byer. Selskapet har med sitt inntog i Norge til hensikt å knuse krav til kvalitet og arbeidsvilkår i ei regulert næring, og NHO er piratenes villige dekksgutt. Yrkestransportloven stiller en rekke kvalitetskrav til sjåførene og drosjene, bl.a. skal sjåførene ha vandelsattest. Løyyetallet er også politisk regulert. Når Uber opererer utenfor alt dette, kan de tilby billige tjenester på de lovlige arbeidernes bekostning. De ødelegger også drosjenes rolle som en regulert del av kollektivtilbudet.

Kravet fra NHO er at "den regulerte næringen" skal møte piratene på halvveien, ved å slippe dem til på markedet. Dette vil naturligvis innebære angrep på sjåførenes lønns- og arbeidsvilkår i et av Norges dårligst betalte yrker. Drosjesjåførene, som er provisjonsbetalte, står i dag stille på holdeplassen halvparten av tida de er på jobb. Det er ikke deregulering og tilførsel av løsarbeidere denne næringa trenger.

Med sin kampanje for Uber undergraver NHO vilkårene for ærlige arbeidsfolk. De underminerer politiske reguleringer, samtidig som de bevisst prøver å endre terrenget i strid med gjeldende lovverk. I dette tilfellet er det NHO som har adoptert fagbevegelsens gamle slagord "tvers igjennom lov til seier".

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9055
Forslagsstiller: Vestfold

Uber

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom skatt – side 29 – linje 817.

Tilleggsforslag

Uber er pirattaxi

LO vil kreve at alle selskaper som driver under samlebetegnelsen «delingsøkonomi», men som i realiteten støtter skatteflukt og svart arbeid erklæres uønsket i Norge

Begrunnelse:

LO mener at piratdrosjeselskapet Uber ikke på noen måte kan kalles delingsøkonomi. De driver tjenestefordeling for profitt, og ikke deling av ressursene. Vi oppfordrer fagbevegelsen til å ta kampen om dette begrepet, for arbeidskjøpere og NHO planter en

trojansk hest i befolkningens tanker med sin bruk av ordet delingsøkonomi om det som i realiteten er løsarbeid og skatte-flukt, organisert svart arbeid.

Delingsøkonomi er det når man spleiser på en snøfreser med naboen fremfor å kjøpe en hver. Uber har derimot et helt annet formål, nemlig fortjeneste. I dag fins Uber kun i Oslo, men de ønsker seg inn i andre norske byer. Selskapet har med sitt inntog i Norge til hensikt å knuse krav til kvalitet og arbeidsvilkår i ei regulert næring, og NHO er piratenes villige dekksgutt. Yrkestransportloven stiller en rekke kvalitetskrav til sjåførene og drosjene, bl.a. skal sjåførene ha vandelsattest. Løyvetallet er også politisk regulert. Når Uber opererer utenfor alt dette, kan de tilby billige tjenester på de lovlige arbeidernes bekostning. De øde-legger også drosjenes rolle som en regulert del av kollektivtilbudet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9056
Forslagsstiller: Akershus

Side 29 linje 813 – 814

foreslår å finne nytt ord for skatteparadis.

Begrunnelse:

Ordet paradis høres for mange av oss ut som noe bra og forlokkende. Ser du ordet paradis i sammenheng med skatt er det for fagbevegelsen det et negativt ladet ord innholdsmessig til tross for hva det ser ut for.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9057
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Fordeling gjennom skatt - nytt kulepunkt

Linje 817, nytt prikkpunkt:

”-At skatteetatens kontrollapparat må styrkes.”

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9058
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 817 Nytt punkt

At skatteetatens kontrollapparat må styrkes.

Begrunnelse:

Alt for mange slipper unna med å betale lite eller ingenting i skatt. En styrking av skatteetatens kontrollapparat vil hindre mye skattesnusk. I tillegg vil samfunnet få økte skatteinntekter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9059
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 817

Linje 817, nytt prikkpunkt:

- At skatteetatens kontrollapparat må styrkes.

Begrunnelse:

Alt for mange slipper unna med å betale lite eller ingenting i skatt. En styrking av skatteetatens kontrollapparat vil hindre mye skattesnusk. I tillegg vil samfunnet få økte skatteinntekter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9060
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Tannpleie inn i egenandelsordningen.

Tannhelse skal likestilles med andre offentlige helsetjenester, og må inn under egenandelsordningen og finansieres med skattepengene våre.

Begrunnelse:

Det er viktig at vi nå tar tannhelse på alvor! I følge det offentlige er tennene kun en del av kroppen din til du er 18 år. Etter det må du begynne å betale alt selv, om du da ikke har en kronisk tann- eller tannkjøttssykdom. Dette mener vi er usolidarisk og usosialt. Vi krever at alle skal ha lik mulighet til å motta tannbehandling og at frykten for tannlegeregningen ikke skal være det som stopper folk i å gå til tannlegen. Det å utsette tannlegebesøk i lang tid kan få alvorlige konsekvenser. Det som starter med dårlig ånde, tannstein, misfargede tenner og hull, det kan i verste fall føre til underernæring og andre fysiske plager hvis det forblir ubehandlet.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9061
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Brille-ordning i grunnskolen.

Briller til barn i grunnskolen skal dekkes av det offentlige dersom de er avhengige av lesebriller.

Begrunnelse:

Dagens ordning er ikke god nok, da den begrenser seg til styrke på briller eller øyesykdommer. Briller er en kostbar investering og påvirker privat økonomien når man har barn som er avhengig av briller. Det skal ikke verre slik at man må se «dårlig nok» for å få dekket opp disse utgiftene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9062
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 805

Linje 805: stryke «samtidig som man begrenser skatteflukt og skattetilpasninger»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9063
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 817 nytt kulepunkt:

Jobbe for å få støtte til en internasjonal skatt på finanshandel.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9064
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 817 nytt kulepunkt:

At norske myndigheter snarest tar initiativ til en internasjonal konvensjon for å demme opp for den negative innvirkningen skatteparadiser har på nasjonal og internasjonal rettsorden og økonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9065
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Sluttvederlagsordningen

En god del arbeidstakere trer ut av arbeidslivet før de har nådd en alder som gir rett til AFP. Det kan være på bakgrunn av helsemessige årsaker, nedbemanning eller konkurs. Disse arbeidstakerne har i mange tilfeller krav på utbetaling fra sluttvederlagsordningen, dette har vært et viktig økonomisk bidrag for mange.

Regjeringen vedtok å innføre skatt på denne ordningen fra 1.januar 2016. Dette medfører at denne utbetalingen nå blir regnet som skattepliktig inntekt. Dette har ført til kutt i ytelser fra NAV for enkelte som har mottatt utbetaling fra ordningen.

- LO krever at ordningen igjen gjøres skattefri.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9066
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 841 Nytt punkt

LO vil avskaffe skattelegging av sluttvederlagsordningen

Begrunnelse:

Sluttvederlag skal ikke ses på som inntekt men som kompensasjon for f.eks å miste jobben

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9067
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 851, tillegg

arbeidsledighet, sykdom og uførhet. Sluttvederlagsordningen skal ikke være gjenstand for beskatning. Dette bidrar til et omstillingsdyktig

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9068
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt mellom 2. og 3. kulepunkt på linje 877

- Sikre at skatt på formue bidrar til utjevning og rettferdig fordeling.

Begrunnelse:

Synliggjøre poenget med skattelegging av formuer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9069
Forslagsstiller: Nordland

Skatt på formue

Linje 877, nytt kulepunkt mellom 2. og 3. kulepunkt: sikre at skatt på formue bidrar til utjevning og rettferdig fordeling.

Begrunnelse:

Synliggjøre poenget med skattelegging av formuer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9070
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 670, nytt kulepunkt.

- LO vil jobbe for at 100 % av fagforeningskontingent blir fradragsberettiget.

Begrunnelse:

Dette har vært et krav over lang tid og nå er det på tide å sørge for å få dette på plass. Skal vi opprettholde LOs styrke så trenger vi et slikt tiltak.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9071
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 670 Nytt punkt 1

Jobbe for reduksjon av egenandelen for reisefradrag mellom hjem og arbeidssted

Begrunnelse:

For at folk skal kunne fortsette og bo i distriktene og opprettholde næringsliv i distriktene

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9072
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 827 Tillegg:

Linje 827 Tillegg:

Ordet «barnetrygd» inn i setningen. ... “enten det dreier seg om helsetjenester, utdanning, barnetrygd eller annen velferd.”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9073
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 831 Endring

Erstatte ”og” med et komma og tilføye ”og medisinene” i slutten av setningen.

Begrunnelse:

Lik tilgang på medisiner er nødvendig for å styrke oppslutningen om velferdsordningene våre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9074
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring linje 831

Linje 831, erstatte ”og” med et komma og tilføye ”og medisinene” i slutten av setningen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9075
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 833 Tilføyning:

Linje 833 Tilføyning:

Antall barn som lever i fattige familier er økende, og de universelle velferdstiltakene må fange opp og gjøre noe med disse utfordringene.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9076
Forslagsstiller: Akershus

Side 29 linje 839

Stryk: ..., eller med kun små egenandeler

Begrunnelse:

Har ingen konkrete forslag, men finner dette vanskelig å forstå. Hva med å konkretisere?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9077
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 839

Linje 839, stryke «, eller kun med små egenandeler»

Begrunnelse:

LOs krav må være at helsetjenester skal være gratis.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9078
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 839

Linje 839, stryke ordene "eller kun med små egenandeler" og erstatte dem med "og like tilgjengelige for alle."

Begrunnelse:

Vi vil ha vekk systemet med egenandeler. Tilgjengeligheten er vi derimot veldig opptatt av.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9079
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 838 - 839 Endres

Linje 838 - 839 endres til:

Arbeide for at alle helsetjenester, herunder tannhelsetjenester og synsrelaterte tjenester, skal være gratis og like tilgjengelig for alle

Begrunnelse:

Prinsippet om at alle helsetjenester skal være gratis må og gjelde synsrelaterte tjenester.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9080
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 838, tillegg:

- Arbeide for at alle helsetjenester, herunder psykiske helsetjenester og tannhelsetjenester, skal være

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9081
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 29 - linje 841

Feriepenger og sykelønn

LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Begrunnelse:

Ikke bare 48 dager som i dag. Man trenger faktisk ferie selv om man har vært syk i en lengre periode. Dagens ordning er diskriminering av en allerede utsatt gruppe.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9082
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 841

Tilleggsforslag

Feriepenger og sykelønn

LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9083
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 29 – linje 841.

Tilleggsforslag

Feriepenger og sykelønn

LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Begrunnelse:

Det bør ikke bare utbetales feriepenger for 48 dager, slik som det er i dag. Man trenger faktisk ferie selv om man har vært syk i en lengre periode. Dagens ordning er diskriminering av en allerede utsatt gruppe.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9084
Forslagsstiller: Vestfold

Feriepenger

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 29 – linje 841.

Tilleggsforslag

- LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, foreldrepermisjon og dagpengeordningen, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.
- Dagpenger og feriepenger av dagpenger skal utbetales i tre år.

Begrunnelse:

Ikke bare 48 dager som i dag. Man trenger faktisk ferie selv om man har vært syk i en lengre periode. Dagens ordning er diskriminering av en allerede utsatt gruppe.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9085
Forslagsstiller: Telemark

kulepunkt 4 til LO vil, etter linje 840, Sykepenger

Legge til kulepunkt 4 til LO vil, etter linje 840:

LO vil:

- Syke under behandling eller i helsekø må gis nødvendig sykepenger utover et år.

Begrunnelse:

I dag står flere i langvarige behandlingsskøer for å få operasjon/behandling for å kunne bli friske/arbeidsføre. Noen diagnoser som kreft, psykiske lidelser med mer vil kunne ta mer enn et år å behandle. Disse menneskene bør ikke «straffes» økonomisk i tillegg.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9086
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 30 – linje 841.

Tilleggsforslag

I dag er det en forutsetning for å bli sykemeldt at det ikke fins en jobb du kan utføre i landet. LO kan ikke godta en slik praksis. Sykmelding må være knyttet til den jobben og den arbeidsplassen du faktisk jobber på. Hvis det ikke går må arbeidstaker tilbys rehabilitering, ikke friskmelding til arbeidsledighet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9087
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 29 – linje 841.

Tilleggsforslag

Forsvar sykelønnsordningen, forsvar sykmeldtes oppsigelsesvern og personvern LO vil arbeide for at sykmeldtes informasjonsplikt fjernes, jfr. Folketrygdlovens (FTL) § 8-8, at «friskmelding til formidling» fjernes (jfr. FTL § 8-5), at «nytolkingen» av gradert sykmelding fjernes (jfr. FTL § 8-13) og at det absolutte kravet om at bedriftshelsetjenesten skal delta på dialogmøter fjernes.

Begrunnelse:

I dag presses mange sykmeldte til å gi arbeidskraftkjøper opplysninger som siden blir brukt - ikke til tilrettelegging, men til å si dem opp eller få dem til å si opp selv. Informasjonsplikten tvinger fram opplysninger om personlige forhold som arbeidsmiljøloven (AML) normalt forbyr arbeidskjøper å innhente (jfr. AML kap 9).

I dag blir mange sykmeldte presset ut av jobben før sykdommen er ferdig utredet, og før noen har brukt tid på å legge arbeidsforholdene bedre til rette. Hvordan skal noen våge å si fra om helseproblemer som henger sammen med arbeidsforholdene, når svaret fra NAV er at de må melde seg arbeidsløse? Arbeidsmiljøloven verner sykmeldte mot oppsigelse på grunn av sykdommen i inntil ett år (jfr. AML § 15-8). Det motiverer arbeidskraftkjøper til å forsøke å legge forholdene bedre til rette, og om nødvendig gir det tid til å finne en annen, egnet jobb. «Friskmelding til formidling» tvinger folk til å si opp selv og søke ny jobb i løpet av få måneder, før sykdommen er utredet, og uten at det som kunne være sykdomsårsaker i arbeidsmiljøet behøver å håndteres av arbeidskjøper.

I mange år betød gradert sykmelding tilsvarende gradert arbeidstid. I dag kan arbeidskjøper bestemme at den sykmeldte skal jobbe fulltid med gradert sykmelding. Legen kan bestemme at den graderte sykmeldingen skal gjelde arbeidstid som før, men ikke alle leger vet det eller tør det.

Dagens bedriftshelsetjeneste har ikke lenger taushetsplikt som annet helsepersonell, og fungerer i praksis ofte bare som arbeidskraftkjøpers representant eller «tjenesteleverandør». Det må være samme regel som for sykmelder, de skal delta med mindre den ansatte ikke ønsker det.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9088
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 29 - linje 841

LO er i mot at arbeidskraftkjøper skal betale en del av sykelønna etter 16 dager. LO frykter at det da vil bli enda vanskeligere å ansette og beholde de som har en del plager og har høyere fravær.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9089
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 29 – linje 841.

Tilleggsforslag

LO er i mot at arbeidskraftkjøper skal betale en del av sykelønna etter 16 dager. LO frykter at det da vil bli enda vanskeligere å ansette og beholde de som har en del plager og har høyere fravær.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9090
Forslagsstiller: Vestfold

Sykelønn etter 16 dager

Handlingsprogrammet – kapittel 4 – Å dele – underkapittel Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting – side 29 – linje 841.

Tilleggsforslag

LO er i mot at arbeidskraftkjøper skal betale en del av sykelønna etter 16 dager. LO frykter at det da vil bli enda vanskeligere å ansette og beholde de som har en del plager og har høyere fravær.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9091
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 840 Tillegg

og kjempe imot alle forslag som innebærer svekkelse av dagens sykelønnsordning

Begrunnelse:

Her har LO ingen ting å gå på.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9092
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Nytt kulepunkt, linje 840.

Fjerne egenandeler på helsetjenester for kronisk syke og sikre at alle får tilgang på all nødvendig behandling og medisiner.

Begrunnelse:

Vi er i ferd med å få et helsevesen der de som har god råd kan kjøpe seg behandling og dyre medisiner. Det betyr at vi får et delt helsetilbud. Et for de med penger og et dårligere tilbud til de som ikke har økonomi til å kjøpe dette.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9093
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 840, nytt kulepunkt:

- Bekjempe barnefattigdom ved å kreve økt barnetrygd og økte barnetillegg i uførepensjon og andre trygdeordninger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9094
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 838 Nytt kulepunkt:

Linje 838 Nytt kulepunkt:

- Jobbe for å øke barnetrygden i tråd med lønnsutviklingen de siste 20 årene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9095
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Fortsette IA-arbeidet

Fortsette IA-arbeidet

Begrunnelse:

Det må bli lettere å få komme til i arbeidsmarkedet med sin restarbeidsevne. Det må følges opp med penger, oppfølging og tilrettelegging for bedriftene og de som skal ut i arbeid

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9096
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt kulepunkt etter linje 840

Nytt kulepunkt etter linje 840

- Jobbe for å sikre mennesker som har utviklingshemning meningsfylt dagtilbud og nødvendig bistand, tilpasset den enkelte

Begrunnelse:

Mange mennesker med utviklingshemning er fratatt mulighetene til å være deltakende og likeverdige samfunnsborgere. Det finnes mye dokumentasjon på at tjenestene, levekårene og rettsikkerheten for mennesker med utviklingshemning ikke er tilfredsstillende, blant annet innenfor områdene bolig, arbeidsliv, aktivitet, ferie og fritid. Målet må være at de som trenger tilrettelagt arbeid eller dagaktivitet sikres dette. Mennesker med utviklingshemning skal ha like muligheter som andre til å delta i samfunnet, også gjennom jobbmuligheter på dagtid, noe som bl.a. er med på å sikre en normal døgnrytme. Mange mennesker med utviklingshemning må selv betale for sine ledsagere i forbindelse med daglige aktiviteter som innkjøp, fritidsaktiviteter, feriereiser med mer. Dette medfører store og urimelige kostnader, og begrenser mulighetene for et normalisert, inkluderende og meningsfullt liv. Vi har i den senere tid sett en uthuling av intensjonen med reformene for mennesker med utviklingshemning, parallelt med en nedbygging av meningsfylt dagaktivitet. Til sammen fører det til redusert livskvalitet som ikke er en velferdsstat verdig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9097
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt kulepunkt etter linje 840

Nytt kulepunkt etter linje 840

- Øke grunnbemanningen i velferdstjenestene.

Begrunnelse:

Kommunen har innenfor en rekke områder lagt seg på en marginal bemanning for å ivareta de kommunale oppgaver som er lovpålagte. Kommunen må ha som formål å sikre at innbyggere som trenger tilrettelegging/bistand i hverdagen får dette på en måte som bidrar til livskvalitet og en verdig, trygg og meningsfull hverdag. Mange av kommunens eldre, mennesker med utviklingshemning og personer med rus- eller psykiatriske vansker, ville vært tjent med en større bemanning i tjenestene. Mange eldre hjelpetrengende opplever at de ansatte har stort tidspress og det blir dårlig tid til selv grunnleggende behov. Innenfor boliger for mennesker med utviklingshemmede får en lav bemanning konsekvenser når det gjelder bl.a. deltakelse i aktiviteter; nærhet til bruker i form av økt kompetent bemanning (så som vernepleiere) i bolig vil kunne avhjelpe mange av de behovene den enkelte har med tanke på en aktiv fritid.

Innenfor psykiatrifeltet har kommunene inngått samarbeidsavtale med fylkeskommunene med forpliktelser angående hva kommunen skal følge opp etter utskriving fra spesialisthelsetjenesten. Bruk av rusmidler og rusmiddelskader har vist en økende tendens. Det er viktig at bemanningen tilrettelegger for at de får hjelp til rehabilitering og ikke kun det mest livsnødvendige.

Samhandlingsreformen gir et stort ansvar til kommunene når det gjelder forebygging, rehabilitering og oppfølging av folkehelsestanden. Det er viktig at det stilles krav til kommunene om å benytte profesjoner som har tilpasset kompetanse.

Når kun livsnødvendig hjelp blir gitt, oppfylles ikke kommunens ansvar ifølge samhandlingsreformen.

Innstilling: Tiltres ikke

5. Å ta vare på

Forslagsnummer: 9098
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 866 Nye setninger

Linje 866 Etter «...felleskapsordninger.» legge til:

“Markedsstyringsprinsipper i offentlig sektor må avvikles. Markedsstyringsprinsipper svekker folkestyrte offentlige forvaltningsoppgaver, de ansattes medbestemmelse og fører til en mindre effektiv offentlig sektor der et omfattende rapporteringsregime har flyttet fokus fra kvalitet og samfunnsoppdrag, til kvantitet og produksjonsmål.”
Offentlig sektor.....

Begrunnelse:

LO må ta avstand fra New Public Management.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9099
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 866, tillegg etter «...felleskapsordninger.»:

Markedsstyringsprinsipper i offentlig sektor må avvikles. Markedsstyringsprinsipper svekker folkestyrte offentlige forvaltningsoppgaver, de ansattes medbestemmelse og fører til et mindre effektiv offentlig sektor der et omfattende rapporteringsregime har flyttet fokus fra kvalitet og samfunnsoppdrag, til kvantitet og produksjonsmål.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9100
Forslagsstiller: Fagforbundet

Tilleggstekst på linje 869.

“Markedsstyringsprinsippene med detaljstyring” endres til “markedsstyringsprinsippene med detaljstyring og fragmentering av ansvar”.

Begrunnelse:

Detaljstyring er en av konsekvensene ved markedsstyring av offentlig sektor.

Fragmentering av ansvar er en annen viktig konsekvens som Fagforbundet mener også må synliggjøres.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9101
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel En sterk velferdsstat – side 30 – linje 870.

Tilleggsforslag

Forsvar velferdsstaten – stopp økonomistyringsreformen i offentlig sektor med nye

regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper. LO krever at myndighetene umiddelbart stopper økonomistyringsreformen i offentlig sektor med nye regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper, eksempelvis innen sykehusene og høyere utdanningsinstitusjoner. Denne markedsrettingen innebærer en privatisering "innenfra" av velferdsstaten. Denne utviklingen er ikke forenelig med arbeiderbevegelsens grunnprinsipper eller intensjonen i Soria Moria erklæringen.

Begrunnelse:

Vi opplever fortsatt press for å ta i bruk markedsløsninger i offentlig sektor. Internasjonale krefter som det internasjonale pengefondet IMF, verdensbanken, OECD og Den internasjonale revisorforening fungerer som premissleverandør for utvikling av offentlige tjenester på global basis. Disse organene setter egne standarder for offentlig styring, basert på prinsipper utviklet for privat sektor.

Sentralt i denne utviklingen nasjonalt fungerer Senter for statlig økonomistyring (SSØ) – direkte underlagt Finansdepartementet, og opprettet under Bondevikregjeringen. De er en sterk politisk pådriver for denne utviklingen, og har fått delegert ansvar for forvaltningen av økonomistyring i staten, deriblant implementering av regnskapsprinsipper utviklet av og for private aktører uten noen form for offentlig medvirkning og kontroll. Få er oppmerksomme på at det innebærer full åpning for bedriftsøkonomiske spilleregler i offentlig tjenesteyting og nedbygging av offentlig sektor. Det er et dramatisk brudd med grunnlaget for velferdsstaten. Dette skjer uten offentlig debatt.

Reformen vil føre til sterk nedbygging av offentlig sektor gjennom å tilrettelegge for privatisering, vil fremme offentlig-private samarbeidsløsninger parallelt med at nye lover har begrenset offentlig innsyn og svekket den parlamentariske kontrollen over bruken av skattebetalernes penger. Dette er konklusjonen etter innføring av reformen i New Zealand.

I rapporten Helsereform av Bjarne Jensen og Magnar Bollingmo ved Høgskolen i Hedmark konkluderes det med at "dersom offentlige regnskapsprinsipper hadde blitt brukt ville foretakene hvert år med unntak for 2006 hatt positivt nettodriftsresultat og de ville vist at det til sammen er gjennomført investeringer på 33 milliarder kr i perioden 2002-2006." Regnskapene siden reformen ble gjennomført, viser et akkumulert samlet underskudd på ca. 18 mrd. kroner.

Hovedårsaken til de store underskuddene er at det opereres med avskrivninger på ca. 5 mrd. kroner pr. år. Dette er ikke en utgift, men en kalkulert størrelse for hva det "koster" å bruke anleggsmidlene, bygninger og utstyr, i foretakene. Denne kostnaden kan ikke foretakene bære. Derfor blir det regnskapsmessige underskudd når dette sees på som bedrifter som skal gi avkastning på innskutt kapital.

Innføring av markedsløsninger i velferdsstaten undergraver den solidariske velferdsløsning-en vi har bygd opp i Norden, og tjener kun kapitalinteressene. Alle områder i offentlig sektor er nå utsatt for et massivt press for å ta i bruk virkemidler hentet fra privat sektor gjennom innføring av private regnskapsprinsipper, mål- og resultatstyring, konkurranseutsetting og lignende tiltak som kan samles under betegnelsen New Public Management. Denne utviklingen vil svekke viktige velferdsordninger som pensjonsordninger og helsevesen.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9102
Forslagsstiller: Telemark

Endring linje 873

Linje 873 - endring av punkt/tilføyelse: godt fungerende velferdsstat på minst dagens nivå.

Begrunnelse:
Må være mer konkret

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9103
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

872-873, endring første kulepunkt

“er i stand til å bære..” endres til “finansierer en sterk velferdsstat”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9104
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Motarbeide reduksjon i velferdstjenestene

Nytt kulepunkt på linje 878:

Motarbeide alle former for reduksjon i offentlige velferdstjenester.

Begrunnelse:
Velferdsstaten er bygd opp over generasjoner. LO skal være en garantist for den norske velferdsstaten også i fremtiden.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9105
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 878, nytt kulepunkt.

- Arbeide for at offentlige velferdsordninger styrkes.

Begrunnelse:
Offentlige velferdsordninger må være gode for de som trenger dem.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9106
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt 4 til LO vil, på linje 878, Foretaksmodellen

Føre inn nytt kulepunkt 4 til LO vil, på linje 878:

LO vil:

- Arbeide for at foretaksmodellen innenfor sykehusene avvikles og at sykehusene igjen blir underlagt politisk styring.

Begrunnelse:

Sykehustilbudet er en av de aller mest brukte og viktige velferdstilbudene vi har. At et så viktig tilbud ikke er underlagt politisk styring har ført til at det nå drives forretning og ikke forvaltning med skattepengene. Det er pengene som rår og ikke pasientenes eget beste, slik det bør være. At sykehusene er underlagt store regionsforetak som helse sør-øst f.eks fører til en storstilt sentralisering mot Oslo, som vi har sett gjentatte ganger. Dette er en type politikk LO som skal tenke helhetlig, ikke kan være med på.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9107

Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt, side 30, linje 878

Arbeide for at spesialisthelsetjenesten igjen kommer under sterkere demokratisk styring og reell folkevalgt kontroll.

Begrunnelse:

Spesialisthelsetjenesten må være en åpen, transparent virksomhet som ikke utelukkende styres/måles på økonomi men på kvaliteten på tjenestene som gis til brukerne/innbyggerne.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9108

Forslagsstiller: Akershus

s. 30, linje 878

Nytt kulepunkt:

- Arbeide imot markedsstyringsprinsipper i offentlig virksomhet

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9109

Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt på linje 878.

LO krever at myndighetene ikke bruker regnskapsregler for privat sektor i offentlig forvaltning.

Begrunnelse:

Innføring av markedsløsninger i velferdsstaten undergraver den solidariske velferdsløsningen vi har bygd opp i Norden, og tjener kun kapitalinteressene. Alle områder i offentlig sektor er nå utsatt for et massivt press for å ta i bruk virkemidler hentet fra privat sektor gjennom innføring av private regnskapsprinsipper, mål- og resultatstyring, konkurranseutsetting og lignende tiltak som kan samles under betegnelsen New Public Management. Denne utviklingen vil svekke viktige velferdsordninger som pensjonsordninger og helsevesen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9110
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 878 Nytt kulepunkt

Linje 878 Nytt kulepunkt:

LO krever ny lov som pålegger alle bedrifter å forskuttere sykelønn etter 16 kalenderdager.

Begrunnelse:

En rekke bedrifter, spesielt bemanningsbransjen, leverer ikke inn skjemaer e.l. til NAV når ansatte er sykemeldte. Vi har opplevde at bemanningsfirma bruker også dette til å trakassere medlemmer. Sykemeldte har opplevd at det kan ta opptil 20 uker før vedkommende får sykelønn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9111
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 878 Nytt kulepunkt.

Linje 878 Nytt kulepunkt: "Arbeide for en rekommunalisering av velferds-Norge. Og arbeide for at ideelle aktører har tariffavtaler som er jevn gode med de kommunale."

Begrunnelse:

LO må arbeide for å ta tjenestene tilbake og sikre tariffavtaler i alle sektorer.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9112
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 878

Arbeide for at tannhelse skal bli ein del av velferd- og helsetjenesta.

Begrunnelse:

Det er uforståeleg at ein del av kroppen ikkje skal vere dekkja på lik linje som resten av kroppen. Det skapar usikkerheit blant dei svakare stilte i samfunnet vårt, både psykisk og økonomisk.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9113
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt linje 878.

LO er imot privatisering og konkurranseutsetting av offentlige tjenester.

Begrunnelse:

Forslag til ny tekst omfatter alle offentlige tjenester, ikke bare velferdstjenestene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9114
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 880 Nytt punkt

Ruste opp og styrke helse og omsorg sektoren.

Begrunnelse:

Helse og omsorgssektoren er underfinansiert og ressursene knappe. For å holde kompetansen oppe og kunne ta i mot utfordringene som kommer i fremtiden, som f.eks eldrebølgen, må helse og omsorgstjenesten rustes opp

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9115
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

Jobbe for bedre velferdstjenester

Jobbe for bedre velferdstjenester

Begrunnelse:

Arbeide for at alle velferdstjenester som utdanning, omsorg og helsetjenester, også tannhelse, skal være gratis eller kun med små egenandeler. Da må vi ha et skattenivå og et skattegrunnlag som bærer en godt fungerende velferdsstat som eies og drives av det offentlige. Ingen store skattelettelser til de som har mest fra før.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 91
Forslagsstiller: Telemark

Velferdspermisjon

Rett til betalt permisjon for å følge barn til tannlege og lege.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9117
Forslagsstiller: Fagforbundet

Endring av tittel.

Endre tittel til Offentlige tjenester i egen regi

Begrunnelse:

Det er viktig at offentlige tjenester og offentlig sektor kommer tydeligere fram i forslaget til nytt handlingsprogram.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9118
Forslagsstiller: Hordaland

Linjenr. 894 etter "arbeidskraft". Velferd

og er ein trugsel mot arbeidstakarane sine rettar og pensjonsvilkår.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9119
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 31 – linje 897: Endre setningen

...så bra og tilgjengelig at det ikke er behov...

Begrunnelse:

Dersom tilbudet er bra og tilgjengelig hvor en bor i landet vil i hovedsak behovet for private tjenester bortfalle.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9120
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 31 - linje 897

Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner enten de er hjemme, i tilpasset bolig eller i institusjon. Mange ansatte i hjemmetjenestene opplever et stort fokus på rammer og tidsskjema for gjennomføring av praktiske oppgaver og lite rom for å yte omsorg. Stoppeklokkeomsorgen fører til frustrasjon og stress og økt sykefravær

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9121
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 897.

Tilleggsforslag

Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner enten de er hjemme eller i institusjon. Mange ansatte i hjemmetjenestene opplever et stort fokus på rammer og tidsskjema for gjennomføring av praktiske oppgaver og lite rom for å yte omsorg. Stoppeklokkeomsorgen fører til frustrasjon og stress og økt sykefravær.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9122
Forslagsstiller: Fagforbundet

Tillegg på linje 897, etter punktum..

Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner, og ikke må forholde seg til for mange personer.

Begrunnelse:

I denne sammenhengen er det viktig å velge formuleringer som omfatter hele sektoren, og legger vekt på kompetanse, kvalitet og heltid. Heltid er nødvendig for å redusere antall personer per bruker. Dette mangler i LOs forslag nytt handlingsprogram.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9123
Forslagsstiller: Vestfold

Grunnbemanning

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 897.

Tilleggsforslag

Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner enten de er hjemme eller i institusjon. Grunnbemanningen må være god nok til å gi en verdig omsorg og pleie

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9124
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i innledningen til punkt 5.2

Linje 898, ordet "viktige" strykes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9125
Forslagsstiller: Nordland

Privatisering og konkurranseutsetting

Linje 898 Forslag: Stryke ordet viktig. Ny setning blir da: LO er imot privatisering og konkurranseutsetting av offentlige velferdstjenester.

Begrunnelse:

Hvilke av de offentlige tjenester er ikke viktig? Vi mener at det ikke noen av de offentlige tjenester som skal konkurranseutsattes eller privatiseres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9126
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 898 Endring

Linje 898- ordet "viktige" strykes.

Begrunnelse:

Vi ønsker ingen diskusjon om hvilke offentlige velferdstjenester som ikke er viktige, og som følgelig kan privatiseres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9127
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 898, strykning:
Stryke "viktige"

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9128
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 898
Linje 898, ordet "viktige" strykes.

Begrunnelse:
Vi ønsker ingen diskusjon om hvilke offentlige velferdstjenester som ikke er viktige, og som følgelig kan privatiseres.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9129
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 898, erstatt gjeldende setning med følgende avsnitt
Linje 898, erstatt gjeldende setning med følgende avsnitt:

- LO mener velferdstjenester som hovedregel skal drives i offentlig egenregi, eventuelt i samarbeid med ideelle organisasjoner. Skattefinansiert velferd skal ikke være kilde til privat profitt. LO er mot privatisering og konkurranseutsetting av velferdstjenester, og for at allerede privatiserte tjenester tilbakeføres til offentlig regi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9130
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Helseforetakene
Ny linje 900:
Helseforetakene må omlegges slik at mer penger går til pasientbehandling og mindre til byråkrati. De regionale Helseforetakene bør avvikles. Sjukehusene må få mer lokal og politisk styring.

Begrunnelse:
Helseforetakene er i dag i stor grad styrt etter økonomiske kriterier. De som sitter med økonomiske forutsetningene er stasjonert langt vekk i fra pasientene. Skal vi opprettholde et helsevesen som er tilgjengelig for alle så må vi desentralisere mye mer en tilfelle er i dag. Desentraliser det en kan, sentraliser det en må. De store folkesjukdommene som hjerte – og hjerneinfarkt bør desentraliseres, slik at metode for behandling er tilgjengelig og likeverdige for alle. I dag er ikke dette tilfelle. Manglende likeverdig behandling er med på å reduserer livskvaliteten for de som blir rammet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9131
Forslagsstiller: Fagforbundet

Ny tekst på linje 900.

Velferdsstaten er basert på prinsippet om å yte etter evne og få etter behov. Offentlig sektor er bærebjelken i velferdsstaten, og velferdsordningene skal eies, finansieres og drives av det offentlige.

LO tar kampen mot konkurranseutsetting, privatisering, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Dette raserer velferdsstaten og er ikke løsningen på framtidens utfordringer.

Like lønns- og arbeidsvilkår må gjelde hele leverandørkjeden av varer og tjenester til offentlig sektor. På en rekke områder har privatiseringen kommet så langt at kvaliteten har blitt dårligere. Det er behov for å ta tjenestene tilbake til offentlig sektor.

Begrunnelse:

Fagforbundet mener at eksisterende tekst og fokus på offentlig sektor må forsterkes.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9132
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje nr. 901.

Arbeide for at offentlige tjenester skal være fellesfinansierte og eies og drives av det offentlige.

Begrunnelse:

Formuleringen favner bredere, ved å ikke bare omfatte noen spesifiserte velferdstjenester.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9133
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag

Linje 902, tillegg etter "som":
for eksempel

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9134
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 902

Ordet «barnehage» settes inn etter ordet «barnevern» på linje 902.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9135
Forslagsstiller: Telemark

Linje 902-904, fjerne ord

Fjerne: som helse, utdanning, barnevern og omsorg i første kulepunkt under LO vil på linje 902 – 904, slik at setningen blir: • Arbeide for at velferdstjenester skal være fellesfinansierte og eies og drives av det offentlige.

Begrunnelse:

Det er helt nødvendig å fjerne disse ordene i denne setningen. Det finnes andre velferdstjenester som kan tolkes som at LO gir rom for å kunne privatisere. Nevner barnehager, tekniske tjenester, renhold med mer. Ved å fjerne disse ordene, vil det ikke være noen tvil om hva LO mener om denne viktige saken.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9136
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 907

Linje 907 Stryke «begrenses» og erstatte med: «fjernes. Dette gjelder også asylmottak»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9137
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 907:

Erstatte "begrenses" med "fjernes"

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9138
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i tredje kulepunkt

Linje 907, ordet "begrenses" erstattes med "avvikles".

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9139
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 907 Endring

Linje 907, ordet "begrenses" erstattes med "avvikles".

Begrunnelse:

Uten profitt på velferdstjenester vil konkurranseutsetting og privatisering være uinteressant.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9140
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 907

Linje 907, ordet "begrenses" erstattes med "avvikles".

Begrunnelse:

Uten profitt på velferdstjenester vil konkurranseutsetting og privatisering være uinteressant.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9141
Forslagsstiller: Akershus

Side 31 linje 907

foreslår at ordet begrenses byttes med avskaffes.

Begrunnelse:

Poenget er at å ta ut profitt på velferdstjenester som er finansiert av skattepenger er uetisk og må stoppes. Noe annet er det å drive for eksempel barnehager eller asylmottak etter samvirkeprinsippet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9142
Forslagsstiller: Telemark

Endre kulepunkt 3 til LO vil, på linje 907, Profitt velferdstjenester

Endre kulepunkt 3 til LO vil, på linje 907: Fra: Jobbe for at mulighetene til å ta ut profitt på velferdstjenester begrenses. Til: Jobbe for at profitt på velferdstjenester forbys på lik linje som privatskoleloven.

Begrunnelse:

Dette er et så viktig punkt og vil kunne være med på å gjøre det lite attraktivt å «investere» i offentlig sektor. Offentlig sektor skal være drevet av det offentlige, og all form for overskudd bør gå tilbake til skattebetalerne i form av utvikling og forbedring av andre offentlige tilbud. Velferdsprofitører er ikke noe LO ønsker.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9143
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Forbud mot uttak av profitt på velferdstjenester

Endre tekst i kulepunkt 3 line 907:

LO vil arbeide for å få innført et forbud mot uttak av profitt på velferdstjenester.

Begrunnelse:

Våre skattepenger skal forvaltest og disponerast på best mogleg vis og for fellesskapet. Så mykje som mogleg skal brukast til direkte tenesteyting. Det er viktig at LO – forbunda står samla i kampen mot dei store og sterke velferdsprofitørane.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9144
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Endring kulepunkt

Arbeide for at mulighetene til å ta ut profitt på velferdstjenester som det offentlige finansierer stoppes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9145
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 31 - linje 907 (legge til tekst i kulepunktet)

«Jobbe for at mulighetene til å ta ut profitt på velferdstjenester stoppes. Eventuelt overskudd skal komme brukerne av tjenestene til gode.»

Begrunnelse:

Forsterke teksten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9146
Forslagsstiller: Oppland

Endringsforslag på linje 907

Linje 907 erstattes til : Jobbe for forbud mot profitt på velferdstjenester.

Begrunnelse:

Ingen private sugerør i fellesskapets kasser!

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9147
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 907.

Jobbe for at muligheten til å ta ut profitt på offentlige tjenester unngås.

Begrunnelse:

Forslag til ny tekst omfatter alle offentlige tjenester, ikke bare velferdstjenestene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9148
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 907: Endre kulepunktet

Linje 907: Endre kulepunktet til

- Jobbe for å fjerne mulighetene til å ta ut profitt på velferdstjenester.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9149
Forslagsstiller: Buskerud

Velferdstjenester

Linje 907: Kulepunkt endres til:

- LO vil jobbe for at profitt på velferdstjenestene blir forbudt.

Linje 908: Nytt kulepunkt:

- At private aktører basert på forretnings,- og profittmotiver nektes tilgang til å levere velferdstjenester.

Linje 909: Nytt kulepunkt:

- Redusere og på sikt fjerne anbudsordningene på tjenester i helse og omsorgssektoren.

Begrunnelse:

Vi vil beskytte velferdstjenestene mot store internasjonale selskaper som tjener milliarder på samfunnets svakeste. Velferdstjenestene er for viktige til at de skal overlates til billigste private tilbydere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9150
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 908 Nytt punkt

Jobbe for at konkurranseutsatte velferdstjenester går tilbake til det offentlige.

Begrunnelse:

Det skal være en offentlig oppgave å drive velferd og det er ikke rett at noen skal tjene penger på disse tjenestene

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9151
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 908

Tilleggsforslag

Rekommunalisering/renasjonalisering

LO vil arbeide for å rekommunalisere/renasjonalisere offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatt og/eller privatisert slik at de kommer under offentlig eierskap og folkevalgt styring.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9152
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Rekommunalisering / renasjonalisering

LO vil arbeide for å rekommunalisere / renasjonalisere offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatt og / eller privatisert slik at de kommer under offentlig eierskap og folkevalgt styring.

Begrunnelse:

Når konkurranseutsetting og privatisering er kommet så langt som det er, er det ikke nok lenger å stoppe utviklinga. Det naturlige svaret fra LO må være å prøve å reversere utviklinga der dette er mulig. Det dreier seg til syvende og sist om hva slags samfunn vi ønsker oss. Et samfunn der kapitalens konkurranse tar over alle områder, eller å ha viktige samfunnsområder under demokratisk eierskap, drift og politisk styring.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9153
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Ingen bruk av anbud i kollektivtrafikken

Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet. Erfaringene viser at kollektivtransporten ikke er hensiktsmessig organisert. Bestiller/utførermodellen pulveriserer arbeidsmiljøansvaret, genererer dobbeltarbeid og målsettingskonflikter mellom produksjonsleddene. Anbudsregimet har ikke gjort tjenesten bedre eller billigere for publikum, men ensidig svekket de ansattes kår. LO vil at handlingsrommet i EØS-avtalen utnyttes for å utvikle trygge og gode arbeidsplasser i kollektivtrafikken med fokus på kvalitet og kompetanse, og legge til rette for at lokal kollektivtrafikk kan bli drevet i egen regi.

Begrunnelse:

Dette er tilsvarende tekst som i LOs handlingsprogram 2013 – 2017.

Å ta i bruk anbud i kollektivtrafikken er helt uakseptabelt for fagbevegelsen. Anbud gir usikre arbeidsforhold for alle ansatte fordi det innen hvert fylke kun er en offentlig kjøper av tjenestene samtidig som prinsippet om konkurranse forutsetter flere kjøpere og tilbydere som konkurrerer mot hverandre. Den som taper et anbud i kollektivtrafikken har derfor ingen alternativer.

Anbud gir erfaringsmessig også dårligere pensjonsordning og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press.

Anbud fører til at kollektivtrafikkens anseelse svekkes fordi erfaringer viser at mange ansatte vil flykte fra disse yrkene. Kollektivtrafikken er en viktig del av infrastrukturen i fylkene, og den trenger å styrkes, ikke svekkes.

Anbud løser ingen problemer for kollektivtrafikken. Tvert imot er man avhengig av å få til et godt samarbeid mellom fylkeskommuner, kommuner, selskapene, veimyndighetene, politi og andre instanser for å legge til rette for en bedre kollektivtrafikk.

Kollektivtrafikk representerer en viktig samfunnssektor som er en del av velferdsstatens grunnlag om å tilby befolkningen likeverdige tjenester uavhengig av blant annet bosted. I stedet for å ta i bruk anbud må det offentlige overta drift av kollektivtrafikken i egenregi. Inntil dette er gjennomført må systemet med kvalitetskontrakter mellom fylkeskommuner og selskaper videreutvikles slik at fokuset er rettet mot å få flere til å reise miljøvennlig med kollektive transportmidler.

Ordlyden om at LO er imot bruk av anbud i kollektivtrafikken var med i LOs Handlingsprogram 2009 – 2013, side 28.

De Facto-rapporten «Bussanbud i Sør-Trøndelag», som kom i 2015, viser at anbud gjør ansattes medvirkning og påvirkning av egne arbeidsforhold svært vanskelig. Den norske modellen med utstrakt bedriftsdemokrati, både via AML og tariffavtalene, lar seg ikke gjennomføre under anbudsregimet, fordi viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver, som ikke har noen arbeidskjøperforpliktelse overfor de ansatte i busselskapene. Normale rettigheter til medvirkning som følger av arbeidsmiljøloven strider med anbudsprinsippene. De tilsier at ansatte skal forholde seg til egen arbeidskjøper, dvs. busselskapene, mens viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver; fylkeskommunen og AtB

Anbud fører til betydelig økt administrasjon med en kostnadsøkning som følge av mer administrativt arbeid på 6 - 8 %. Denne kostnadsøkningen kompenseres ikke av en reduksjon i de administrative kostnadene i busselskapene. Ansatte får økte krav til kompetanse, men opplever at forholdene legges dårligere til rette for kompetanseutvikling. Anbud har ført til økt tomkjøring (posisjonskjøring). Anbud fører til flere deltidsansatte og mer delte skift. Fergeanbudene har fått tillitsvalgte til å slå alarm om sikkerheten

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9154
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Dette gjelder både skole, barnehager, helse og omsorg og infrastrukturen i landet vårt. Fra 2018 gjelder en EU-forordning som påbyr anbud på kollektivtrafikk dersom den ikke drives i egenregi. LO krever at fylkene overtar driften av kollektivtrafikken som et ledd i å sikre offentlig kontroll med en viktig infrastruktur. Myndighetene sentralt må tilrettelegge for at busselskapene kan rekommunaliseres, blant annet gjennom å yte gode tilskudd og låneordninger til fylkene for å etablere driftsselskaper. Et annet kommende EU-direktiv påbyr ytterligere oppsplitting av Jernbaneverkssomhet. LO vil gå motsatt vei. LO vil foreslå at det opprettes et investeringsfond som går utenpå de årlige statsbudsjetter, og at Jernbaneverket får opprettholde evnen til å styre utviklingen med nåværende organisasjonsform.

Begrunnelse:

Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles generelt og arbeidsplassdemokratiet spesielt. Erfaringene med bruk av anbud har vist at demokratiet og ansattes medinnflytelse er sterkt redusert. LO vil derfor arbeide for at det offentlige eier og driver all kollektivtrafikk i egenregi, og er motstander av bruk av anbud.

Kollektivtrafikk er en viktig del av samfunnets infrastruktur for å dekke befolkningens behov for gode transporttjenester uavhengig av blant annet bosted i landet.

Kollektivtrafikken er en del av våre grunnleggende velferdstjenester.

For å møte klimautfordringen og redusere utslipp fra transportsektoren er det et mål om at en større andel av befolkningen reiser med miljøvennlige kollektive transportmidler. Kollektivtrafikken må derfor eies, styres og drives av det offentlige slik at helhetlige løsninger for denne viktige samfunnssektoren kan utvikles.

Hvis regjeringen, fylkeskommuner og kommuner mener alvor med å satse på og å bruke kollektivtrafikken som miljøpolitisk virkemiddel, er de nødt til å kontrollere selskapene.

Det finnes ingen gode grunner for å anbudsette kollektivtrafikken. Anbud gir av erfaring dårligere pensjonsordning, dårligere arbeidstidsordninger og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges når virksomheter taper anbud. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press.

Fagbevegelsen må derfor si klart ifra at vi ikke aksepterer at også de rødgrønne partiene fører en politikk som forsøker på å skape et kunstig marked, gjennom å anbudsette disse kjerneoppgavene i samfunnet. Partiene sentralt må ikke tillate sine fylkespartier å gamble med arbeidsplasser slik anbudssystemet virker.

LOs faglige spørsmål til partiene foran Stortingsvalget 2009 ble oversendt i brev 24.06.09. Et av kravene var: Mer velferd – nei til privatisering. Vil partiet si nei til konkurranseutsetting, anbud og privatisering av offentlige velferdstjenester?

Svarene fra Arbeiderpartiet 06.08.09 (undertegnet av partisekretær Raymond Johansen), svar fra Senterpartiet 05.08.09 (undertegnet Sigbjørn Gjelsvik, sekretariatsleder i SPs stortingsgruppe), svar fra SV og svar fra Rødt 16.07.09 (undertegnet faglig leder Bjørn Tore Egeberg), var som følger:

APs svar: Ja, vi sier nei til privatisering og kommersialisering av grunnleggende velferdstjenester.

SVs svar: SV går mot å sette velferdstjenester ut på anbud. Gode fellesskapsløsninger gir enkeltmennesker frihet og trygghet. SV går derfor mot privatisering og konkurranseutsetting. Bare slik kan vi sikre et velferdssystem som tar hensyn til hele befolkningen, og bare slik kan folks innflytelse over utviklingen av velferden styrkes.

SPs svar: Vi ønsker ikke privatisering, anbuds- og konkurranseutsetting av offentlige velferdstjenester. Samtidig er det mange grenseoppganger. Vi ønsker fortsatt privat barnehagedrift, der kommunene mener det er formålstjenelig. Private helse- og omsorgsinstitusjoner som drives på ideell basis er for SP et viktig supplement til de offentlig eide og drevne tilbudene i lokalsamfunnet.

Rødt svar: Ja!

LO Kongressen 2009 vedtok at LO er imot bruk av anbud i kollektivtrafikken. Et forslag om fortsatt kamp mot anbud og for å rekommunalisere kollektivtrafikken fikk en positiv behandling på LOs fylkeskonferanse i Sør-Trøndelag i november 2009. Til tross for dette har Sør-Trøndelag Fylkeskommune, med Arbeiderpartiet som pådriver, vedtatt å legge all busstrafikk i Trondheim og Sør-Trøndelag ut på anbud fra 2010. Fylkeskommunen har opprettet ett fylkeskommunalt administrasjonsselskap, AtB AS, som skal ta seg av all ruteplanlegging og innkjøp av busstjenester gjennom bruttokontrakter. Det overlater kun busskjøring til busselskapene. Dette innskrenker den politiske styringen over kollektivtrafikken. Og en av konsekvensene er at faglige rettigheter om demokratisk medinnflytelse på organiseringen av arbeidsdagen innskrenkes. Før vedtaket i Fylkestinget om anbud var det enighet blant politikerne om å kjøpe tilbake daværende Team Trafikk AS for å drive i egen regi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9155
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 908

Tilleggsforslag

Sykehusene tilbake til lokal folkevalgt styring.

LO vil at foretaksmodellen erstattes med lokal folkevalgt styring. Sykehusene legges igjen inn under fylkeskommunen. Dagens økonomimodell erstattes med normale offentlige regnskapsprinsipper. Skjevfinansiering rettes opp, og stykkprisfinansieringa fjernes. Lokalsykehusene beholdes som fullverdige sykehus med akuttkirurgi og et godt tilbud for fødende.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9156
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Sykehusene tilbake til lokal folkevalgt styring.

LO vil at foretaksmodellen erstattes med lokal folkevalgt styring. Sykehusene legges igjen inn under fylkeskommunen. Dagens økonomimodell erstattes med normale offentlige regnskapsprinsipper. Skjevfinansiering rettes opp, og stykkprisfinansieringa fjernes. Lokalsykehusene beholdes som fullverdige sykehus med akuttkirurgi og et godt tilbud for fødende.

Begrunnelse:

Foretaksmodellen har ikke løst et eneste problem, bare skapt nye. Vi har fått et nytt skikt av ledere med svimlende lønninger, økt byråkrati og fjernstyring. Det er innført en økonomistyringsmodell som fører til at investeringer og nybygg fører til mindre penger til drift og et avskrivningssystem som gir underskudd der det før var overskudd. Selv om lokalsykehus ikke er lagt ned, så undergraves de ved at de tappes for funksjoner, kompetanse og tilbud. De som trodde at foretaksmodell med såkalt profesjonell styring var bedre enn lokal folkevalgt kontroll, tok feil.

Sommeren 2007 ble det lagt fram en evalueringsrapport om finansieringsordningen i sykehusene på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Den viser at dagens ordning med stykkpris fører til at sykehusene prioriterer «lønnsomme» pasienter. "Feilprioritering av pasienter, dårligere kvalitet på behandlingen og uforutsigbarhet for sykehusenes økonomi er noen av de uheldige konsekvensene av dagens finansieringsordning, viser en evaluering av ordningen", skriver Aftenposten.

Ved å tilbakeføre sykehusene til fylkeskommunen får vi et lokalt folkevalgt organ som kan ta ansvar for helsetilbudet til fylkets innbyggere og stå opp mot staten når bevilgningene er for lave.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9157
Forslagsstiller: Hedmark

Avvikle foretaksmodellen i sjukehusene

Nytt kulepunkt 908

- Avvikle foretaksmodellen i sjukehusene, og etablere en eiermodell med politisk styring som sikrer at helsetjenester ikke blir en handelsvare egnet for markedstenkning, bedriftsøkonomiske lønnsomhetsvurderinger, konkurranseutsetting og privatisering.

Begrunnelse:

En enstemmig LO-kongress sa i 2001 nei til foretaksmodellen da Stoltenberg 1 regjeringen innførte fra 2002 en foretaksmodell for sykehusene med styring etter markedsprinsipper.

De regionale helseforetakene fremstår som et byråkratiserende mellomledd i helsepolitikken. Samspillet mellom de lokale helseforetakene, de regionale helseforetakene og helse og omsorgsdepartementet i dagens styringsstruktur krever mye administrative ressurser og beslutningsprosessene fremstår som komplekse. Systemet gir rom for at helsebyråkratiet kan overstyre politiske signaler og beslutninger. Helsetjenester skal ikke være en handelsvare og er ikke egnet for markedstenkning, bedriftsøkonomisk lønnsomhetsvurdering, konkurranseutsetting og privatisering. Den kan ikke være sånn at helsetjenester skal drives etter regnskapssystemer og prinsipper beregnet på forretningsverdenen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9158
Forslagsstiller: Oppland

Velferd, ikke marked

LO vil:

Tillegg:

- At modellen med helseforetak skal avvikles, og tilbakeføres til politisk forvaltningsstyring.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9159
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Makspris i barnehagene

Nytt kulepunkt linje 908:

Makspris i barnehage gjeninnføres. Det skal være gratis SFO. I tillegg må det serveres frukt og grønt til alle skolebarn til og med ungdomsskole. Dette skal være gratis.

Begrunnelse:

Dette handler om å gi den oppvekstene slekt mest mulig likeverdige vilkår for god utvikling. Dette vil også være et viktig bidrag inn i diskusjonen om barnefattigdom.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9160
Forslagsstiller: Nordland

Gravferd

Linje 908. Forslag på 2 nye kulepunkter: Gravferd må bli et offentlig ansvar og det må gis gravferdsstøtte i tråd med reelle kostnader.

Begrunnelse:

Dette er et viktig punkt som bør oppfattes som en velferdsordning som skal være gratis for alle. Gravferden skal være verdig og uavhengig av pårørendes økonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9161
Forslagsstiller: Fagforbundet

Forslag på nytt kulepunkt på linje 908.

Gravferd må bli et offentlig ansvar.

Begrunnelse:

Gravferd bør oppfattes som en velferdsordning som skal være gratis for alle. Gravferden skal være verdig og uavhengig av pårørendes økonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9162
Forslagsstiller: Telemark

Føre inn nytt kulepunkt til LO vil, Nøytral moms

Føre inn nytt kulepunkt 908 til LO vil:

- Arbeide for at det ikke blir nøytral moms i helseforetakene.

Begrunnelse:

Nøytral merverdiavgift i helseforetakene vil være enda et tiltak som åpner opp for konkurranseutsetting av offentlige tjenester. Med innføring av nøytral moms, vil private selskap kunne selge tjenester som renhold, kjøkkentjenester, vedlikehold, regnskap m.m uten å legge på merverdiavgift. I utgangspunktet blir da tjenesten «like dyr» om den utføres av sykehusets egne ansatte eller kjøpes fra private aktører. Regjeringen argumenterer for «like konkurransevilkår», men realiteten vil bli at de ansatte igjen blir utsatt for dårligere arbeidsbetingelser. Dette kan ikke LO være med på.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9163
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Ny tekst - linje 908

Arbeide for å få ned helsekøene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9164
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Anbud i offentlig sektor:

LO krever at bortfall av skatteinntekter som en følge av at bedrifter som tar offentlige oppdrag benytter seg av arbeidere som skatter til andre land, eller kjøper tjenester fra selskaper registrert i andre land, må legges til anbudsprisen. Dette vil gi et mer reelt bilde av kostnader knyttet til offentlige anbudsoppdrag, og vil motvirke at selskaper knyttet til land med lavt skatte- og avgiftsnivå skal få konkurransefortrinn ved oppdrag i Norge.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9165
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Velferd, ikke marked – side 31 – linje 908.

Tilleggsforslag

Samhandlingsreformen

LO vil reversere bruk av markedsprinsippet mellom kommuner og helseforetak. Når kommuner må betale fra første dag for hver utskrevet pasient og også dekke en femtedel av kostnadene for nyinnlagte så oppfordre dette til kortsiktig tenkning. LO frykter at taperne i dette systemet blir kronikere, eldre med sammensatte sykdommer og andre som krever langvarig rehabilitering.

Begrunnelse:

Et grunnprinsipp i samhandlingsreformen er kommunal medfinansiering, presentert slik av regjeringen: “Et vesentlig grep i samhandlingsreformen er å etablere økonomiske insentiver som gjør at det lønner seg for sykehus og kommuner å samhandle på tvers av nivåene. Regjeringen foreslår å gi kommunene et medfinansieringsansvar for pasienter som behandles i sykehus. Det innebærer at kommunene betaler en andel av kostnadene ved å behandle en pasient på sykehus.”

Samhandlingsreformen innebærer at visse helsetjenester skilles ut fra spesialisthelsetjenesten, og at det opprettes et helt nytt marked for helsetjenester. Kommunene får et “sørge for ansvar” for helsetjenester, jfr. § 3-1. Dette betyr ikke nødvendigvis at kommunene skal drifte tjenestene selv. Tvert imot vil medfinansieringsordningen stimulere til det motsatte. Mens spesialisthelsetjenester fram til nå har vært offentlig fullfinansiert, er medfinansieringsordningen som er foreslått for kommuner, ikke ment å fullfinansiere kommunenes ansvar for drift av de samme tjenestene. Kommunen må derfor finne ut hvordan sørge-for-ansvaret skal løses. All erfaring viser at økonomiske vurderinger er tungtveiende når alternativer velges innenfor et slikt system. Alternativet til egenregi for kommuner er å kjøpe tjenester hos et helseforetak eller fra private leverandører der det mulig, økonomisk gunstig og samtidig kan defineres som medisinsk forsvarlig. Dette vil bryte med en lang tradisjon i Norge om at helsetjenester skal driftes av det offentlige.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9166
Forslagsstiller: Norsk Kabinforening

Omsorgsrettigheter

Arbeidstakere med hovedomsorg for eldre pårørende med pleiebehov, tildeles samme omsorgsrettigheter, forankret i AML, lik dagens modell for barnefamilier. Som eksempel kan nevnes sykelønnsordning, utvidet rett til deltid, og andre tilskuddsordninger. Ordningen skal være frivillig.

Begrunnelse:

Fremtidens eldrebølge er sterkt økende, og dagens løsninger er ikke tilpasset fremtidens omsorgsbehov.

Allerede i dag er det for få syke-/pleiehjemsplasser, samt knappe ressurser for eldre hjemmeboende med hjelpebehov.

Det må komme på plass økonomiske ordninger samt legges til rette for at arbeidstakere (pårørende) skal ha mulighet til å bistå hjelpetrengende eldre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9167
Forslagsstiller: Nordland

Offentlig fellesfinansierte tjenester

Nytt kulepunkt under velferd ikke markert:

- Offentlige fellesfinansierte tjenester skal som hovedregel utføres av offentlige ansatte.

Begrunnelse:

LO må være tydelig i forhold til privatisering/konkurranseutsetting.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9168
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Tannhelse

Studier viser at tannhelsen har betydning for menneskets totale helse. I dag må den enkelte betale alle utgifter for tannbehandling, det kan bety svært høye tannlege utgifter. LO krever:

- at tannhelse skal bli en del av det offentliges ansvar på lik linje med det øvrige helsevesen
- at utgifter til tannbehandling må komme inn under folketrygdens egenandelsordning.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9169
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 909: Ny mellomoverskrift/avsnitt

Linje 909: Nytt avsnitt

Barn og ungdom (ny mellomoverskrift 5.3)

Barn har krav på gode og trygge oppvekstvilkår. LO vil fortsatt jobbe for lovfesting av forebyggende barne- og ungdomsarbeid som et offentlig ansvar, og barnevernsloven må gjøres til en rettighetslov for barn og unge. Det kommunale barnevernet må styrkes ved å innføre veiledende bemanningsnormer og drive systematisk kompetanseutvikling forankret i praktiske utfordringer.

LO vil:

- Lovfeste forebyggende barne- og ungdomsarbeid som et kommunalt ansvar
- Innføre veiledende bemannings- og kompetansenormer i kommunalt barnevern.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9170
Forslagsstiller: Østfold

Nytt punkt

Arbeide for at velferdstjenester som utdanning, helse, omsorg, barnehage, barnevern og rusomsorg fortsatt skal fellesfinansieres og eies og drives av det offentlige. Ideelle organisasjoner kan bidra med å supplere det offentlige tilbudet.

Begrunnelse:

Barnehage og rusomsorg er viktige velferdstjenester for de minste og de sårbare blant oss. Dette markedet har bidratt til at mange aktører tjener gode penger som burde vært brukt til å forbedre tjenestetilbudet for brukerne. Barnehage og rusomsorg bør i likhet med andre viktige velferdstjenester være underlagt folkevalgt styring.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9171
Forslagsstiller: Telemark

Helse sør-øst deles opp

LO Telemark foreslår at Helse sør-øst deles opp ift de nye regionene og legges under lokal politisk styring.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9172
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Pensjon

Folketrygden må være bærebjelken i pensjonssystemet. Sammen med AFP og tjenstepensjon fra arbeidsgiver skal vi ha et pensjonssystem som sikrer alle en god og verdig alderdom med økonomisk trygghet. Samlet pensjon ved 67 år skal utgjøre 2/3 av sluttlønn. Da pensjon er utsatt lønn skal LO arbeide for:

- at pensjonene må følge lønnsutviklingen og ikke under reguleres.
- at pensjons- og trygdesystemet endres slik at det ikke diskriminerer kvinner og andre grupper som tvinges ut av arbeidslivet helt eller delvis på grunn av sykdom, skade eller andre omstendigheter.

- at pensjonsrettigheter i Folketrygden opptjenes frem til 67 år for de som går av med AFP fra 62 år og ikke har mulighet for å ha inntekt ved siden av, eller er uføretrygdet.
- at systemet for levealdersjustering endres slik at levealdersjustering gjøres på bakgrunn av yrkestilknytning.
- at AFP videreføres som en tariffestet rettighet.
- at tapsreglene i AFP-ordningen endres slik at retten til AFP opprettholdes ved jobbskifter, sykdom, arbeidsledighet m.m. som inntreffer mot slutten av arbeidslivet.
- At AFP-ordningen styrkes økonomisk for å motvirke innfasingen av levealdersjustering i AFP-ordningen.
- at det innføres brede kollektive tjenstepensjonsordninger i privat sektor med maksimum innskuddssatser og opptjening fra første krone og første dag.
- at behovsprøvede ytelser til uføretrygdede ikke reduseres selv om brutto uføretrygd er økt.

Begrunnelse:

Mange faller av ulike grunner utenfor dagens pensjonssystem og taper store beløp i pensjon. Dette gjelder særlig grupper som i utgangspunktet er utsatt på grunn av tunge jobber, en løsere tilknytning til arbeidslivet, deltidsarbeid og lav inntekt. En rettferdig pensjonsordning må motvirke dette slik at alle sikres en pensjon å leve av. AFP må sikres som en ordning for "sliterne" som ønsker å gå av ved 62 år.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9173
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Kjønn og alder

Linje 920 Endring av setning
 ... like uavhengig av kjønn og alder.

Begrunnelse:

Viktig å få med alder.
 Det er de unge som kommer til å bli pensjonstaperne og det er derfor viktig å få med at vi skal jobbe for dem.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9174
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Feriepenger til arbeidsledige

LO krever at arbeidsledige får tilbake opparbeidelse av feriepenger når de mottar dagpenger

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9175
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i linje 921

Linje 921, erstatte ordet "behovsprøving" med ordene "verdighet, respekt".

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9176
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 921 Endring

Linje 921, erstatte ordet "behovsprøving" med ordene "verdighet, respekt".

Begrunnelse:

Behovsprøvingen er ikke et problem, og dessuten selvsagt. At menneskene som har behov for slik hjelp blir behandlet med verdighet og respekt, er dessverre ikke like selvsagt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9177
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Avtalefestet pensjon

Nytt avsnitt: L933

Avtalefestet pensjon (AFP) skal fortsatt være et av de viktige elementene i pensjonssystemet. LO vil arbeide for at AFP-ordningen fortsatt skal være en ordning som ivaretar alle grupper.

LO vil:

- At AFP må utformes slik at alle har en reell økonomisk mulighet til å pensjonere seg ved 62 år.
- At AFP må utformes slik at lavtlønnede også sikres en AFP-pensjon fra 62 år.
- Arbeide for å kunne kombinere delvis uføretrygd med AFP
- At AFP må opptjenes etter de samme prinsipper som alderspensjonsopptjeningen i Folketrygden.
- At opptjent pensjon kan tas ut fra 62 år uten krav til minimumsopptjening i folketrygden
- At opptjent pensjon kan tas ut fra 62 år uten krav til ansettelsesforhold i en AFP-bedrift på uttakstidspunktet.

Begrunnelse:

I dag er det slik at flere av våre medlemmer opplever at de ikke har rett på AFP fordi de ikke har lang nok opptjening, har for lav lønn eller kommer fra en annen ordning og dermed ikke vil ha lang nok tid i ny ordning til å få rett til AFP. Det er videre helt urimelig at arbeidstakere som er langtidssykemeldte eller mister jobben ved konkurs eller nedbemanning de siste tre år før fylte 62, mister retten til AFP.

Samfunnet legger opp til at det skal være lønnsomt å stå lenger i arbeid. Men det må samtidig tas hensyn til dem som ikke kan eller vil stå lenger i arbeid etter et langt liv med skift eller turnus. Vi må arbeide for at en framtidig AFP utformes slik at disse skal ha mulighet til å kunne gå av med en anstendig pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9178
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Studenter og garantipensjon

Nye kulepunkter L933

- Studenter skal opptjene pensjonspoeng i Folketrygden, etter de samme regler som gjelder for førstegangstjeneste i militæret.

- LO vil jobbe for at garantipensjon under ingen omstendighet kommer under 2 ganger Folketrygdens grunnbeløp.

Begrunnelse:

Vedtak knyttet til pensjon og utredninger gjennom banklovkommisjonen mv. har ført til store endringer i pensjonssystemene våre. Vi må fortsatt arbeide aktivt med å påvirke arbeidsgivere og myndigheter arbeider med og fatter vedtak som sikrer gode framtidsrettede pensjonsordninger. Pensjon er utsatt lønn, og vi skal ha en lønn å leve av når vi blir pensjonister. Utdanning er også arbeid for å tilegne seg kunnskaper som kommer samfunnet til gode

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9179
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Tjenestepensjon

Nytt avsnitt etter linje 933

Tjenestepensjonsordningene er en viktig del pensjonssystemet i Norge. LO vil arbeide for å styrke mulighetene ansatte har til å ha en aktiv medvirkning på utvikling og forbedring av disse ordningene blant annet gjennom muligheten av å gjøre disse ordningene til en del av tariffavtalesystemet.

LO vil

- tariffeste tjenestepensjoner
- kreve medbestemmelse i tjenestepensjonsordningen, inklusive forvaltning av midlene
- at det skal bli lettere å skifte jobb uten tap av opptjening og økte kostnader
- ha et system som bedre samler opptjente rettigheter og pensjonskapital
- ha opptjening fra første krone og fra første dag

Begrunnelse:

Tjenestepensjonsordningene preges av arbeidsgivers styringsrett. Vi har de siste årene sett at bedriftene ensidig har endret ordninger fra ytelsesbaserte til minimumsinnskuddsordninger. Pensjonsordningen som ansatte har bidratt til gjennom et langt yrkesliv, og som skulle bidra til en god pensjon, er med et pennestrøk borte. Tjenestepensjonene må også ivareta dem som går av tidlig. Vi krever medbestemmelse på våre goder, og at det inntas rett til å forhandle om pensjon i tariffavtalene. Bruttolønn må legges til grunn for beregning av pensjon

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9180
Forslagsstiller: Telemark

Pensjonsrettighetene

Styrke pensjonsrettighetene med opptjening fra første krone og første dag.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9181
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 933 Nytt punkt 1

Pensjon fra første krone og første arbeidet time.

Begrunnelse:

LO må sammen med forbundene jobbe for pensjonsoppsparing fra første krone.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9182
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 933, nytt kulepunkt

Linje 933, nytt kulepunkt:

- Opptjening i tjenestepensjonsordningen fra første krone og første time.

Begrunnelse:

Dette rammer spesielt lavtlønte kvinnerike områder i Norsk arbeidsliv. Det vil også ramme deltidsarbeidene og midlertidige ansatte som også er hovedsakelig kvinner. For å sikre en bedre pensjon å kunne leve av må dette endres ved lov.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9183
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 933

Linje 933, nytt prikkpunkt:

- Pensjon fra første krone og første arbeidet time.

Begrunnelse:

LO må sammen med forbundene jobbe for pensjonsoppsparing fra første krone.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9184
Forslagsstiller: Telemark

Endre punkt 2 LO vil på linje 929 – 930:Pensjon

Endre punkt 2 LO vil på linje 929 – 930: Fra: • Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler lønn. Til: • Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler lønn, den skal også være livsvarig og kjønnsnøytral. Det må også gis muligheter for de som ikke kan stå i arbeidslivet til arbeidslivets slutt, mulighet for å kunne gå av tidligere.

Begrunnelse:

Pensjon bør være livsvarig og ved levealdersjustering kommer kvinner dårligere ut enn menn. Dette er ikke rettferdig.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9185
Forslagsstiller: Telemark

Forhandlingsrett pensjonister

Nytt kulepunkt under LO vil:

LO vil:

- Arbeide for at pensjonister får tilbake forhandlingsretten.

Begrunnelse:

Pensjonistene mistet forhandlingsretten da pensjonsreformen ble innført – det foregår ikke lenger reelle forhandlinger. Pensjonister er fullt ut i stand til å ta samfunnsansvar og ha medansvar når vi får medinnflytelse. Pensjonistene har mistet innflytelsen over resultatet – det er uakseptabelt.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9186
Forslagsstiller: Aust-Agder

Legge til setning

Pkt. 930:

Legg til følgende setning: «Arbeide for at dette sikres gjennom Folketrygden»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9187
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Jevn fordeling

Nytt kulepunkt linje 933:

- a. En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.
- b. Det er viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Begrunnelse:

Opprettholde en av bærebjelkene i velferdsstaten.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9188
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

AFP

Ny linje 922:

Kravet for å få rett til AFP må senkes for arbeidstakere med tariffavtale. Det trengs endring av AFP-ordninga. Vi krever av revisjonen i 2017 at AFP følger arbeidstaker og ikke bedrift.

Linje 933 Nye kulepunkter:

- Ha opptjening fra første krone og første time.
- At Obligatorisk Tjeneste Pensjon skal kunne utformes som hybridordning.
- At pensjon i offentlig sektor ikke forringes for å tilpasses en dårligere pensjon i det private.
- Jobbe for at alle som har verv i fagbevegelsen skal opptjene pensjon for all frikjøpt tid fra bedriften.
- At levealderjusteringen fjernes.
- AFP ordningen må endres slik at alle i AFP bedrifter har rett til å gå av ved 62 år uten avkorting. De skal fortsatt ha opptjening til pensjon i Folketrygden som om de sto i jobb til fylte 67 år.

Begrunnelse:

1: Bedrifter som blir lagt ned der ein tilsett har arbeid seg opp rettigheter i 38 år, og ikkje får seg ny jobb i ei bedrift med tariffavtale, vil miste sine rettigheter i ordninga slik den er i dag.

2: Ved sjukdom der ein av NAV vert tilvist arbeid i bedrift utan tariffavtale, eller ikkje kan arbeide lenge nok til å opparbeide seg nye rettigheter.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9189
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Rettferdig pensjonssystem

Endre tekst i kulepunkt 3 linje 931:

LO vil arbeide for et mer rettferdig pensjonssystem, der de som må slutte før oppnådd pensjonsalder kommer bedre ut enn med dagens pensjonsordning.

Begrunnelse:

Pensjon er lønn i pensjonsalderen. Det er pensjonsinntekta de aller fleste skal leve av når de blir pensjonister. De som på grunn av slitasjeplager eller sykdom må slutte i arbeid før oppnådd pensjonsalder kommer forholdsvis dårlig ut. Tidlig uttak av pensjon gir lavere årlig inntekt enn ved sent uttak.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9190
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Innskuddspensjon

Nytt kulepunkt linje 933:

Må bli en del av tariffavtalen og skal gjelde alle tilsette frå første krone.

Begrunnelse:

Dei med lavast inntekt taper pensjon slik det er i dag då det ikkje blir rekna pensjon før etter at ein har tent over 1G.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9191

Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Brutto prinsippet

Ny linje 933:

LO vil at bruttoprinsippet bevarer i offentlig pensjon, også for uføre.

Begrunnelse:

Vi må sikre oss at uføre med lav inntekt ikke taper. Forslaget er at dette skal bli en påslagsordning for alle offentlige uføre før fylte 67 år.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9192

Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 32 - linje 933

LO vil at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minstepensjoner ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9193

Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Garantipensjon skal ikke levalderjusteres

Ny linje 933:

LO krever at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levalderjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minstepensjoner ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil minstepensjon være nede i 1,8G i 2030.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9194
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag pensjon.

LO vil at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minsteytelser ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9195
Forslagsstiller: Vestfold

Folketrygdens minstepensjon

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag pensjon.

LO vil at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minsteytelser ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9196
Forslagsstiller: Oppland

Tilleggsforslag Pensjon

LO vil at folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealderjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minsteytelser ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9197
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Tjenestepensjon som sikrer 66% lønn

Nytt punkt linje 933:

LO vil ha en tjenestepensjon som sikrer 66% av lønn.

A. Fagbevegelsen må skaffe seg forhandlingsrett på pensjon gjennom tariffoppgjør.

- B. Fagbevegelsen må forsvare de ytelsesbaserte ordningene hvor de allerede eksisterer. Regnskapsreglene må endres slik at bedriftene ikke tvinges over på innskuddspensjon.
- C. Satsene i ObligatoriskTjenestePensjon må økes til 10% fra første krone og opp til en maksimal G. sats.
- D. Det innføres uførepensjon i alle tjenstepensjoner, som sikkerhetsnett.

Begrunnelse:

Fagbevegelsen kan ikke tillate mere utvanning av systemene rundt uføre og pensjon. Vanlig arbeidsfolk med tunge jobber er taperne i dagens pensjonssystem.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9198
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Beholde barnetillegget for uføre

Ny linje 933:

LO vil beholde barnetillegget for uføre.

Begrunnelse:

Barnefattigdom er et økende problem og dette gjelder barna til de som er hardt rammet fra før.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9199
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Forsvar dagens uførepensjon

Tillegg linje 933:

Forsvar dagens uførepensjon:

- A. Ved evaluering av uførepensjon i 2018 må all levealder justering fjernes.
- B. Opptjening må skje til 67 år, ikke 62.
- C. Bostøtteordningene må endres slik at utbetaling til uføretrygdete blir den samme sjøl om bruttoinntekt går opp for å kompensere for skatteøkning.

Begrunnelse:

Vi ser at denne gruppen stadig taper på de nye ordningene, da de underreguleres.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9200
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Pensjon

Linje 933 Nye kulepunkter

- Ha opptjening fra første krone og fra første time
- At Obligatorisk Tjeneste Pensjon skal kunne utformes som en hybridordning
- At pensjon i offentlig sektor ikke forringes for å tilpasses en dårligere pensjon i det private.
- Jobbe for at alle som har verv i fagbevegelsen skal opptjene pensjon for all frikjøpt tid fra bedriften.
- At levealderjusteringen fjernes.

Begrunnelse:

Pensjon er viktig for dagens unge og dette er noen av de tiltakene som må til.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9201
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i linje 917

Linje 917, tilføy ordene "gjennom tariffavtaler" på slutten av setningen.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9202
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 917 Tillegg

Linje 917, tilføy ordene "gjennom tariffavtaler" på slutten av setningen.

Begrunnelse:

Viktig å minne om hvordan blant annet AFP kom på plass, og hvem ordningen gjelder for.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9203
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

OTP

LO skal jobbe for et bredt organisert pensjonssystem som må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, kostnadseffektiv forvaltning og premier og ytelser som er like uavhengig av kjønn.

Arbeide for et fellesfinansiert og fellesskapsstyrt pensjons- og trygde-system der mottakerne har kontroll over ytelse og forvaltning gjennom demokratiske organer eller tariffavtaler.

Begrunnelse:

Inntektsgivende arbeid og en lønn å leve av er nøkkelen til livsopphold og selvrealisering. De aller fleste av oss går likevel gjennom livsfaser der vi er avhengige av offentlige

ytelser. Disse ytelsene må utformes slik at de gir tilstrekkelig inntektssikring og smidige ordninger mellom arbeid og trygd.

Vi er ikke tjent med at store investeringsselskaper stikker av med store deler av vår fremtidige pensjon. Pensjonen bør være av en størrelse der en arbeider ikke bør ha behov for å tegne egne private pensjonsordninger for å ha et verdig liv etter et hardt arbeidsliv.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9204
Forslagsstiller: Nordland

AFP

Arbeide for at AFP beholdes når medlemmer faller ut av arbeidslivet grunnet nedleggelse av bedrift eller privatisering.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9205
Forslagsstiller: Østfold

Forsterke arbeidsgivers informasjonsplikt og innføre ny informasjonsplikt for forvalter, vil bidra til å sikre arbeidstakers rettigheter ved OTP

Lovgivningen for en ny tjenstepensjon må inneholde at innbetalinger på tjenstepensjon blir synlig på lønsslipp og årsoversikt, og at innbetalingen må regnes ut av faktisk inntekt hver måned.

På denne oversikten må det stå hvilket selskap innbetalingen går til. Slik at den enkelte får en reell mulighet til å utøve kontroll over egen pensjonsopptjening.

Arbeidstakere må få brev fra fondsforvalter med melding om når de er innmeldt i ordningen, og hvilke betingelser som gjelder for virksomheten.

Informasjonsplikten må ligge både hos arbeidsgiver og fondsforvalter.

Begrunnelse:

I dagens ordning er arbeidsgiver pålagt en opplysningsplikt om virksomhetens pensjonsplan. Vi ser saker hvor denne ikke blir overholdt, og at folk blir holdt utenfor virksomhetens pensjonsordning, eller får innbetalt for lite.

Dagens ordning er heller ikke direkte knyttet til din inntekt, arbeidsgiver må fysisk legge inn et beløp til ordningen. Endrer du stillingsprosent, eller inntekt blir ikke dette i varetatt om ikke arbeidsgiver husker å legge inn endringen. Vi ser at flere ikke har fått endret beløp fra 2006 til nå.

Hvis du ikke får opplyst fra arbeidsgiver om hvem som forvalter din pensjonsordning, har du ingen mulighet til å utøve kontroll.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9206
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 32 - linje 934

Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9207
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933

Tilleggsforslag

Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9208
Forslagsstiller: Vestfold

Likebehandlingsprinsippet

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933

Tilleggsforslag

Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde lønn mellom oppdrag og pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9209
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 933 Nytt punkt -2

Pensjonsavtale må være en del av tariffavtalen

Begrunnelse:

Når pensjon går ut av tariffavtalen mister vi streikerett og innflytelse/påvirkning da man ikke er en forhandlingspart

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9210
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 933 Nytt punkt - 3

At man skal opptjene pensjon på all lønnsinntekt også ved midlertidig ansettelser

Begrunnelse:

Pensjon skal tjenes opp fra første krone. Pensjon skal ikke være et argument for å bruke midlertidig ansatte.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9211
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 934 Nytt punkt

Betingelser rundt AFP må gjøres sikrere og mer forutsigbare. AFP må gjøres om slik at den bedre treffer «sliterne».

Begrunnelse:

Dagens ordning gjør at det er for lett å miste rettighetene.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9212

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Pensjon

Nye kulepunkt:

- Forsvare den offentlige tjenstepensjonen med bruttogarantien
- Arbeide for at AFP-ordningene gir en reell mulighet til å gå av på 62 år uten tap av fremtidig pensjon
- Arbeide for at arbeidstakere skal ha rett til å gå av med AFP selv om dagens vilkår ikke oppfylles, når dette skyldes forhold arbeidstakeren selv ikke rår over
- Arbeide for brede, kollektive ordninger med obligatorisk uføredekning
- Arbeide for avtalerett på innskuddsordninger og for livsvarige innskuddsordninger
- Forsvare offentlig uførepensjon med dagens profil og barnetillegg, og kompensere for negative følger av ny skatteberegning på uførepensjon

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9213

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 922

Tilleggsforslag

Statlige minstestandarder for økonomisk sosialhjelp må lovfestes for å unngå at de blir salderingspost i en trang kommuneøkonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9214

Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 917 Nye setninger

Linje 917 etter... (AFP) sette inn: "Folketrygden ble endret 2011. Disse endringene har fått uheldige utslag ved at de som må gå av tidlig taper urimelig med pensjon og straffes ved avkorting. Dette rammer ofte kvinner, slitere fra tunge yrker, uføre og andre som på grunn av omstendighetene er tvunget ut av arbeidslivet eller over på deltid for en tid og derved ender opp med en for kort yrkesaktiv periode."

Et bredt organisert....

Begrunnelse:

Avkorting straffer dobbelt. De som kan velge å jobbe lenge tjener automatisk opp større pensjonsbeholdning og komme bedre ut av det i alderdommen. I tillegg får de et lavere delingstall enn en som må gå av ved 62 år. Avkorting er urimelig for en som har startet tidlig i arbeidslivet. Disse skal ikke straffes med urimelig avkorting i folketrygden.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9215
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 923 nytt avsnitt

Linje 923 nytt avsnitt:

LO vil utrede en ny modell for tjenstepensjon, Folketrygdmodellen.

Den nye modellen skal vurdere muligheten for å øke innbetalingen til folketrygden ut over de 18,1% som innbetales til pensjonsopptjening i folketrygden i dag. Økningen skal betales av bedriftene. LO må i samarbeide med partene i arbeidslivet og Stortinget lovfeste en slik ordning og at pensjonsrettighetene i Folketrygden sikres. Det tariffestet at dette tillegget finansieres av arbeidsgiver og at proSENTSatsen fastsettes gjennom tariffoppgjør. Dette er en kjønnsnøytral livsvarig, solidarisk og kollektiv ordning som følger lønnsutviklingen, den belaster ikke bedriftens balanse og er rimelig å administrere. Den samlede pensjonen skal minst utgjøre 2/3 lønn.

Begrunnelse:

OTP og andre tjenstepensjoner i privat sektor må sikres et nivå som bidrar til det helhetlige nivået på 2/3 lønn. Ordningene må forbedres gjennom økte innbetalinger fra arbeidsgiver, bedre avkastninger og lavere tapsrisiko for arbeidstakerne, lavere administrasjonskostnader og lavere forvaltningskostnader. I dag tjener finansnæringen store penger på det som egentlig skulle brukes til pensjoner. Sammenliknet med de offentlige pensjonsordningene kunne man økt pensjonsutbetalingene med 10 -30 % ved å få ned kostnadene på samme nivå. Derfor må man også ha brede kollektive ordninger gjerne organisert gjennom hovedorganisasjonene eller helst gjennom staten. En slik modell kunne for eksempel utvikles gjennom folketrygden. Videre må også tjenstepensjonene slutte å diskriminere sliterne, og sikre at også de som må gi seg tidlig i arbeidslivet ikke taper på det.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9216
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 929 Kulepunkt strykes og erstattes med nytt kulepunkt

Linje 929 Kulepunkt strykes og erstattes med nytt kulepunkt:

- Samlet pensjon må for alle årskull utgjøre minst 2/3 fra 67 år, og inneholde tilleggspensjoner for de som må gi seg tidligere, uten tap i forhold til 2/3 lønn. Dette må også gjelde ved uførhet og tidligpensjonering.

Begrunnelse:

Mer presist og offensivt.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9217
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 933 Nytt kulepunkt

Linje 933 Nytt kulepunkt:

- LO krever at Folketrygdens må gjenopprettes som grunnstammen i et bærekraftig pensjonssystem som sikrer alle 2/3 lønn som pensjonister. LO krever at folketrygden endres slik at dette igjen oppnås.

Begrunnelse:

Dagens pensjonssystem må revideres og gjøres mer rettferdig.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9218

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Selvforklarende.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9219

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Forsvare de ytelsesbaserte ordningene. Regnskapsordningene må endres slik at bedriftene ikke tvinges over på innskuddspensjon.

Begrunnelse:

Selvforklarende.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9220

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Minimumssatsen i OTP økes til 5 % av lønn. Fra første krone og første arbeidsdag opp til en maksimal lønssats.

Begrunnelse:

OTP må styrkes.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9221

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- At det innføres uførepensjon med fripolise i alle tjenstepensjoner.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9222
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- At det skal være mulig å fortsette innbetaling på tjenstepensjon selv om den ansatte går av med AFP.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9223
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 931, nytt kulepunkt:

- At alle pensjonsordninger skal være kjønnsnøytrale og livsvarige.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9224
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- At alle pensjonsordninger skal være kjønnsnøytrale og livsvarige.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9225
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Pensjonene må følge lønnsutviklingen og ikke underreguleres (indeksering).

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9226
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- LO krever at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9227
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Arbeide for at levealdersjustering fjernes som element i utregning av ytelser fra folketrygden.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9228

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- AFP-ordningen må endres slik at alle i AFP-bedrifter har rett til å gå av ved fylte 62 år uten avkorting og med fortsatt opptjening av pensjon i folketrygden som om man sto i jobb til fylte 67 år.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9229

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- De som mister jobben i AFP-ordningen må få beholde den opptjening de har som en oppsatt rettighet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9230

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Det må bli mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9231

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- AFP må gjenreises som en tidligpensjon. Er dette ikke mulig må det etableres en tilleggspensjon som sikrer at også lavlønnede også kan gå av med pensjon ved fylte 62 år uten tap av framtidig pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9232
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Ikke ha samordning av oppsatt pensjon fra offentlige pensjonsordninger med AFP i privat sektor.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9233
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- LO vil kreve at det tilrettelegges for og tariffestet ytelsespensjoner også i privat sektor. Hybridpensjoner tariffestet der dette er ønskelig.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9234
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Ved evaluering av uførepensjon i 2018 må all levealdersjustering fjernes.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9235
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Opptjening må skje til 67 år, ikke til 62 år.

Begrunnelse:

De siste års endringer av uføretrygden har ført til en del forverring for de som helsemessige årsaker må gi seg helt eller delvis i arbeidslivet. Blant annet blir de dobbelt straffet gjennom livsvarig nedsettelse av pensjon ved at alderspensjonsinnbetalingene stopper og avkortning og underreguleringen begynner ved 62 år. Enslige forsørgere og uføretrygdete med støtteordninger ble i mange tilfelle ekstra hardt rammet. Dette rammer ikke bare de som ofte hører med til de lavest betalte/dårligst boende i landet, men også deres barn som havner i en fattigdomsfelle som dessverre også har et forskningsmessig dokumentert innslag av sosial arv. Dette er en uverdigg pakke som fagbevegelsen ikke kan akseptere.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9236
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Barnetillegget må bevares og det må ikke innføres tak på samlet uføretrygd og barnetillegg.”

Begrunnelse:

De siste års endringer av uføretrygden har ført til en del forverringer for de som helsemessige årsaker må gi seg helt eller delvis i arbeidslivet. Blant annet blir de dobbelt straffet gjennom livsvarig nedsettelse av pensjon ved at alderspensjonsinnbetalingene stopper og avkortning og underreguleringen begynner ved 62 år. Enslige forsørgere og uføretrygdete med støtteordninger ble i mange tilfelle ekstra hardt rammet. Dette rammer ikke bare de som ofte hører med til de lavest betalte/dårligst boende i landet, men også deres barn som havner i en fattigdomsfelle som dessverre også har et forskningsmessig dokumentert innslag av sosial arv. Dette er en uverdigg pakke som fagbevegelsen ikke kan akseptere.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9237
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Uttak av AFP og alderspensjon fra folketrygden i tillegg til lønn for arbeid kan ikke utgjøre mer enn 100 % av lønn.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9238
Forslagsstiller: Fagforbundet

Støtter kravet om å gjeninnføre forhandlingsretten på pensjon.

LO-kongressen støtter kravet om å gjeninnføre forhandlingsretten på pensjon med sikte på en inntektsutvikling som holder tritt med prisutviklingen og fjerning av den årlige underreguleringen av folketrygden.

Begrunnelse:

Pensjon bør på lik linje med lønn være gjenstand for forhandlinger.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9239
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 933 Nytt kulepunkt.

- Arbeide for å heve minstepensjonen

Begrunnelse:

Det er fortsatt store grupper som havner som minstepensjonister og med dagens satser er det mange som strever for å få endene til å møtes. Og slik skal det ikke være i Norge i dag.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9240
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 916-920, endring:

Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene må sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og verdig alderdom for alle. Pensjonssparing må ikke være den enkeltes ansvar. Det er viktig at det etableres brede, kollektive og tariffestede tjenstepensjonsordninger i privat sektor, med kjønnsnøytrale pensjonspremier og livsvarige ytelser. LO vil øke minstenivået for innskudd i innskuddsordningene, og det må gis pensjonsopptjening fra første krone. Pensjonsreformen medfører at ytelsene fra Folketrygden og de offentlige pensjonsordningene reduseres. Noen vil kunne få ytelser på samme nivå som tidligere ved å stå lenger i jobb, mens andre ikke vil ha mulighet til dette. LO vil arbeide for at pensjonsreformen gjennomgås for å rette opp de skjevheter reformen medfører. Pensjonsordningene må sikre at de som må gå tidlig ut av arbeidslivet får en pensjon som gjør dette mulig. AFP-ordningen i privat sektor må forbedres for å hindre at noen faller utenfor på slutten av yrkeslivet uten å få noen AFP-ytelse, spesielt som følge av sykdom/uførhet, arbeidsledighet og virksomhetsoverdragelser sent i karrieren. Uføretrygden må gi trygghet og bidra til å utjevne forskjeller. Det er viktig at det etableres gode uføreordninger innenfor alle tariffområder.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9241
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 933, nytt kulepunkt

Linje 933, nytt kulepunkt:

- Barnetillegget må bevares og det må ikke innføres tak på samlet uføretrygd og barnetillegg.

Begrunnelse:

Det er lite likestillings og familievennlig politikk å kutte barnetillegget for uføre. Det er feil å innføre et tak på barnetillegg og uførestønad i forhold til tidligere inntekt. Dette vil ramme barn av foreldre med lav inntekt før uførhet, spesielt deltidsarbeidende.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9242
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Tillegg linje 917 etter punktum

AFP skal fortsatt være et reelt alternativ for en verdig pensjonsavgang for de som har hatt et langt arbeidsliv med helsebelastninger.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9243
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 929 – 930.

Endringsforslag

LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn.

endres til ny setning:

LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP.

Begrunnelse:

Det er et viktig prinsipp for norsk fagbevegelse at den enkelte ikke skal straffes når helsa svikter. Derfor har vi full lønn under sykdom. Tidligere var alderspensjon lik for uføre og AFP-pensjonister som for de som sto i jobb til 67 år. Med pensjonsreformen innføres en livsvarig straff for sviktende helse.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9244
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

LO vil ikke godta at de som må gi seg tidlig i arbeidslivet grunnet dårlig helse eller at de er utslitte skal straffes ved livsvarig nedsettelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Mange av LOs medlemmer blir syke og klarer ikke å stå i stilling i et for mange stadig hardere arbeidsliv. 60-70 prosent av LOs medlemmer deltar ikke i arbeidslivet ved fylte 67 år. Disse skal ikke tape økonomisk når de ikke er i stand til å delta aktivt i arbeidslivet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9245
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 - 33 – linje 933.

Tilleggsforslag

Avtalefestet pensjon også for sliterne.

LO vil at:

1. AFP-ordningen må endres slik at alle i AFP-bedrifter har rett til å gå av ved fylte 62 år uten avkorting og med fortsatt opptjening av pensjon i folketrygden som om man sto i jobb til fylte 67 år.
2. de som uforskyldt mister jobben etter minst 10 års medlemskap i ordningen må få beholde den opptjening de har som en oppsatt rettighet.
3. det må bli mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP.

Begrunnelse:

Avtalefestet pensjon er endret fra en førtidspensjon for sliterne til en tilleggspensjon for alle. Den ordningen som var ment å sikre muligheten til å gå av tidlig for de med skrantende helse i jobber det er vanskelig å bli gammel i, gir nå gullpensjon til de med jobber de kan stå i til over pensjonsalder. Dette skyldes at opptjent alderspensjon deles over flere år jo tidligere du går av, et arbeiderfiendtlig prinsipp.

Siden en må ha tjent opp nok til minstepensjon opplever mange lavtlønne, spesielt kvinner, at de ikke får lov å gå av ved 62 år. De tvinges til å jobbe videre også når dette er helsemessig uforsvarlig. Takken er minstepensjon.

Andre mister uforskyldt retten til AFP fordi helsa svikter eller bedriften legges ned eller innskrenker. Ofte havner de som minstepensjonister.

Konsekvensen av å miste avtalefestet pensjon er blitt mye større når den nå er et livsvarig tillegg til folketrygda. Siden AFP utgjør om lag 12% av tidligere lønn og en fjerdedel av folketrygda, så er det forskjellen på en brukbar pensjon og en dårlig pensjon. Da er det helt urimelig at våre medlemmer skal miste all AFP når de uforskyldt må forlate jobben før fylte 62 år. Et minstekrav er å beholde det som er opptjent.

Det er like urimelig at du mister all oppspart AFP dersom du mottar ei krone i uføretrygd etter fylte 62 år. Det fins ingen saklig grunn til at du ikke kan ta ut 50 % AFP og 50 % uføretrygd.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9246
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

Forsvar uførepensjon.

1. Ved evaluering av uførepensjon i 2018 må all levealdersjustering fjernes.
2. Opptjening må skje til 67 år, ikke til 62 år.
3. Barnetillegget må bevares og taket på samlet uføretrygd og barnetillegg må fjernes.
 - Bostøtteordningene endres slik at utbetaling til uføretrygdete blir det samme sjøl om bruttoinntekt går opp for å kompensere for skatteøkning.
 - Staten må endre andre behovsprøvede ordninger i samme hensikt og påby kommunene å gjøre det samme.

Begrunnelse:

16.12.2011 vedtok Stortinget ny uføretrygd og alderspensjon for uføre som ble innført fra 1.1.2015. Uføres alderspensjon blir kraftig senket. Dette skyldes først og fremst at opptjening av pensjon stanser ved 62 år, mot tidligere 67 år. I tillegg innføres levealdersjustering for uføre, riktignok halvert fram til 2018. Levealdersjustering er spesielt urimelig for uføre som ikke kan kompensere ved å jobbe lengre.

Barnetillegget er bevart, men omkamp er varslet. Det er innført et tak på samlet inntekt og barnetillegg på 95% av tidligere inntekt. Dette rammer de barna som har minst fra før.

Den viktigste endring er at uføretrygdene før 67 år nå skal skatte som lønnstakere. Regjeringen har innrømmet at store grupper rammes og har måttet innføre kompensasjonsordninger. Men de skal fases ut fra 2018.

Sjøl om minstepensjonister og unge uføre blir kompensert slik at de får det samme utbetalt, vil de tape mye på behovsprøvde ordninger; 1 500 kroner i måneden bare på mindre statlig bostøtte.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9247

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på - underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

LO vil beholde barnetillegget for uføre. LO vil fjerne taket på barnetillegg og uførestønad i forhold til tidligere inntekt. Dette vil komme til gode barn av foreldre med lav inntekt før uførhet, spesielt deltidsarbeidende.

Begrunnelse:

Uføre med barn har blitt uføre i ung alder, og lever med mye lavere inntekt enn yrkesaktive. Skal deres barn få en barndom som andre må barnetillegget minst være så stort som nå, 0,4 G. I dag gjelder et tak på 95 % av tidligere inntekt samlet for uføretrygd og barnetillegg. Det virker slik at det bare rammer de som har aller minst; de som går på minstepensjon eller like over. Slik straffes de barna som trenger tillegget mest.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9248

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag som erstatter Obligatorisk Tjenestepensjon (OTP)

LO vil arbeide for å øke innbetalingen til folketrygden ut over de 18,1% som innbetales til pensjonsopptjening i folketrygden i dag. Økningen skal betales av bedriftene. LO må i samarbeide med partene i arbeidslivet og Stortinget lovfeste en slik ordning og sikre pensjonsrettighetene i folketrygden. Det tariffestes at dette finansieres av arbeidsgiver og at prosentsatsen fastsettes gjennom tariffoppgjør. Dette er en kjønnsnøytral og livsvarig ordning som følger lønnsutviklingen, den gjelder fra første krone og første time. Den belaster ikke bedriftens balanse og er rimelig å administrere.

Inntil dette er gjennomført må pensjonen sikres gjennom brede kollektive ordninger der omkostningene dekkes av arbeidsgiver med lavest mulig kostnader.

Begrunnelse:

Dette er et forslag som løser opp konflikten mellom forslag om individuelle kontoer og brede kollektive ordninger. Vi har alle vår egen konto i folketrygden der det betales inn 18,1 % av hver krone vi tjener inntil 7,1 G. Istedenfor å betale OTP inn til forsikringsselskapene, kan pensjonskontoene i folketrygden fylles på ved at arbeidsgiveravgiften økes med avtalt pensjonsprosent og øremerkes pensjon. Dette er nesten kostnadsfritt, ordningen gjelder fra første krone, fra første time, fra 15 år, den er helt kjønnsnøytral slik at både innbetaling og utbetaling er lik, og kapitalen følger lønnsutviklinga. Denne ordninga belaster heller ikke bedriftenes balanse.

Dette er forslaget som det regjeringsoppnevnte utvalget foreslår som ny tjenstepensjon i offentlig sektor. For offentlig ansatte er det et stort tilbakeskritt, for privat ansatte mye bedre enn dagens innskuddspensjon. Utvalget sier for eksempel at 5 % her er mer enn 7 % i innskudd eller hybridpensjon.

Som AFP-ordningen krever ordningen en trepartsavtale. Kravet om brede kollektive ordninger må stå inntil dette politisk lar seg gjennomføre. Blir det innført individuelle pensjonskontoer er løpet kjørt.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9249

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

LO vil ha en tjenstepensjon som sikrer to tredeler av lønn.

1. Fagbevegelsen må gjennom tariffoppgjør skaffe seg forhandlingsrett på pensjon.
2. Fagbevegelsen må forsvare de ytelsesbaserte ordningene. Regnskapsordningene må endres slik at bedriftene ikke tvinges over på innskuddspensjon.
3. Satsene i OTP økes til 10 % av lønn. Fra første krone opp til en maksimal lønssats.
4. Det innføres uførepensjon i alle tjenstepensjoner.

Begrunnelse:

LOs mål er at alle skal ha minst to tredeler av tidligere inntekt i samlet pensjon. Dette må ikke bare gjelde de som greier å stå i jobben til de er 67 og mer, men også de som ikke har krefter eller helse til å stå lenger enn til 62 år.

Vanlige lønnstakere med obligatorisk tjenstepensjon er langt fra dette målet. Sjøl med maks sats på 5 % for inntekter over 1 G vil ikke OTP gi mer enn 10 % av inntekta i tilleggspensjon ved 40 års opptjening. Og da er vi 2056 og Folketrygda gir godt under 40 % av tidligere inntekt i pensjon. Sjøl med AFP på 8 % av tidligere inntekt er vi langt fra målet om en samla pensjon på 66 % av tidligere inntekt.

Fagbevegelsen kan heller ikke leve med pensjonsordninger som systematisk rammer de som ikke har helse eller krefter til å stå i jobb til de er 67 eller mer. Ved tidlig avgang er det nå dramatiske tap i både Folketrygd, OTP og AFP. Uføresikring er på vei ut av tjenstepensjonene. De grupper AFP var laga for, er nå blitt de store taperne.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9250
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

Forsvar offentlig bruttopensjon.

LO vil at offentlig pensjon fortsatt skal gi 66 % av sluttlønn etter 30 års ansettelse i det offentlige, og at følgende grunnleggende bærebjelker i offentlig pensjon skal gjelde:

1. 30-årsregelen som sier at det ytes full tjenstepensjon etter 30 års ansettelse i offentlig sektor.
2. AFP-pensjonister må fortsatt ha rett til å gå over på full tjenstepensjon uten avkorting etter 30 års regelen ved fylte 65 år.
3. Særaldersgrenser må kun endres etter enighet mellom partene. Det må fortsatt være slik at en da går over på full tjenstepensjon etter 30-årsregelen uten avkorting. 85-årsregelen som gir rett til å gå av inntil 3 år før særaldersgrensen må beholdes. Og den må gi full pensjon etter 30-årsregelen uten avkorting.
4. Det må fortsatt beregnes 66 % av sluttlønn. Det betyr at tjenstepensjonen ikke må omgjøres til en tilleggspensjonsordning.
5. Dagens underregulering av pensjon gjør at denne blir mindre verdt. LO vil jobbe for at 66 % av lønn er standarden og at underregulering av pensjoner fjernes.

Begrunnelse:

LOs mål er at alle skal få en samlet pensjon på samme nivå som offentlig ansatte har i dag på 66 % av lønna. Det gjør det enda mer nødvendig at den offentlige bruttopensjonen ikke blir svekket.

Et statlig utvalg foreslår å omgjøre offentlig pensjon i pensjonsreformens ånd. 30-årsregelen skal erstattes med alleårsregelen. Sluttlønn erstattes med gjennomsnittslønn. Dagens AFP-ordning, der du kan gå av med AFP fra 62 år uten tap i livsvarig pensjon, erstattes med en AFP der du taper stort i livsvarig pensjon jo tidligere du går av.

En slik pensjonsmodell vil ramme enda hardere i offentlig sektor enn i privat. Det skyldes at offentlig sektor er kvinnedominert. Deltid er mer utbredt, og det er færre opptjeningsår.

De offentlig ansatte har i dag en pensjonsordning som er både god og sosialt rettferdig. Argumentasjonen i utvalget for å endre ordninga er at det er vanskeligere å kompensere for levealdersjusteringen ved å jobbe etter 67 år enn i privat sektor. Men da må vi se på hvem som er våre medlemmer. Vi kan ikke gi til de mest vellykkede blant oss som er i arbeid til de er 67 år og mer ved å samtidig ta fra det store flertallet som enten blir uføre eller går av med AFP eller særaldersgrense.

Skulle tjenstepensjon ved 65 år for AFP-ere forsvinne, er det et voldsomt livsvarig tap i pensjon. Det samme gjelder en eventuell avkorting ved avgang på særaldersgrenser. Og rokker en ved 30-årsregelen eller gjør om offentlig pensjon til en tilleggspensjon, har vi ikke lenger en offentlig bruttopensjon.

Siden gode offentlige pensjonsordninger har vært det viktigste særtrekk for å sikre rekruttering til offentlig sektor tross lav lønn, er forsvaret av de offentlige pensjoner også et forsvar for velferdsstaten. Det betyr også at fagbevegelsen har et sammenligningsgrunnlag å strekke seg etter når en gradvis skal sikre pensjoner for alle på nivå med det offentlige.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9251
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

LO vil at bruttoprinsippet bevarer i offentlig pensjon, også for uføre.

Offentlig pensjon.

1. Ingen omkamp, hold fast på prinsippet om bruttogarantien.
2. Grunnlovsgarantien må omfatte all pensjon opptjent før 1.1.2011 også samordningsfordelene.
3. Samordningsfordelene må bestå når offentlig pensjon skal tilpasses til pensjonsreformen for de som er født etter 1959.
4. Fjern samordninga av opptjent offentlig pensjon med privat AFP for de som tidligere har vært offentlig ansatte, ofte i utskilte offentlige foretak.

Offentlig uførepensjon

1. Kompensasjonsordningen for de som taper på omlegging av uføretrygd før fylte 67 år må gjøres permanent.
2. Bostøtte og andre behovsprøvde ordninger må justeres for økning i uføretrygd.

Begrunnelse:

De offentlig ansatte sto imot forsøket på å endre offentlig pensjon til en påslagsmodell ved tariffoppgjøret i 2009. Det tror vi alle offentlig ansatte nå er fornøyd med, når de ser utviklingen i privat sektor. For ansatte i privat sektor er det en inspirasjon at det fins utbredte ordninger som sikrer LOs mål om minst to tredjedeler av tidligere lønn i pensjon.

Vi ser imidlertid at regjering og Storting prøver å begrense seieren. Dette gjelder spesielt ved at de tolker grunnlovsvernet alt for snevert, for eksempel gis stortingsrepresentantene et helt annet og mer utvidet grunnlovsværn. Vi mener at ordninga må omfatte alle opptjente rettigheter, også samordningsfordelene og også for de som har mer enn 15 år til pensjonsalder. Vi finner det helt urimelig at tidligere offentlig ansatte i praksis fratas oppspart offentlig pensjon. For tusener i de utskilte og delvis privatiserte offentlige foretak gir dette en helt annen pensjonstilværelse. Omgjøring av uførepensjon før 67 år til 66 % av tidligere inntekt og lønnstakerskatt har medført store tap for store grupper. Regjeringen har innført kompensasjonsordninger, men de skal fases ut i 2018. Men tapene forsvinner ikke i 2018.

Vi må også sikre oss at pensjonister med lav pensjon ikke taper. Det gjelder spesielt å fjerne eller endre taket på uførepensjon og barnetillegg, og sikre at de behovsprøvde ordningene justeres slik at en høyere inntekt på papiret ikke fører til mindre støtte.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9252
Forslagsstiller: Oppland

Endringsforslag punkt ved linje 929

Endres til ny setning:

LO vil arbeid for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Pensjonsordningene skal være kjønnsnøytrale og livsvarige. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9253
Forslagsstiller: Oppland

Forsvar dagens uførepensjon

- Ved evaluering av uførepensjon i 2018 må all levealderjustering fjernes.
- Opptjening må skje til 67 år, ikke til 62 år.
- Barnetillegget må bevares og det må ikke innføres tak på samlet uføretrygd og barnetillegg.
- Bostøtteordningene må endres slik at utbetaling til uføretrygdede blir det samme sjøl om bruttoinntekt går opp for å kompensere for skatteøkning.
- Staten må endre andre behovsprøvde ordninger i samme hensikt og påby kommunene å gjøre det samme.

Begrunnelse:

16-12-2011 vedtok Stortinget ny uføretrygd og alderspensjon for uføre som skal innføres fra 1.1.2015. Uføres alderspensjon blir kraftig senket. Dette skyldes først og fremst at opptjening av pensjon stander ved 62 år, mot nå 67 år. I tillegg innføres levealdersjustering for uføre, riktignok halvert fram til 2018. Levealdersjustering er spesielt urimelig for uføre som ikke kan kompensere ved å jobbe lengre. Barnetillegget er bevart, men regjeringen varsler omkamp under behandling av Brochmannutvalgets innstilling. alt tyder på at det er tenkt innført et tak på samlet inntekt og barnetillegg. Dette vil ramme deltidsarbeidere. Den viktigste endring er at uføretrygdede før 67 år nå skal skatte som lønnstakere. Taperne er de som tjener rundt 240 000 kroner i året, vinneren de som tjener det doble. Sjøl om minstepensjonister og unge uføre blir kompensert slik at de får det samme utbetalt, vil de tape mye på behovsprøvde ordninger. 1500 kroner i måneder bare på mindre statlig bostøtte. Stortingets intensjon er at offentlig uføretrygd før 67 år skal bli en påslagsmodell. Det er ingen grunn til at ikke bruttogarantien kan bevares, der er bare å regne om slik at nettoutbetaling blir uendret. Da er det ingen grunn til å godta uthuling av bruttoprinsippet.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9254
Forslagsstiller: Oppland

Avtalefestet pensjon også for sliterne

LO vil at:

1. AFP-ordningen må endres slik at alle i AFP-bedrifter har rett til å gå av ved fylte 62 år uten avkortning og med fortsatt opptjening av pensjon i folketrygden som om man sto i jobb til fylte 67 år.
2. De som uforskyldt mister jobben etter minst 10 års medlemskap i ordningen må få beholde den opptjening de har som en oppsatt rettighet.
3. Det må bli mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP.

Begrunnelse:

Avtalefestet pensjon er endret fra en førtidspensjon for sliterne til en tilleggspensjon for alle. Den ordningen som var ment å sikre muligheten til å få av tidlig for de med skrantende helse i jobber det er vanskelig å bli gammel i, gir nå gull pensjon til de med jobber de kan stå i til over pensjonsalder.

Siden en må ha tjent opp nok til minstepensjon opplever mange lavtlønnte, spesielt kvinner, at de ikke får lov å gå av ved 62 år. De tvinges til å jobbe videre også når dette er helsemessig uforsvarlig. takken er minstepensjon. Andre mister uforskyldt retten til

AFP fordi helsa svikter eller bedriften legges ned eller innskrenker. Ofte havner de som minstepensjonister.

Konsekvensen av å miste avtalefestet pensjon er blitt mye større når den nå er livsvarig tillegg til folketrygda. Siden AFP utgjør om lag 10% av tidligere lønn og en fjerdedel av folketrygda, så er det forskjellen på en brukbar pensjon og en dårlig pensjon. Da er det helt urimelig at våre medlemmer skal miste all AFP når de uforskyldt må forlate jobben før fylte 62 år. Et minstekrav er å beholde det som er opptjent. De tør luke urimelig at du mister all oppspart AFP dersom du mottar ei krone i uføretrygd etter 62 år. Det fins ingen saklig grunn til at du ikke kan ta ut 50% AFP og 50 % uføretrygd.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9255

Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt linje 933, s 32.

LO vil arbeide for at uføre skjermes mot levealdersjustering, også etter år 2018. Tak på samlet uføretrygd, eller antall barn som utløser barnetillegg, må fjernes. Opptjening må skje til 67 år.

Begrunnelse:

I 2011 vedtok Stortinget ny uføretrygd og alderspensjon for uføre som innføres fra 1.1.2015. Uføres alderspensjon blir vesentlig redusert. Dette skyldes først og fremst at opptjening av pensjon stanser ved 62 år, mot nå 67 år. I tillegg innføres levealdersjustering for uføre, riktignok halvert fram til 2018. Levealdersjustering er spesielt urimelig for uføre som ikke kan kompensere ved å jobbe lengre.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9256

Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt avsnitt, linje 923.

LO og forbundene må gjennom Pensjonistforbundet være en pådriver for å få tilbake forhandlingsretten i trygdeoppgjørene.

Begrunnelse:

I 2011 mistet pensjonistorganisasjonene forhandlingsretten i trygdeoppgjørene gjennom innføringen av «Forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden». Denne er nå erstattet av en drøftingsrett. I praksis er reguleringene bestemt på forhånd før partene møtes til drøfting. Pensjonistforbundet melder at det i praksis er regjeringens anslag til årslønnsvekst i revidert nasjonalbudsjett som regulerer pensjonene. Pensjonistforbundet er landets største pensjonistforbund, og flere av forbundene har kollektivt meldt inn sine pensjonister. Pensjonistforbundet har også en historie med å ha forhandlet trygdeoppgjørene siden 1982.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9257
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 914.

En god seniorpolitikk bør være et virkemiddel for at flest mulig skal få en verdig avslutning på yrkeslivet.

Begrunnelse:

Det er viktig med seniorpolitiske virkemidler for å stå i arbeid til pensjon.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9258
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt på linje 933.

- LO vil evaluere ulike sider ved pensjonsreformen, som for eksempel fordelingseffekter av levealdersjustering og tidligpensjonering.

Begrunnelse:

Det er viktig at LO på selvstendig grunnlag evaluerer pensjonsreformen, endringene i folketrygden og AFP i privat sektor. Dette for å få et helhetlig bilde av konsekvensene av endringen av folketrygden slik at vi på best måte kan ivareta våre medlemmers interesser. Fagforbundets tillitsvalgte rapporterer om at de merker de negative konsekvensene av folketrygden. Derfor er det viktig at fagbevegelsen selv skaffer seg oversikt på et selvstendig grunnlag.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9259
Forslagsstiller: Norges Offisersforbund (NOF)

Pensjon for grupper med særaldersgrensen

Endringer i særaldersgrensene i staten skal ikke skje ut fra generelle krav om å heve eller fjerne dem. Eventuelle endringer må baseres på endringer i stillingsinnhold og ny viten om stillingenes spesielle belastninger. Grupper med særaldersgrense skal ikke tape pensjon på en slik grense.

Begrunnelse:

Det kan forventes fokus på mye Særaldersgrensen i neste kongressperioden. Kongressen bør si noe om både Særaldersgrensene, og noen om pensjon for berørte grupper.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9260
Forslagsstiller: Norges Offisersforbund (NOF)

Pensjonsgrunnlaget Statens Pensjonskasse

LO skal arbeide for å utvide pensjonsgrunnlaget i SPK. Pensjonsgrunnlaget bør følge samme standard som i folketrygdløven.

Begrunnelse:

Våre medlemsgrupper som over mange år har høye variable inntekter med basis i vakt, øving, seiling og flyging, opplever at det ikke får uttelling for dette, da pensjonsgrunnlaget i SPK og Folketrygden er forskjellig. SPK regner grunnlaget lik grunnlønn, men med grense på 12 G. Folketrygden regner med all inntekt, (også variabel inntekt.) men begrenset til 7,1 G. Både i forhold til alderspensjon og uførepensjon, opplever våre medlemmer å betale trygdeavgift av full inntekt, men kun få utbetalinger ift grunnlønn. Dette oppleves som urimelig. Vi har en egen rapport på denne utfordringer, hvis ytterligere begrunnelse trengs.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9261
Forslagsstiller: Akershus

s. 32, linje 933

To nye kulepunkt:

- Arbeide for at AFP-ordning igjen skal gi psykisk og fysisk utslitte arbeidstakere mulighet til å trekke seg ut av arbeidslivet med verdighet og økonomisk tilleggsytelse.
- AFP-ordningen må endres slik at vilkårlige endringer i arbeidsforhold ikke påvirker arbeidstakers rettigheter til denne ytelsen i negativ retning.

Begrunnelse:

Forutsigbarhet i regelverk er viktig for den enkelte. Samt at vi også skal ta vare på de som blir ødelagt av tungt arbeid, om det er fysisk eller psykisk.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9262
Forslagsstiller: Akershus

s. 32, linje 926, tillegg i kulepunkt - etter siste komma:

Arbeide for et fellesfinansiert og fellesstyrt pensjons- og trygdesystem, der mottakerne har kontroll over ytelse og forvaltning, gjennom demokratiske organer eller tariffavtaler, og inn under folketrygden

Begrunnelse:

Ingen skal kunne tjene på andres opparbeidede rettigheter

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9263
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 930, tillegg

og at minst 50 % skal komme fra Folketrygden

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9264
Forslagsstiller: Telemark

Sykelønnsordningen

LO er imot en svekkelse av sykelønnsordningen

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9265
Forslagsstiller: Telemark

Opplæring og dagpenger/arbeidsavklaringspenger

Det må bli større mulighet for å kombinere midler til opplæring/utdanning og dagpenger/arbeidsavklaringspenger.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 926
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 933, nytt kulepunkt

- Arbeide for at arbeidsledige også har feriepengere rettigheter

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9267
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Trygdeytelser for selvstendig næringsdrivende

Nytt kulepunkt (etter linje 933):

- Arbeide for å forbedre dagens trygdeytelser for selvstendig næringsdrivende og andre personer som utfører arbeid utenfor tjeneste, spesielt bedre sykepengedekning de 16 første sykedagene og rettigheter til dagpenger under arbeidsløshet.

Begrunnelse:

I dag må selvstendig næringsdrivende selv dekke sykepenger de 16 første sykedagene, dersom de ikke tar en forholdsvis dyr «forsikring» hos NAV. LO bør jobbe for å sikre ordninger som gir selvstendige større trygghet for inntektsbortfall i denne perioden, og også i perioder når selvstendige er arbeidsledige / ikke har oppdrag

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9268
Forslagsstiller: Telemark

Sykelønnsordningen

LO er imot at arbeidsgiver skal betale en del av sykelønna etter 16 dager. LO frykter at det da vil bli enda vanskeligere å ansette og beholde dem som har en del plager og har høyere fravær.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9269
Forslagsstiller: Telemark

Forskutting av sykepenger

Arbeidsgiver skal forskuttede sykepenger.

Begrunnelse:

Det er kun på denne måten det vil bli full lønn under sykdom, da også feriepenger vil bli medregnet. For ledelse og funksjonærer er dette en selvfølge. Det bør det også bli for vanlige arbeidsfolk.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9270
Forslagsstiller: Telemark

Sosialtjenesten

Staten overtar ansvaret for sosial tjenesten.

Begrunnelse:

LO Telemark ønsker at LO bidrar til å se på muligheten for å overføre sosialutgiftene som kommunene i dag må betjene til staten.

Bakgrunnen for saken er at det er veldig store forskjeller i satser fra kommune til kommune. Dette på grunn av at kommuneøkonomien er ulike i hele Norge.

Staten har i dag bare gitt en norm for hva en kommune bør utbetale.

Sosialbudsjettene øker i takt med arbeidsledigheten og store problemer med rus og andre sosiale problemer i samfunnet. Dette er et nasjonalt problem og må løses.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9271
Forslagsstiller: Aust-Agder

Nytt kulepunkt

Pkt. 933:

Legg til nytt kulepunkt:

- Arbeide for at vi trenger tiltakspunkt for stat og kommuner, ikke aktivitetspunkt for sosialhjelpsmottakere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9272
Forslagsstiller: Østfold

Tilleggsforslag side 31 - linje 922

Statlige minstestandarder for økonomisk sosialhjelp må lovfestes for å unngå at de blir salderingspost i en trang kommuneøkonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9273
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt: "At OTP må som AFP forvaltes av partene slik at vi unngår at en tredjedel av pensjonene forsvinner i forvaltning."

Begrunnelse:
Selvforklarende.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9274
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 933

Tilleggsforslag

Forsvar uførepensjon.

1. Ved evaluering av uførepensjon i 2018 må all levealdersjustering fjernes.
 2. Opptjening må skje til 67 år, ikke til 62 år.
 3. Barnetillegget må bevares og taket på samlet uføretrygd og barnetillegg må fjernes.
- Bostøtteordningene endres slik at utbetaling til uføretrygdete blir det samme sjøl om bruttoinntekt går opp for å kompensere for skatteøkning.
 - Staten må endre andre behovsprøvde ordninger i samme hensikt og påby kommunene å gjøre det samme.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9275
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Bostøtteordning må endres slik at utbetaling til uføretrygdete blir det samme selv om bruttoinntekt går opp for å kompensere for skatteøkning.

Begrunnelse:

De siste års endringer av uføretrygden har ført til en del forverring for de som helsemessige årsaker må gi seg helt eller delvis i arbeidslivet. Blant annet blir de dobbelt straffet gjennom livsvarig nedsettelse av pensjon ved at alderspensjonsinnbetalingene stopper og avkortning og underreguleringen begynner ved 62 år. Enslige forsørgere og uføretrygdete med støtteordninger ble i mange tilfelle ekstra hardt rammet. Dette rammer ikke bare de som ofte hører med til de lavest betalte/dårligst boende i landet, men også deres barn som havner i en fattigdomsfelle som dessverre også har et forskningsmessig dokumentert innslag av sosial arv. Dette er en uverdigg pakke som fagbevegelsen ikke kan akseptere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9276
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 933 Nytt kulepunkt

Fra linje 933 Nytt kulepunkt:

- Staten må endre andre behovsprøvede ordninger i samme hensikt og påby kommunene å gjøre det samme.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9277
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 31 – linje 922.

Tilleggsforslag

Statlige minstestandarder for økonomisk sosialhjelp må lovfestes for å unngå at de blir salderingspost i en trang kommuneøkonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9278
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 32 – linje 933.

Tilleggsforslag

LO vil arbeide for at det behovsprøvede barnetillegget på minst 0,4 G per barn per år beholdes uavkortet, og at dagens tak på samlet barnetillegg og uføretrygd fjernes. Videre krever LO at uføres alderspensjon ikke skal levealdersjusteres.

Begrunnelse:

Uføre med barn er blitt uføre i ung alder. Ikke bare har de lav inntekt, de har kort yrkeskarriere og står som oftest uten hus eller med store lån. Et brukbart barnetillegg er helt nødvendig om barna skal få en mest mulig lik oppvekst som andre barn. Taket på summen av barnetillegg og uføretrygd på 95 % av tidligere inntekt rammer bare de som har minstetrygd eller litt over. Den er målrettet for å ramme de som trenger tillegget aller mest. Levealdersjustering har som idé at folk må jobbe lenger for å kompensere for tapet. Det kan ikke uføre.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9279
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 921

Linje 921, erstatte ordet "behovsprøving" med ordene "verdighet, respekt".

Begrunnelse:

Behovsprøvingen er ikke et problem, og dessuten selvsagt. At menneskene som har behov for slik hjelp blir behandlet med verdighet og respekt, er dessverre ikke like selvsagt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9280
Forslagsstiller: Vestfold

Statlige minstesatser

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 31 – linje 922.

Tilleggsforslag

Statlige minstestandarder for økonomisk sosialhjelp må lovfestes for å unngå at de blir salderingspost i en trang kommuneøkonomi.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9281
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 922.

LO skal arbeide for en nasjonal minstenorm for sosialhjelp til livsopphold som bygger på Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) sine satser.

Begrunnelse:

Det er viktig å sikre et minstenivå for sosialhjelp for alle.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9282
Forslagsstiller: Akershus

side 32, linje 933

Nytt kulepunkt:

- Belastningslidelser som skyldes arbeidet skal gi rett til yrkesskadeerstatning.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9283
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 936, tillegg i begynnelsen av avsnittet:

Boligpolitikk er et helt sentralt velferds- og fordelingspolitisk politikkområde.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9284
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 935-940

Endringsforslag

Følgende strykes: Bolig. Prisen for å etablere seg på boligmarkedet er for høy og en aktiv boligpolitikk er nødvendig for å sikre alle lik rett til tak over hodet og et trygt hjem. Både stat og kommune har et ansvar for de unge som sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boliger må gjøres mindre attraktive som spekulasjonsobjekt. Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering.

Endres til:

Sosial boligpolitikk

I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Dette har bidratt til å presse prisene kraftig opp, slik at stadig flere stenges ute av boligmarkedet. Ressurssvake grupper faller utenfor og blir avhengig av et kommunalt tilbud som blir stadig dårligere. Vi trenger en helt ny boligpolitikk og vi trenger den raskt.

LO mener boligsektoren på nytt må bli en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering og storstilt kommunal bygging av utleieboliger til sjølkost.

LO krever overfor myndighetene at det vedtas en ny lov om boligkooperasjon i tillegg til nå-værende lov om Borettslag og lov om Boligbyggerlag. Loven må ha som mål å legge til rette for at det blir bygd nye boligkooperasjoner som legger til grunn prinsippene i borettslagsloven fra før 1986.

For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked for eierboliger som underlegges pris- og omsetningskontroll. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet, og staten må gjennom Husbanken tilby lån med subsidiert rente og lang avdragstid.

I tillegg må det skje en storstilt utbygging av kommunale utleieboliger som leies ut til selv-kost. Denne typen boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Kravet er at minst 10 prosent av den totale boligmassen er kommunal og tilbys de som er mest vanskeligstilt.

Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med student-enes krav om minst 20% studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9285
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet–kapittel 5 –Å ta vare på–underkapittel Bolig – side 32 – linje 935-940.

Endringsforslag

Følgende strykes: Bolig. Prisen for å etablere seg på boligmarkedet er for høy og en aktiv boligpolitikk er nødvendig for å sikre alle lik rett til tak over hodet og et trygt hjem. Både stat og kommune har et ansvar for de unge som sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boliger må gjøres mindre attraktive som spekulasjonsobjekt. Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering.

Endres til:

Sosial boligpolitikk

I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Dette har bidratt til å presse prisene kraftig opp, slik at stadig flere stenges ute av boligmarkedet. Ressurssvake grupper faller utenfor og blir avhengig av et kommunalt tilbud som blir stadig dårligere. Vi trenger en helt ny boligpolitikk og vi trenger den raskt.

LO mener boligsektoren på nytt må bli en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering og storstilt kommunal bygging av utleieboliger til sjølkost.

LO krever overfor myndighetene at det vedtas en ny lov om boligkooperasjon i tillegg til nåværende lov om Borettslag og lov om Boligbyggerlag. Loven må ha som mål å legge til rette for at det blir bygd nye boligkooperasjoner som legger til grunn prinsippene i borettslagsloven fra før 1986.

For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked for eierboliger som underlegges pris- og omsetningskontroll. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet, og staten må gjennom Husbanken tilby lån med subsidiert rente og lang avdragstid.

I tillegg må det skje en storstilt utbygging av kommunale utleieboliger som leies ut til selvkost. Denne typen boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Kravet er at minst 10 prosent av den totale boligmassen er kommunal og tilbys de som er mest vanskeligstilt.

Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med studentenes krav om minst 20 % studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9286

Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Bolig til ungdom

Å kunne eie en bolig er en anerkjent grunnleggende verdi hvis vi skal ha mindre forskjeller blant befolkningen. Vi mener at LO skal jobbe mer aktivt for at alle skal ha mulighet til å kunne etablere seg når det gjelder å eie en bolig, ved at:

- det bygges minst 3000 nye studentboliger hvert år.
- Husbanken styrkes.
- det offentlige sørger for å sette i gang med å bygge flere boliger.

Begrunnelse:

De tre siste års politikk har ført til at enda større andel av befolkningen har vært indirekte ekskludert fra boligmarkedet ved at det har blitt bygd for få boliger, leieprisene har vært økende samt at egenkapitalkravet har blitt skjerpet og det har blitt mer midlertidighet i jobbmarkedet. Allerede i dag sliter mange med å etablere seg og vil gå som ufrivillige leietakere i mange år

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9287
Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Sosial boligpolitikk

Høye boligpriser gjør det vanskelig å etablere seg i boligmarkedet. De offentlige virkemidlene i boligpolitikken er svekket eller fjernet. Dette får alvorlige konsekvenser for mange. Å overlate alt til markedet er en oppskrift som ikke fungerer. Husbanken må igjen bli det sentrale gjennomføringsapparatet for sosial boligpolitikk. Det må tilbys en rimelig boligfinansiering, med en lav rente som er politisk styrt.

LO krever at:

- en større del av markedet må reguleres av det offentlige og ikke av markedskreftene
- det må etableres nok utleieboliger
- Husbanken må styrkes og det må gjenreises en sosial boligpolitikk som gir ungdom mulighet til å etablere seg i boligmarkedet
- det må bygges rimelige boliger i pressområdene
- det må bygges flere studentboliger

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9288
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 936 - 939 Endring

Linje 936-939 fram til "...boligmarkedet." erstattes av: "

En god og høvelig bolig er et grunnleggende velferdsgode. Det må være en samfunnsoppgave å sørge for nok og rimelige boliger tilpasset den langsiktige økonomiske evnen. Hvordan man bor påvirker den enkeltes velferdsutvikling og formues oppbygging, og boligmarkedet er en kilde til økte forskjeller mellom boligeiere og leietagere, samt mellom generasjoner. For ungdom har prisnivået medført uakseptable vansker med å etablere seg. Mange arbeidsinnvandrere må ta til takke med helt uforsvarlige boforhold.

For å løse problemene på dagens boligmarked er det nødvendig med en bred innsats der flere politikkområder virker sammen. Tydelige mål og planer for økt boligbygging må ses i sammenheng med blant annet skattepolitikk, fordelingspolitikk, befolkningsutvikling, finansierungsordninger, infrastruktur og plassering av utdanningsinstitusjoner og arbeidsplasser."

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Vi synes dette er både tydeligere og bedre enn det som står i forslaget til nytt program.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9289
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Ny tekst

Linje 936-939 fram til "...boligmarkedet." erstattes av: "

En god og høvelig bolig er et grunnleggende velferdsgode. Det må være en samfunnsoppgave å sørge for nok og rimelige boliger tilpasset den langsiktige økonomiske evnen. Hvordan man bor påvirker den enkeltes velferdsutvikling og formues oppbygging, og boligmarkedet er en kilde til økte forskjeller mellom boligeiere og leietagere, samt mellom generasjoner. For ungdom har prisnivået medført

uakseptable vansker med å etablere seg. Mange arbeidsinnvandrere må ta til takke med helt uforsvarlige boforhold.

For å løse problemene på dagens boligmarked er det nødvendig med en bred innsats der flere politikkområder virker sammen. Tydelige mål og planer for sosial boligbygging må ses i sammenheng med blant annet skattepolitikk, fordelingspolitikk, befolkningsutvikling, finansieringsordninger, infrastruktur og plassering av utdanningsinstitusjoner og arbeidsplasser.”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9290

Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 936

Linje 936-939 fram til ”...boligmarkedet.” erstattes av: ”

En god og høvelig bolig er et grunnleggende velferdsgode. Det må være en samfunnsoppgave å sørge for nok og rimelige boliger tilpasset den langsiktige økonomiske evnen. Hvordan man bor påvirker den enkeltes velferdsutvikling og formues oppbygging, og boligmarkedet er en kilde til økte forskjeller mellom boligeiere og leietagere, samt mellom generasjoner. For ungdom har prisnivået medført uakseptable vansker med å etablere seg. Mange arbeidsinnvandrere må ta til takke med helt uforsvarlige boforhold.

For å løse problemene på dagens boligmarked er det nødvendig med en bred innsats der flere politikkområder virker sammen. Tydelige mål og planer for økt boligbygging må ses i sammenheng med blant annet skattepolitikk, fordelingspolitikk, befolkningsutvikling, finansieringsordninger, infrastruktur og plassering av utdanningsinstitusjoner og arbeidsplasser.”

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Vi synes dette er både tydeligere og bedre enn det som står i forslaget til nytt program.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9291

Forslagsstiller: Østfold

Endringsforslag side 32 linje 938

Endre setning fra; Både stat og kommune har et ansvar for de unge som sliter med å komme inn på boligmarkedet.

Til; Både stat og kommune har et ansvar for at alle har en lik mulighet til å komme inn på boligmarkedet

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9292
Forslagsstiller: Buskerud

Bolig

Linje 938:
Ordet “unge” strykes

Begrunnelse:

Det er mange som sliter, ikke bare unge.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9293
Forslagsstiller: Nordland

Boligmarkedet

Linje 938 Tilføy «og førstegangsetablerere». Ny setning blir da: Både stat og kommune har et ansvar for de unge og førstegangsetablerere som sliter med å komme inn på boligmarkedet.

Begrunnelse:

Boligpolitikken er den del av fordelings og velferdspolitikken og alle har rett til et sted å bo. Situasjonen på boligmarkedet for ungdom og førstegangsetablerere blir stadig vanskeligere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9294
Forslagsstiller: Aust-Agder

Legge til setning i kulepunktet

Pkt. 944:
Legg til setningen følgende: «til en overkommelig pris»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9295
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 940 Tilføyning

Linje 940 Tilføyning:
....., både når det gjelder kjøp og leie av bolig. Statlig bostøtte har et tak på godkjente boutgifter som ikke gjenspeiler husleie i storbyer og må justeres til reelt husleienivå.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9296
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Bosted

Ny linje 941:
Husbanken bør styrkest slik at førstegangsetablerere kommer seg inn på boligmarkedet.

Begrunnelse:

Prisane for bosted er i dag for høy for førstegangsetablerere.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9297

Forslagsstiller: Hedmark

Husbanken

Siste setning på linje 940 – endres til:

Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering, og øke mulighetene til at den enkelte får kommet inn på boligmarkedet.

Begrunnelse:

Vanskelig for ungdom og komme inn på boligmarkedet med de prisene som er i dag.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9298

Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Kapittel 5 - Å ta vare på - under bolig - nytt forslag

Nytt forslag:

Husbanken må styrkes. Gjenreis snarest den sosiale boligpolitikken.

Begrunnelse:

I dag skjer boligbygging i hovedsak på markedets premisser og hvor bankene har overtatt Husbankens rolle som långiver. Vi må igjen få tilbake den sosiale boligpolitikken. Ressurssvake grupper og unge familier i etableringsfasen faller utenfor og blir i mange tilfeller avhengig av et kommunalt tilbud. Stor mangel på studentboliger medfører og at denne gruppen må konkurrere om å leie på det private markedet til høye leiepriser. Derfor trenger vi så raskt som mulig en ny boligpolitikk.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9299

Forslagsstiller: Buskerud

Boligpolitikk

Linje 941: Ny setning til slutt i avsnittet:

“Flere virksomheter er i dag avhengig av at folk tar seg arbeid i sesong. Dette vil skape utfordringer for bosettingen, spesielt ute i distriktene. Ansatte i sesong har vanskeligheter med blant annet å få boliglån, noe som gjør at de ikke kan bosette seg i distriktene”.

Begrunnelse:

Det er viktig å bidra til at vi klarer å få folk til å bosette seg i distrikts Norge.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9300
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 941 Nytt avsnitt

Linje 941 Nytt avsnitt før LO vil:

“For å bedre situasjonen i boligmarkedet, er det nødvendig med en aktiv tomte-og utbyggingspolitikk, et ordnet leiemarked og et skattesystem som gjør boliger langt mindre attraktive som investeringsobjekter. Skatteregimet må spesielt skjerpes for sekundærboliger.”

Begrunnelse:

Kraftigere politiske grep må til for å sikre alle en bolig.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9301
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 943 Tillegg

Linje 943, tilføy ”spesielt med tanke på unge førstegangsetablerere, gjennom blant annet å jobbe for leie-eie ordninger.” på slutten av setningen.

Begrunnelse:

Unge førstegangsetablerere er noen av de som har vanskeligst for å komme inn på boligmarkedet. Derfor må denne gruppen prioriteres. (Ellers kan vi risikere at de blir boende hjemme hos oss) Leie-eie er et konsept der man de første årene betaler leie på boligen, fram til man har betalt inn nok leie til å dekke egenkapitalen for å ta opp huslån for å kjøpe den boligen man leier.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9302
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tilføyelse første kulepunkt

Linje 943, tilføy ”, spesielt med tanke på unge førstegangsetablerere.” på slutten av setningen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9303
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 943 Tillegg

Linje 943 etter «utleieboliger» legge til: “og arbeide for at disse leies ut til selvkostpris uten mulighet for fremleie.”

Begrunnelse:

Utleieboliger til selvkost må være et tilbud til målgruppen og forbli utleieboliger til selvkost.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9304
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 32 - linje 943 (legge til ord på slutten av kulepunktet)
...utleieboliger i samarbeid med boligsamvirket.

Begrunnelse:

I dag er det nærmest umulig å komme seg inn på boligmarkedet uten egenkapital. Leie og Eie konsepter er et samarbeid mellom husbanken, boligbyggelag og kommuner. De første årene leier du leiligheten, til langt lavere leie enn vanlig. Noe av det du betaler går til å dekke fellesutgifter, resten går til avdrag. Etter 3 - 6 år kan du kjøpe leiligheten. Det du har betalt ned trekkes da fra prisen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9305
Forslagsstiller: Akershus

s. 32, linje 946:

Tillegg i kulepunkt:
...og boligsosiale arbeidet, og øke rammene til Startlån for å hjelpe unge/
førstegangskjøpere inn på markedet.

Begrunnelse:

Side 32 linje 943: Smør på flesk? Utleieleiligheter er som regel selvfinansierende da husleie dekker byggekostnader.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9306
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 943 og 944, nye kulepunkt. Øvrige kulepunkt forskyves tilsvarende

- Arbeide for en ny offensiv politikk for økt boligbygging
- Innføre en mer rettferdig boligbeskatning som hindrer spekulasjon

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9307
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 944, nytt kulepunkt:

Arbeide for at det bygges flere studentboliger.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9308
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 947

Linje 947, nytt prikkpunkt:

- At staten må bygge flere studentboliger.

Begrunnelse:

-Både for å forhindre at studenter "bor seg i hel", og som et bidrag til å minske presset i utleiemarkedet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9309
Forslagsstiller: Fagforbundet

Ny setning linje 940.

LO krever økt utbygging av studentboliger i regi av studentsamskipnadene.

Begrunnelse:

Flere studentboliger gjør at studenter enklere får leid seg bolig, i tillegg til at utleiemarkedet for øvrig blir billigere og mer tilgjengelig for flere grupper.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9310
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Flere studentboliger

Linje 944 Nytt kulepunkt

- Arbeide for at det bygges flere studentboliger.

Begrunnelse:

Studenter i storbyer og i distriktene sliter med å få plass i nåværende studentboliger.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9311
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 947 Nytt punkt - 2

At staten må bygge flere studentboliger.

Begrunnelse:

Både for å forhindre at studenter "bor seg i hel", og som et bidrag til å minske presset i utleiemarkedet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9312
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 947

- Arbeide for at det vert auka tilgang på rimelege elev- og studentbustader.

Begrunnelse:

Elevar og studentar må flytte på seg for å kunne ta den utdanninga dei vil ha. Men hybelmarkedet blir ofte pressa opp på pris og ein driv med spekulasjon. Gjennom å ha elev- og studentbustadar vil ein kune regulere markedet og gje elevarne- og studentane dei arbeidsforholde som dei treng for å utdanna seg.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9313
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Universell utforming

Nytt kulepunkt på linje 948:

- Arbeide for at alle offentlige utleie-boenheter blir universelt utformet.

Begrunnelse:

Det skal være tilgjengelig for alle, og for at mulighetene for å bo i eget hjem skal økes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9314
Forslagsstiller: Fagforbundet

Økt skattelegging av sekundærbolig

Arbeide for økt skattelegging av sekundærbolig.

Begrunnelse:

Forhindre boligspekulasjon, og øke antall boliger på markedet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9315
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

Linje 947, nytt prikkpunkt:

- At det innføres vesentlig høyere beskatning fra bolig nummer to.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9316
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 947

Linje 947, nytt prikkpunkt:

- At det innføres høyere beskatning fra bolig nummer to.

Begrunnelse:

Dette for å unngå boligspekulasjon.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9317
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 947 Nytt punkt -1

At det innføres høyere beskatning fra bolig nummer to.

Begrunnelse:

Dette for å unngå boligspekulasjon.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9318
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 947 Nytt kulepunkt

Linje 947 Nytt kulepunkt:

- Arbeide for full formuesbeskatning for sekundærbolig. Skattefordelen med utleie av sekundærbolig må endres og airbnb-utleie reguleres og kontrolleres.

Begrunnelse:

Hindre boligspekulasjon og kontrollere et stadig voksende Airbnb-marked.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9319
Forslagsstiller: Nordland

Bolig

Linje 947, nytt kulepunkt:

- Bidra til at alle kommuner blir i stand til å iverksette og ivareta boligsosiale tiltak

Begrunnelse:

Viktig at det ikke er tilfeldighetene som avgjør om kommunene har tiltak på dette området.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9320
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 947 Nytt punkt - 3

At det bygges flere kommunale boliger.

Begrunnelse:

LO bør ha en aktiv student og sosialbolig politikk. Dette vil stabilisere utleieprisene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9321
Forslagsstiller: Akershus

Side 32, linje 943:

Kulepunkt endres til:

- Kommunene må bygge, og drifte, flere utleieboliger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9322
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 947, nytt kulepunkt

- Jobbe for at ungdom i etableringsfasen kommer inn på boligmarkedet, og at kravet for egenkapital ikke skal være høyere enn 10%

Begrunnelse:

Dagens boligpriser særlig i pressområder, kombinert med høye egenkapitalkrav sørger for å ekskludere mange fra boligmarkedet. Dette har svært usosiale utslag, og må gjøres noe med.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9323
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Sosial boligpolitikk

Det må iverksettes en sosial boligpolitikk med fokus på bl.a. ungdommens situasjon på boligmarkedet. Det bør være den enkelte kommune i landet vårt som står for bygging og tildeling av boliger ut fra statlige økonomiske tildelinger og retningslinjer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9324
Forslagsstiller: Fagforbundet

Tittelendring.

Endre tittel til Samfunnssikkerhet.

Begrunnelse:

Avsnittet handler om samfunnssikkerhet, ikke om andre sider av et trygt samfunn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9325
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Innbyggernes trygghet

Endre tekst i line 955:

Sårbarhetsanalyse, samfunnsvern og innbyggernes trygghet.

Begrunnelse:

I staden for «publikums trygghet» bør det stå «innbyggernes trygghet».

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9326
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Linje 956 - ny setning

Linje 956 - ny setning:

Dette må alltid balansere opp imot hensynet til våre demokratiske rettigheter og retten til et privatliv.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9327
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 958 Tillegg

Linje 958 Tillegg etter «offentlige etater og»»: "frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner"

Begrunnelse:

Frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner er del av den samlede samfunns- og sikkerhetsberedskapen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9328
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund

Tillegg til første avsnitt

Linje 959, tillegg: "Kravet om trygghet i hverdagen må ikke føre til et overvåkingssamfunn. LO vil aldri akseptere at våre demokratiske rettigheter og et skjermet privatliv tilsidesettes under påskudd av økt sikkerhet gjennom overvåkning.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9329
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 959

Linje 959, tillegg: "Kravet om trygghet i hverdagen må ikke føre til et overvåkingssamfunn. LO vil aldri akseptere at våre demokratiske rettigheter og retten til et privatliv ofres på sikkerhetens alter."

Begrunnelse:

Med de tekniske mulighetene som finnes for overvåking i dag, er det viktig å trekke opp noen grenser.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9330

Forslagsstiller: Rogaland

Linje 959 Tillegg

Linje 959, tillegg: "Kravet om trygghet i hverdagen må ikke føre til et overvåkingssamfunn. LO vil aldri akseptere at våre demokratiske rettigheter og retten til et privatliv ofres på sikkerhetens alter."

Begrunnelse:

Med de tekniske mulighetene som finnes for overvåking i dag, er det viktig å trekke opp noen grenser.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9331

Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 959 Nytt avsnitt

Linje 959 Nytt avsnitt

Vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og menneskehandel er alvorlige samfunnsproblemer. Familievold rammer først og fremst kvinner og barn. Både forbyggende arbeid, hjelpetiltak og lovverk på dette området må styrkes.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9332

Forslagsstiller: Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)

Linje 961, ny setning etter ...menneskers frihet." og før setning som starter med "Kriminalomsorgen må styrkes..."

Bekjempelse og forebygging av kriminalitet er avhengig av at hele strafferettsapparatet fungerer i balanse.

Begrunnelse:

Se begrunnelsen som er gitt for 2 nye kulepunkter jfr forslag 1879.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9333
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 961-962 strykes og erstattes av:

Målsettingen om lavest mulig kriminalitet må nås gjennom helhetlig prioritering av straffesakskjeden, fra forebyggende arbeid, til etterforskning, domfellelse og straffegjennomføring. LOs mål om et samfunn med et høyt velferdsnivå og små forskjeller mellom folk vil også bidra til redusert kriminalitet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9334
Forslagsstiller: Norsk Fengsels- og

Linje 964, 2 nye kulepunkter.

- LO vil arbeide for en bedre ressursbalanse i straffesakskjeden
- LO vil arbeide for mer og bedre samhandling i straffesakskjeden

Begrunnelse:

For at strafferettsskjeden skal fungere optimalt må det være tilstrekkelig med ressurser i alle etatene for å gjennomføre samfunnsoppdraget.

Den økte satsningen på etterforskningen av kriminelle handlinger og større kapasitet i domstolene fordrer at kriminalomsorgen har tilstrekkelig med kapasitet og ressurser for å ta imot det økte antallet personer som skal sitte i varetekt eller som er idømt en straff.

Gjennomføring av straffen bør iverksettes så raskt som mulig etter domsavsigelsen.

En bedre samhandling mellom etatene er helt nødvendig for å bekjempe og forebygge ny kriminalitet samt uønskede hendelser i strafferettsskjeden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9335
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Nytt kulepunkt etter linje 965

Nytt kulepunkt etter linje 965:

- Gå imot generell bevæpning av politiet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9336
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 966.

Ruste opp fengsler, styrke innholdet i soningen og friomsorgen, styrke ettervernet og sikre bred og tverrfaglig kompetanse blant ansatte i kriminalomsorgen.

Begrunnelse:

Det er viktig å framheve betydningen av et godt ettervern, derfor er det lagt til den opprinnelige setningen.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9337
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 968 tillegg

Linje 968 tillegg:

- ... forebygge kriminalitet, herunder vold i nære relasjoner, samt arbeide mot radikaliserings og ekstremisme.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9338
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i linje 969

Linje 969: Ordet "radikaliserings" erstattes av antidemokratiske strømninger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9339
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

Linje 970, nytt prikkpunkt:

- Gå imot generell bevæpning av politiet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9340
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 970

Linje 970, nytt prikkpunkt:

- Gå mot generell bevæpning av politiet.

Begrunnelse:

Det er tilstrekkelig med dagens regler. Vi tror ikke en generell bevæpning av politiet vil føre til et tryggere samfunn. Vi kan faktisk risikere det motsatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9341
Forslagsstiller: LO-Oslo

Line 970 Nytt kulepunkt

Linje 970 Nytt kulepunkt:

- At rett til permisjon med lønn under redningsoppdrag må tas inn i tariffavtalene i alle sektorer."

Begrunnelse:

Folk skal ikke tape inntekt på å være med på redningsoperasjoner.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9342
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nye kulepunkt på linje 970

Nye kulepunkt på linje 970

- Forsvare og styrke sexkjøpsloven
- Hindre vold, menneskehandel og seksuell trakassering

Begrunnelse:

Det er et offentlig ansvar å redusere omfanget og skadevirkning av vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og trakassering, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og prostitusjon. Sexkjøpsloven er effektiv, forebyggende mot lovbrudd og et våpen mot menneskehandel. Dette er de klare konklusjonene til Stockholmspolitiet, som nå har håndhevet forbudet mot sexkjøp i Sverige i 13 år.

En del tror at fordi en fremdeles har kvinner i prostitusjon i Norge, fungerer ikke loven. Men det er ikke en logisk konklusjon, og vi tror situasjonen ville vært mye verre uten loven jamfør situasjonen i mange land uten et lovverk som er som det svenske og norske. Regjeringen har programfestet å fjerne loven og LO er redd for at dette kan få svært negative konsekvenser - at en over natten vil se betydelig flere kvinner på gata, og flere vil komme hit via kriminelle menneskehandelnettverk. Norge, med sin rikdom, vil uansett være en magnet for dem som vil tjene penger på kriminell virksomhet. Internasjonalt ser organisasjoner, fagfolk og kvinner som har kommet ut av prostitusjon - til Norge. Det vil være et internasjonalt tilbakeslag i kampen mot prostitusjon om vi fjerner loven i Norge, og en gigantisk seier for den globale sexindustrien.

Det ikke er grunnlag for å si at prostitusjonen blir mer skjult med loven, eller at den har ført til et mer brutalt sexmarked. Prostitusjonen kan aldri gå mer under jorda enn at den prostituerte og den potensielle kunden får kjennskap til hverandre. Viss de får tak i hverandre, får også politiet enkelt kjennskap til virksomheten. For det andre er det å være prostituert noe av det farligste ei kvinne uansett utsett seg for, og det uansett om denne markedet er liberalisert eller forbudt. Prostituerte blir i veldig stor grad krenket, utnyttet og utsatt for vold.

Prostitusjon er vold og overgrep mot kvinner. Kun i en verden der det er utenkelig at kvinner kan bli kjøpt for penger kan det oppstå ekte likeverd og frigjøring. Derfor er det veldig bra at holdninger mellom unge til å kjøpe sex har endret seg, og det er spesielt gledelig at dette gjelder unge menn. Et flertall (65%) i den norske befolkninga støtter også loven. Loven i seg selv er vårt beste virkemiddel til å endre holdninger og normer i samfunnet.

Til tross for at det virker som om det er tverrpolitisk enighet om gode helse- og sosialfaglig tilbud for personer med prostitusjonserfaring, er det årlig kutt i tilbudene. Arbeidet med å få kvinner ut av prostitusjon og bedre hjelpetiltakene er viktig.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9343
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt kulepunkt etter linje 970

Nytt kulepunkt etter linje 970

- Sette fokus på vold mot kvinner og barn.

Begrunnelse:

Vold i nære relasjoner er et problem som finnes i alle samfunnslag. Ofre for vold lever i frykt, med fare for liv og helse. Familievold rammer først og fremst barn og kvinner. Det er på tide med et lovverk som beskytter voldsoffere og sikrer gode hjelpetilbud,

nødvendige skjermingstiltak for voldsutsatte, og behandlingstilbud til voldsutøverne. Disse må være tilgjengelig over hele landet. Det er viktig at volden og livssituasjonene til barn utsatt for eller vitne til vold blir tatt på alvor. Barns selvstendige rettigheter og krav på beskyttelse må ha forrang framfor foreldrenes krav om samvær og foreldreansvar. Vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og menneskehandel er alvorlige samfunnsproblemer som LOs medlemmer blir stilt overfor i sitt arbeid. Det er viktig å sette inn forebyggende tiltak, bl.a. gjennom grunnskolens læreplaner, for å forhindre at volden oppstår. LO kan ikke akseptere at overgrep forsetter i generasjon etter generasjon. Det er derfor viktig at de ansatte i helse- og sosialsektoren har den nødvendige kompetanse på dette området.

Kjønnsrollemønstret og patriarkalske strukturer bidrar til at kvinner blir satt i sosialt sårbare situasjoner. Dette fører til at kvinner blir ofre for vold, seksuelle overgrep, ulike former for tvang og drap. Kvinners frihet, verdighet og likeverd krenkes stadig gjennom lover og sedvaner på andre måter og i en annen utstrekning enn menns. Vold hindrer kvinner i å delta i samfunnet. Vold og tvang mot kvinner må bekjempes.

Uønsket seksuell adferd og seksuell trakassering er alltid et overgrep. Seksuelle overgrep er fortsatt tabubelagt og forbindes med skam og skyld, som gjør dem ekstra belastende. Offeret tillegges skyld for overgrep de selv er ofre for. Seksuelle overgrep er aldri offerets egen skyld. Ofre for overgrep må få adekvat hjelp og støtte til å komme videre i livene sine. Bevisbyrden i voldtektssaker i dag er for høy sammenlignet med andre forbrytelser. Dette sammen med en lav prioritering av disse sakene, medfører manglende domfellelser. De som begår voldtekt eller seksuell trakassering trenger hjelp til å komme ut av en destruktiv og asosial adferd. De samfunnsmessige kostnadene ved vold i nære relasjoner og voldtekter må kartlegges.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9344
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 970 Nytt punkt - 3

Styrke tidlig innsats og forebygging innen skole og oppvekst sektoren

Begrunnelse:

Det er viktig med tidlig innsats i skolen for å hindre frafall og styrke den faglige kompetanse, styrke samarbeid hjem- skole og den sosiale læringen

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9345
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 970 Nytt punkt - 1

Gå mot generell bevæpning av politiet.

Begrunnelse:

Det er tilstrekkelig med dagens regler. Vi tror ikke en generell bevæpning av politiet vil føre til et tryggere samfunn. Vi kan faktisk risikere det motsatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9346
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Nytt kulepunkt linje 970

Styrke politiberedskapen i lokalsamfunnet.

Begrunnelse:

Politiberedskapen i distrikta er i stor grad satt ut til brannvesen, ambulanse og frivillige hjepeorganisasjonar. Desse er ikkje trent til politiets oppgåver og utsett seg for unødvendig fare. Eit helga kurs vil aldri kunne erstatte ein fullført politi utdanning.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9347
Forslagsstiller: Hedmark

Politiets faktiske tilstedeværelse

Nytt kulepunkt 970

- Styrke politiets faktiske tilstedeværelse også ute i distriktene.

Begrunnelse:

Sentralisering av politi, er ikke å styrke beredskapsarbeidet ute i distriktene. Formålet var mer synlig politi, det er en sannhet med modifikasjon, lange avstander gjør at det er umulig for etaten å være synlig i de små distriktene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9348
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 970, nytt kulepunkt

- Sikre at pårørende har et godt ettervern

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9349
Forslagsstiller: Aust-Agder

Nytt kulepunkt

Pkt. 970 (nytt pkt.):

- Sikre at ettervern og oppfølging styrkes, slik at tilpassing til samfunnet blir mulig.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9350
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 970 Forslag til nytt mellomkapittel mellom Trygghet i hverdagen og Innvandring og interering: "Personer med nedsatt funksjonsevne."

Linje 970 Nytt mellomkapittel:

"Personer med nedsatt funksjonsevne.

Sysselsettingsnivået blant personer med nedsatt funksjonsevne er langt lavere enn i befolkningen for øvrig (43 % av personer med nedsatt funksjonsevne er sysselsatt, mot 74 % i befolkningen generelt.). Dette har vedvart over tid, men har den siste tiden også sunket litt. Norge ligger i midtsjiktet på dette feltet, sammenlignet med andre OECD-land. Sysselsettingsgraden øker markant med utdanningsnivå blant personer med nedsatt funksjonsevne. Høyere utdanning er enda viktigere for denne gruppen enn for befolkningen for øvrig, for å komme ut i arbeidslivet.

En større andel blant personer med nedsatt funksjonsevne jobber deltid, kombinerer jobb med trygd og har lavere inntekt enn i befolkningen for øvrig. Det er også kjønnsforskjeller ved at flere kvinner jobber i deltidsstillinger, opplever begrensninger i jobben og/eller har et udekt behov for tilrettelegging 87000 personer med nedsatt funksjonsevne sier de gjerne vil inn i arbeidslivet. Samfunnsøkonomisk kan man realisere en gevinst på 13 milliarder kroner over en tiårsperiode dersom 14 500 flere funksjonshemmede kommer seg ut i jobb. Personer med nedsatt funksjonsevne besitter en kompetanse vi ikke har råd til å ikke benytte oss av i tiden som kommer.

LO vil:

- Være en pådriver i arbeidet for et universelt utformet samfunn.
- Arbeide for at støtteordninger som for eksempel tilpasningstilskudd til bedrifter og tilskudd til funksjonsassistanse økes og kommer flere til gode.
- At personer med nedsatt funksjonsevne må få støtte til femårig høyere utdanning på masternivå.
- Jobbe for økt deltagelse i tillitsvalgtarbeid blant personer med nedsatt funksjonsevne

Begrunnelse:

LO må ta stilling til og jobbe for bedre tilrettelegging, tilgjengelighet og mer rettferdighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9351
Forslagsstiller: Buskerud

Politi og kriminalomsorg

Linje 970, nytt underpunkt:

- "Arbeide for at politi og kriminalomsorg forblir offentlig".

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9352
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 970 Nytt punkt - 2

Salg av vin og brennevin skal foregå slik som i dag gjennom vinmonopolet og ikke tillates i dagligvarehandelen.

Begrunnelse:

Tilgjengelighet og forbruk henger sammen. For å oppnå nasjonale mål om å minske forbruket og forebygge misbruk av alkohol må vinmonopol opprettholdes. Kontroll, kvalitet og arbeidsplasser opprettholdes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9353
Forslagsstiller: Nordland

Styrke samarbeidet

Linje 970, nytt kulepunkt: Styrke samarbeid med barnevern, skoler og barnehager og oppvekstmyndigheter slik at det skapes rom for å gi alle barn og unge trygge oppvekstsvilkår.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9354
Forslagsstiller: Hordaland

Frivillighet og beredskap

LO vil arbeide for at de som deltar i nasjonal beredskap gjennom frivillighet, skal sikres at myndighetene gir dem lønnskompensasjon. Videre bør det vurderes om det skal etableres en kompensasjonsordning for arbeidsgivere som gir sine ansatte permisjon for å delta i frivillig beredskap.

Begrunnelse:

Frivillige deltakere i hjelpeorganisasjoner utgjør en del av den nasjonale beredskapen, og de bør ikke tape lønn som følge av oppdrag samfunnet forventer at de skal ta. Arbeidsgivere bør også anerkjennes for å la sine arbeidere delta i slike oppdrag, selv om det utvilsomt til tider kan være vanskelig med hensyn til produksjon osv.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9355
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 972, endring

Innvandring, flyktninger og integrering

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9356
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 979

Innvandring og integrering: Linje 979:

Ny setning etter punktum: Derfor må flyktninger som har fått innvilget opphold tilbys språkopplæring og arbeid. Barna må få tilbud om barnehage, skole og SFO.

Begrunnelse:

Flyktinger med oppholdstilatelse må få komme i gang med livene sine så snart som mulig. Da er utdanning og jobb, samt barnehage og skole viktig. Dette er arenaer som letter integreringen til det norske samfunnet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9357
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 979. Ny setning etter punktum.

Derfor må flyktninger som har fått innvilget opphold tilbys språkopplæring og arbeid. Barna må få tilbud om barnehage, skole og skolefritidsordning.

Begrunnelse:

Flyktninger med oppholdstillatelse må få komme i gang med utdanning og jobb, samt barnehage og skole, så snart som mulig.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9358
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 976.

LO vil stå opp mot likegyldighet overfor hatefulle ytringer og sjikane på nettet og i den offentlige debatten. LO vil møte det blinde hatet med kunnskap og argumenter. LO vil sammen med forbundene videreutvikle det holdningsskapende arbeidet for å hindre diskriminering og rasisme.

Begrunnelse:

Avsnittet står i LOs gjeldende handlingsprogram og dekker et viktig tema som det nye handlingsprogrammet også bør omtale.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9359
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 976

Innvandring og integrering: Linje 976: Inn med avsnitt:

LO vil stå opp mot likegyldighet overfor hatefulle ytringer og sjikane på nettet og i den offentlige debatten. LO vil møte det blinde hatet med kunnskap og argumenter. LO vil sammen med forbundene videreutvikle det holdningsskapende arbeidet lokalt og sentralt for å hindre diskriminering og rasisme, og aktivt bekjempe nazisme, facisme, og rasistiske partier, grupper og organisasjoner. Slike organisasjoner må forbys i tråd med FN-konvensjonen om rasediskriminering både på skoler og idrettsarenaer.

Begrunnelse:

Dette er vedtatt politikk i LOs eksisterende handlingsprogram, og er svært dagsaktuelt og bør derfor fremdeles stå i LOs handlingsprogram. Netthatet er dessverre et samfunnsproblem og som i særdeleshet ser ut til å ramme unge kvinner som ytrer seg i samfunnsdebatten. Et av de siste eksemplene er det netthatet mot Hadia Tajik. Dessverre har dette også ført til at noen ikke lengre tør å ytre seg i offentligheten. Derfor er det avgjørende for ytringsfriheten og demokratiet at man står opp imot dette, og LO og forbunda kan ta initiativ til et holdningsskapende arbeid lokalt så vel som sentralt.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9360
Forslagsstiller: Buskerud

Minoritetskvinner

Linje 980: Ny setning:

“Det må settes et spesielt fokus på tiltak rettet inn mot minoritetskvinnene”.

Begrunnelse:

Disse kvinnene blir ofte glemt.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9361
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 980 Tillegg

Tillegg: Asylbarns vern må tas på alvor. En tilbakesending av barn til krigsområder må opphøre. LO vil arbeide for at barnekonvensjonen legges til grunn for opphold i landet. Det samme vernet må gjelde unge, enslige asylsøkere.

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Det mangler i forslaget til nytt program.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9362
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 980

Linje 980, tillegg: ”Asylbarns vern må tas på alvor. En tilbakesending av barn til krigsområder må opphøre. LO vil arbeide for at barnekonvensjonen legges til grunn for opphold i landet. Det samme vernet må gjelde unge, enslige asylsøkere.

Begrunnelse:

Dette er hentet fra gjeldende program. Det mangler i forslaget til nytt program.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9363
Forslagsstiller: Norsk Post og Kommunikasjonsforbund (Postkom)

Trygg reisevei for flyktninger

Innvandring og Integrering, linje 984.....kommisær for flyktninger. Forslag om ny setning: Norske myndigheter må arbeide internasjonalt for å gi mennesker på flukt trygge og lovlige veier til Europa

Begrunnelse:

Når alle grenser stenges med piggråd og soldater, blir menneskene drevet ut i havet med i små og overfylte båter uten skikkelig redningsutstyr. Tusenvis av druknede menn kvinner og barn som resultat. Vi ser at det dukker opp mange profitører som skor seg på flyktningenes behov for å flykte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9364
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 984/985 Ny setning/tilføyning

Linje 984/985 Ny setning/tilføyning:

Enslige mindreårige asylsøkere må sikres rettigheter i tråd med norsk lov, internasjonale konvensjoner og anbefalinger fra FN's barnekomite.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9365
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 984

Innvandring og integrering: Tillegg etter punktum fra linje 984:

Asylsøkere må sikres en rask og effektiv, men samtidig en solidarisk og rettferdig asylbehandling. Åpenbart grunnløse asylsøkere må returneres raskt. Barn må ha et særlig vern i asylprosessen. LO må også jobbe for at ordningen med midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere opphører.

Begrunnelse:

LO jobber for en verdig flyktning- og asylpolitikk, der alle flyktninger og asylsøkere i Norge har rett til god omsorg, individuell oppfølging og behandling. Det er viktig at ikke asylprosessene drar ut i tid. Å leve i midlertidighet er en uholdbar situasjon, derfor må man få behandlet asylsøknadene raskt. Barn og enslige mindreårige asylsøkere trenger spesiell oppmerksomhet. En god og trygg barndom er både en rett barn har, og en plikt statene har etter FNs barnekonvensjon. Norge har ratifisert Barnekonvensjonen og har dermed plikt til å følge den. Innvandringspolitiske hensyn viser seg derimot i praksis å stå i veien for barns rettigheter. Det at enslige mindreårige lever med et tidsbegrenset opphold, betyr at disse barna må leve med frykten for hva som skjer når de fyller 18 år. Disse bærer fra før av på vonde historier og ofte store savn. Da er det vanskelig å se at en midlertidighet for disse harmonerer med å sette barnets beste først.

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9366
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 985, nytt avsnitt

LO vil være en pådriver for at Norge skal føre og være en internasjonal aktør som jobber for human asyl- og flyktningpolitikk. Norge skal arbeide for at land i Europa tar sin andel av asylsøkere og flyktninger, samt bidra til at flyktningetilstrømmingen blir organisert på en human måte

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9367
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 985

Linje 985, nytt avsnitt:

”Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er forbudt ved norsk lov og arbeidet for å forhindre dette må fortsatt ha høy prioritet. Erfaringer fra pågående arbeid, samt forskning, må vektlegges i det videre arbeidet. Den rødgrønne regjeringens handlingsplaner mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse må styrkes og videreføres. LO mener godt forebyggende arbeid som for eksempel opprettelse av et lavterskeltilbud for barn og ungdom i utsatte grupper, er vesentlig for å lykkes med dette arbeidet. Videreføring av forebyggende tiltak i opprinnelsesland er også viktig, da de fleste tvangsekteskap skjer der.”

Begrunnelse:

Å lykkes i arbeidet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er avgjørende for innvandrerkvinnens mulighet til å integreres og delta i arbeids- og samfunnslivet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9368
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 985 nytt avsnitt

Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er forbudt ved norsk lov og arbeidet for å forhindre dette må fortsatt ha høy prioritet. Erfaringer fra pågående arbeid, samt forskning, må vektlegges i det videre arbeidet. Den rødgrønne regjeringens handlingsplaner mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse må styrkes og videreføres. LO mener godt forebyggende arbeid som for eksempel opprettelse av et lavterskeltilbud for barn og ungdom i utsatte grupper, er vesentlig for å lykkes med dette arbeidet. Videreføring av forebyggende tiltak i opprinnelsesland er også viktig, da de fleste tvangsekteskap skjer der.

Begrunnelse:

Å lykkes i arbeidet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er avgjørende for innvandrerkvinnens mulighet til å integreres og delta i arbeids- og samfunnslivet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9369
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 985 Nytt avsnitt

Linje 985 Nytt avsnitt: “Lange mottaksopphold er passiviserende og demotiverende viser forskningen. Folk som har fått sine søknader innvilget av Utlendingsdirektoratet eller

Utlendingsnemnda må raskt inn i introduksjonsprogrammet i kommunen, få godkjent utdanning og realkompetanse, komme ut i et normalt arbeidsforhold og bli skattebetalere.”

Begrunnelse:

Motvirke lange ventetider for asylsøkere med innvilget opphold.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9370
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 985 Nytt avsnitt

Linje 985 Nytt avsnitt: "Ett av de viktigste tiltakene for å skape et inkluderende samfunn er tidlig tilrettelegging av deltakelse i arbeidslivet. I dag står alt for mange av de som kunne ha stor nytte av arbeidsfellesskapet utenfor arbeidslivet. Det ville være mye å hente både sosialt og økonomisk ved å starte prosessen tidligere. Mangelen på arbeidstillatelse er også en viktig årsak til at asylsøkere i dag lever langt under fattigdomsgrensen."

Begrunnelse:

Bedre integreringen gjennom deltagelse i arbeidslivet.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9371
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt avsnitt linje 985.

LO mener at kommunene må utvikle kompetanse som setter dem i stand til å drive asylmottak, enten selv eller i samarbeid med ideelle organisasjoner. Dette gjør at ressursene blir brukt til fellesskapets beste.

Begrunnelse:

Dersom kommunene i større grad driver asylmottak i egenregi, sikrer vi at samfunnets midler brukes til det det skal, og ikke til profitt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9372
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 985, tillegg:

Det er i dag helt opp til hver enkelt kommune hvor mange flyktninger de vil bosette. Kommunene har dermed i praksis vetorett i en sak som dreier seg om Norges forpliktelser etter internasjonale konvensjoner og som må gjennomføres lokalt. Enkelte kommuner sier nei til å bosette flyktninger, også der flyktninger har familie eller utdannings- og arbeidsmuligheter i spesifikke kommuner. Lange mottaksopphold er passiviserende og demotiverende viser forskningen. Folk som har fått sine søknader innvilget av Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda må raskt inn i introduksjonsprogrammet i kommunen, få godkjent utdanning og realkompetanse, komme ut i et normalt arbeidsforhold og bli skattebetalere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9373
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 33 – linje 987 (legge til i kulepunktet)

...arbeidstillatelse og arbeidsinkluderende tiltak.

Begrunnelse:

Tillegg ved å ta med arbeidsinkluderende tiltak.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9374
Forslagsstiller: Fagforbundet

Erstatt kulepunkt linje 987-989 med følgende tekst.

Jobbe for at asylsøkere kan være i arbeid til saken deres er endelig avgjort. Uretturnerbare asylsøkere som har fått endelig avslag, må få være i arbeid inntil retur blir mulig.

Begrunnelse:

Det er viktig at handlingsprogrammet omtaler situasjonen til de ureturnerbare asylsøkerne.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9375
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Innvandring og integrering - side 33 – linje 987 - 988

Endringsforslag

Arbeidstillatelse til asylanter uten asyl

LO vil gå inn for at asylsøkere med lovlig opphold i Norge får rett til arbeidstillatelse.

Endres til:

LO vil gå inn for at myndighetene gir asylanter uten asyl arbeidstillatelse, slik at de kan fortsette å leve og arbeide i Norge slik de gjorde før de fikk endelig avslag om asyl. Alle må få identifikasjonspapirer slik at de får nødhjelp og nødvendig helsehjelp. Vi godtar ikke at mennesker blir sett på som ulovlige!

LO tar avstand fra regjeringas asylpolitikk og ber om at det innføres en politikk som ivaretar solidaritet med mennesker i nød og som er tuftet på arbeiderbevegelsens verdier.

Begrunnelse:

Ingen mennesker er ulovlige! Asylanter uten asyl er en gruppe asylsøkere som er papirløse i Norge. Det betyr at de ikke har identifikasjonspapirer, da de har verken oppholds- eller arbeidstillatelse. De fleste har levd slik i mange år.

Samtidig kan de ikke dra tilbake til hjemlandet. Det er for eksempel livsfarlig for de som er i opposisjon til det iranske regimet å reise tilbake til et land som torturerer og dreper folk hver dag. Norge har heller ingen returavtale med Iran, noe som gjør det umulig å sende dem hjem.

Resultatet av dette er at slike asylanter uten asyl må leve i Norge uten rettigheter som kan gi dem et nødvendig livsgrunnlag. I Trondheim mottar de kun 900 kroner hver fjortende dag som skal dekke alt av utgifter slik som mat, medisin, klær, buss osv. Uten identifikasjonspapirer blir de ofte nektet både nødhjelp og helsehjelp. Dette til tross for at de har blitt en del av det norske samfunnet. De har hatt arbeidstillatelse mens de ventet på å få behandlet asylsøknaden. De fleste har også hatt arbeidstillatelse etter avslag siden de ikke var mulig å returnere, og de har derfor arbeidet i løpet av de mange årene de har oppholdt seg i Norge. Flere har i tillegg høyere utdanning som også er godkjent i Norge. Når de har fått avslag kan de heller ikke arbeide for å tjene til livsopphold selv.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9376
Forslagsstiller: Buskerud

Asylsøkere

Linje 988: Tilføyelse etter setningen:
-, "og obligatorisk norsk-kurs."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9377
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Endring på linje 989 og nytt kulepunkt

Endring på linje 989 og nytt kulepunkt:

- «.....for nyankomne flyktninger gjøres mer individuelt tilpasset, og at deltakerne får en plan for arbeidsrettet aktivitet og/ eller utdanning allerede ved oppstart.»
- Bedre systemet for å få godkjent utdanning og relevant arbeidserfaring fra hjemlandet.

Begrunnelse:

Det er viktig for å lykkes med integreringsprosessen for flyktninger at de får en rask kartlegging på hvilke behov de har og at tilretteleggingstiltak settes inn raskt. De må både bosettes, få nødvendig skoling og inkluderes i arbeidslivet så raskt som mulig ut fra den enkeltes behov.

Mange av de som kommer har en høy kompetanse med seg i bagasjen. Det er viktig både for de selv og det norske samfunnet at denne kompetanse blir tatt vare på og brukt i den nye hverdagen for flyktningene.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9378
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Tillegg på kulepunkt to - linje 989

Tillegg på kulepunkt to - linje 989:

At introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger gjøres mer arbeidsrettet, og at deltakerne får en plan for arbeidsrettet aktivitet allerede ved oppstart. Norsk- og samfunnsopplæringen må styrkes.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9379
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Endre kulepunkt 992

Endre kulepunkt 992:

- Bidra til å sikre en best mulig inkludering av arbeidsinnvandrere og asylanter i arbeidslivet og styrke deres rett til språkopplæring.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9380
Forslagsstiller: Buskerud

Asylsøkerbarn

Linje 994, nytt underpunkt:

- “ Sikre gode og trygge rammevilkår for ivaretagelse av mindreårige asylsøkere/flyktninger”.

Begrunnelse:

Ulik bemanningsnorm. Barn er barn fram til de er 18 år.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9381
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linje 994

Linje 994, nytt prikkpunkt:

- At asylbarn umiddelbart får et barnehage eller skoletilbud.

Begrunnelse:

Barns rettigheter må her ha forrang. Barn skal ikke ha livet sitt på vent, verken i forhold til asylsøknader eller i påvente av utsending.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9382
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 994 Nytt punkt - 2

At asylbarn umiddelbart får et barnehage eller skoletilbud.

Begrunnelse:

Barns rettigheter må her ha forrang. Barn skal ikke ha livet sitt på vent, verken i forhold til asylsøknader eller i påvente av utsending.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9383
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

Linje 994, nytt prikkpunkt:

- At asylbarn umiddelbart får et barnehage- og/eller skoletilbud i samsvar med øvrige barns rettigheter knyttet til dette

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9384
Forslagsstiller: Hordaland

Under "LO vil": Immigrasjon
Jobbe for ein enklare og meir effektiv godkjenning av flyktningane si eigen erfaring og utdanning frå heimlandet.

Begrunnelse:

Arbeid er nøkkelen til god integrering, og ei sikring mot auka klasseskilje mellom minoritet –og majoritetsbefolkninga. Det bør difor investerast tidleg og tilretteleggast best mogeleg for at flyktingane sin kompetanse kan takast i bruk raskast mogeleg.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9385
Forslagsstiller: Nordland

Mottaksdrift

Fast nytt kulepunkt: Mottaksdrift skal være et offentlig anliggende. Både i forhold til drift og eie. Unntak kan gjøres for ideelle non-Profit-organisasjoner.

Begrunnelse:

Den anbudspraksis UDI fører i dag i forhold til drift av mottak har gitt mange eksempler på at ressursene som i utgangspunktet skal brukes overfor beboerne på asylmottak går i de private lommer og gir dårlige forhold for asylsøkerne. I tillegg ser vi flere eksempler på hvordan anbudspraksisen fører til at ansatte i samme mottak får forskjellige arbeidsgivere og der igjen en forskjellsbehandling i forhold til arbeids hverdagen. Dette fører til usikkerhet og ustabilitet blant de ansatte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9386
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Linje 994

Tilleggsforslag

LO vil at Barnevernloven endres slik at enslige mindreårige asyl- og flyktningbarn får samme beskyttelse og omsorg som andre utsatte barn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9387
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 5 – Å ta vare på – underkapittel Innvandring og integrering – side 33 – linje 994.

Tilleggsforslag

LO vil at Barnevernloven endres slik at enslige mindreårige asyl- og flyktningbarn får samme beskyttelse og omsorg som andre utsatte barn.

Begrunnelse:

Alle barn og unge i Norge skal sikres gode og trygge oppvekstvilkår. Alle barn skal ha likeverdige tilbud og muligheter, uansett oppholdsstatus. For å sikre barna nødvendig barnevernfaglig, miljøterapeutisk og psykologisk oppfølging, må det kommunale hjelpeapparatet kobles inn.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9388
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Nytt kulepunkt - linje 994

- Hensyn til barns beste skal gå foran innvandringspolitiske hensyn

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9389
Forslagsstiller: Akershus

s. 33, linje 995

Nytt kulepunkt:

- Arbeide for å styrke mindreårige asylsøkeres rettigheter

Begrunnelse:

Barn står svakere til å forsvare seg enn voksne

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9390
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 994 Nytt kulepunkt

Linje 994 Nytt kulepunkt:

- Sørge for at alle enslige mindreårige asylsøkere opp til 18 år skal være barnevernets ansvar, og at alt arbeidet med barna skal hjemles i barnevernlov.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9391
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 994 Nytt kulepunkt

Linje 994 Nytt kulepunkt:

- Jobbe for en enklere og mer effektiv godkjenning av flyktningers erfaring og utdanning fra hjemlandet.

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9392
Forslagsstiller: Akershus

s. 33, linje 994

Nytt kulepunkt:

- Styrke norsk- og sammfunnsfagsopplæringen

Begrunnelse:

Alle innvandrere vil stå sterkere rustet til å inegrere seg, og få ta del i det norske samfunnet med gode språkferdigheter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9393
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Sikre innvandrere god språkopplæring

Nytt kulepunkt i linje 995:

- Flyktninger og arbeidsinnvandrere må sikres god språkopplæring. Det må arbeides mer systematisk og målretta med å gi disse innvandrergruppene god norskopplæring.

Begrunnelse:

Å kunne språket er særdeles viktig både for å kunne lære et arbeid raskt og ikke minst for sikkerheten på en arbeidsplass.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9394
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Fra og med linje 994, nye kulepunkt

- Asylsøkere skal tilbys norskopplæring fra og med ankomst
- Barn av asylsøkere skal ha rett på barnehageplass og videregående opplæring
- Asylsøkere skal få arbeidstillatelse mens de venter på endelig vedtak. Dette må også gjelde returnerbare asylsøkere med endelig avslag
- At asylmottak primært drives i offentlig regi med egen anbudsrunde for ideelle organisasjoner
- Sikre asylsøkere nødvendig helsehjelp
- Arbeide for bedre vilkår for enslige asylsøkerbarn

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9395
Forslagsstiller: Buskerud

Helsehjelp til asylsøkere

Linje 995: Nytt kulepunkt:

- Arbeide for at asylsøkere får nødvendig helsehjelp.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9396
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Opplæring

Nytt kulepunkt på linje 995:

- LO vil styrke innvandrerne i deres første vanskelige integreringsfase, ved å bidra til opplæring når det gjelder arbeidet i hjemmet, i barnehagen, på skolen og i fritidsaktiviteter.

Begrunnelse:

For å fremme best mulig integrering ute i lokalsamfunnene.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9397
Forslagsstiller: Hordaland

Under “LO vil.”. Immigrasjon

Jobbe for bedre og mer effektive tiltak for flyktningar si kvalifisering og kompetanseheving, som språkopplæring, grunn – eller vidaregåande utdanning og kurs og sertifisering som gjev formell yrkeskompetanse.

Begrunnelse:

Å heva flyktningane sin kompetanse for å auka sjansane for at dei raskast mogeleg vert i stand til å arbeida er avgjerande både for integrering og den einskilde sin livskvalitet. Arbeid er nøkkelen til god integrering, og ei sikring mot auka klaseskilje mellom minoritet –og majoritetsbefolkninga. Det bør difor investerast tidleg og tilretteleggast best mogeleg for at flyktingane sin kompetanse kan takast i bruk raskast mogeleg.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9398
Forslagsstiller: Rogaland

linje 994 Nytt punkt - 1

Hindre at rasistiske holdninger får feste i samfunnet

Begrunnelse:

Viktig at dette og presiseres her

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9399
Forslagsstiller: Akershus

Side 33, linje 994

Nytt kulepunkt:

- At arbeidstreningstiltak i NAV regi, ikke skal gå på bekostning av faste stillinger

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9400
Forslagsstiller: Akershus

Side 33, linje 995

Nytt kulepunkt:

- Den forrige LO kongressen vedtok å arbeide for å opprette et “senter for papirløse”. Navnet bør endres til “Rådgivnings senter”. I denne sammenheng bør LO søke samarbeid med ulike (humanitære) organisasjoner (NGO) for å kunne rådgive, opplys og assistere ofre for sosial dumping, grov utnyttelse og menneskehandel.

Begrunnelse:

Flyktninger og “internt fordrevne” er ofte ofre for menneskehandel/traff icking. Menneskehandel er den sterkeste illegale handel i verden. Kriminelle organisasjoner og terrorister har fått dette som hovedinntektskilde gjennom menneskehandel som både er relatert til arbeidsliv og handel med kropp. Dette kan kun bekjempes gjennom at en avdekker kriminelle virksomheter gjennom bistand/ opplysninger av ofre i forhold til deres humane rettigheter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9401
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Kompetanse

Nytt kulepunkt på linje 994:

- Jobbe for at alle kommuner har samme utgangspunkt i forhold til integrering.

Begrunnelse:

Kompetansen er ulik i kommunene, derfor vil også utgangspunktet være forskjellig. Det bør legges til rette for økt kompetansebygging for at utgangspunktet blir bedre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9402
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Fadderordninger

Nytt kulepunkt på linje 996:

- LO vil styrke fadderordningene for nyankomne flykninger.

Begrunnelse:

For å fremme best mulig integrering ute i lokalsamfunnene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9403
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Språkkurs

Nytt punkt L994:

- At internasjonale studenter får tilbud om språkkurs

Begrunnelse:

Internasjonale studenter kan være et stort ressurs for Norge men ofte mangler de språkferdigheter. De burde tilbys språkkurs for at flere kan bli i landet etter endt utdanning

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9404
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 994, nytt kulepunkt:

- At flyktninger skal ha samme velferdsrettigheter som norske statsborgere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9405
Forslagsstiller: Buskerud

Etnisk likestilling i samfunnet

Linje 994: Nytt kulepunkt:

- Arbeide for et etnisk likestilt samfunn.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9406
Forslagsstiller: Hordaland

Under "LO vil:": Innvandring og integrering

Jobbe for at basisbeløpet for asylsøkere økes til et nivå som sikrer at en kan leve et verdig liv.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9407
Forslagsstiller: Hordaland

Under "LO vil:": Innvandring og integrering

Jobbe for at Norge i større grad legg til rette for kontrollert og lovleg migrasjon til Europa. Personar med trong for vern må i auka grad få søka asyl på norske utanriksstasjonar og ein må forenkla og korta ned på ventetida for familiegjening.

Begrunnelse:

Det er ein menneskerett å søka asyl/vern. Løysinga på flyktningssituasjonen er ikkje stengte grenser. Sjølv om hjelp til nærområda er heilt naudsynt, er det bare delvis

mogeleg å hjelpa flyktningane i nærområda. Det er heilt naudsynt at flyktningar kjem til Europa , og at somme kjem hit til Norge. Å avgrensa vern er ein usolidarisk og uansvarleg politikk

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9408
Forslagsstiller: Telemark

Asylpolitikk

LO må ha en enda tydeligere stemme i kampen mot regjeringens inhumane og alt for strenge flykninge- og asylpolitikk.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9409
Forslagsstiller: Nordland

Asylsøkere

Nytt kulepunkt:

- LO vil jobbe for at også asylsøkere skal kunne være i arbeid til saken deres er endelig avgjort.

Begrunnelse:

Mange asylanter får ikke jobbe, selv om de ønsker det. Vi vet at egenverd gjennomsyssetting er med på å skape gode hverdager, som igjen reduserer psykisk belastning og behov for hjelpeapparat. Dette er urettferdig, upraktisk og belastende både for den det gjelder og samfunnet. Asylsøkere flykter ikke til Norge de de har planer om å være gratisspassasjer i de norske velferdsordningene. De flykter fra krig, sult, naturkatastrofer eller annen forfølgelse. Folk gjøres syke ved å miste verdigheten det gir med å kunne ha arbeid. Således produserer vi syke mennesker som enten skal være syke å bli i landet eller returneres syke.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9410
Forslagsstiller: Hordaland

Under "LO vil:" Immigrasjon

Jobbe for at myndighetene gjev arbeidstillating til papirlause immigrantar som har oppholdt seg i landet fem år eller meir.

Begrunnelse:

I dag lever papirlause som ein underklasse utanfor det norske velferdssamfunnet. Mange kan ikkje returnera til sine opprinnelsesland og tek ein stor risiko for svart og farleg arbeid. Å gi papirlause opphald – dersom dei ikkje har begått alvorleg kriminalitet og kan sannsynleggjera sin identitet – vil gi norske myndigheter betre kontroll over kva for personer som lever og oppheld seg i Norge og vil motverka utviklinga av svart arbeid og utnytting av sårbare menneske. Meir enn 15 europeiske land har dei siste 10 åra gjennomført ulike amnesti og regulariseringsordninger.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9411
Forslagsstiller: Telemark

Anonymt jobbsøknader

LO Telemark vil ha et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader Telemark, samt flere steder i landet for og senere vurdere om vi skal innføre det på landsbasis.

Begrunnelse:

Vi hører ofte historier i dag om hvordan søkere med innvandringsbakgrunn ikke blir innkalt til intervju etter å ha levert jobbsøknad. Hvis du heter Abdullah kan det være mye vanskeligere å få jobb enn hvis du heter Ola. Et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader i Oslo kommune førte til at antallet søkere med minoritetsbakgrunn som fikk innkalling til intervju ble doblet. I starten av januar 2015 la forskerne Arnfinn Haagenes Midtbøen ved ISF og Jon Rogstad ved Fafo frem en forskningsrapport som viste at jobbsøkere med minoritetsbakgrunn diskrimineres.
LO Ungdom Telemark mener vi ikke kan godta dette.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9412
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 847

Linje 847-849 strykes fra "Et samfunn...."

Begrunnelse:

Dette høres ut som verdikonservatisme med almisser til de fattige. Setningen er dessuten unødvendig. De to siste setningene uttrykker det samme som er ment her (?) på en mye bedre måte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9413
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring i innledningen til punkt 5

Linje 847-849 strykes fra "Et samfunn...."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9414
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 847 - 849 - punkt 2.0

Linje 847-849 setningen strykes fra "Et samfunn...."

Begrunnelse:

Dette høres ut som verdikonservatisme med almisser til de fattige. Setningen er dessuten unødvendig. De to siste setningene uttrykker det samme som er ment her (?) på en mye bedre måte.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9415
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tillegg til første avsnitt

Linje 980, tillegg: " Asylbarns vern må tas på alvor. En tilbakesending av barn til krigsområder må opphøre. LO vil arbeide for at barnekonvensjonen legges til grunn for opphold i landet. Det samme vernet må gjelde unge, enslige asylsøkere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9416
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 995, nytt delkapittel:

Personer med nedsatt funksjonsevne

Sysselsettingsnivået blant personer med nedsatt funksjonsevne er langt lavere enn i befolkningen for øvrig (43 % av personer med nedsatt funksjonsevne er sysselsatt, mot 74 % i befolkningen generelt.). Dette har vedvart over tid, men har den siste tiden også sunket litt. Norge ligger i midtsjiktet på dette feltet, sammenlignet med andre OECD-land. Sysselsettingsgraden øker markant med utdanningsnivå blant personer med nedsatt funksjonsevne. Høyere utdanning er enda viktigere for denne gruppen enn for befolkningen for øvrig, for å komme ut i arbeidslivet. En større andel blant personer med nedsatt funksjonsevne jobber deltid, kombinerer jobb med trygd og har lavere inntekt enn i befolkningen for øvrig. Det er også kjønnsforskjeller ved at flere kvinner jobber i deltidsstillinger, opplever begrensninger i jobben og/eller har et udekt behov for tilrettelegging. 87000 personer med nedsatt funksjonsevne sier de gjerne vil inn i arbeidslivet. Samfunnsøkonomisk kan man realisere en gevinst på 13 milliarder kroner over en tiårsperiode dersom 14 500 flere funksjonshemmede kommer seg ut i jobb. Personer med nedsatt funksjonsevne besitter en kompetanse vi ikke har råd til å ikke benytte oss av i tiden som kommer.

LO vil:

- Være en pådriver i arbeidet for et universelt utformet samfunn.
- Arbeide for at støtteordninger som for eksempel tilpasningstilskudd til bedrifter og tilskudd til funksjonsassistanse økes og kommer flere til gode.
- At personer med nedsatt funksjonsevne må få støtte til femårig høyere utdanning på masternivå.
- Jobbe for at det skal bli lettere å kombinere utdanning med ytelser fra NAV

Innstilling: Tiltres ikke

6. Å organisere og mobilisere

Forslagsnummer: 9417
Forslagsstiller: Akershus

s. 35, linje 1059

Nytt kulepunkt:

- Fylkeskonferansene og Lo i Oslo, må fortsatt ha forslagsrett til kongressen og velge fylkesdelegater til Kongressen, og representanter til LOs Representantskap, slik som i dag, og representasjonsandelen økes.

Begrunnelse:

Fungerer utmerket, men maktforholdet i Kongressen og Representantskapet gjenspeiler ikke lokaldemokratiet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9418
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Studentklubber og tillitsvalgte

Legg til L1031:

Legge til “og studieplass” etter “arbeidsplass”, slik at den første setninga i avsnittet blir: “Godt skolerte, kompetente tillitsvalgte og aktive klubber på den enkelte arbeidsplass og studieplass er LO-forbundenes viktigste medlemsfordel.”

Begrunnelse:

Det er viktig at LO og forbundene bygger opp studentklubber og -tillitsvalgte for å drive rekruttering og opplæring

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9419
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Bistand til selvstendig næringsdrivende medlemmer

Egentlig forslag til innledningen, men vi var tvunget til å angi et underkapittel.

Linje 1020, nytt avsnitt:

Skillet mellom arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende er ikke så tydelig som før. Erfaring viser at ulike typer medlemsbistand også er verdifull for medlemmer som er selvstendig næringsdrivende.

Linje 1022 1023, sette inn setning (setning nr 2 under):

Ufaglærte, fagarbeider og arbeidstakere med høyere utdanning har alle sin naturlige plass i LO fellesskapet. Det samme har mange selvstendig næringsdrivende og personer med andre tilknytningsformer til arbeidslivet. LOs mål er å bli den største arbeidstaker og yrkesorganisasjonen innenfor alle bransjer og yrkesgrupper.

Begrunnelse:

Dersom man skal få til et tryggere arbeidsliv, også for selvstendige, er det viktig å få denne gruppen organisert. Og skal man få selvstendig næringsdrivende organisert, er det viktig at de føler seg velkomne i LO.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9420
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag

Linje 1023, tillegg:

Arbeidslivet er i stadig endring, men er fortsatt nøkkelen til omfordeling, inkludering og integrering. Nye bransjer vokser fram, en økende andel av arbeidstakerne har høyere utdanning og internasjonalisering av arbeidslivet skaper nye utfordringer for LO.

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9421
Forslagsstiller: Musikernes fellesorganisasjon (MFO)

Skillet mellom arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende

Vi foreslår derfor følgende tekst inn, mellom linjene 1027 og 1028.:

Skillet mellom arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende er ikke så tydelig som før, og stadig flere selvstendig næringsdrivende organiserer seg eller ønsker å organiserer seg. Erfaring viser at ulike typer medlemsbistand er verdifull for disse selv om innholdet skiller seg noe fra det som er vanlig i fagbevegelsen. LO ønsker å videreutvikle sitt tilbud til forbundene og deres medlemmer som er selvstendig næringsdrivende.

Begrunnelse:

I kapittel 6. "Å organisere og å mobilisere" argumenteres det godt og grundig for hvorfor det er viktig for LO og LOs forbund å rekruttere både i bredde og i antall. Blant annet sies det at "Ufaglærte, fagarbeidere og arbeidstakere med høyere utdanning har alle sin naturlige plass i LO-fellesskapet". Og videre at "LOs mål er å bli den største arbeidstakerorganisasjonen innenfor alle bransjer og yrkesgrupper".

Vi er ikke uenige i denne ambisjonen, men vi hadde ønsket at også de av LOs medlemmer som ikke er arbeidstakere kunne kjenne seg igjen i denne ambisjonen om å vokse. Stadig flere blir, etter eget ønske eller etter press fra arbeidsgiver, selvstendige næringsdrivende. Skal LO kunne vokse i de bransjene der dette blir mer og mer vanlig må også disse inn som en målgruppe.

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9422
Forslagsstiller: Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

Side 35 – linje 1054 (legge til)

Styrke koordineringen mellom forbundene for å hindre medlemslekkasje ut av LO ved jobbskifter og arbeidsledighet.

Begrunnelse:

Dersom LO fortsatt skal være den dominerende arbeidslivsaktøren er det viktig at forbundene samarbeider dersom medlemmer skifter jobb eller blir arbeidsledige. Få tydelig fram at ved arbeidsledighet er det mulig å fortsette som medlem.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9423
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1037 Nytt avsnitt

Linje 1037 Nytt avsnitt: "LO lokalorganisasjoner er av stor betydning og en viktig faktor for å samle de tillitsvalgte og medlemmer fra fagforeninger og forbundsområder i lokalsamfunnet. LOs lokalorganisasjoner kjenner virksomhetene, kulturen og utfordringene på tvers av bransjene og spiller en viktig rolle ved å mobilisere til markeringer av politiske aksjoner, politiske og tariffmessige streiker og er av avgjørende betydning for å vinne fram med viktige krav og å gjøre LO sterkere og mer synlige i lokalsamfunnet. Det er derfor viktig at LOs lokalorganisasjoner fortsatt er representert i LO sine organer, som styret for LO disktriskontorer, LOs fylkeskonferanser, LO representantskap og LO kongressen."

Begrunnelse:

Betydningen av aktive lokalorganisasjoner må holdes frem som en viktig kraft. LO i Oslo var avgjørende for valgseieren til de rød-grønne i kommunevalget i 2015.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9424
Forslagsstiller: Akershus

s. 35, linje 1058

Nytt kulepunkt:

- Styrke og utvikle LOs lokalorganisasjoner

Begrunnelse:

Lokal LO-ene er det samlende lokale ledd som bidrar til å fronte lokale politiske saker og samle LO-forbundene i saker der dette trengs

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9425
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1058 Nytt kulepunkt

Linje 1058 Nytt kulepunkt:

- Styrke LOs lokalorganisasjoner for å bistå det lokale organisasjonsleddet i forbudsområdene for å bedre kunne bistå med mobilisering i tariff- og politiske saker, skolering-og rekrutteringsarbeid, service og organisasjonsutbygging for alle LOs forbudsområder.

Begrunnelse:

Betydningen av aktive lokalorganisasjoner må holdes frem som en viktig kraft. LO i Oslo var en viktig og aktiv medspiller i de gjennomførte streikene i Hotell- og restaurant og Lokmann i 2016 og i Havnekonflikten.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9426
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Styrking av LOs Lokalorganisasjoner

Det bør opprettes lokale kontaktpersoner i de forbundene som har store regionale avdelinger.

Begrunnelse:

Fagbevegelsen bygges nedenfra. det er vanskelig for de små lokale LO-avdelingene å komme i kontakt med forbund som har små klubber og enkeltmedlemmer ute i distriktene. Dette gjør det vanskelig for lokal-LO å drive koordinering av aktivitet, samt skape engasjement og tilhørighet hos enkeltmedlemmene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9427
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 582, nytt kulepunkt.

Utrede muligheten for en kollektiv pensjonsforsikring/sparing gjennom LO-medlemskapet.

Begrunnelse:

Vi har gjennom mange lønnsoppgjør brukt tid på å styrke våre pensjonsrettigheter som vanlige lønsmottagere.

Det er dessverre et faktum at dagens offentlige pensjonsordning ikke kommer til å bestå. Vi har allerede store utfordringer med å beholde pensjonsavtalene gjennom egen bedrift og dermed må vanlige lønsmottagere i dag kjøpe egen pensjonsforsikring/sparing ved siden av. Dette kan by på store utfordringer for ansatte i lavtlønnsgruppene.

Ansatte som allerede sliter økonomisk har ikke noe til overs til sparing til fremtidig pensjon. Solidariteten som står sterkt i LO-familien kan da utgjøre forskjell for å hjelpe disse i fremtiden. Gjennom en kollektiv pensjonssparing bestående av 950 000 medlemmer kan dette utgjøre et viktig bidrag til de som ender med tilnærmet minstepensjon.

I tillegg vil dette kunne utgjøre et tungt argument for å være medlem i et LO-forbund. Det vil også utgjøre en medlemsfordel arbeidsgiver ikke vil kunne utjevne ved å gjøre gjeldende for alle gratispassasjerene der ute.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9428
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Ny tekst til kulepunkt 3 - linje 1056

Ny tekst til kulepunkt 3 - linje 1056:

LO og forbundene vil legge vekt på å vise verdien av å ha tariffavtale og en aktiv klubb på arbeidsplassen både ovenfor nåværende og potensielle medlemmer. LO vil videreutvikle LO-favør-tilbudet sånn at det kan bidra til rekruttering og å gi forbundene lojale medlemmer.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9429
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1058 Nytt punkt

Rette fokus inn mot arbeidstakere med høyere utdanning og synliggjøre at medlemskap i LO er det beste for disse gruppene

Begrunnelse:

Flere tar høyere utdanning og disse er en stor gruppe i LO.

Det må være like attraktivt å være organisert i LO forbud som i profesjonforbund utenfor LO.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9430
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Endre tekst i innledning - linje 1022

Dette forslaget hører til selve innledningen i avsnittet "Å organisere og mobilisere" og ikke til underpunktet "Aktive tillitsvalgte og klubber". Forslaget er lagt der siden systemet ikke åpner for forslag til innledningen.

Forslag:

Erstatte «ufaglærte, fagarbeidere og arbeidstakere med høyere utdanning» med «Alle arbeidstakere»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9431
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1026, tillegg:

og blant arbeidstakere med høyere utdanning.

Begrunnelse:

Andelen yrkesaktive med høyere utdanning er økende og LO møter sterkere konkurranse fra andre hovedsammenslutninger blant disse. Om LO vil beholde sin posisjon og innflytelse på fordelingspolitikken, må vi øke vår relative andel i denne gruppen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9432
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 1022

Arbeidstakere uten formell kompetanse, fagarbeidere, og arbeidstakere med høyere utdanning.....

Begrunnelse:

Arbeidstakere uten formell kompetanse er en bedre formulering enn ufaglærte.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9433
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linje 1027

Nytt avsnitt fra linje 1027:

Kapasiteten i LO må styrkes med kompetanse på områder som er viktig for offentlig sektor. Kunnskap om velferdsstatsutvikling, offentlig tjenesteutvikling, økonomi og budsjettprosesser, privatisering, de private aktørers økonomi/organisering og kunnskap om offentlige styringsmodeller er sentrale områder. Dette skal være viktig supplement til kompetanse som ligger i forbundene og som samlet vil styrke LOs posisjon i offentlig sektor. Dette innebærer selvsagt ikke at offentlig sektors problemstillinger er noe som skal være på siden av LOs arbeid for øvrig, eller at kompetansen som bygges opp ikke skal kunne benyttes av alle LO forbund, men det vil styrke forutsetningene for å integrere offentlig sektors problemstillinger bedre i det overordnede arbeid. Dersom LO skal opprettholde og styrke sin posisjon blant hovedorganisasjonene, må LO i langt større grad rekruttere arbeidstakere med høyere utdanning. LO må, derfor styrke sin egen kompetanse og i tett samarbeid med de aktuelle forbundene, utvikle en strategi for å realisere denne ambisjonen.

Begrunnelse:

LO må opprettholde og styrke sin posisjon blant hovedorganisasjonene slik at LO blir den førende hovedorganisasjonen.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9434
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1058

Linje 1058, nytt prikkpunkt:

-sammen med forbundene utvikle en forpliktende strategi for å rekruttere arbeidstakere i bransjer og yrkesgrupper med svak organisasjonsgrad, samt i bransjer og yrkesgrupper der LO-organiserte er i mindretall.

Begrunnelse:

LO må opprettholde og styrke sin posisjon blant hovedorganisasjonene slik at LO blir den førende hovedorganisasjonen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9435
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1038-1039, endring:

Erstatt første setning med: "Læring og kunnskapsoverføring skjer i stor grad i forbundene og lokalt på den enkelte arbeidsplass. Fellesskoleringen er et viktig supplement til dette."

Begrunnelse:

Fellesskoleringen er viktig, men vi må anerkjenne at hoveddelen av (grunn-)skoleringen skjer i forbundene og på den enkelte arbeidsplass. Dette må gjenspeiles i programmet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9436
Forslagsstiller: Telemark

Tillegg linje 1036, tillitsvalgtopplæring

Legge til følgende etter setningen som slutter i linje 1036: LO vil også arbeide for at tillitsvalgte får større forståelse mellom historien som har vært og nåtiden. Dette må gjøres gjennom økt fokus på ideologi og historie i tillitsvalgts skoleringen i alle forbund.

Begrunnelse:

Det er nødvendig med et økt fokus på historie og ideologi i tillitsvalgtopplæringen. Lov og avtaleverk, LOs politikk, LOs historie og et godt fagligpolitisk samarbeid henger sammen med historien og ideologien vår.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9437
Forslagsstiller: Fagforbundet

Ny linje 1037.

LO vil arbeide for at tillitsvalgte får en større forståelse for arbeiderbevegelsens ideologi og historie. Dette er et viktig verktøy i deres arbeid.

Begrunnelse:

Det er nødvendig med et økt fokus på historie og ideologi i tillitsvalgtopplæringen. Lov og avtaleverk, LOs politikk, LOs historie og et godt fagligpolitisk samarbeid henger sammen med historien og ideologien vår.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9438
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tillegg til første avsnitt

Linje 1043, ny setning: "Felleskursene i regi av AOF gjøres billigere."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9439
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1043 Tillegg

Ny setning: "Felleskursene skal ikke være dyrere for forbundene enn kurs i egen regi."

Begrunnelse:

Dagens kurs er mye dyrere enn å kjøre kurs i egen regi. Mange forbund velger derfor bort felleskursene. Resultatet er at LO-fellesskapet svekkes. Vi ønsker å styrke det.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9440
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1043

Linje 1043, ny setning: "Felleskursene skal ikke være dyrere for forbundene enn kurs i egen regi."

Begrunnelse:

Dagens kurs er mye dyrere enn å kjøre kurs i egen regi. Mange forbund velger derfor bort felleskursene. Resultatet er at LO-fellesskapet svekkes. Vi ønsker å styrke det.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9441
Forslagsstiller: Telemark

Skolering endringer linje 1053

Linje 1053 - endring av punkt/tilføyelse:skoleringen, med særlig fokus på LO-skolen, annen Toppskolering og internasjonale kurs.

Begrunnelse:

Det er viktig med felles kurs/skolering på tvers av forbunda for å skape samhold og felles forståelse.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9442
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

- Styrke skoleringen i internasjonale spørsmål slik at tillitsvalgte til enhver tid er oppdatert

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9443
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Nytt kulepunkt linje 1058

Nytt kulepunkt linje 1058:

- Øke kvinne­del­tagelse i LO og forbundene

Begrunnelse:

Økt kvinne­del­tagelse i LO og i fagbevegelsen for øvrig forutsetter gode rammebetingelser som legger til rette for kvinners deltagelse. Det krever et særlig kvinnepolitisk fokus og perspektiv.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9444
Forslagsstiller: Akershus

Side 34, Linje 1031

Andre avsnitt siste linje:

....Bytt ut “viktigste medlemsfordel” med “styrke”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9445
Forslagsstiller: Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

Linje 582, nytt kulepunkt:

- Nedsette en arbeidsgruppe som skal fremlegge for sekretariatet et forslag til hvordan en fastere felles organisering på arbeidsssteder med flere tariffavtaler – «servicearenaer» som kjøpesentre, flyplasser osv., og at sekretariatets behandling følges opp med nødvendige skritt overfor motparter, forbund og andre instanser.

Begrunnelse:

Den såkalte fleksibiliseringen av arbeidslivet med bl.a. utsetting av oppgaver til ulike arbeidsgivere, har gitt oss en rekke arbeidsplasser med bedrifter fra ulike bransjer. Særlig er dette framtreddende i servicesektoren, på f.eks. kjøpesentre og flyplasser. På slike arbeidsplasser kan det være mange tariffavtaler, men organisasjonsaktiviteten er varierende og mange steder står tillitsvalgte svakt. Samlet sett svekker dette fagbevegelsen.

Fellesskapet mellom fagorganiserte på denne typen arbeidsplasser må styrkes, og det må gis innhold i form av fellesmøter for medlemmer, felles verving, koordinering mellom tillitsvalgte, kursvirksomhet, grunnlag for samarbeid mot forretningsstedets eier om medlemssaker (kjøpesentereier, flyplasseier osv.). Rammer for samarbeidet kan trekkes opp i lov,- eller avtaleverk, men det må også være aktiv tilslutning fra berørte forbund. Hvilke løsninger som skal danne grunnlag for den framtidige organisatoriske veksten på slike arbeidsssteder må avklares. For eksempel kan teksten inneholde bestemmelser om samordning av tillitsvalgte eller informasjon og drøfting etter AML kap. 8.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer 9446
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Skolebesøk

Nytt avsnitt L1075:

Av samme grunn er det viktig å organisere studenter. For flere enn før er høgskole og universitet en forlenging av den videregående skolen, men vi må nå ut også til disse framtidige arbeidstakere.

Begrunnelse:

For å organisere studenter må studieplassen besøkes. Når disse er ferdige med studiene og har kommet seg ut i arbeidslivet, er de ofte allerede organisert via andre organisasjoners studentorganisasjoner på studieplassen

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9447
Forslagsstiller: Nordland

Universiteter og høyskoler

Linje 1047: Føye til universitet og høyskoler. ny setning blir da: En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er skolebesøk på videregående skoler, universitet og høyskoler.

Begrunnelse:

Det er viktig å være tilstede på universiteter og høyskoler for å rekruttere studenter. I kulepunkt 2 står det at det skal drives oppsøkende virksomhet blant studenter. Derfor er det viktig å ha det med i innledende tekst.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9448
Forslagsstiller: Fagforbundet

Føye til universitet og høyskoler på linje 1074.

En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er skolebesøk på videregående skoler, universitet og høyskoler.

Begrunnelse:

Oppsøkende virksomhet av studenter innebærer også skolebesøk på høyskoler og universiteter. Det må gjenspeiles i teksten på linje 1047.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9449
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1075, tillegg:

Arbeidstakere med høyere utdanning har høyere organisasjonsgrad enn arbeidslivet forøvrig, og mange studenter organiserer seg allerede i studietiden. LO og forbundene må derfor være aktivt tilstede på universiteter og høyskoler.

Begrunnelse:

Delkapittelet skal omhandle studenter, men omtaler ikke studentarbeidet spesifikt. LO taper medlemmer på studiestedene til fordel for de andre arbeidstakerorganisasjonene. Det er viktig å være tilstede slik at LO blir det naturlige valget for studenter. Studenttilbudet må videreutvikles for å sikre vår relevans for dagens studenter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9450
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1079 Endring

Endres til:

Drive oppsøkende virksomhet blant elever og studenter og legge til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO, LOs forbund, opplæringsinstitusjoner og studentorganisasjonene.

Begrunnelse:

Oppsøkende virksomhet er vel så viktig i grunnskole og videregående skole for å sikre medlemskap blant fremtidige arbeidstakere

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9451

Forslagsstiller: Norsk Post og Kommunikasjonsforbund (Postkom)

Oppsøkende arbeid blant lærlinger og fagskoleelever

Linje 1078:

Endre kulepunktet til:

- Drive oppsøkende virksomhet blant lærlinger og fagskoleelever og legge til rette for samarbeid og felles aktivitet mellom LO og LOs forbund.

Begrunnelse:

De årene jeg har sittet i LOs sentrale ungdomsutvalg har fokuset i stadig større grad flyttet seg over til studenter og høyere utdanning. Dette er selvfølgelig også veldig viktig, derfor har jeg ikke rørt punktet om studentene, men arbeidet opp mot yrkesfag må styrkes og få økt fokus.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9452

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Tillegg til tekst - linje 1073

En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er skolebesøk.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9453

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Tillegg kulepkt.1 linje 1078

- Samarbeide med forbundene om rekruttering av lærlinger.

Endres til:

- Samarbeide med forbundene om rekruttering av lærlinger og styrke lærlingenes rettigheter.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9454

Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1085 Nytt kulepunkt

Linje 1085 Nytt kulepunkt:

- Komme tidligere inn i skolen med informasjon om yrkesfag for å øke ungdommens kjennskap til utdanningsmuligheter innenfor yrkesfagene.

Begrunnelse:

Informasjon om yrkesfag i grunnskolen er veldig viktig for å bedre rekrutteringen til yrkesfagene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9455

Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Ny tekst i linje 1073 - 1075

Ny tekst i linje 1073 - 1075:

Tidlig bevisstgjøring av skoleelever, lærlinger og studenter gjennom LOs ungdomsarbeid er avgjørende for å sikre rekruttering av morgendagens arbeidstakere. En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er å heve statusen på yrkesfagene og arbeidet blant lærlinger. LO vil derfor arrangere årlige lærlingpatruljer og være aktiv i sin informasjon rettet mot yrkesfagsklassene. LO må arbeide aktivt for at kunnskap om fagbevegelsen, trepartssamarbeidet og den norske modellen får en større plass i læreplaner både i skolen og innenfor høyere utdanning.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9456

Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Endre kulepunktet på linje 1079

Endre kulepunktet på linje 1079:

- Drive oppsøkende virksomhet blant elever, studenter og lærlinger, og legge til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO, LOs forbund og elev- og studentorganisasjonene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9457

Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 1074, tillegg:

ungdoms- og videregående skoler. Dette er i mange tilfeller det eneste møtet med

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9458
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 1087 Ny mellomoverskrift og avsnitt

Linje 1087 Ny mellomoverskrift og avsnitt:

Arbeidstakere med høyere utdanning (ny mellomoverskrift 6.3)

Arbeidstakere med høyskole og universitetsutdanning er en stor og voksende gruppe i norsk arbeidsliv. Gruppen anslås å vokse med 400 000 personer fra 2004 til 2025. Uten et solid grep om denne arbeidstakergruppa risikerer LO å miste sin posisjon som den overlegent største hovedsammenslutningen i Norge.

Organisasjonsgraden er høyere for denne gruppa, og mange organiserer seg første gang i studietiden. LO har fortsatt betydelige utfordringer og oppgaver når det gjelder å framstå som den beste og mest naturlige arbeidstakerorganisasjonen for disse arbeidstakerne.

LO vil:

- Arbeide for å synliggjøre LO som en arbeidstakerorganisasjon også for arbeidstakere med høyere utdanning
- I samarbeid med forbundene være aktive og synlige overfor studentene på høyskoler og universiteter

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9459
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1076, nytt avsnitt

Unge arbeidstakere har særskilte utfordringer i møtet med arbeidslivet. Det er viktig at unge får reell innflytelse i LO og forbundene.

Begrunnelse:

Ungdomsledigheten i Norge er økende og unge arbeidstakere er overrepresentert blant midlertidig ansatte. Unge kommer senere inn, og har ofte løsere tilknytning i arbeidslivet. Dette får store konsekvenser for unges mulighet til å etablere seg og pensjonsoppsparing. Det er viktig at unge blir inkludert og hørt i prosesser som omhandler deres fremtid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9460
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Studentutvalg i LO

Det opprettes eget studentutvalg sentralt i LO

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9461
Forslagsstiller: Telemark

Nytt kulepunkt etter LO vil

Legge til et nytt kulepunkt etter LO vil:

- LO vil sørge for at studentmedlemmer med et arbeidsforhold får hjelp fra riktig LO forbund, uavhengig av hvilket LO forbund medlemmet er organisert i.

Begrunnelse:

Tidligere var det slik at dersom man f.eks. var sykepleierstudent og medlem i Fagforbundet, men hadde et arbeidsforhold som ikke Fagforbundet hadde organisasjonsretten på, ville man fått hjelp av det forbundet som hadde organisasjonsretten på den arbeidsplassen. Dette sikret medlemmet ivaretagelse både yrkesfaglig opp mot studiene, men også opp mot arbeidsforholdet. Dette var en styrke og et viktig rekrutteringstilbud for å få studenter til å velge LO fremfor andre hovedorganisasjoner. Slik det er nå, risikerer vi at Fagforbundet f.eks. må inn å veilede/bistå et medlem innenfor hotell og restaurant o.l., men også motsatt. Dette er ikke hensiktsmessig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9462
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1068, tillegg:

Sommerpatruljen sikrer unge arbeidstakeres interesser og synliggjør betydningen LO og LOs arbeid for et trygt og godt arbeidsliv. Deltakelse i sommerpatruljen gir også viktig skoloring og kunnskap til framtidige tillitsvalgte.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9463
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 1068 og 1069.

Forbundene har et særlig ansvar for å prioritere ressurser, slik at patruljen sikres bred og solid deltakelse. Setningen erstattes med ny setning: LO og forbundene har ansvar for å prioritere ressurser, slik at patruljen sikres bred og solid deltakelse.

Begrunnelse:

Dette ansvarliggjør også LO i forhold til å prioritere ressurser til sommerpatruljen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9464
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Ungdomsarbeid som eget kapittel

Send inn organisasjonsprogrammets ordlyd om ungdomsarbeid både til punkt 5 og punkt 8 på dagsorden. Foreslå at alle punkter om ungdomsarbeidet sendes til et nytt og eget kapittel åtte.

Begrunnelse:

Ungdomsarbeidet er et bredt og viktig tema.
Mer oversiktlig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9465
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Eget kapittel 8: Å tenke fremover

LO må være den naturlige arbeidstakerorganisasjonen for alle unge på vei inn i arbeidslivet. LOs ungdomsarbeid har som hovedformål å ivareta unge medlemmers interesser i arbeidslivet ved å løfte saker som bidrar til bedre vilkår for ungdom, og ved å gjennomføre tiltak som rekrutterer og skolerer ungdom til å ta verv i fagbevegelsen.

LOs sommerpatrulje er LO og forbundenes årlige profilerings- og rekrutteringsaksjon. Patruljen er samtidig en viktig skoleringsarena for unge fagorganiserte og framtidige tillitsvalgte. Formålet er å øke oppslutningen om fagbevegelsen blant ungdom og bidra til at ungdom får en positiv opplevelse av arbeidslivet og kunnskap om av arbeidslivets regler. Det oppdages stadig lovbrudd hos mange arbeidsgivere. LOs sommerpatrulje har en viktig rolle å spille for å ivareta unge arbeidstakers interesser. LO vil videreutvikle profilerings- og rekrutteringspotensialet til Sommerpatruljen. LOs sommerpatrulje er helt sentral i LOs arbeid overfor unge arbeidstakere og forbundene har et særlig ansvar for å prioritere ressurser slik at patruljen sikres bred og solid deltakelse.

Hovedavtalen LO – NHO åpner for at det kan velges ungdomstillitsvalgte på arbeidsplassene. Dette bidrar til vitalisering av det lokale tillitsvalgtarbeidet og er kilde til framtidig rekruttering av tillitsvalgte til andre oppgaver i organisasjonen. Det er viktig at både rekrutteringen til ungdomstillitsvalgtrollen og oppfølging og skoling av de ungdomstillitsvalgte, prioriteres av forbundene. LO og forbundene vil derfor jobbe for at ungdomstillitsvalgte får plass i alle hovedavtaler LO er part i.

Et av hovedformålene med ungdomsarbeid er å skolere de kommende generasjoner i fagforeningsarbeid. Dette slik at det alltid vil være dyktige og kompetente mennesker som står parat til å bære vår felles fane videre. Å utvikle ungdomsarbeidet vil derfor være å utvikle organisasjonen. LO vil fortsette å legge til rette for et nyskapende arbeid som vil generere vekst i hele bevegelsen.

Dagens unge arbeidstakere møter andre utfordringer enn tidligere generasjoner før oss. Arbeidsmarkedet blir stadig trangere og vi ser at de unge er de første som skvises ut. Den løse tilknytningen til arbeidslivet påvirker de unges muligheter til å etablere seg og for å skape seg en stabil fremtid. Muligheten til å kjøpe bolig blant unge og utvikle sin egen kapitalbase er i dag i større grad avhengig av foreldrenes formue enn den tidligere har vært. Dette fører til at ulikhetene i samfunnet øker og bygger oppunder et klasseskille i Norge som LO ikke kan stå for.

Lærlinger

Lærlingene er framtidens fagarbeidere. Det er til en hver tid ca. 35 000 lærlinger i arbeidslivet innenfor ca. 220 fag og yrker. Det er viktig å skape forståelse for at

læringer er en del av det ordinære arbeidslivet og har behov for beskyttelse og det sosiale fellesskap medlemskapet gir. Både skoleinformasjon, lærlingpatruljer, kurs og konferanser gjennomføres i mange fylker. LO vil legge tilrette for satsning på rekruttering av læringer. Det skal videreutvikles informasjonsmateriell rettet mot både læringer og tillitsvalgte med informasjon om fagopplæring og viktigheten av å rekruttere læringer.

Elever

En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er skolebesøk på videregående skoler, hvor ungdom blir kjent med fagbevegelsens rolle og oppgaver. Dette kan i mange tilfelle være det eneste møte med fagbevegelsen som elever får i sin skoletid. Skolebesøk bidrar til økt rekruttering av framtidige læringer og ordinære medlemmer. LO og forbundene samarbeider lokalt om gjennomføring av besøk på videregående skoler.

Studenter

Formålet med LOs student- og elevmedlemskap er å gi faglig bistand når de er i deltidsarbeid, og å skape en tilhørighet til forbundet deres utdanning er rettet mot. Samtidig skal medlemskapet tilrettelegge for faglig skolering, slik at LO og forbundene kan rekruttere dyktige tillitsvalgte.

Søkerandelen til lengere utdanning økte med 6.6 prosent mellom 2011 og 2012, og $\frac{3}{4}$ av arbeidstakere med lengere utdanning valgte sin arbeidstakerorganisasjon i studietiden¹⁹. Studenter har ofte flere jobber samtidig, og mange arbeidsplasser er uten tillitsvalgte eller klubb. Samtidig er de den gruppen som oftest får jobb gjennom vikarbyrå²⁰. Disse forholdene sett i sammenheng med at studenter selv, vurderer terskelen for organisering som høy i sin deltidsjobb²¹, gjør rekrutteringsarbeidet krevende for forbundene og LO. Dette tilsier en strategi der vi oppsøker utdanningsinstitusjonene, og arbeider solidarisk med rekruttering. LOs studentservice på fagskoler, høyskoler og universiteter gjør det mulig å samkjøre forbundenes aktiviteter. Både rekruttering, medlemsservice og informasjon må gjenspeile hovedårsakene til hvorfor studenter organiserer seg.

Satsningen mot lengere utdanning bør reflekteres i den generelle tillitsvalgt skoleringen, og LOs og forbundenes ansatte bør ha gode kunnskaper om medlemskapets funksjon og innhold. For de forbundene som har en egen studentorganisering, er det naturlig at denne profileres gjennom studentmedlemskapet og LOs aktivitet.

LO skal i den neste kongressperioden fortsette å være en tydelig politisk aktør i samfunnsdebatten, hvor studenters generelle livssituasjon og faglige utfordringer skal være sentrale. Å bygge videre på den troverdigheten LO har opparbeidet seg blant organiserte, så vel som potensielle studentmedlemmer²² er viktig. LO vil derfor tilrettelegge for møteplasser hvor man setter studentpolitikk på dagsorden, for eksempel LOs studentpolitiske konferanse. Samtidig må det legges til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO og forbundene og studentorganisasjoner som Norsk Studentorganisasjon (NSO), Association of Norwegian Students Abroad (ANSA) og Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF)

LO vil:

- Samarbeide med forbundene om rekruttering av læringer.
- Drive oppsøkende virksomhet blant studenter, og legge til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO, LOs forbund og student-organisasjonene.
- Videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske samarbeidet med Norsk Folkehjelp og AUF, med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk.
- LO skal jobbe for at arbeiderhistorien, rettigheter og plikter blir en del av samfunnsfag skoleringen på videregående

Løsere tilknytning til arbeidslivet

Statistikken viser at det er flest unge som står utenfor arbeidslivet og forskningen viser at jo lenger du står utenfor, jo vanskeligere er det å komme inn. I tillegg er unge i større grad utsatt for midlertidige stillinger og deltidsstillinger. Arbeidsmarkedet er i stadig utvikling og i det siste har vi sett nye måter å organisere arbeidslivet på enn før. Delingsøkonomien og tilbud av tjenester tilgjengelig via mobilapplikasjoner er eksempler på dette.

LO vil:

- Arbeide for at normen skal være faste og hele stillinger også blant unge
- Sørge for at de som jobber innenfor det uregulerte arbeidsmarkedet blir innlemmet i det organiserte arbeidslivet.
- Følge arbeidslivets utvikling, men ikke på bekostning av arbeidstakernes rettigheter i arbeidslivet.

Etablering

Usikkerheten i tilknytningen til arbeidslivet fører til at mange utsetter å etablere familie og ikke har råd til å investere i egen bolig. Boligmarkedet i de store byene, særlig Oslo, er preget av spekulanter og investorer og stenger dermed ungdommen ute når de skal etablere seg ved kjøp av bolig. Stadig flere unge er avhengig av sine foreldre for å kunne komme seg inn på boligmarkedet. Dette skaper en usunn avhengighet av foreldrenes kapital. Unge har dermed ikke samme mulighet til å bygge opp egen kapitalbase som tidligere generasjoner har gjort.

LO vil:

- At unge skal ha muligheten til å etablere seg og bygge opp sin egen kapitalbase
- Ha et mer regulert boligmarked

Samarbeid med arbeiderbevegelsens ungdomsorganisasjoner

LOs ungdomsarbeid har tradisjonelt omfattet deltakelse på leirer, skoleringer og andre arrangementer i arbeiderbevegelsen. På denne måten bidrar en til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk. LOs ungdomsarbeid vil i kongressperioden jobbe for et mer systematisk samarbeid med Norsk Folkehjelp, Framfylkingen, AOF, AUF, SU, RU, senterungdommen, Arbeiderbevegelsens Folkehøyskole, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek og FAFO for å styrke arbeiderbevegelsens ungdomsarbeid.

Begrunnelse:

Ungdom er ikke godt nok ivaretatt i handlingsprogrammet, så vi ønsker et eget kapittel 8: "Å tenke fremover".

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9466

Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Helt nytt kapittel 8 - linje 1248

8. Å tenke fremover

LO må være den naturlige arbeidstakerorganisasjonen for alle unge på vei inn i arbeidslivet. LOs ungdomsarbeid har som hovedformål å ivareta unge medlemmers interesser i arbeidslivet ved å løfte saker som bidrar til bedre vilkår for ungdom, og ved å gjennomføre tiltak som rekrutterer og skolerer ungdom til å ta verv i fagbevegelsen. LOs sommerpatrulje er LO og forbundenes årlige profilerings- og rekrutteringsaksjon. Patruljen er samtidig en viktig skoleringsarena for unge fagorganiserte og framtidige tillitsvalgte. Formålet er å øke oppslutningen om fagbevegelsen blant ungdom og bidra til at ungdom får en positiv opplevelse av arbeidslivet og kunnskap om arbeidslivets

regler. Det oppdages stadig lovbrudd hos mange arbeidsgivere. LOs sommerpatrulje har en viktig rolle å spille for å ivareta unge arbeidstakers interesser. LO vil videreutvikle profilerings- og rekrutteringspotensialet til Sommerpatruljen. LOs sommerpatrulje er helt sentral i LOs arbeid overfor unge arbeidstakere og forbundene har et særlig ansvar for å prioritere ressurser slik at patruljen sikres bred og solid deltakelse.

Hovedavtalen LO – NHO åpner for at det kan velges ungdomstillitsvalgte på arbeidsplassene. Dette bidrar til vitalisering av det lokale tillitsvalgtarbeidet og er kilde til framtidig rekruttering av tillitsvalgte til andre oppgaver i organisasjonen. Det er viktig at både rekrutteringen til ungdomstillitsvalgtrollen og oppfølging og skolering av de ungdomstillitsvalgte, prioriteres av forbundene. LO og forbundene vil derfor jobbe for at ungdomstillitsvalgte får plass i alle hovedavtaler LO er part i.

Et av hovedformålene med ungdomsarbeid er å skolere de kommende generasjoner i fagforeningsarbeid. Dette slik at det alltid vil være dyktige og kompetente mennesker som står parat til å bære vår felles fane videre. Å utvikle ungdomsarbeidet vil derfor være å utvikle organisasjonen. LO vil fortsette å legge til rette for et nyskapende arbeid som vil generere vekst i hele bevegelsen.

Dagens unge arbeidstakere møter andre utfordringer enn tidligere generasjoner før oss. Arbeidsmarkedet blir stadig trangere og vi ser at de unge er de første som skvises ut. Den løse tilknytningen til arbeidslivet påvirker de unges muligheter til å etablere seg og for å skape seg en stabil fremtid. Muligheten til å kjøpe bolig blant unge og utvikle sin egen kapitalbase er i dag i større grad avhengig av foreldrenes formue enn den tidligere har vært. Dette fører til at ulikhetene i samfunnet øker og bygger oppunder et klasseskille i Norge som LO ikke kan stå for.

Lærlinger

Lærlingene er framtidens fagarbeidere. Det er til en hver tid ca. 35 000 lærlinger i arbeidslivet innenfor ca. 220 fag og yrker. Det er viktig å skape forståelse for at lærlinger er en del av det ordinære arbeidslivet og har behov for beskyttelse og det sosiale fellesskap medlemskapet gir. Både skoleinformasjon, lærlingpatruljer, kurs og konferanser gjennomføres i mange fylker. LO vil legge tilrette for satsning på rekruttering av lærlinger. Det skal videreutvikles informasjonsmateriell rettet mot både lærlinger og tillitsvalgte med informasjon om fagopplæring og viktigheten av å rekruttere lærlinger.

Elever

En viktig aktivitet i LOs ungdomsarbeid er skolebesøk på videregående skoler, hvor ungdom blir kjent med fagbevegelsens rolle og oppgaver. Dette kan i mange tilfelle være det eneste møte med fagbevegelsen som elever får i sin skoletid. Skolebesøk bidrar til økt rekruttering av framtidige lærlinger og ordinære medlemmer. LO og forbundene samarbeider lokalt om gjennomføring av besøk på videregående skoler.

Studenter

Formålet med LOs student- og elevmedlemskap er å gi faglig bistand når de er i deltidsarbeid, og å skape en tilhørighet til forbundet deres utdanning er rettet mot. Samtidig skal medlemskapet tilrettelegge for faglig skolering, slik at LO og forbundene kan rekruttere dyktige tillitsvalgte.

Søkerandelen til lengere utdanning økte med 6,6 prosent mellom 2011 og 2012, og $\frac{3}{4}$ av arbeidstakere med lengere utdanning valgte sin arbeidstakerorganisasjon i studietiden. Studenter har ofte flere jobber samtidig, og mange arbeidsplasser er uten tillitsvalgte eller klubb. Samtidig er de den gruppen som oftest får jobb gjennom vikarbyrå. Disse forholdene sett i sammenheng med at studenter selv, vurderer terskelen for organisering som høy i sin deltidsjobb, gjør rekrutteringsarbeidet krevende for forbundene og LO.

Dette tilsier en strategi der vi oppsøker utdanningsinstitusjonene, og arbeider solidarisk med rekruttering. LOs studentservice på fagskoler, høyskoler og universiteter gjør det mulig å samkjøre forbundenes aktiviteter. Både rekruttering, medlemsservice og informasjon må gjenspeile hovedårsakene til hvorfor studenter organiserer seg.

Satsningen mot lengere utdanning bør reflekteres i den generelle tillitsvalgtskoleringen, og LOs og forbundenes ansatte bør ha gode kunnskaper om medlemskapets funksjon og innhold. For de forbundene som har en egen studentorganisering, er det naturlig at denne profileres gjennom studentmedlemskapet og LOs aktivitet.

LO skal i den neste kongressperioden fortsette å være en tydelig politisk aktør i samfunnsdebatten, hvor studenters generelle livssituasjon og faglige utfordringer skal være sentrale. Å bygge videre på den troverdigheten LO har opparbeidet seg blant organiserte, så vel som potensielle studentmedlemmer er viktig. LO vil derfor tilrettelegge for møteplasser hvor man setter studentpolitikk på dagsorden, for eksempel LOs studentpolitiske konferanse. Samtidig må det legges til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO og forbundene og studentorganisasjoner som Norsk Studentorganisasjon (NSO), Association of Norwegian Students Abroad (ANSA) og Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF)

LO vil:

- Samarbeide med forbundene om rekruttering av lærlinger.
- Drive oppsøkende virksomhet blant studenter, og legge til rette for samarbeid og felles aktiviteter mellom LO, LOs forbund og student-organisasjonene.
- Videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske samarbeidet med Norsk Folkehjelp og AUF, med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk.
- LO skal jobbe for at arbeiderhistorien, rettigheter og plikter blir en del av samfunnsfag skoleringen på videregående

Løsere tilknytning til arbeidslivet

Statistikken viser at det er flest unge som står utenfor arbeidslivet og forskningen viser at jo lenger du står utenfor, jo vanskeligere er det å komme inn. I tillegg er unge i større grad utsatt for midlertidige stillinger og deltidsstillinger. Arbeidsmarkedet er i stadig utvikling og i det siste har vi sett nye måter å organisere arbeidslivet på enn før. Delingsøkonomien og tilbud av tjenester tilgjengelig via mobilapplikasjoner er eksempler på dette.

LO vil:

- Arbeide for at normen skal være faste og hele stillinger også blant unge
- Sørge for at de som jobber innenfor det uregulerte arbeidsmarkedet blir innlemmet i det organiserte arbeidslivet.
- Følge arbeidslivets utvikling, men ikke på bekostning av arbeidstakernes rettigheter i arbeidslivet.

Etablering

Usikkerheten i tilknytningen til arbeidslivet fører til at mange utsetter å etablere familie og ikke har råd til å investere i egen bolig. Boligmarkedet i de store byene, særlig Oslo, er preget av spekulanter og investorer og stenger dermed ungdommen ute når de skal etablere seg ved kjøp av bolig. Stadig flere unge er avhengig av sine foreldre for å kunne komme seg inn på boligmarkedet. Dette skaper en usunn avhengighet av foreldrenes kapital. Unge har dermed ikke samme mulighet til å bygge opp egen kapitalbase som tidligere generasjoner har gjort.

LO vil:

- At unge skal ha muligheten til å etablere seg og bygge opp sin egen kapitalbase
- Ha et mer regulert boligmarked

Samarbeid med arbeiderbevegelsens ungdomsorganisasjoner
LOs ungdomsarbeid har tradisjonelt omfattet deltakelse på leirer, skoleringer og andre arrangementer i arbeiderbevegelsen. På denne måten bidrar en til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk. LOs ungdomsarbeid vil i kongressperioden jobbe for et mer systematisk samarbeid med Norsk Folkehjelp, Framfylkingen, AOF, AUF, SU, RU, senterungdommen, Arbeiderbevegelsens Folkehøyskole, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek og FAFO for å styrke arbeiderbevegelsens ungdomsarbeid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9467
Forslagsstiller: Aust-Agder

Forstsette setning i kulepunktet

«Samtidig må samarbeidet med andre ungdomsorganisasjoner i politiske partier på venstresiden styrkes.»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9468
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endringer i tredje kulepunkt

Linje 1083, Folkehjelp og relevante ungdomsorganisasjoner, med tanke på

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9469
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1082 - 1084 Endring

Linje 1082 til 1084 erstattes med:

Videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske samarbeidet med Norsk Folkehjelp, Framfylkingen, AUF og andre barne- og ungdomsorganisasjoner, med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk.

Begrunnelse:

Jo flere som er med på å "utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk", jo bedre. Vi kan for eksempel nevne Framfylkingen som en aktuell organisasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9470
Forslagsstiller: LO-Oslo

Line 1082 Endre kulepunkt

Linje 1082 Endre kulepunkt: stryke «AUF» og erstatte med «aktuelle ungdomspartier».

Begrunnelse:

Aktive ungdommer i mange ungdomspartier kan bidra positivt til dette.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9471
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1083, endring:

“AUF” erstattes av: “aktuelle partipolitiske ungdomsorganisasjoner.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9472
Forslagsstiller: Sogn og Fjordane

Endring av tekst linje 1082

Endre tekst til:

Videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske samarbeidet med Norsk Folkehjelp, AUF og andre ungdomspartier med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk

Begrunnelse:

LO bør videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske arbeidet med alle aktuelle ungdomspartier

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9473
Forslagsstiller: Hedmark

Samarbeidspartnere

Kulepunkt på linje 1082 endres til:

- Videreutvikle og forsterke det fagligpolitiske samarbeidet med Norsk folkehjelp, AOF, Arbeiderbevegelsens folkehøyskole, Framfylkingen, AUF, AP, og andre som kan hjelpe oss og vinne våre saker. Med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk.

Begrunnelse:

Vi samarbeider med flere enn kun Norsk folkehjelp og AUF

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9474
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1083

Linje 1083, erstatte ”og” med et komma og tilføye ”og andre barne- og ungdomsorganisasjoner” etter ”AUF”.

Begrunnelse:

Jo flere som er med på å ”utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk”, jo bedre. Vi kan for eksempel nevne Framfylkingen.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9475
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 1082-1084 Stryk og erstatt

Linje 1082-1084 strykes og erstattes med:
Videreutvikle og forsterke samarbeidet med ulike ungdomsorganisasjoner som deler arbeiderbevegelsens verdigrunnlag

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9476
Forslagsstiller: Akershus

s. 35, linje 1083

Endre kulepunkt:

- Videreutvikle og forsterke det faglig-politiske samarbeidet med Norsk Folkehjelp og ungdomsorganisasjoner, med tanke på å styrke ungdommens bidrag til å utvikle arbeiderbevegelsens kultur og politikk.

Begrunnelse:

Ikke bare Arbeider Ungdoms Fylking som kan bidra – alle ungdomsorganisasjoner kan bidra. Ikke ekskludere, men integrere

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9477
Forslagsstiller: Akershus

Debattheftets kap. 6, linje 1060

Overskrift 6.2 endres til : Ungdom, elever, lærlinger, studenter og arbeidssøkende

Begrunnelse:

Uorganiserte arbeidssøkende må gis mulighet til å melde seg inn i LO som direkte medlem.

Medlemskapsordningene for ungdom, elever, lærlinger og studenter tilpasses til også å omfatte arbeidssøkende.

Medlemskapet overføres forbundet med organisasjonsretten når den arbeidssøkende kommer i arbeid.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9478
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1064, tillegg:
og studenter.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9479
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Studentarbeid

Endre setning L1072:

Erstatte “ungdomsarbeid” med “ungdoms- og studentarbeid

Begrunnelse:

Det er viktig å få fram at det skal også jobbes for studenter

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9480
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1110 Nytt punkt

Jobbe for at flere med en utviklingshemming skal få en ordinær arbeidsplass

Begrunnelse:

Rundt 80 % av de med en psykisk utviklingshemming får i dag uføre før de er 20 år og blir på den måten diskriminert bort fra arbeidskvalifisering. Dette er negativt i hensyn til integreringsprinsippet. Å få flere med en utviklingshemming inn i ordinært arbeid ville være tråd med IA ordningen

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9481
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1110, nytt kulepunkt:

- Jobbe for økt deltagelse i tillitsvalgtarbeid blant personer med nedsatt funksjonsevne.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9482
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 1094-1096: stryke setning og erstatte

Linje 1094-1096: stryke setningen: «Gjennom de siste tiårene har det norske samfunnet tatt store steg i retning av økt aksept for etniske, religiøse og seksuelle minoriteter»

Erstatte med: “Det norske samfunnet står overfor store utfordringer når det gjelder likeverdige muligheter for alle i arbeids- og samfunnsliv. Vi vet at etniske-, religiøse og seksuelle minoriteter og mennesker med funksjonsnedsettelse utsettes for diskriminering i Norge.”

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9483
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 1110 Nytt kulepunkt

Fra linje 1110 Nytt kulepunkt:

- Jobbe for at myndighetene gir arbeidstillatelse til papirløse immigranter som har oppholdt seg i landet fem år eller mer.

Begrunnelse:

Motvirke fattigdom og utenforskap og bedre integreringen.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9484
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 1110 Nytt kulepunkt

Fra linje 1110 Nytt kulepunkt:

- Arbeide for kunnskapsinnhenting om LHBT-personers situasjon i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Diskriminering pga. kjønnsidentitet i arbeidslivet er et skjult samfunnsproblem.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9485
Forslagsstiller: Handel og Kontor i Norge (HK)

Linje 747, nytt avsnitt: LHBT - lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

De fleste LHBT-personer i Norge kan leve godt og åpent uten å bli utsatt for intoleranse, trakassering og diskriminering. Et mindretall har det ikke slik, og vi må bidra til å ivareta dem på en bedre måte.

Det finnes noe forskning på LHBT-personers trygghet for å være åpen på jobb, men den er dessverre lite oppdatert og treffer ikke alle deler av arbeidslivet. Vi ser derfor behovet for en større kartlegging av LHBT-personers situasjon i arbeidslivet, særlig innen privat sektor.

Alle bør ha en trygghet for å være seg selv på jobb. Temaet må derfor settes på dagsorden, blant annet med holdningsskapende arbeid på arbeidsplassene. Tillitsvalgte og verneombud må dessuten bidra med å få på plass ordninger med diskrimineringsfrie soner.

LO vil:

- Arbeide mot diskriminering, stigmatisering og intoleranse
- Arbeide mot hatvold
- Arbeide for kunnskapsinnhenting om LHBT-personers situasjon i arbeidslivet
- Arbeide for at våre tariffbundne bedrifter skal bli diskrimineringsfrie soner
- Implementere LHBT i medlemsog tillitsvalgtskoleringen
- Utfordre tillitsvalgte og verneombud til å sette temaet på dagsorden lokalt
- Arbeide for at homofile og heterofile likestilles i forhold til blodgivning

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9486
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1099, tillegg:

Et inkluderende samfunn har også et særskilt ansvar for å ivareta den samiske befolkningens språk, kultur og næringsinteresser i samfunnsutviklingen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9487
Forslagsstiller: Fagforbundet

Nytt kulepunkt på linje 1110.

- Bidra til at alle arbeidsplasser og offentlige bygninger blir rasismefrie soner

Begrunnelse:

Styrker arbeidet mot diskriminering og rasisme.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9488
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1103 Nytt avsnitt

Linje 1103 Nytt avsnitt:

“Fagbevegelsen bygger på ideen om at arbeidstakere har felles interesse av å slutte seg sammen i kamp for bedre lønns-og arbeidsbetingelser, uavhengig av andre forskjeller. Vi mener at rasisme er et politisk redskap for å ødelegge muligheten til å kjempe og vinne kampen for et solidarisk samfunn. De samme høyrekreftene som står i spissen for demontering av velferdsstaten og forringing av rettigheter for arbeidstakere, skylder på innvandring når de blir møtt med protester. Kreftene som forsøker å splitte arbeidsfolk på denne måten står i et direkte motsetningsforhold til fagbevegelsens grunnleggende ideer om solidaritet og samhold blant arbeidstakere.”

Begrunnelse:

Sette rasismen og andre angrep på faglige rettigheter og velferdsstaten i sammenheng, og vise motsetningen mellom rasister og fagbevegelsens grunnleggende ideer.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9489
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 1105 legge til

Linje 1105:

Legge til «og de aktive pliktene til likestillingsarbeid» etter ordet “diskriminering”

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9490
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1099 Nye setninger

Linje 1099 etter «...være en motvekt» sette inn:

“LO skal arbeide målrettet for å sikre at alle behandles likeverdig. Arbeidsstyrken og de tillitsvalgte bør gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Formelle og faktiske hindringer må identifiseres og fjernes. Aktivitetsplikten i diskrimineringslovgivningen, som omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering, må styrkes og gjøres bedre kjent.”

Begrunnelse:

Sikre likeverdig behandling, mangfold og bedre kjennskap til virkemidlene som finnes og styrke disse.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9491
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1099, tillegg:

LO ønsker et åpent og inkluderende samfunn, og vil bekjempe alle former for diskriminering og rasisme. LO skal arbeide målrettet for å sikre at alle behandles likeverdig. Arbeidsstyrken og de tillitsvalgte bør gjenspeile mangfoldet i befolkningen og vi må bidra aktivt til at alle behandles likeverdig. Formelle og faktiske hindringer må identifiseres og fjernes. Aktivitetsplikten i diskrimineringslovgivningen, som omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering, må styrkes og gjøres bedre kjent.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9492
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1099, endring:

Bytte ut ordet “kan” med “skal”

Begrunnelse:

Vi må være tydelig på at fagbevegelsen skal være en motvekt mot økende diskriminering, ikke at vi bare kan.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9493
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 1099.

Her skal fagbevegelsen være en motvekt.

Begrunnelse:

«Skal» er mer forpliktende enn «kan». Fagbevegelsen skal være en motvekt mot diskriminering.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9494
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1110 Nytt kulepunkt

Linje 1110 Nytt kulepunkt: "At ordningen med å innkalle minst én arbeidssøker med minoritetsbakgrunn utvides til også å gjelde statlig eide bedrifter, kommunal og privat virksomhet."

Begrunnelse:

Hindre diskriminering ved ansettelse.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9495
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1111, nytt kulepunkt:

At ordningen med å innkalle minst én arbeidssøker med minoritetsbakgrunn utvides til også å gjelde statlig heleide bedrifter og alle landets kommuner.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9496
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 1101

Innvandring og integrering: Linje 1101: Stryk setningen etter punktum, erstattes med følgende setning: I tillegg må alle ledd i forbunda arbeide systematisk for at det rekrutteres og skolerer flere tillitsvalgte med innvandrerbakgrunn. Tillitsvalgte må også få bedre kunnskap om hvordan avsløre og håndtere diskriminering på vegne av medlemmene.

Begrunnelse:

Forslaget til nytt program svekker hva vi selv bør gjøre i å rekruttere flere tillitsvalgte med innvandrerbakgrunn. Her må LO og forbunda arbeide enda bedre.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9497
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 1106.

Legge til rette for rekruttering og skoloring av medlemmer og tillitsvalgte med etnisk minoritetsbakgrunn.

Begrunnelse:

Teksten på linje 1106 endres slik at den gjenspeiler linje 1101. I tillegg er begrepet «etnisk minoritetsbakgrunn» et bedre begrep enn «innvandrer».

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9498
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Organisere personer med minoritetsbakgrunn

Linje 1023 Ny setning

Innvandrere er en viktig ressurs i arbeidslivet og det er viktig å sikre en høy organiseringsgrad blant personer med minoritetsbakgrunn.

Begrunnelse:

Større fokus på å få organisert alle.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9499
Forslagsstiller: EL og IT Forbundet (EL og IT)

Ny tekst til innledning - linje 1023

Innvandrere er en viktig ressurs i arbeidslivet og det er viktig å sikre en høy organiseringsgrad blant personer med minoritetsbakgrunn.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9500
Forslagsstiller: Norsk

Linje 1023, tillegg:

Mennesker med minoritetsbakgrunn er en viktig ressurs i arbeidslivet og det er viktig å sikre en høy organiseringsgrad også i denne gruppen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9501
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1058, nytt kulepunkt:

Arbeide for flere tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn på alle nivåer i fagbevegelsen.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9502
Forslagsstiller: Fagforbundet

Linje 1101. Forslag til ny setning.

I tillegg bør alle tillitsvalgte og verneombud få bedre kunnskap om hvordan avsløre og håndtere diskriminering på vegne av medlemmene.

Begrunnelse:

Det er viktig å synliggjøre verneombudets rolle i dette arbeidet.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9503
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Endring linje 1099 og linje 1101

Linje 1099: Stryk setning etter "motvekt".

Linje 1101: Setningen som begynner med "I tillegg bør" endres slik at setning begynner med "Alle tillitsvalgte bør få bedre kunnskap om"

Begrunnelse:

Redaksjonell endring, som gir bedre sammenheng

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9504
Forslagsstiller: Fellesorganisasjonen (FO)

Linje 1096 endre setning

Linje 1096 endre setning:

Stryke «Likevel har vi» og endre til «Vi har også»

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9505
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Endring av setning i linje 1096

Endring av setning i linje 1096:

Likevel har vi en lang vei å gå før vi har oppnådd reell likestilling både mellom kvinner og menn og mellom andre grupper. Vi er fortsatt vitne til diskriminering både ved ansettelser og i arbeidslivet generelt.

Innstilling: Ivaretatt

7. Å mestre internasjonaliseringen

Forslagsnummer: 9506
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Global Framework Agreements

(Usikker om det passer best i 7.1 eller 7.4):

LO vil jobbe for å styrke arbeidstakerrettigheter i selskaper som opererer globalt og støtte oppunder arbeidet med inngåelse av globale avtaler mellom selskapene og fagbevegelsen, såkalte Global Framework Agreements

Begrunnelse:

I disse avtalene forplikter selskapene seg til å godta faglig organisering, forbud mot barnarbeid, og at HMS og lønns- og arbeidsvilkår skal være på et forsvarlig nivå. Slike avtaler bidrar også til å styrke samarbeid mellom tillitsvalgte på tvers av landegrenser.

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9507
Forslagsstiller: Telemark

Bekjemp EUs arbeiderfiendtlige dommer

LO må styrke samarbeidet med europeisk fagbevegelse for å slå tilbake de angrepene på faglige rettigheter som EF-domstolen har gjennomført. Utstasjoneringsdirektivet må revideres slik at det gir utstasjonerte arbeidstakere samme lønns og arbeidsvilkår som arbeidstakerne i vertslandet. Ingen EU-institusjon har rett til å sette til side fagbevegelsens opparbeidede rettigheter i det enkelte medlemsland.

Begrunnelse:

Retten til å opprette og forsvare tariffavtaler er selve grunnlaget for fagbevegelsen. Det lar seg ikke forene med en domstol som forsvaret retten til å bruke lave lønninger og fleksible arbeidstidsforordninger som et konkurransefortrinn ved arbeid i andre land. De rammer fagbevegelsen må tilpasse seg blir trangere og trangere. Fagbevegelsen er vant til å arbeide innenfor rammer, men rammer som truer fagbevegelsens grunnlag kan vi aldri godta.

De siste dommene fra EF-domstolen er ikke til å leve med for fagbevegelsen. Viking Line dommen slår fast at fri etableringsrett er overordnet retten til faglig kamp for å forsvare tariffavtaler. Lavaldommen i Sverige slår fast at fri flyt av tjenester er overordnet retten til faglig kamp for å opprette tariffavtale. Den sier også at tariffavtale inngått i Litauen er likestilt med svensk tariffavtale for arbeid utført i Sverige. I tillegg slår den fast at også nivået på minstelønn for utstasjonerte arbeidstakere er det opp til EF-domstolen å vurdere. Rüffertdommen mot delstat Niedersachsen setter hele ILO-konvensjon 94 til side. Det er ikke lovlig å kreve tarifflønn ved offentlige anbud, slik Norge gjør. Det er bare lovlig dersom dette også omfatter all privat virksomhet noe som svært få tariffavtaler gjør. Luxemburg-dommen slår fast at bare rene minstebestemmelser kan allmenngjøres. Å kreve samme vilkår for midlertidig ansatte som faste ansatte er ulovlig. Den slår også fast at opphavslansprinsippet gjelder for utstasjonerte arbeidere.

LO kan ikke leve med at de grunnleggende faglige rettigheter underordnes fri flyt av tjenester og den frie etableringsretten. LO kan ikke leve med at ILO-konvensjon 94 settes til side og at nødvendige tiltak mot sosial dumping gjøres ulovlig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9508
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Ending i innledningsteksten til punkt 7

Linje 1144, tilføy ordet "markedsliberalismens" foran "økonomiske kriser..."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9509
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1144 Tilføelse - 7.0

Linje 1144, Tilføy ordet "markedsliberalismens" foran "økonomiske kriser..." slik at setningen blir:

"Konflikter, krig og markedsliberalismens økonomiske kriser har ført til"

Begrunnelse:

Viktig å peke på hvilket system som har ansvaret for de økonomiske krisene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9510
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1144

Linje 1144, tilføy ordet "markedsliberalismens" foran "økonomiske kriser..."

Begrunnelse:

Viktig å peke på hvilket system som har ansvaret for de økonomiske krisene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9511
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

Linje 1174, nytt prikkpunkt:

- At konflikter skal løses gjennom forhandlinger. Militær intervensjon skal være aller siste utvei."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9512
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1174 Nytt punkt

At konflikter skal løses gjennom forhandlinger. Militær intervensjon må være aller siste utvei.

Begrunnelse:

Viktig å presisere dette. Vi har hatt for mange eksempler på tidlig militære intervensjoner som har ført til at situasjonen er blitt verre, ikke bedre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9513

Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1174

Linje 1174, nytt prikkpunkt:

- At konflikter skal løses gjennom forhandlinger. Militær intervensjon må være aller siste utvei.

Begrunnelse:

Viktig å presisere dette. Vi har hatt for mange eksempler på tidlig militære intervensjoner som har ført til at situasjonen er blitt verre, ikke bedre.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9514

Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1174 Nytt kulepunkt

Linje 1174 Nytt kulepunkt:

- Jobbe for å få støtte til en internasjonal skatt på finanshandel.

Begrunnelse:

Et viktig redskap for å redusere muligheten for skattesvindel og -spekulasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9515

Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 1174 Nytt kulepunkt

Fra linje 1174 Nytt kulepunkt:

- At norske myndigheter snarest tar initiativ til en internasjonal konvensjon for å demme opp for den negative innvirkningen skatteparadiser har på nasjonal og internasjonal rettsorden og økonomi.

Begrunnelse:

Bekjempe skatteparadis-uvesenet.”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9516
Forslagsstiller: Hordaland

Linjenr. 1161. Demokratisering og menneskeretter

Det er difor viktig at fagrørsla går i front for å skapa alliansar for demokratisering og menneskerettar. Særleg viktig er vern av dei som kjempar for menneskerettar og retten til å organisere seg.

Begrunnelse:

Det er viktig å understreka fagrørsla si sentrale rolle som aktør i sivilsamfunnet og pådrivar for sosiale og demokratiske endringar. Diverre er det altfor mange som jobbar med demokratiseringsspørsmål som ikkje ser kor viktig fagrørsla er. Dermed blir ikkje alliansane så sterke som dei kunne ha blitt og viktige spørsmål får ikkje naudsynt merksemd. Difor er det også heilt sentralt at fagrørsla samarbeider med andre aktørar i sivilsamfunnet. Dette går også andre veien. Retten til å organisere seg er grunnleggande både for fagrørsla og for politisk arbeid. Ofte ser vi at regimer som fengslar opposisjonelle også fengslar fagforeiningskameratar – eller andre veien. Forsvar for organisasjonsfridom, der den er truga, er difor både den viktigaste demokratiske og faglege kampen.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9517
Forslagsstiller: Hordaland

Under “LO vil.”. Demokratisering og menneskeretter

Aktivt søka og stø alliansar med andre delar av sivilsamfunnet for demokratisering og vern av grunnleggande menneskerettar som retten til å organisera seg.

Begrunnelse:

Det er viktig å understreka fagrørsla si sentrale rolle som aktør i sivilsamfunnet og pådrivar for sosiale og demokratiske endringar. Diverre er det altfor mange som jobbar med demokratiseringsspørsmål som ikkje ser kor viktig fagrørsla er. Dermed blir ikkje alliansane så sterke som dei kunne ha blitt og viktige spørsmål får ikkje naudsynt merksemd. Difor er det også heilt sentralt at fagrørsla samarbeider med andre aktørar i sivilsamfunnet. Dette går også andre veien. Retten til å organisere seg er grunnleggande både for fagrørsla og for politisk arbeid. Ofte ser vi at regimer som fengslar opposisjonelle også fengslar fagforeiningskameratar – eller andre veien. Forsvar for organisasjonsfridom, der den er truga, er difor både den viktigaste demokratiske og faglege kampen.

Innstilling: Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 9518
Forslagsstiller: Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Linje 1135, stryk overskriften og erstatt med:

Internasjonale utfordringer

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9519
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 7 – Å mestre internasjonaliseringen – underkapittel Demokratibygging – side 37 – linje 1174.

Tilleggsforslag

Samarbeid med cubansk fagbevegelse

LO vil jobbe for at USAs folkerettsstridige blokade av Cuba opphører og for at Cubas suverenitet og selvbestemmelsesrett respekteres. LO vil fortsette sam-arbeidet med den cubanske fagbevegelsen Central de Trabajadores de Cuba (CTC).

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9520
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Vest-Sahara

LO vil arbeide for at det saharawiske folk skal få lov til å avgjøre sin egen framtid gjennom en folkeavstemning

Begrunnelse:

Bare gjennom en avstemning vil det bli varig og rettferdig fred i territoriet. LO vedtok på kongressen i 2013 å “be regjeringen være en pådriver” i Vest-Sahara-saken. I lys av det sterke Vest-Sahara-engasjementet i flere av forbundene, særlig blant ungdommene, virker det på sin plass at LO selv også tar en enda sterkere posisjon og grep om saken i handlingsprogrammet. Siden forrige kongress har Marokko ytterligere motarbeidet FNs innsats for avkolonisering. Marokko har utvist FN-tropper, nektet innreise for FNs spesialutsending og FNs generalsekretær samt inngått nye avtaler for plyndring av territoriets naturressurser.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9521
Forslagsstiller: Industri Energi (IE)

Israelsk petroleumsutvinning i omstridte områder

(passer ikke inn i underkapiitelinndelingen i debatteftet, men er viktig):

LO mener at Norge ikke skal bidra med petroleumsteknologi og forskningssamarbeid til Israel med tanke på petroleumsutvinning i omstridte områder

Begrunnelse:

Nylig har det blitt oppdaget betydelige olje- og gassforekomster i havet utenfor Israel. Forekomstene er av en betydelig størrelse og signaliserer en strategisk satsning for Israel i tiden framover. Israel ønsker kompetanseutvikling på petroleumsområdet og vil ha Norge med på dette arbeidet. Dersom et slikt samarbeid blir utviklet, innebærer dette at den norske regjeringen aktivt går inn på Israels side og styrker okkupantens strategiske og økonomiske posisjon på bekostning av palestinerne rettigheter.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9522
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Nytt fjerde kulepunkt

Linje 1194, nytt prikkpunkt:

- Arbeide for økonomiske sanksjoner og vurdere boikott av land som systematisk bryter menneskerettighetene.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9523
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1194 Nytt punkt

Arbeide for økonomiske sanksjoner og vurdere boikott av land som systematisk bryter menneskerettighetene.

Begrunnelse:

Når forhandlinger og diplomatisk press ikke fører fram, må vi vurdere sterkere virkemidler. Sanksjoner og boikott er neste steg. Militær intervensjon er absolutt siste utvei.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9524
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1194

Linje 1194, nytt prikkpunkt:

- Arbeide for økonomiske sanksjoner og vurdere boikott av land som systematisk bryter menneskerettighetene.

Begrunnelse:

Når forhandlinger og diplomatisk press ikke fører fram, må vi vurdere sterkere virkemidler. Sanksjoner og boikott er neste steg. Militær intervensjon er absolutt siste utvei.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9525
Forslagsstiller: Nord-Trøndelag

side 38 – linje 1194 – tilleggsforslag. Palestina.

LO vil arbeide for en internasjonal boikott av Israel. Vi må ta konsekvensen av at dialog ikke har vist som et tilstrekkelig virkemiddel for opphør av Israels okkupasjon av Palestina

Begrunnelse:

Fagbevegelsen har lange tradisjoner med internasjonalt solidaritets-arbeid. Dersom vi ønsker å gå i retning av en mer rettferdig løsning i Palestina, er det i dag ingen vei utenom boikott av Israel. Vi ber norske myndigheter om på denne måten å ta konsekvensen av at dialog ikke har vist seg som et tilstrekkelig virkemiddel for opphør av Israels okkupasjon av Palestina. Dialog har ikke forhindret massakre på den palestinske

befolkningen og gjentatte brudd på internasjonal rett, konvensjoner og avtaler. Israel må presses til å akseptere palestinsk selvstendighet, åpne Gazas grenser, betale for gjenoppbyggingen, rive muren på Vestbredden, og etterkomme FN-resolusjonen om tilbaketrekning fra okkuperte områder. I over 60 år har palestinerne levd i flyktningleirer. I over 60 år har Palestina vært okkupert. I over 60 år har palestinerne vært annenrangs borgere i sitt eget land. Alt dette har skjedd mens verdenssamfunnet har vedtatt resolusjon på resolusjon om Israels brudd på menneskerettigheter og internasjonale konvensjoner. Dette kan vi ikke lenger sitte og se på. Israel vil aldri oppgi okkupasjonen om ikke verdenssamfunnet presser dem til det. I den offentlige debatten kan vi ofte få inntrykk av at situasjonen i Midtøsten er en håpløs konflikt mellom to likeverdige naboer som ikke kan bli enige om hvordan de skal leve sammen i fred. Det mest sentrale og oppklarende begrepet i saken havner ofte helt i skyggen, nemlig okkupasjonen. Uten å ta tak i okkupasjonsspørsmålet kommer en ikke til noen løsning. Det internasjonale samfunnets tålmodighet med israelsk politikk overfor palestinerne har i mange år vært bemerkelsesverdig stor. Få stater har kunnet ture frem på tilsvarende vis uten å motta kraftige reaksjoner fra verdenssamfunnet. Det er viktig at norske myndigheter legger press på USAs rolle overfor Israel.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9526
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 7 – Å mestre internasjonaliseringen – underkapittel Solidaritetsarbeidet – side 38 – linje 1194.

Tilleggsforslag

LO vil fortsatt sette det palestinske folks rettigheter på dagsorden og krever økonomisk og kulturell boikott av Israel.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9527
Forslagsstiller: Fagforbundet

På linje 1186.

LO stiller seg bak den internasjonale BDS-bevegelsen (Boikott, Desinvesteringer og Sanksjoner), og vil arbeide for en internasjonal handelsboikott av Israel.

Begrunnelse:

Fagbevegelsen har lange tradisjoner med internasjonalt solidaritetsarbeid. LO ønsker en rettferdig løsning i Palestina og da er det i dag ingen vei utenom boikott av Israel. Vi ber med dette vedtaket også norske myndigheter å ta konsekvensen av at dialog ikke har vist seg som et tilstrekkelig virkemiddel for en løsning i Palestina. Dialog har ikke forhindret massakre på den palestinske befolkningen og gjentatte brudd på internasjonal rett, konvensjoner og avtaler.. Boikott vil være et effektivt virkemiddel for fagbevegelsen for å legge dette nødvendige presset på Israel.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9528
Forslagsstiller: Akershus

side 38, linje 1194

Nytt kulepunkt:

- Arbeide for en internasjonal boikott av Israel.

Begrunnelse:

Dialog har ikke vist seg som et tilstrekkelig virkemiddel for opphør av Israel sin okkupasjon av Palestina,. Jf og boikotten av Apartheid regimet i Sør-Afrika.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9529
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1192 Endring

Endres til:

Kreve at norske bedrifter med virksomhet i utlandet følger etiske retningslinjer og respekterer menneskelige og faglige rettigheter

Begrunnelse:

Det er en selvfølge at norske bedrifter i utlandet skal forholde seg til de samme retningslinjene som de forholder seg til i Norge i forhold respekt for menneskelige og faglige rettigheter

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9530
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1194 Nytt punkt 1

Arbeide for at stortingets forslag om ny Etikklov blir utredet og vedtatt

Begrunnelse:

Sikre at forslaget om en ny Etikklov, som Stortinget har vedtatt, om åpenhet om produksjonssteder og etikkinformasjon om vareproduksjonen til forbrukerne og organisasjoner, blir vedtatt. Dette vil inneholde høyrisikoprodukter som blant annet tekstiler, klær, sko, elektronikk og IKT, møbler, kaffe, te, kakao og leker.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9531
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Kulepunkt tre på linje 1192 endres

Kulepunkt tre på linje 1192 endres til:

Kreve at norske bedrifter med virksomhet i utlandet tar med seg god virksomhetspraksis fra Norge, herunder respekt for menneskelige og faglige rettigheter og modeller for samarbeid i forhold til ansatte og tillitsvalgte.

Innstilling: Ivarettatt

Forslagsnummer: 9532
Forslagsstiller: Hordaland

Norske selskap sitt samfunnsansvar

Norge må definere retningslinjer for norske selskap og investorers samfunnsansvar i utlandet, og ta aktiv del i utarbeidelse av internasjonale bindende retningslinjer i FN.

Begrunnelse:

Arbeidstakerrettighetene er under stadig mer press. Konflikt om naturressursene gjør at urfolksrettigheter og høringsretten til berørt befolkning ofte settes til side der utvinningsindustrien turer fram. I konfliktområder er det høy risiko for at næringsliv kan bli involvert i krenkelser av menneskerettigheter. Under militær okkupasjon er risikoen for brudd på folkeretten overhengende.

Investorer og selskaper har et ansvar for negative konsekvenser deres virksomhet har på menneskerettighetene. Fagbevegelsen og sivilsamfunnet har presset fram veiledende prinsipper for næringslivet og menneskerettigheter, slik som FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og Stortingets etiske retningslinjer og forventningsdokumenter for oljefondet. Dette er viktige skritt. Men vi trenger bindende retningslinjer og internasjonale avtaler for å sikre utøvelse av aktivt og ansvarlig eierskap fra selskapers og investorers side.

Innstilling: Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9533
Forslagsstiller: Møre og Romsdal

Internasjonalt arbeid

Nytt avsnitt på linje 1207:

Internasjonalt bør Norge være mer aktiv for å få slutt på krig og konflikter. Inn til da bør Norge ta imot flyktninger og vise human behandling, spesielt for barn på flukt. I dette arbeidet er det viktig at Norge hevder folkeretten. Mange av verdens konflikter og som igjen fører til store flyktningstrømmer er konflikter og krig i strid med folkeretten.

Begrunnelse:

Norge må bruke sin stemme i NATO for å dempe konflikten mellom tidligere østblokkland og vesten, og ikke la våpenindustrien styre dette bildet. Norge må bruke all sin makt og påvirkning for å jobbe for en atomfri verden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9534
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tillegg til andre avsnitt

Linje 1207, tillegg: ” Størst mulig grad av selvforsyning gjennom matproduksjon er også viktig i et utvidet forsvarsbegrep.”

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9535
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1207 Tillegg

Størst mulig grad av selvforsyning gjennom matproduksjon er også viktig i et utvidet forsvarsbegrep.

Begrunnelse:

Forsvar er mer enn militærvesenet. Evnen til selvforsyning vil være viktig for ethvert land skulle den geopolitiske situasjonen tilspisse seg, eller klimaendringene føre til mindre matproduksjon i verden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9536
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1216 Nytt punkt 2

Arbeide for økt matsikkerhet

Begrunnelse:

Økt matsikkerhet er et godt forsvarsbidrag i en usikker verden, både geopolitisk og klimamessig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9537
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1207

Linje 1207, tillegg: " Størst mulig grad av selvforsyning gjennom matproduksjon er også viktig i et utvidet forsvarsbegrep."

Begrunnelse:

Forsvar er mer enn militærvesenet. Evnen til selvforsyning vil være viktig for ethvert land skulle den geopolitiske situasjonen tilspisse seg, eller klimaendringene føre til mindre matproduksjon i verden.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9538
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1216

Linje 1216, nytt prikkpunkt:

"-Arbeide for økt matsikkerhet i landet."

Begrunnelse:

Økt matsikkerhet er et godt forsvarsbidrag i en usikker verden, både geopolitisk og klimamessig.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9539
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1197 Endring

Stryke ordet "balansert" og erstatte det med "styrket".

Begrunnelse:

Hva som er et balansert forsvar, kan det sikkert være ulike meninger om. Ordet sier ingenting. Vårt forslag er tydeligere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9540
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Endring i linje 1197

Endring i linje 1197:

LO vil arbeide for et styrket nasjonalt forsvar med basis i hjemlige oppgaver.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9541
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1197

Linje 1197, stryke ordet "balansert" og erstatte det med "styrket".

Begrunnelse:

Hva som er et balansert forsvar, kan det sikkert være ulike meninger om. Ordet sier ingenting. Vårt forslag er tydeligere.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9542
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1216 Nytt punkt 1

Være kritisk til norsk deltakelse i militære operasjoner utenlands, selv om det foreligger et FN-mandat.

Begrunnelse:

Mange av de militære operasjonene Norge har vært med på de senere åra, har hatt svært begrenset suksess. Noen steder er det ikke tvil om at situasjonen er verre enn før vi intervenerte. Derfor kan ikke et FN-mandat ta fra oss et selvstendig ansvar for å vurdere hver enkel operasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9543
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1216

Linje 1216, nye prikkpunkt:

- Være kritisk til norsk deltakelse i militære operasjoner utenlands, selv om det foreligger et FN-mandat.

Begrunnelse:

-Mange av de militære operasjonene Norge har vært med på de senere åra, har hatt svært begrenset suksess. Noen steder er det ikke tvil om at situasjonen er verre enn før vi intervenerte. Derfor kan ikke et FN-mandat ta fra oss et selvstendig ansvar for å vurdere hver enkel operasjon.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9544
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1203 Endre setning - tillegg

Linje 1203 Endre setning - tillegg: "Norge må legge vekt på samarbeid i Nordområdene og spesielt ivareta det gode naboforholdet vi tradisjonelt har hatt til Russland. Norge må samtidig sikre en ...

Begrunnelse:

LO må understreke Norges tradisjonelt gode forhold til Russland og bidra til å dempe oppbyggingen av et ikke-reelt fiendebilde som bare skaper mer konflikt.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9545
Forslagsstiller: Hordaland

Linjenr. 1210. Atomvåpenforbud

LO vil kreve at Norge deltar i de internasjonale forhandlingene om et forbud mot atomvåpen og slutter seg til avtalen.

Begrunnelse:

Verden står på randen av et nytt kjernefysisk kappløp, og faren for at atomvåpen skal detoneres anses som enda større i dag enn under den kalde krigen. Det humanitære initiativet, som ble startet av Norge under den forrige regjeringen, har gitt ny kunnskap om atomvåpenrelatert risiko. På den tredje verdenskongressen i 2014 vedtok ITUC, på forslag fra LO, et krav om forhandlinger om et forbud mot atomvåpen, som et første skritt mot full avskaffelse. På FNs generalforsamling i 2016 ventes det at det blir flertall for en FN-resolusjon om oppstart i 2017 av internasjonale forhandlinger om en avtale som forbyr atomvåpen. Slike forhandlinger vil være åpne for alle stater, men vil ikke kunne blokkeres av noen – selv ikke av atomvåpenstater. Ved å gå foran og nedsette i internasjonal lovs form at atomvåpen er ulovlige våpen, kan ikke-atomvåpenstater legge juridisk og politisk press på atomvåpenstatene til å ruste ned.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9546
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Nytt avsnitt i linje 1207

Nytt avsnitt i linje 1207:

Sikkerhets- og beredskapshensyn tilsier at det norske Forsvaret må ha høy selvforsyningsgrad når det gjelder produksjon og vedlikehold av forsvarsmateriell, som en integrert del av Forsvaret selv, og i form av samarbeidsavtaler med strategisk nasjonal forsvarsindustri. Norge må inngå industrielle samarbeidsavtaler om gjenkjøp ved internasjonale anskaffelser.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9547
Forslagsstiller: Fellesforbundet (FF)

Tillegg i linje 1211

Tillegg i linje 1211, slik at kulepunktet lyder:

Arbeide for et forutsigbart eksportregelverk for forsvarsmateriell og at det innenfor rammen av NATO utarbeides en felles norm for sluttbrukerdokumentasjon ved kjøp og salg av våpen.

Innstilling: Tiltres

Forslagsnummer: 9548
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Linje 1216

Nytt kulepunkt linje 1216 under forsvars - og sikkerhetspolitikk:

- En må ikke senke, men styrke nivået på forsvarsbudsjettet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9549
Forslagsstiller: Norges Offisersforbund (NOF)

Internasjonalt samarbeid

LO vil arbeide for en forsterket internasjonal innsats for avspenning og sikkerhet. Norges utenrikspolitikk må ha sikkerhet og stabilitet som en tydelig målsetting, og som et grunnlag sosial og økonomisk utvikling. Norsk fredsdiplomati videreføres. Norge må fortsatt stille opp for FNs viktige fredsarbeid, også med styrkebidrag til militære fredsoperasjoner. Bruk av norske styrker i internasjonale operasjoner må være folkerettslig forankret

Innstilling: Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9550
Forslagsstiller: Norges Offiser

Trygghet, samfunnssikkerhet og forsvar

[NOF mener omtale av Forsvaret må løftes ut av hovedpunkt «internasjonalt samarbeid», og samles i nytt hovedpunkt med fokus på trygghet og sikkerhet.]

Trygghet, samfunnssikkerhet og forsvar

Norge trenger et balansert og nasjonalt forsvar for å ivareta det tidløse ansvaret for å beskytte innbyggerne, ivareta Norges sikkerhet, og for å forsvare landets territorium, verdier og interesser. Forsvaret har ansvaret for norsk suverenitetshevdelse og myndighetsutøvelse, og skal bidra til å forebygge og håndtere episoder, hendelser og sikkerhetspolitiske kriser – og til å skape økt trygghet for befolkningen. Forsvaret må gjennom tilstedeværelse i nord, sammen med våre NATO-allierte, bidra til den krigsforebyggende terskelen.

LO er opptatt av at Forsvaret må ha en god balanse mellom økonomi, struktur og oppgaver, med tilstrekkelig bemanning og kampkraft. LO støtter derfor den langsiktige målsettingen om to prosent av BNP til forsvarsformål.

Forsvaret må fortsatt bidra til flernasjonal krisehåndtering og arbeidet for internasjonal fred og sikkerhet, både i regi av NATO og FN. Men framfor alt må Forsvaret evne å løse de utfordringer Norge kan komme til å stå overfor nasjonalt og i nordområdene spesielt. Her må Forsvaret være til stede med relevante bidrag fra alle forsvarsgrener, herunder særlig Kystvakten, som spiller en viktig rolle som statens myndighetsutøver og suverenitetshevder i våre havområder og som trygghetsskaper på havet. Dertil må det sikres en fortsatt god maritim overvåkning for både militære og sivile formål.

LO er opptatt av at Heimevernet opprettholdes med en desentralisert og reelt landsdekkende struktur, inklusive en sjøkapasitet. HV videreutvikles som en viktig bidragsyter til sikkerhet og trygghet, og som en bærebjelke for et folkelig forankret forsvar.

LO ønsker et forsvar basert på allmenn verneplikt, hvor et større antall unge kan få avtjene en førstegangstjeneste. Inntaket må defineres både av samfunnets og Forsvarets behov.

Norge utsettes daglig for trusler i det digitale rom. Det er en sikkerhetspolitisk utfordring når samfunnet blir stadig mer teknologiavhengig. Norge må styrke arbeidet med digital sikkerhet gjennom en bred samordning av innsatsen også på dette feltet, herunder Forsvarets digitale spisskompetanse.

Forsvaret er samfunnets tyngste tryggingsaktør. LO legger vekt på at Forsvaret skal bidra til samfunnssikkerheten også gjennom sivil-militært samarbeid: til en forsterket totalberedskap. LO er opptatt av at utviklingen av Forsvaret – og andre bidragsytere til sikkerhet og beredskap – må ses i nær sammenheng, for å få størst mulig effekt av samfunnets samlede investeringer i sikkerhet og trygghet.

Forslag til kulepunktet ('LO vil'), etter det nye avsnittet Forsvar og sikkerhet, eller erstatning for Linje 1208-1216:

- Styrke Forsvaret slik at det er et balansert tryggingsinstrument for å beskytte innbyggerne og ivareta landets sikkerhet.
- Sikre at Forsvaret har evne til, sammen med våre allierte, å utgjøre en krigsforebyggende terskel, for å forhindre krig.

- Arbeide for at Norge svarer på forpliktelsen om å nå målet om to prosent av BNP til forsvarsformål.
- Utvikle verneplikten som fundament for Forsvaret og som et virkemiddel for bredere og bedre totalberedskap

Begrunnelse:

Versjon 2

NOF mener omtale av Forsvaret må løftes ut av hovedpunkt «internasjonalt samarbeid», og samles i nytt hovedpunkt med fokus på trygghet og sikkerhet. Forsvarets virksomhet er i stort innenfor landets grenser, og det er unaturlig at dette skal ligge under internasjonal virksomhet.

Omtale av Forsvaret bør samles i et hovedpunkt sammen med sivil beredskap, politi, frivillig beredskap, mm... og hovedpunktet bør inneholde begrepet Trygghet.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9551

Forslagsstiller: Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

Situasjonen i Europa

LO må i alle internasjonale fora i Europa ha som første prioritet å bekjempe den ekstreme markedsliberalismen. Resultatet er så langt sosial dumping og rasering av levekårene for arbeiderklassen i Sør- og Øst Europa som nå også sprer seg nordover. Den økonomiske krisen i Europa må betales av kapitaleierne og ikke av europeiske arbeidere. Det må innføres skatt på alle finanstransaksjoner. Samtidig må LO i de samme fora, kjempe mot en utvikling med mer rasisme og fascisme.

Innstilling: Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9552

Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endringer tredje avsnitt

Linje1234-1236 strykes fra og med ordet: "gjennom..."

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9553

Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1234 - 1236 Endring

Linje1234-1236 strykes fra ordet: "gjennom..."

Begrunnelse:

Dette følger naturlig av vårt forslag om EU og EØS.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9554
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1234

Linje 1234-1236 strykes fra ordet: "gjennom..."

Begrunnelse:

De faglige rettighetene må styrkes uavhengig av EU-fond.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9555
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endringer første kulepunkt

Linjene 1228 og 1239, stryke ordene: "EU" og "og"

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9556
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1239 Endring

Linje 1239, stryke ordene: "i EU og Europa"

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9557
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

til linjenr 1239

Linje 1239, stryke ordene: "i EU og Europa"

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9558
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring andre kulepunkt

Linje 1241, stryke ordene: "nordisk og europeisk" og erstatte dem med ordet "internasjonal".

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9559
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1241

Linje 1241, stryke ordene: "nordisk og europeisk" og erstatte dem med ordet "internasjonal".

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9560
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Endring andre kulepunkt

Linje 1241-1243, endres til:

Styrke samarbeidet med den internasjonale fagbevegelse for å ivareta arbeidertakernes interesser og aktivt delta på de arenaer som gir fagbevegelsen innflytelse.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9561
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1241 - 1243 Endring

Linje 1241 – 1243 strykes og erstattes med: Styrke samarbeidet med internasjonal fagbevegelse for å ivareta arbeidstakernes interesser, og delta aktivt på de arenaer som gir fagbevegelsen innflytelse.

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Opprinnelig forslag bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9562
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1242

Linje 1242-1243, stryke ordene: "i Europa" og "i europeiske spørsmål".

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9563
Forslagsstiller: Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)

Tredje kulepunkt

Linje 1244-1246 strykes.

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9564
Forslagsstiller: Rogaland

Linje 1244 - 1246 Endring

Linje 1244-1246 strykes.

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9565
Forslagsstiller: Skolenes Landsforbund (SL)

Til linjenr 1244

Linje 1244-1246 strykes.

Begrunnelse:

Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse. Dette bærer preg av en snever europeisk tankegang. Er vi bare opptatt av disse sakene i forhold til Europa?

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9566
Forslagsstiller: LO-Oslo

Linje 1247 Nytt kulepunkt

Linje 1247 Nytt kulepunkt:

- LO må i alle internasjonale fora ha som prioritet å bekjempe den ekstreme markedsliberalismen.

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9567
Forslagsstiller: LO-Oslo

Fra linje 1247 Nytt kulepunkt

Fra linje 1247 Nytt kulepunkt:

- LO må kjempe mot rasisme og fascisme også internasjonalt.

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling: Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9568
Forslagsstiller: Hedmark

Norsk folkehjelps internasjonale arbeid

Nytt kulepunkt linje 1247

- Støtte Norsk folkehjelps internasjonale arbeid

Begrunnelse:

Viktig at vi støtter Norsk folkehjelps arbeid også internasjonalt, internasjonalt arbeid er mer enn bare Europa.

Innstilling: Ivaretatt

Forslagsnummer: 9569
Forslagsstiller: Sør-Trøndelag

Handlingsprogrammet – kapittel 7 – Å mestre internasjonaliseringen – underkapittel Internasjonalt faglig samarbeid – side 39 – linje 1237.

Tilleggsforslag

Bekjemp EUs arbeiderfiendtlige dommer.

LO må styrke samarbeidet med europeisk fagbevegelse for å slå tilbake de angrepene på faglige rettigheter som EF-domstolen har gjennomført. Utstasjoneringsdirektivet må revideres slik at det gir utstasjonerte arbeidstakere samme lønns og arbeidsvilkår som arbeidstakerne i vertslandet. Ingen EU-institusjon har rett til å sette til side fagbevegelsens opparbeidede rettigheter i det enkelte medlemsland.

Begrunnelse:

Retten til å opprette og forsvare tariffavtaler er selve grunnlaget for fagbevegelsen. Det lar seg ikke forene med en domstol som forsvare retten til å bruke lave lønninger og fleksible arbeidstidsforordninger som et konkurransefortrinn ved arbeid i andre land. De rammer fagbevegelsen må tilpasse seg blir trangere og trangere. Fagbevegelsen er vant til å arbeide innenfor rammer, men rammer som truer fagbevegelsens grunnlag kan vi aldri godta.

De siste dommene fra EF-domstolen er ikke til å leve med for fagbevegelsen. Viking Line-dommen slår fast at fri etableringsrett er overordnet retten til faglig kamp for å forsvare tariffavtaler. Lavaldommen i Sverige slår fast at fri flyt av tjenester er overordnet retten til faglig kamp for å opprette tariffavtale. Den sier også at tariffavtale inngått i Litauen er likestilt med svensk tariffavtale for arbeid utført i Sverige. I tillegg slår den fast at også nivået på minstelønn for utstasjonerte arbeidstakere er det opp til EF-domstolen å vurdere. Rüffertdommen mot den tyske delstaten Niedersachsen setter hele ILO-konvensjon 94 til side. Det er ikke lovlig å kreve tarifflønn ved offentlige anbud. Det er bare lovlig dersom dette også omfatter all privat virksomhet, noe svært få tariffavtaler gjør. Luxembourgdommen slår fast at bare rene minstebestemmelser kan allmenngjøres. Å kreve samme vilkår for midlertidig ansatte som faste ansatte er ulovlig. Den slår også fast at opphavlandsprinsippet gjelder for utstasjonerte arbeidere.

LO kan ikke leve med at de grunnleggende faglige rettigheter underordnes fri flyt av tjenester og den frie etableringsretten. LO kan ikke leve med at ILO-konvensjon 94 settes til side og at nødvendige tiltak mot sosial dumping gjøres ulovlig.

Innstilling: Tiltres ikke

**PÅ
DIN
SIDE**